

Laureat al Premiului Pulitzer
Tennessee Williams
în traducerea Antoanetei Ralian

Un tramvai
numit **Dorință**

Pisica pe acoperișul
fierbinte

TENNESSEE WILLIAMS

Un tramvai numit Dorință Trandafirul tatuat Pisica pe acoperișul fierbinte Noaptea iguanei

40 – pag. lucru

Traducere din limba engleză
de Antoaneta Ralian

Cuprins

Lumea în care trăiesc (Interviu cu sine însuși).....	5
Un tramvai numit Dorință.....	8
<i>Scena 1</i>	11
<i>Scena 2</i>	23
<i>Scena 3</i>	31
<i>Scena 4</i>	41
<i>Scena 5</i>	48
<i>Scena 6</i>	55
<i>Scena 7</i>	62
<i>Scena 8</i>	67
<i>Scena 9</i>	72
<i>Scena 10</i>	78
<i>Scena 11</i>	84
Trandafirul tatuat.....	91
<i>Actul I</i>	95
<i>Scena 1</i>	95
<i>Scena 2</i>	102
<i>Scena 3</i>	103
<i>Scena 4</i>	105
<i>Scena 5</i>	111
<i>Scena 6</i>	117
<i>Actul II</i>	126
<i>Scena 1</i>	126
<i>Actul III</i>	144
<i>Scena 1</i>	144
<i>Scena 2</i>	155
<i>Scena 3</i>	158

Pisica pe acoperișul fierbinte.....	163
<i>Actul I.....</i>	<i>168</i>
<i>Actul II.....</i>	<i>186</i>
<i>Actul III.....</i>	<i>206</i>
Noaptea iguanei.....	220
<i>Actul I.....</i>	<i>224</i>
<i>Actul II.....</i>	<i>248</i>
<i>Actul III.....</i>	<i>275</i>
Marș nazist.....	309

Lumea în care trăiesc

(Interviu cu sine însuși)

ÎNTREBARE: Putem discuta deschis?

RĂSPUNS: Nu văd cum altfel am putea discuta.

ÎNTREBARE: Știi, probabil, că atunci când prima ta piesă de succes, *Menajeria de sticlă*, a fost reluată la începutul stagiunii actuale, cei mai mulți cronicari au fost de părere că este și rămâne cea mai bună dintre piesele pe care le-ai scris, deși au trecut doisprezece ani de la premieră?

RĂSPUNS: Da. Citesc toate cronicile și criticile referitoare la piesele mele, chiar și pe cele care susțin că eu scriu pentru bani și că am o chemare spre instinctele brutale și animalice.

ÎNTREBARE: Niciodată nu iese fum fără...

RĂSPUNS: Focul scoate mult fum când picuri apă peste el.

ÎNTREBARE: Dar, de bună seamă, recunoști că piesele tale recente degajă o răscolitoare notă de duritate, de răceală, de violență și furie?

RĂSPUNS: Cred că, în mod nedeliberat, am mers pe linia tensiunilor tot mai încordate, pe linia furiei și a violenței societății și timpurilor în care trăiesc. Și le-am redat prin propriile mele tensiuni tot mai încordate de scriitor și de om.

ÎNTREBARE: Deci recunoști că această „tensiune tot mai încordată”, cum îți place să o numești, e reflectarea unei condiții lăuntrice personale?

RĂSPUNS: Da.

ÎNTREBARE: O condiție morbidă?

RĂSPUNS: Da.

ÎNTREBARE: Poate o condiție care frizează psihopatia?

RĂSPUNS: Cred că (scrierile mele au constituit pentru mine întotdeauna un soi de psihoterapie.

ÎNTREBARE: Și te aștepti ca publicul să fie impresionat de niște piese și de niște scrieri care reprezintă o relaxare, o eliberare a tensiunilor unui posibil nebun incipient?

RĂSPUNS: Le eliberează și pe ale lor.

ÎNTREBARE: Ce ale lor?

RĂSPUNS: Tensiunile lor tot mai încordate care frizează psihopatia.

ÎNTREBARE: Gândești că lumea e pe cale să înnebunească?

RĂSPUNS: Pe cale? Aș spune că a înnebunit de tot. Așa cum afirmă Țiganul din piesa mea, *Camino Real*, lumea e un soi de prelegere pe care o citești de-a-ndoaselea. Ceea ce nu-i prea amuzant.

ÎNTREBARE: Până unde crezi că poți să ajungi cu viziunea asta torturată asupra lumii?

RĂSPUNS: Până unde va ajunge lumea cu condiția torturată în care trăiește. Până acolo, și nu mai departe.

ÎNTREBARE: Și te aștepti ca publicul și criticii să te însoțească?

RĂSPUNS: Nu.

ÎNTREBARE: Atunci de ce-i îmbrâncești și-i împingi pe drumul ăsta?

RĂSPUNS: *Eu* merg pe drumul ăsta, dar nu îmbrâncesc și nu împing pe nimeni, nu-i trag după mine.

ÎNTREBARE: Da, dar sperî ca oamenii să continue să te asculte, nu-i așa?

RĂSPUNS: Firește că sper.

ÎNTREBARE: Chiar dacă-i izgonești cu violența și cu spaimele din scrierile tale?

RĂSPUNS: N-ai observat în jurul tău cum cad oamenii ca niște fluturi de noapte orbi? E rezultatul maladiei zilelor noastre, al violenței și al spaimelor lumii actuale și al epocii în care trăim.

ÎNTREBARE: Dar tu ești un om care trebuie să distreze publicul, ești o persoană cu pretenții de artist, ori lumea nu se mai amuză azi cu pisici pe acoperișul fierbinte sau cu pasageri ai unor tramvaie trăsnete.

RĂSPUNS: N-au decât să se ducă la music-halluri și la comedii. Eu n-am de gând să-mi schimb felul de a scrie, îmi vine destul de greu să scriu ceea ce doresc eu să scriu, fără să mai încerc să scriu ceea ce spui că doresc alții să scriu și eu nu doresc să scriu.

ÎNTREBARE: După părerea ta, ai vrut un mesaj pozitiv?

RĂSPUNS: Da, cred că da.

ÎNTREBARE: Și anume?

RĂSPUNS: Nevoia arzătoare, aproape strigătoare, de un efort general uman pentru a ne cunoaște pe noi înșine și de a ne cunoaște mai adânc unul pe celălalt, de a ne cunoaște atât cât să putem înțelege

că niciun om nu deține monopolul dreptății sau al virtuții, și că orice om are în el o vână de duplicitate și de răutate. Dacă oamenii, rasele și națiunile ar porni de la acest adevăr al autocunoașterii, cred că lumea ar putea depăși stadiul de putreziciune, de disoluție care, involuntar, mi-a inspirat tema de bază, tema alegorică a pieselor mele.

ÎNTREBARE: Din felul în care vorbești, s-ar spune că te simți detașat, că te simți superior acestui proces de disoluție a societății?

RĂSPUNS: N-am scris niciodată despre vreun viciu pe care să nu-l am și eu.

ÎNTREBARE: Dar acuți societatea, în ansamblul ei, de o anumită îngăduință deliberată în fața răului, îngăduință de care tu, ca scriitor, te delimitezi.

RĂSPUNS: Ca scriitor, da, dar nu și ca om.

ÎNTREBARE: Consideri că acest lucru constituie o virtute specială a ta ca scriitor?

RĂSPUNS: Nu am sentimentalisme cu privire la scriitori. Dar înclin să cred că majoritatea scriitorilor, ca și majoritatea artiștilor în general, sunt motivați, în disperata lor vocație, de dorința de a descoperi și de a separa adevărul din complexul de minciuni și de evaziuni în care trăiesc. Cred că acest impuls face ca munca lor să nu fie o profesiune, ci mai curând o vocație, o adevărată „chemare”.

ÎNTREBARE: De ce nu scrii și despre oameni buni? Nu ai întâlnit niciodată oameni buni în viața ta?

RĂSPUNS: Teoria mea despre oamenii buni e atât de simplă, încât aproape că mă jenez să o enunț.

ÎNTREBARE: Te rog, spune-o.

RĂSPUNS: Mă rog, n-am întâlnit niciodată un om pe care să nu-l pot iubi din momentul în care l-am cunoscut în profunzime și l-am înțeles; și în creațiile mele am încercat să ajung la cunoaștere și la înțelegere.

Nu cred în păcatul original. Nu cred în „culpabilitate”. Nu cred în ticăloși sau eroi – cred numai în calea bună sau calea greșită pe care au adoptat-o indivizii, nu din proprie voință, ci din necesitate sau sub impactul unor influențe încă incomprehensibile, al unor circumstanțe personale sau al antecedentelor lor. E un lucru atât de simplu, încât mă jenez să-l spun, dar am certitudinea că e adevărat. Pun rămășag pe viața mea. Și de asta nu pot înțelege de ce mașinile noastre de propagandă se străduiesc să ne îndemne, să ne convingă

că trebuie să nutrim ură față de unii oameni sau să ne temem de ei, în această lume mică în care trăim cu toții. De ce să nu încercăm să-i cunoaștem pe acești oameni așa cum încerc eu să-i cunosc și să-i înțeleg în piesele mele? Știu că sună vanitos și egoist.

Și nu vreau să închei pe această notă. Deci ce ar trebui să spun? Că știu bine că sunt un artist minor care, întâmplător, a scris una sau două piese majore? Nici măcar nu știu care sunt acestea. N-are importanță. Am spus ce am avut de spus. Aș mai putea spune câte ceva sau aș putea să-mi ferec gura. Nu depinde de dumneavoastră, ci exclusiv de mine, de mâna destinului sau a providenței care operează în viața mea.

Un tramvai numit Dorință

*Și astfel am pătruns în lumea ce se prăbușește
Ca să descopăr calea vizionară a iubirii, dulcea-i chemare,
O clipă răvășit de vânt (nu știam unde se năpustește)
Dar nu atât să-mi păstrez alegerea din disperare.*

Turnul prăbușit, de Hart Crane

Personajele:

Blanche Dubois

Stella Kowalski

Stanley Kowalski

Harold Mitchell (*Mitch*)

Eunice Hubbell

Steve Hubbell

Pablo Gonzales

Negresa

Un doctor

Asistentă medicală

Un tânăr colector de fonduri

O femeie mexicană

Scena 1

Exteriorul unei clădiri cu etaj, situată la colțul unei străzi din New Orleans, stradă numită Elysian Fields, care se întinde între liniile de cale ferată ale companiei Louisville Nashville, și râu. Cartierul e sărăcăcios, dar, spre deosebire de cartierele asemănătoare din alte orașe americane, are un soi de farmec libertin. Casa, cândva albă, este acum cenușie din pricina intemperiei; în față are niște trepte cam șubrede, balcoane și frontoane ornamentate. E alcătuită dintr-un parter și un etaj. Scări albe, scorjite, urcă până la ușile ambelor apartamente.

E amurgul unei serii de început de mai. Bucata de cer care apare deasupra casei albe, întunecate, e de un albastru neobișnuit, catifelat, aproape turcoaz, care conferă scenei o notă de lirism și atenuează, cu grație, atmosfera de decădere. Aproape că simți respirația caldă a râului maroniu; dincolo de râu, se înșiră magazine și depozite care degajă arome vagi de cafea și de banane. Atmosfera e accentuată de melodiile muzicanților negri dintr-un bar de după colț. În această parte a orașului New Orleans, totul se găsește după colț, sau la câteva case mai departe, începând cu pianul hodorogit, la care cântă, cu ostentativă fluență, niște degete ciocolatii. Acest „pian melancolic” exprimă spiritul vieții care se desfășoară în cartier.

(Două femei, una albă și una de culoare, stau la taclale pe treptele clădirii. Cea albă e Eunice, locatara apartamentului de la etaj; cea de culoare e o vecină; New Orleans e un oraș cosmopolit, relativ cald și populat de rase diferite, care se amestecă cu ușurință între ele, în special în cartierele vechi.

Glasurele oamenilor de pe stradă pot fi auzite pe fundalul „pianului melancolic”).

NEGRESA (către Eunice):... ea zice că Sfântul Barnabas o să-și trimită câinele ca s-o lingă și atunci o să simtă flori reci în tot trupul. Mă rog, în noaptea când...

UN BĂRBAT (către un marinar): O ții drept înainte și nimerești taman acolo. Ai să-i auzi bătând în obloane.

MARINARUL (către negresă și Eunice): Unde-i barul „Patru zaruri”?

VÂNZĂTORUL AMBULANT: Hotdogi calzi!

NEGRESA: Nu-ți irosi banii în spelunca aia împuțită.

MARINARUL: Trebuie să mă întâlnesc cu cineva acolo.

VÂNZĂTORUL: Hooootdooogi!

NEGRESA: Să nu-i lași cumva să-ți bage pe gât un cocktail Blue Moon, că nu mai ieși de-acolo pe picioare.

(De după colț apar doi bărbați: Stanley Kowalski și Mitch. Au între douăzeci și opt și treizeci de ani și sunt îmbrăcați în haine de lucru. Stanley ține pe braț jacheta pe care o poartă la popice și, în mână, un pachet cu pete sângerii, de la măcelărie).

STANLEY *(către Mitch)*: Ei, și ce-a spus?

MITCH: A spus că o să ne plătească la egalitate.

STANLEY: Ba nu! Tre' să ne plătească diferențiat.

(Se opresc în fața scărilor.)

STANLEY *(zbierând)*: Hei, Stella, păpușico!

(Stella iese din apartamentul de la parter: e o tânără drăguță de vreo douăzeci și cinci de ani și, în mod evident, aparține unei clase sociale superioare celei a soțului ei.)

STELLA *(cu blândețe)*: Nu răcni așa la mine. Bună, Mitch.

STANLEY: Prinde-o!

STELLA: Ce?

STANLEY: Carnea.

(Îi aruncă pachetul. Ea protestează, dar reușește să-l prindă, după care râde cu poftă. Soțul ei și partenerul lui de joc au și pornit spre colț.)

STELLA *(strigându-l)*: Stanley, unde te duci?

STANLEY: La popice.

STELLA: Pot să vin și eu să mă uit?

STANLEY: Vino. *(Pleacă).*

STELLA: Sunt gata într-un minut. *(Către femeia albă:)* Bună, Eunice, ce mai faci?

EUNICE: Bine. Spune-i lui Steve să-și cumpere un sandvici, că a ras tot

ce era de mâncare în casă.

(Râd toate trei; negresa nu se mai poate opri. Stella iese din casă.)

NEGRESA: Ce era în pachetul ăla pe care i l-a aruncat? *(Se ridică de pe scări, râzând cu și mai multă poftă.)*

EUNICE: Mai taci odată!

NEGRESA: Ce-a prins?

(Continuă să râdă. De după colț apare Blanche, cu o valiză în mână. Se uită mereu la un petic de hârtie pe care e scrisă o adresă, apoi la casă, pe urmă din nou la hârtiuță, și iarăși la casă. Fața ei exprimă o mirare șocată – nu-i vine a crede. Vestimentația ei e total nepotrivită cu ambianța. E îmbrăcată elegant, într-un taior alb, cu o bluză vaporosă, colier și cercei de perle, mănuși albe și pălărie, de parcă ar fi venit la un ceai sau la un cocktail în grădină. E cu vreo cinci ani mai în vârstă decât Stella. Frumusețea ei delicată trebuie să evite o lumină puternică. Ceva din mișcările ei nesigure, ca și îmbrăcămintea albă, evocă un fluture de noapte.)

EUNICE *(în cele din urmă)*: Ce s-a întâmplat, drăguță? Te-ai rătăcit?

BLANCHE *(cu un umor ușor isteric)*: Mi s-a spus să iau un tramvai numit Dorință, pe urmă să mă urc în altul numit Cimitire, și după șase stații să cobor la... Elysian Fields.

EUNICE: Și aici ai și ajuns.

BLANCHE: La Elysian Fields.

EUNICE: Asta-i strada Elysian Fields?

BLANCHE: Cred că... n-au înțeles ei bine ce număr căutam.

EUNICE: Ce număr cauți?

(Blanche se uită din nou la peticul de hârtie.)

BLANCHE: Șase sute treizeci și doi.

EUNICE: E chiar aici.

BLANCHE *(neînțelegând bine)*: O caut pe sora mea, Stella DuBois... adică pe doamna Stanley Kowalski.

EUNICE: Ai nimerit exact... Numai că a plecat acum câteva minute.

BLANCHE: Asta... e... casa ei?

EUNICE: Ea stă la parter și eu stau la etaj.

BLANCHE: A! Și e plecată?

EUNICE: Ai văzut alea care duce la popicărie, după colț?

BLANCHE: Nu sunt sigură c-am observat-o.

EUNICE: Ei bine, acolo-i Stella, se uită cum joacă popice bărbatul ei.

(O pauză). Nu vrei să-ți lași valiza aici și să te duci s-o cauți?

BLANCHE: Nu.

NEGRESA: Mă reped eu să-i spun c-ai venit.

BLANCHE: Mulțumesc.

NEGRESA: Pentru puțin. *(Se îndepărtează.)*

EUNICE: Nu știa că vii?

BLANCHE: Nu. Nu mă aștepta în seara asta.

EUNICE: De ce nu intri în casă, să te faci comodă, până vin fetele?

BLANCHE: Cum aș putea?

EUNICE: Eu sunt proprietara casei și îți dau voie.

(Se ridică și deschide ușa de la parter. O lumină se aprinde îndărătul oblonului. Blanche o urmează pe Eunice și intră încet în apartamentul de la parter. În timp ce interiorul se luminează, afară se întunecă.)

(Se pot vedea două camere, nu prea clar conturate. Cea dintâi încăpere în care intră e o bucătărie, dar conține și un pat pliant care va fi folosit de Blanche. Cea de-a doua încăpere e un dormitor.)

EUNICE *(observând expresia lui Blanche)*: E cam dezordine acum, dar când e totul aranjat, e un loc drăguț.

BLANCHE: Da?

EUNICE: Da, așa cred eu. Deci ești sora Stellei?

BLANCHE: Da. *(Dorind să se descotorosească de Eunice.)* Mulțumesc că m-ați lăsat să intru.

EUNICE: *Por nada*, cum spun mexicanii, *por nada*. Stella mi-a vorbit de dumneata.

BLANCHE: Da?

EUNICE: Parcă mi-a spus că predai la o școală.

BLANCHE: Da.

EUNICE: Și ești din Mississippi?

BLANCHE: Da.

EUNICE: Mi-a arătat o poză a casei voastre părintești, cu plantația.

BLANCHE: Belle Reve?

EUNICE: O casă mare, cu coloane albe.

BLANCHE: Da.

EUNICE: O casă așa mare trebuie să fie greu de întreținut.

BLANCHE: Scuză-mă, te rog, dar cad din picioare.

EUNICE: Sigur, drăguță. De ce nu te așezi?

BLANCHE: Am vrut să spun că aș dori să fiu lăsată singură.

EUNICE (*ofensată*): A, atunci o să dispar.

BLANCHE: N-am vrut să te jignesc, dar...

EUNICE: Mă duc și eu la popicărie, s-o aduc. (*Iese pe ușă*).

(Blanche se așază foarte țeapănă pe un scaun, cu umerii ușor aduși picioarele lipite, încleștând poșeta în mâini, de parcă i-ar fi frig. După un timp i se șterge expresia rigidă de pe față și începe să se uite de jur-împrejur. O pisică miaună.

Blanche tresare speriată și își ține respirația. Brusc observă ceva, într-un dulap întredeschis. Sare de pe scaun și se îndreaptă spre dulap, de unde scoate o sticlă de whisky. Își toarnă o jumătate de pahar și o pune la loc. După ce bea, spală cu grijă paharul la chiuvetă. Pe urmă se așază din nou la masă.)

BLANCHE (*vorbindu-și singură*): Trebuie să mă controlez.

(Stella apare grăbită de după colțul clădirii și aleargă la ușa de jos).

STELLA (*strigând bucuroasă*): Blanche!

(O clipă se privesc una pe cealaltă. Pe urmă Blanche sare și o îmbrățișează cu un strigăt sălbatic.)

BLANCHE: Stella, o, Stella, Stella! Steaua mea!

(Începe să vorbească cu o vivacitate febrilă, de parcă se teme ca nu cumva una dintre ele să se oprească și să gândească. Amândouă se îmbrățișează spasmodic.)

BLANCHE: Dă-mi voie să mă uit la tine. Dar tu nu te uita la mine, Stella, nu, nu, nu, până mai târziu, nu înainte să fac o baie și să mă odihnesc. Și stinge lampa asta din tavan. Stinge-o! Nu vreau să mă

vezi sub lumina asta nemiloasă. *(Stella râde și se supune)*. Vino înapoi, vino la mine. Ah, iubita mea! Stella, Stella, steaua mea. *(O îmbrățișează din nou)*. Credeam că nu mai vii odată în locul ăsta oribil. Ah, ce-am spus! N-am vrut să spun așa ceva. Mi-am propus să fiu amabilă și să spun: „Vai, ce apartament comod”, sau așa ceva... Ha, ha! Mielușelul meu. Tu n-ai scos o vorbă...

STELLA: Nu mi-ai dat ocazia, draga mea. *(Râde, dar o privește pe Blanche cu oarecare îngrijorare)*.

BLANCHE: Poftim, vorbește. Deschide gurița asta frumoasă și vorbește în timp ce eu mă uit în jur după o băutură. Sunt convinsă că există ceva de băut în casa asta. Dar mă întreb pe unde s-o găsi? Da, iscodesc, iscodesc.

(Se repede la dulap și scoate sticla; tremură toată și găfâie, în timp ce se străduiește să rădă. Aproape că scapă sticla din mână).

STELLA *(observând-o)*: Blanche, așază-te și lasă-mă să-ți torn eu băutura. Nu știu dacă am cu ce s-o amestec. Poate că mai e o Cola-Cola în frigider. Vrei să te uiți tu, iubito, în timp ce eu...

BLANCHE: Nu, scumpo. Fără Cola-Cola la starea de nervi în care mă aflu în seara asta. Unde-i, unde-i...?

STELLA: Stanley? La popice, îi place grozav. Au un fel de... uite c-am găsit niște sifon... un fel de campionat.

BLANCHE: Doar cu apă simplă, iubito. Nu-ți face griji, sora ta n-a devenit o bețivă, doar acum că sunt tulburată și înfierbântată și obosită și murdară. Ei, acum așază-te și explică-mi și mie cum e casa asta, ce cauți tu într-un loc ca ăsta?

STELLA: Haide, haide, Blanche.

BLANCHE: Nu vreau să fiu ipocrită, vreau doar să fiu... onestă. Niciodată, niciodată, niciodată, nici în cele mai negre visuri ale mele nu mi-aș fi putut imagina... Numai Poe, numai domnul Edgar Allan Poe ar fi putut să descrie... Presupun că în spatele casei e „Pădurea Bântuită de stafii”. *(Râde)*.

STELLA: Nu, iubito, în spate sunt liniile de cale ferată ale companiei L&N.

BLANCHE: Nu zău, să lăsăm gluma la o parte. Scumpo, de ce nu mi-ai spus, de ce nu mi-ai scris, de ce nu m-ai înștiințat?

STELLA *(turnându-și, cu grijă, o băutură)*: Ce nu ți-am spus, Blanche?

BLANCHE: Că ești obligată să trăiești în asemenea condiții.

STELLA: Nu crezi că exagerezi? Nu-i deloc rău. New Orleans nu-i ca celelalte orașe.

BLANCHE: Toate astea n-au nicio legătură cu New Orleans, și puteai spune la fel de bine... iartă-mă, puișorule. (*Își curmă brusc vorba*). Subiect închis.

STELLA (*cu oarecare uscăciune*): Mulțumesc.

(*În scurta pauză care urmează, Blanche o măsoară din priviri. Stella îi zâmbește*).

BLANCHE (*privindu-se în oglinjoara din poșetă, care-i tremură în mână*):

Tu ești tot ce am pe lume și nu ești bucuroasă să mă vezi.

STELLA (*cu sinceritate*): Vai, Blanche, știi bine că nu-i adevărat.

BLANCHE: Nu-i adevărat? Am uitat cât ești de tăcută.

STELLA: Niciodată nu mi-ai oferit prilejul să vorbesc prea mult. Așa încât, Blanche, m-am deprins să fiu tăcută în prezența ta.

BLANCHE (*distantă*): Bună deprindere, n-am ce zice... (*apoi, brusc*): Nu m-ai întrebat cum de am plecat de la școală înainte de încheierea trimestrului.

STELLA: Mă rog, mi-am spus că ai să-mi oferi tu singură informația...

Dacă ții să-mi spui...

BLANCHE: Ți-ai închipuit că am fost dată afară?

STELLA: Nu, m-am gândit că poate ți-ai dat demisia...

BLANCHE: Eram atât de epuizată de toate prin câte am trecut... încât m-au lăsat nervii. (*Ciocănește nervos o țigară*). Eram pe muchea nebuniei. Așa încât, domnul Graves – domnul Graves e administratorul-șef al liceului – mi-a propus să-mi iau un concediu fără plată. Nu puteam să-ți dau toate amănuntele astea în telegramă... (*Bea cu repeziciune*). Ah, simt cum mă pătrunde lichidul asta și-mi face atât de bine!

STELLA: Să-ți mai torn un pahar.

BLANCHE: Nu, unul e limita mea.

STELLA: Ești sigură?

BLANCHE: Nu mi-ai spus o vorbă despre cum arăt.

STELLA: Arăți foarte bine.

BLANCHE: Domnul să te binecuvânteze pentru minciuna asta. La lumina zilei sunt o ruină. Dar tu... tu te-ai cam îngrășat, da, ești

durdulie ca o potârniche. Și-ți vine foarte bine.

STELLA: Ei, Blanche...

BLANCHE: Da, așa e, altfel nu ți-aș fi spus-o. Dar trebuie să fii atentă la șolduri. Ridică-te în picioare!

STELLA: Lasă, nu acum.

BLANCHE: N-auzi ce-ți spun? Ți-am cerut să te ridici. (*Stella se ridică în silă*). Copilă obraznică ce ești, ai vărsat ceva pe gulerul ăsta frumos de dantelă albă. Și părul! Cu trăsăturile tale drăgălașe, ar trebui să porți părul strâns. Stella, ai o femeie de serviciu, nu-i așa?

STELLA: Nu. La două camere e...

BLANCHE: Cum? Ai spus două camere?

STELLA: Asta și... (*e încurcată*).

BLANCHE: Și cealaltă? (*Râde sarcastic. Urmează o tăcere stânjenită*). Ce liniștită ești, pari atât de pașnică. Uite, așa cum stai acolo, cu mâinile încrucișate, parc-ai fi un heruvim într-un cor ceresc.

STELLA (*stânjenită*): Eu n-am avut niciodată energia ta, Blanche.

BLANCHE: Mă rog, iar eu n-am avut niciodată ferma ta stăpânire de sine. Uite, o să mai iau doar o picătură de whisky, ca să-i pun capac, cum se spune... Și ia sticla de aici, ca să nu mă ispitească. (*Se ridică.*) Vreau să te uiți la silueta mea. (*Se învârtește*). Stella, în zece ani n-am pus un gram în plus pe mine. Cântăresc exact cât cântăream în vara când ai plecat din Belle Reve. Vara aceea când a murit tata și tu ne-ai părăsit...

STELLA (*ușor plictisită*): Incredibil, Blanche, arăți incredibil de bine.

BLANCHE: Vezi, am același orgoliu al înfățișării mele, chiar și acum, când frumusețea mi se ofilește. (*Râde nervos și se uită la Stella căutând o asigurare*).

STELLA (*conștiincioasă*): Nu ți s-a ofilit niciun fir din frumusețe.

BLANCHE: După toate prin câte am trecut? Îți închipui că înghit povestea asta? Fii binecuvântată (*Îi atinge fruntea cu degete tremurânde*). Stella, într-adevăr n-ai decât două camere?

STELLA: Și o baie.

BLANCHE: A, ai și o baie? Prima ușă la dreapta în capul scărilor? (*Râd amândouă stingerite*). Dar, Stella, nu văd unde o să mă culci pe mine?

STELLA: Aici, în camera asta.

BLANCHE: Ce fel de pat e ăsta? Unul din alea care se pliază...? (*Se așază pe pat*).

STELLA: Nu ți se pare comod?

BLANCHE (*cu îndoială în glas*): E minunat, draguțo. Nu-mi plac paturile prea moi. Dar între cele două camere nu există ușă, și Stanley... Oare i se pare decent?

STELLA: Stanley e polonez, știi.

BLANCHE: Ah, da. Ăștia sunt, într-un fel, ca irlandezii, nu?

STELLA: Mă rog...

BLANCHE: Numai că nu-s la fel de... intelectuali. (*Râd amândouă*). Mi-am adus niște toalete frumoase ca să fac impresie amabililor tăi prieteni...

STELLA: Mă tem că n-ai să-i găsești prea amabili.

BLANCHE: Cum arată?

STELLA: Sunt prietenii lui Stanley.

BLANCHE: Polonezi?

STELLA: E un grup amestecat, Blanche.

BLANCHE: Tipuri eterogene?

STELLA: Da. Tipuri e bine spus.

BLANCHE: Ei, oricum... Mi-am adus niște rochii frumoase și o să le port. Bănuiesc că sperai să trag la un hotel, dar n-am de gând să mă duc la hotel. Vreau să fiu lângă tine, trebuie să fiu lângă cineva. Nu mai pot îndura singurătatea! Pentru ca... după *cum* cred că ai observat... nu mă simt prea bine. (*Glasul îi scapătă și pe față îi apare o expresie de spaimă.*)

STELLA: Pari cam nervoasă sau extenuată sau așa ceva.

BLANCHE: Crezi că Stanley o să mă placă sau o să fiu doar cumnata venită în vizită? N-aș suporta așa ceva, Stella.

STELLA: O să vă înțelegeți bine dacă n-ai să încerci... mă rog, să-l compari cu băieții cu care ieșeam noi acasă.

BLANCHE: E atât de... diferit?

STELLA: Da. Altă specie.

BLANCHE: În ce sens? Cum e?

STELLA: O, nu poți descrie o persoană de care ești îndrăgostită. Uite fotografiile lui. (*Îi întinde lui Blanche o fotografie.*)

BLANCHE: E ofițer?

STELLA: Sergent-major în Corpul de Mecanici. Astea sunt decorațiile lui.

BLANCHE: Și le purta când l-ai cunoscut?

STELLA: Te asigur că nu tinichelele astea mi-au luat ochii.

BLANCHE: N-am vrut să spun așa ceva...

STELLA: Dar, desigur, au existat lucruri pe care, mai târziu, a trebuit să le accept.

BLANCHE: Ca, de pildă, biografia lui de civil. *(Stella râde cam nesigur).*

Cum a reacționat când i-ai spus că sosesc?

STELLA: O, Stanley nu știe încă.

BLANCHE *(speriată)*: Nu i-ai spus?

STELLA: E mai mult pe drumuri.

BLANCHE: A, călătorește?

STELLA: Da.

BLANCHE: Asta-i bine, nu?

STELLA *(vorbind ca pentru ea însăși)*: Abia de pot suporta când lipsește o noapte.

BLANCHE: De ce, Stella?

STELLA: Când e plecat pentru o săptămână, aproape că înnebunesc.

BLANCHE: Dumnezeu!

STELLA: Și când se întoarce, plâng ca un copil în brațele lui *(zâmbeste)*.

BLANCHE: Bănuiesc că asta înseamnă să fii îndrăgostit...

(Stella se uită la ea cu un zâmbet radios.) Stella...

STELLA: Da?

BLANCHE *(cu o grabă stânjenită)*: Eu nu ți-am pus întrebările pe care, probabil, așteptai să ți le pun. Și, la rândul meu, mă aștept să înțelegi ceea ce trebuie să-ți spun.

STELLA: Ce anume, Blanche? *(fața ei exprimă îngrijorare)*.

BLANCHE: Uite ce-i, Stella... știu că ai să-mi reproșezi. Știu că va trebui să-mi reproșezi... dar înainte de a o face, ține seama de faptul că tu ne-ai părăsit și eu am rămas locului și am luptat. Tu ai venit la New Orleans și ți-ai făcut viața ta, iar eu am rămas la Belle Reve și am încercat să fac față. Nu-ți reproșez lucrul ăsta, dar întreaga povară a căzut pe umerii mei.

STELLA: Lucrul cel mai bun pe care am putut să-l fac a fost să mă întrețin singură.

(Blanche începe să tremure din nou).

BLANCHE: Știu, știu, dar tu ești cea care a abandonat Belle Reve, nu eu. Am rămas locului și am luptat să mențin casa, am sângerat

pentru ea, aproape că mi-am dat viața pentru ea.

STELLA: Oprește-te din criza asta de isterie și povestește-mi ce s-a întâmplat. Ce înseamnă că ai luptat... și ai sângerat? Ce fel de...

BLANCHE: Știam că așa o să fie, Stella. Am bănuț că ai să reacționezi așa.

STELLA: În legătură cu ce? Dacă nu te superi...

BLANCHE: Cu pierderea... cu pierderea...

STELLA: Belle Reve? Am pierdut-o? Nu se poate.

BLANCHE: Ba da, Stella.

(Se privesc una pe cealaltă peste mușamaua galbenă care acoperă masa. Blanche dă încet din cap și Stella se uită în jos la mâinile ei încrucișate pe masă. Muzica „pianului melancolic” se întetește. Blanche își șterge fruntea cu batista).

STELLA: Dar ce-a fost? Cum s-a întâmplat?

BLANCHE *(sărind în sus)*: Tu pui asemenea întrebare?

STELLA: Blanche!

BLANCHE: Frumos îți șade să stai acolo și să mă acuzi pe mine.

STELLA: Blanche!

BLANCHE: Eu, eu, eu am primit toate loviturile în față și în trupul meu. Toate morțile. Convoaiele nesfârșite spre cimitir. Tata, mama! Margaret, drumul acela îngrozitor! Unii dintre morți atât de mari că nu încăpeau în coșciug. A trebuit să-i ardem ca pe niște gunoaie. Tu veneai acasă doar pentru înmormântări, Stella. În mormântările sunt plăcute în comparație cu morțile. În mormântările sunt liniștite, în timp ce morțile... nu sunt așa. Uneori muribunzii horcăie, alteori se agită, câteodată chiar strigă la tine: „Nu mă lăsa să plec!” Chiar și bătrânii strigă uneori „Nu mă lăsa să plec!” De parcă ai putea să-i oprești? În schimb în mormântările sunt liniștite, cu flori frumoase. Vai, și în ce cutii minunate îi împachetează! Dacă n-ai stat la căpătâiul lor când strigau „Ține-mă!”, nici n-ai bănuț că înseamnă lupta pentru ultima suflare și pentru ultima picătură de sânge. Ție nici prin vis nu-ți trece, dar eu am văzut toate astea cu ochii mei. *Am văzuț! Am văzuț!* Și acum stai acolo și-mi reproșezi din priviri că am pierdut casa. De unde îți închipui că au fost plătite toate bolile și toate morțile astea? Moartea e costisitoare, domnișoară Stella! Și bătrâna verișoară Jessie a mers pe urmele lui Margaret. Ce mai,

hârca aia cu coasa s-a instalat în pragul casei noastre. Belle Reve era cartierul ei general. Scumpo, așa mi-a scăpat casa printre degete. Și care dintre ei ne-a lăsat vreo avere? Care dintre ei ne-a lăsat măcar un bănuț de la asigurări? Doar sârmana Jessie – a lăsat o sută de dolari pentru coșciug. Asta a fost, Stella! Și eu, cu salariul meu jalnic de la școală. Da, acuză-mă! Stai acolo și holbează-te la mine gândind că am scăpat casa din mână. Am pierdut casa? Dar *tu* unde erai? În pat cu polacul tău.

STELLA (*sărind în sus*): Ajunge! Blanche, termină! (*Dă să iasă.*)

BLANCHE: Unde te duci?

STELLA: La baie, să-mi spăl fața.

BLANCHE: Ah, Stella, Stella, plângi?

STELLA: E de mirare?

(Stella se duce la baie.)

(De afară se aud voci de bărbați. Stanley, Steve și Mitch se îndreaptă spre scară.)

STEVE:... Și bătrâna vrea să prindă slujba la biserică, dar a întârziat și dă peste un polițist plantat în fața bisericii și-l întreabă: „Domnu’ ofițer, mai e slujbă?” El se uită la ea și-i spune: „Nu, cucoană, dar ți s-a strâmbat rău pălăria” (*Un hohot de râs grosolan*).

STEVE: Măine facem o partidă de poker?

STANLEY: Da, la Mitch.

MITCH: Ba nu la mine. Maică-mea e încă bolnavă. (*Dă să plece*).

STANLEY (*strigând după el*): Bun, atunci la mine... dar aduceți voi berea.

EUNICE (*strigând de la etaj*): Terminați odată, acolo jos! Am fiert niște spaghetti și le mănânc de una singură.

STEVE (*urcând scara*): Doar ți-am spus și ți-am telefonat că azi jucăm.

EUNICE: Nu mi-ai telefonat deloc.

STEVE: Ți-am spus la micul dejun – și ți-am telefonat la prânz.

EUNICE: Las-o baltă. Bine că mai vii din când în când și pe acasă.

STEVE: Vrei să-mi public programul la ziar?

(Râsete și strigăte de „la revedere” din partea bărbaților. Stanley împinge ușa de plasă de la bucătărie și intră în casă. E de înălțime mijlocie, vreun metru șaptezeci și ceva, bine clădit, îndesat. Toată

făptura, mișcărilor și atitudinilor lui degajă o bucurie animalică. Încă din adolescență, în centrul vieții lui au stat plăcerile carnale; dă și ia plăcere, fără slăbiciuni și indulgențe, ci cu forța și mândria unui cocoș bine înzestrat printre găini. Acest centru vital se ramifică în canalele auxiliare ale vieții lui: jovialitatea față de ceilalți bărbați, predilecția pentru umorul grosolan, patima pentru băutură, mâncare și joc, pentru mașina lui, aparatul lui de radio, tot ce-i aparține, tot ce poartă emblema lui de posesor strident de sămânță. Măsoară femeile dintr-o privire și le clasifică după criterii sexuale, care-i determină felul în care le zâmbește.)

BLANCHE (*ferindu-se involuntar de privirea lui*): Trebuie să fii Stanley, eu sunt Blanche.

STANLEY: Sora Stellei?

BLANCHE: Da.

STANLEY: Bună. Unde-i femeiușca mea?

BLANCHE: La baie.

STANLEY: N-am știut că vii la noi în oraș.

BLANCHE: Eu... hm...

STANLEY: De unde ești, Blanche?

BLANCHE: Locuiesc la Laurel.

(Stanley s-a îndreptat spre dulap și a scos sticla de whisky.)

STANLEY: La Laurel, da? Ah, da, la Laurel, așa e. Nu intră în teritoriul meu. Ce repede scade băutura pe căldură! *(Ține sticla în lumină ca să constate cât lipsește din ea.)* Vrei o înghițitură?

BLANCHE: Nu, rareori ating băutura.

STANLEY: Unii oameni ating rar băutura, dar băutura îi atinge des pe ei.

BLANCHE (*moale*): Ha, ha!

STANLEY: Mi s-au lipit hainele pe mine. Te superi dacă mă fac comod? *(Dă să-și scoată cămașa.)*

BLANCHE: Te rog, te rog.

STANLEY: Deviza mea e „Simte-te bine!”

BLANCHE: Și a mea la fel. E greu să arăți proaspăt. Nici eu nu am apucat să mă spăl sau să mă pudrez și, poftim, ai și apărut.

STANLEY: Știi că dacă stai cu hainele umede pe tine poți să răcești zdravăn, mai ales dacă ai făcut un exercițiu greu, cum sunt popicele. Ești profesoară?

BLANCHE: Da.

STANLEY: Ce predai, Blanche?

BLANCHE: Engleza.

STANLEY: N-am fost niciodată bun la engleză. Și cât timp rămâi aici, Blanche?

BLANCHE: Încă nu știu.

STANLEY: Ai de gând să stai la noi?

BLANCHE: Așa m-am gândit, dacă nu vă deranjează.

STANLEY: Bine.

BLANCHE: Călătoriile mă epuizează.

STANLEY: Ei, ia-o mai ușor.

(Se aude o pisică la fereastră – Blanche tresare.)

BLANCHE: Ce-a fost asta?

STANLEY: Pisicile... Hei, Stella!

STELLA *(slab, din baie)*: Da, Stanley.

STANLEY: Doar n-ai căzut în budă? *(Rânjește spre Blanche. Ea se străduiește fără succes să zâmbească. Urmează o tăcere.)* Mă tem că o să mă socotești lipsit de rafinament. Stella mi-a vorbit mult despre tine. Ai fost cândva măritată, nu?

(Se aude din depărtare o melodie de polca.)

BLANCHE: Da, când eram foarte tânără.

STANLEY: Și ce s-a întâmplat?

BLANCHE: Băiatul... băiatul a murit. *(Se prăbușește pe scaun)*. Cred că mi-e rău.

(Îi cade capul pe brațe.)

Scena 2

Ora șase, în seara următoare. Blanche face baie. Stella își termină toaleta. Rochia imprimată cu flori a lui Blanche e întinsă pe patul Stellei.

Stanley vine de afară și intră în bucătărie, lăsând ușa deschisă. Se aude perpetuul „pian melancolic”.

STANLEY: Ce înseamnă toate maimuțările astea?

STELLA: O, Stan! *(Îl înconjoară cu brațele și îl sărută, iar el acceptă cu superioritate)*. O iau pe Blanche la cină la Galatoires și pe urmă o duc la un spectacol, pentru că e seara voastră de poker.

STANLEY: Și eu ce mănânc? Pe mine nu mă duce nimeni la cină la Galatoires.

STELLA: Ai o gustare rece în frigider.

STANLEY: Ce drăguț!

STELLA: O să încerc să o țin pe Blanche în oraș până terminați partida de poker, pentru că nu știu cum o s-o privească. Așa că, după cină, o să ne ducem undeva prin cartier, deci ai face bine să-mi dai niște bani.

STANLEY: Unde-i Blanche?

STELLA: Se răsfăță cu o baie fierbinte, ca să-și calmeze nervii. E foarte deprimată.

STANLEY: Din ce pricină?

STELLA: A trecut printr-un adevărat calvar.

STANLEY: Zău?

STELLA: Stan, am... am pierdut Belle Reve.

STANLEY: Conacul?

STELLA: Da.

STANLEY: Cum așa?

STELLA *(vag)*: O, a trebuit să fie sacrificat sau așa ceva. *(O pauză în timpul căreia Stanley chibzuiește. Stella îmbracă o rochie.)* Când o să iasă din baie, spune-i ceva drăguț în legătură cu felul cum arată. Și, Stan, nu-i pomeni despre copil, încă nu i-am spus. Aștept până se mai liniștește.

STANLEY *(amenințător)*: Nu i-ai spus?

STELLA: Și, te rog, încearcă s-o înțelegi, Stan, și fii drăguț cu ea.

BLANCHE (*cântând din baie*): „Din țara cu ape de azur / Adus-am o fecioară prizonieră!”

STELLA: Nu se așteptase să ne găsească într-o locuință atât de mică. Știi, în scrisorile mele am încercat să mai înfrumusețez lucrurile.

STANLEY: Și?

STELLA: Și, te rog, admiră-i rochia și spune-i că arată grozav. Lucrurile astea sunt foarte importante pentru Blanche. Micile ei slăbiciuni.

STANLEY: Da, înțeleg. Dar să revenim la conacul pe care spui că l-ai pierdut.

STELLA: A... da!

STANLEY: Care-i situația? Dă-mi mai multe amănunte.

STELLA: Mai bine să nu vorbim despre asta până nu se mai calmează.

STANLEY: Deci asta-i situația? Sora Blanche nu poate fi săcâită cu amănunte bănești?

STELLA: Ai văzut în ce hal era aseară.

STANLEY: Da, am văzut-o. Dar hai să aruncăm o privire la actul de vânzare.

STELLA: N-am văzut niciun act.

STANLEY: Nu ți-a arătat hârtiile, actul de vânzare sau ceva în genul ăsta?

STELLA: Se pare că n-a fost vândut.

STANLEY: Doar n-a fost dăruit? Un act filantropic?

STELLA: Ssst! O să te audă.

STANLEY: Nu-mi pasă dacă mă aude. Vreau să văd actele.

STELLA: Nu există acte, nu mi-a arătat nimic, mie nu-mi pasă de acte.

STANLEY: Ai auzit vreodată de Codul lui Napoleon?

STELLA: Nu, Stanley, n-am auzit de Codul lui Napoleon, și nu văd ce...

STANLEY: Dă-mi voie să te lămuresc, fetiço.

STELLA: Da.

STANLEY: În statul Louisiana aplicăm legile din Codul lui Napoleon, conform căruia tot ce-i aparține soției îi aparține și soțului, și viceversa. De pildă, dacă eu aș avea o proprietate sau tu ai avea o proprietate...

STELLA: Mă zăpăcești de cap...

STANLEY: În ordine, aștept până termină să se bălăcească în baia fierbinte și după aceea o întreb dacă ea cunoaște Codul lui Napoleon. Impresia mea e că ai fost escrocată, fetiço, și, conform Codului lui Napoleon, când ești escrocată tu, sunt și eu. Și nu-mi place să fiu escrocat.

STELLA: Ai tot timpul să-i pui întrebările astea mai târziu, dar dacă ții să i le pui acum, ai s-o faci să se prăbușească iar. Eu nu înțeleg ce s-a întâmplat cu Belle Reve, dar tu habar n-ai cât ești de ridicol când pretinzi că sora mea sau eu, sau oricine din familia mea ar fi putut vreodată să escrocheze pe cineva.

STANLEY: Atunci, dacă a vândut conacul, unde-s banii?

STELLA: N-a fost vândut – a fost pierdut, *pierdut*.

Stanley (*deschide geamantanul mare care tronează în mijlocul camerei și scoate din el un morman de rochii.*) Cască bine ochii. Crezi că a cumpărat toate astea dintr-un salariu de profesoară?

STELLA: Sssst!

STANLEY: Ia uită-te la penele și la blănurile cu care a venit să se împăuneze aici! Asta ce mai e? O rochie, toată din aur. Și asta? Astea ce mai sunt? Blănuri de vulpe. (*Îl le aruncă.*) Blănuri de vulpe veritabilă, lungi de juma' de kilometru. Vulpile tale unde sunt, Stella? Vulpi albe ca zăpada, nici mai mult, nici mai puțin. Unde sunt blănurile tale albe?

STELLA: Sunt blănuri ieftine, artificiale, pe care Blanche le are de mult.

STANLEY: Cunosc eu pe cineva care se ocupă cu mărfuri din astea. Am să-l chem aici să le evalueze. Pun mâna-n foc că în bulendrele astea a investit mii de dolari.

STELLA: Stanley, nu fi idiot.

(*Stanley aruncă blănurile pe pat. Pe urmă deschide un sertăraș al geamantanului, din care scoate un pumn de bijuterii.*)

STANLEY: Și aici ce mai avem? Comoara unui pirat?

STELLA: Vai, Stanley!

STANLEY: Perle! Șiraguri de perle. Dar cu ce se ocupă sora asta a ta? Se scufundă în oceane după comori înecate? Sau e asul spărgătorilor de seifuri? Brățări de aur masiv! Unde sunt perlele și brățările tale de aur?

STELLA: Sssst! Taci, Stanley!

STANLEY: Și diamante! O coroană de împărăteasă.

STELLA: O diademă de strasuri pe care a purtat-o la un bal mascat.

STANLEY: Ce sunt strasurile?

STELLA: Un fel de sticlă.

STANLEY: Râzi de mine. Cunosoc eu pe cineva care lucrează la un bijutier. O să-l chem aici să evalueze toate astea. Uite unde s-a dus plantația voastră... ce-a mai rămas din ea.

STELLA: N-ai idee cât ești de idiot și de oribil. Închide valiza la loc, înainte să iasă din baie.

(Stanley împinge cu piciorul geamantanul pe jumătate deschis și se așază pe masa de bucătărie.)

STANLEY: Familia Kowalski și familia Dubois au noțiuni diferite.

STELLA *(furioasă)*: Într-adevăr, slavă Celui de Sus! Eu ies afară. *(Își ia pălăria albă și mănușile și iese pe ușă.)* Vino și tu până se îmbracă Blanche.

STANLEY: De când îmi dai tu ordine?

STELLA: Ai de gând să rămâi aici și s-o insultî?

STANLEY: Cred și eu că rămân aici.

(Stella iese afară, Blanche apare din baie, înfășurată într-un halat din satin roșu.)

BLANCHE *(plutitoare)*: Bună, Stanley, iată-mă, proaspăt îmbăiată și parfumată; mă simt alt om!

STANLEY: Foarte bine.

BLANCHE *(Împreunând perdelele)*: Mă scuzi puțin, până-mi îmbrac rochia mea nouă, frumoasă.

STANLEY: Nu te jena, Blanche.

(Trage perdelele dintre cele două camere).

BLANCHE: Înțeleg că va avea loc o mică partidă de poker la care noi, femeile, nu suntem invitate.

STANLEY *(amenințător)*: Da?

(Blanche dezbracă halatul și își trage peste cap rochia înflorată.)

BLANCHE: Unde-i Stella?

STANLEY: Afară, pe scări.

BLANCHE: Într-o clipă am să-ți cer un serviciu.

STANLEY: Mă întreb ce anume?

BLANCHE: Să-mi închei nasturii din spate. Poți intra. (*Stanley intră cu o mutră burzuluiță*). Cum arăt?

STANLEY: Arăți foarte bine.

BLANCHE: Mulțumesc. Acum nasturii.

STANLEY: Nu mă pricep.

BLANCHE: Ah, voi bărbații cu mâinile voastre stângace! Pot să trag un fum din țigara ta?

STANLEY: Poftim, ia și tu una.

BLANCHE: Vai, mulțumesc... s-ar spune că geamantanul meu a făcut explozie.

STANLEY: Eu și Stella am vrut să te ajutăm să despachetezi.

BLANCHE: Ați făcut o treabă de mântuială, în pripă.

STANLEY: S-ar zice că ai jefuit câteva magazine de modă din Paris.

BLANCHE: Ha, ha! Da... Hainele sunt pasiunea mea.

STANLEY: Cât costă un set de blănuri ca ăsta?

BLANCHE: ăsta a fost un omagiu adus de un admirator al meu.

STANLEY: Probabil că ți-a purtat foarte multă... admirație.

BLANCHE: Ah, în tinerețea mea am stârnit admirație. Și uită-te cum arăt acum. (*Îți zâmbește radios.*) Ai crede că, pe vremuri, eram considerată o femeie atrăgătoare?

STANLEY: Arăți bine.

BLANCHE: Încercam să-mi atrag complimente, Stanley.

STANLEY: Eu nu-s bun la chestiile astea.

BLANCHE: Care chestii, Stanley?

STANLEY: Complimente făcute femeilor pentru cum arată. N-am cunoscut încă o femeie care să nu știe dacă arată bine sau nu, fără să i se spună. Și unele dintre ele se cred mai breze decât sunt în realitate. Pe vremuri ieșeam cu o puicuță care-mi spunea întruna „Eu sunt genul *sex-appeal*, eu sunt genul *sex-appeal*!” Și eu i-am zis: „Și ce-i cu asta?”

BLANCHE: Și ce ți-a spus?

STANLEY: N-a spus nimic. A tăcut mâlc.

BLANCHE: Și așa s-a terminat idila?

STANLEY: Așa s-a terminat conversația. Unii bărbați se lasă amețiți de strălucirea asta de Hollywood, alții nu.

BLANCHE: Sunt convinsă că tu faci parte din a doua categorie.

STANLEY: Așa e.

BLANCHE: Tu ești un om simplu, drept și onest, puțin cam primitiv, așa spune. Femeia care să te atragă pe tine ar trebui să...

STANLEY (*rar*): Să joace cu cărțile pe față.

BLANCHE (*zâmbind*): Da... da... cu cărțile pe față... Mă rog, viața e prea plină de ocolișuri și de ambiguități. Mie îmi plac artiștii care pictează în culori tari, curajoase, culori primare. Nu-mi plac nuanțele de roz și de crem, și niciodată nu mi-au plăcut oamenii șterși, fazi. De asta aseară, când ai intrat în casă, mi-am spus în sinea mea: „Sora mea s-a măritat cu un bărbat adevărat”. Asta era tot ce puteam gândi despre tine.

STANLEY (*cu o voce tunătoare*): Hai să terminăm cu temenelile.

BLANCHE (*astupându-și urechile cu palmele*): Oooo!

STELLA (*strigând de afară*): Stanley, vino aici și las-o pe Blanche să se îmbrace.

BLANCHE: Sunt gata îmbrăcată, scumpo.

STELLA: Atunci vino aici.

STANLEY: Eu și sora ta avem o mică discuție.

BLANCHE (*nepăsătoare*): Iubito, fă-mi un serviciu. Du-te până la băcănie și cumpără-mi o Cola de lămâie, cu multă gheață în ea... Faci tu asta pentru mine, scumpo?

STELLA (*cu vocea nesigură*): Da. (*Dispare după colț.*)

BLANCHE: Sărăcuța de ea, era afară și ne-a auzit, cred că ea nu te înțelege atât de bine cum te înțelege eu... Bine, domnule Kowalski, hai să nu mai vorbesc cu dublu înțeles. Sunt gata să-ți răspund la orice întrebare. Nu am nimic de ascuns. Ce dorești să știi?

STANLEY: În statul ăsta, Louisiana, funcționează ceva ce se numește Codul lui Napoleon, conform căruia ceea ce îi aparține soției mele îmi aparține și mie – și viceversa.

BLANCHE: Mă impresionezi cu aerul ăsta justițiar, domnule.

(Se stropește cu parfum din pulverizator; pe urmă, jucăușă, îl pulverizează și pe el. Stanley înșfacă pulverizatorul și îl aruncă pe masă. Ea își lasă capul pe spate și râde.)

STANLEY: Dacă n-aș ști că ești sora soției mele, mi-aș face anumite idei despre tine.

BLANCHE: Ca de pildă?

STANLEY: N-o face pe proasta. Știi bine ce-aș gândi. Unde sunt

hârtiile?

BLANCHE: Hârtiile?

STANLEY: Hârtiile. Pe care scrie lumea.

BLANCHE: Ah, hârtiile, hârtiile. Primul cadou pe care l-am primit de ziua mea – toate sortimentele de hârtie.

STANLEY: Eu vorbesc despre hârtiile oficiale. Cele legate de plantație.

BLANCHE: A, au fost niște hârtii.

STANLEY: Vrei să spui că nu mai există?

BLANCHE: Or fi pe undeva.

STANLEY: Nu sunt în geamantan?

BLANCHE: Tot ce am pe lume e-n geamantanul ăsta.

STANLEY: Atunci ce-ar fi să le căutăm? *(Se îndreaptă spre geamantan, îl deschide și începe să scotocească prin sertărașe).*

BLANCHE: Pentru numele lui Dumnezeu, ce ai de gând să faci? Ce-i în mintea ta de băiețăș? Gândești că ascund ceva, că încerc să-mi trădez sora? Lasă-mă să caut eu. Va fi mai repede și mai simplu... *(Scoate din valiză o cutie).* Aici, în cutia asta de tablă îmi țin toate hârtiile. *(O deschide.)*

STANLEY: Ce-i acolo, dedesubt? *(Arată cu degetul spre un teanc de hârtii.)*

BLANCHE: Sunt scrisori de dragoste îngălbenite, toate de la un singur băiat. *(Stanley smulge pachetul de scrisori. Ea îi vorbește mânioasă.)* Dă-mi-le înapoi!

STANLEY: Întâi să mă uit la ele.

BLANCHE: Atingerea mâinilor tale le insultă.

STANLEY: Termină cu prostiile astea!

(Desface panglica și le examinează. Blanche i le smulge din mână și scrisorile cad pe jos.)

BLANCHE: Acum că le-ai atins, va trebui să le ard.

STANLEY *(nedumerit)*: Ce dracu-s astea?

BLANCHE *(adunând scrisorile de pe jos)*: Poeme scrise de un tânăr care a murit. L-am îndurerat așa cum ți-ar plăcea ție să mă îndurerezi pe mine. Dar n-ai să reușești. Nu mai sunt tânără și vulnerabilă. Așa era însă tânărul meu soț și eu... nu mai are importanță! Dă-mi-le înapoi.

STANLEY: De ce-ai spus că va trebui să le arzi?

BLANCHE: Îmi pare rău. Mi-am pierdut o clipă cumpătul. Fiecare dintre noi are ceva intim... ceva ce nu poate fi atins de alții. *(E slăbită și epuizată și se așază ținând în mână cutia de tablă. Își pune o pereche de ochelari pe nas și începe să răsfoiască metodic celelalte hârtii).* Ambler & Ambler. Hmmm!... Crabtree... Iar Ambler & Ambler.

STANLEY: Cine sunt Ambler & Ambler?

BLANCHE: O firmă care acordă împrumuturi.

STANLEY: Deci chiar ai pierdut casa prin ipotecă?

BLANCHE *(atingându-și fruntea)*: Probabil că asta s-a întâmplat.

STANLEY: Nu vreau să aud „probabil”, „dacă” sau „dar”. Ce-s celelalte hârtii?

(Blanche îi întinde toată cutia, el o așază pe masă și examinează conținutul.)

BLANCHE *(scoțând un plic mare, plin cu hârtii)*: Sunt aici mii de hârtii, care merg îndărăt pe sute de ani și care arată cum imprudenții noștri bunici și părinți și unchi au dezmembrat plantația, bucată cu bucată, ca să-și satisfacă plăcerile lor carnale – dacă e să vorbim pe șleau. *(Își scoate ochelarii, cu un hohot de râs epuizat.)* Până când n-a mai rămas – și Stella poate verifica lucrul ăsta – decât casa și vreo douăzeci de acri de pământ, care includ și un cimitir în care s-au retras cu toții, în afară de Stella și de mine. *(Răstoarnă pe masa conținutul plicului.)* Poftim, ai aici toate hârtiile. Ți le fac cadou. Ia-le, cercetează-le, memorează-le, dacă vrei. Eu găsesc că-i minunat că Belle Reve s-a transformat până la urmă în mormanul ăsta de hârtii vechi, din mâinile tale mari și atât de pricepute... Mă întreb dacă s-o fi întors Stella cu suculele mele...

(Se lasă pe spate și închide ochii.)

STANLEY: Cunosce un avocat care o să studieze toate actele astea.

BLANCHE: Dă-le împreună cu o cutie de aspirină.

STANLEY *(devenit mai blajin)*: Înțelegi, conform Codului lui Napoleon, un bărbat trebuie să se ocupe de problemele soției sale – mai ales acum când o să aibă un copil.

(Blanche deschide ochii. „Pianul melancolic” se aude mai puternic.)

BLANCHE: Stella? Stella o să aibă un copil? (*Visătoare*): N-am știut că e însărcinată.

(Se ridică și se duce la ușă. Stella apare de după colț cu o cutie de carton de la băcănie.

Camerele din interior se întunecă, fațada casei devine vizibilă. Blanche o întâlnește pe Stella la baza treptelor).

BLANCHE: Stella, Stella, steaua mea! Ce minunat că o să ai un copil! (*O îmbrățișează și Stella o strânge în brațe, sughițând de plâns.*) Totul e în regulă, am lămurit totul. Mă simt cam slăbită, dar cred că m-am descurcat bine. Am răs și am tratat totul ca pe o glumă, și i-am spus că are o minte de băiețaș și a răs... și am flirtat cu el. Da, Stella, am flirtat cu soțul tău. (*Apar Steve și Pablo cărând o ladă de bere.*) Uite că se adună partenerii pentru partida de poker.

(Cei doi bărbați trec printre ele și, după ce-i aruncă o privire fugitivă lui Blanche, intră în casă.)

STELLA: Regret că te-a supus la neplăcerile astea.

BLANCHE: E drept că nu-i genul de bărbat care se potrivește cu parfumul de iasomie. Dar poate că-i exact ce ne trebuie ca să ne îmborsăvim sângele acum când Belle Reve nu ne mai susține... Uite ce frumos e cerul! Aș vrea să zbor ca o rachetă în ceruri, și să nu mă mai întorc.

(Un vânzător ambulant apare de după colț).

VÂNZĂTORUL: Hotdogi! Hotdogi!

(Blanche scoate un strigăt speriat și tresare puternic, apoi izbucnește din nou în răs.)

BLANCHE: Pe unde o luăm, Stella?

VÂNZĂTORUL: Hooootdoooogi!

BLANCHE: Orbul... îl conduce pe orb.

(Din casă se aude un hohot de râs tunător; „Pianul melancolic” și trompeta se aud mai tare.)

Scena 3

Seara partidei de poker.

Există un tablou al lui Van Gogh care înfățișează o sală de biliard, seara. Bucătăria prezintă acum aceeași sinistă strălucire nocturnă, în culorile vii ale curcubeului copilăriei. Deasupra mușamalei galbene de pe masa din bucătărie atârnă un bec electric apărut de un abajur din sticlă de un verde țipător. Jucătorii de poker: Stanley, Steve, Mitch și Pablo poartă cămăși viu colorate, una albastră, una violetă, una în carouri roșii cu alb, una verzulie. Sunt bărbați în floarea virilității, la fel de grosolani, de direcți și de puternici ca și culorile primare ale cămășilor. Pe masă sunt felii de pepene roșu, sticle de whisky și pahare. Dormitorul e relativ întunecat, se vede doar lumina filtrată printre perdelele ferestrelor care dau în stradă.

O clipă domnește tăcerea, cât se împart cărțile.

STEVE: Are cineva ceva de spus? Dă-mi două cărți.

PABLO: Tu, Mitch?

MITCH: Eu ies din joc.

PABLO: Mie dă-mi una.

MITCH: Vrea cineva o dușcă?

STANLEY: Da. Eu.

PABLO: Ce-ar fi să se repeadă careva până la Chinez și să aducă ceva de-ale gurii?

STANLEY: Eu pierd și vouă vă arde de haleală. Cine deschide? Mitch, jos de pe masă! Pe o masă de poker n-au ce căuta decât cărțile de joc, fisele și whisky-ul.

(Mătură masa cu mâna și aruncă pe jos câteva coji de pepene roșu.)

MITCH: Călărești pe cai mari, da?

STANLEY: Câte?

STEVE: Trei.

STANLEY: Una.

MITCH: Eu ies din joc. Peste puțin trebuie să plec.

STANLEY: Tacă-ți gura.

MITCH: Maică-mea-i bolnavă. Nu se culcă noaptea până nu vede c-am venit acasă.

STANLEY: Atunci de ce nu stai acasă lângă fusta ei?

MITCH: Ea-mi cere să ies în oraș, așa că mă duc, dar nu-mi tihnește. Tot timpul mă gândesc ce-o fi făcând.

STANLEY: Atunci du-te acasă, pentru numele lui Dumnezeu.

PABLO: Ce ai?

STEVE: Brelan de pică.

MITCH: Voi toți sunteți însurați. Dar eu, dacă moare mama, rămân singur cuc. Mă duc la baie.

STANLEY: Vino repede înapoi să-ți pregătim biberonul cu lăptic.

MITCH: Las-o baltă. *(Se duce la baie, prin dormitor.)*

STEVE *povestește o anecdotă în timp ce împarte cărțile*):... Și negrul bătrân iese în curtea din spatele casei, se așază și-aruncă grăunțe la păsări, când aude un cotcodăcit puternic și o găinușă tânără apare de după casă cu cocoșul în spate care-o urmărește, gata s-o calce.

STANLEY *(nervos)*: Fă cărțile.

STEVE: Dar când cocoșul îl vede pe negru împărțind grăunțe, se oprește, lasă să-i scape puicuța și începe să ciugulească. Și negrul bătrân își spune: „Doamne ferește, să nu m-apuce vreodată și pe mine așa foame!”

(Steve și Pablo râd; de după colț apar cele două surori.)

STELLA: Încă nu s-a terminat partida.

BLANCHE: Cum arăt?

STELLA: Foarte bine, Blanche.

BLANCHE: Sunt foarte încălzită. Așteaptă să mă pudrez înainte să deschizi ușa. Arăt rău?

STELLA: Arăți proaspătă ca o margaretă.

BLANCHE: O margaretă culeasă cu câteva zile în urmă.

(Stella deschide ușa și intră amândouă.)

STELLA: Măi, măi, măi, încă n-ați terminat?

STANLEY: Unde-ați fost?

STELLA: Ne-am dus la un spectacol. Blanche, ți-i prezint pe domnii Gonzales și Hubbell.

BLANCHE: Vă rog, nu vă ridicăți.

STANLEY: Fii liniștită, n-are nimeni de gând să se ridice.

STELLA: Cât mai ține partida asta?

STANLEY: Până s-o termina.

BLANCHE: Pokerul e un joc fascinant. Pot să chibitez?

STANLEY: Nu. Ce-ar fi să vă duceți sus să-i țineți de urât lui Eunice?

STELLA: Nu, e-aproape două și jumătate noaptea. *(Blanche intră în dormitor și trage parțial perdelele.)* N-ați putea să încheiați după încă o rundă?

(Un scaun scârțâie. Stanley îi trage o palmă zgomotoasă pe crupă.)

STELLA *(severă)*: Asta nu-i deloc nostim, Stanley. *(Bărbații râd. Stella intră și ea în dormitor.)* Mă scoate din sărite când face gesturi din astea de față cu alții.

BLANCHE: Cred că o să fac o baie.

STELLA: Încă una?

BLANCHE: Sunt cu nervii în batistă. E cineva în baie?

STELLA: Nu știu.

(Blanche bate la ușă. Mitch deschide ușa și iese, ștergându-și mâinile cu un prosop.)

BLANCHE: Ah! Bună seara.

MITCH: Bună! *(O măsoară din priviri.)*

STELLA: Blanche, ți-l prezint pe domnul Harold Mitchell, Sora mea, Blanche Dubois.

MITCH *(cu o curtoazie stângace)*: Mă bucur de cunoștință, domnișoară Dubois.

STELLA: Cum se mai simte mama ta, Mitch?

MITCH: E în aceeași stare, mulțumesc. S-a bucurat mult de crema pe care i-ai trimis-o. Scuzați-mă, vă rog.

(Se îndreaptă spre bucătărie, întorcând capul ca să se mai uite o dată la Blanche și tușind cu sfială. Își dă seama că mai ține prosopul în mână și, râzând încurcat, i-l dă Stellei. Blanche privește cu oarecare interes în urma lui.)

BLANCHE: Țasta pare... superior celorlalți.

STELLA: Așa și e.

BLANCHE: Are o expresie de sensibilitate.

STELLA: Mama lui e bolnavă.

BLANCHE: E însurat?

STELLA: Nu.

BLANCHE: E afemeiat?

STELLA: Vai, Blanche (*râde*). Nu cred.

BLANCHE: Ce face, cu ce se ocupă? (*Își descheie rochia*). STELLA: Lucrează în departamentul de piese de rezervă. La fabrica pentru care călătorește Stanley.

BLANCHE: Asta înseamnă ceva?

STELLA: Nu. Din grupul lor, Stanley e singurul care o să ajungă undeva.

BLANCHE: Ce te face să crezi asta?

STELLA: Uită-te la el.

BLANCHE: M-am uitat.

STELLA: Atunci trebuie să fi văzut.

BLANCHE: Îmi pare rău, dar n-am văzut emblema geniului pe fruntea lui Stanley.

(Își scoate rochia și rămâne în sutienul de mătase roz și furoul alb, în lumina dintre perdele. Partida continuă.)

STELLA: Nu-i pe fruntea lui și nu-i vorba de geniu.

BLANCHE: A, da, atunci ce e și unde e? Aș vrea să știu.

STELLA: E vorba de energia lui, de forță. Blanche, stai în lumină.

BLANCHE: Zău?

(Se mută din fâșia de lumină. Stella și-a scos rochia și a îmbrăcat un chimonou ușor de satin albastru.)

STELLA (*râzând jucăuș*): Ar trebui să le vezi nevestele.

BLANCHE (*râzând*): Îmi imaginez. Grase și fâlcoase, probabil.

STELLA: Ai văzut-o pe aia de sus? (*Râde.*). Odată (*râde*) a făcut să crape (*râde*) tencuiala tavanului. (*Râde.*)

STANLEY: Ia nu mai cotcodăciți atâta, orătâniilor!

STELLA: Doar nu ne poți auzi.

STANLEY: Dar voi m-auziți și-am spus să tăceți odată!

STELLA: Sunt la mine acasă și o să vorbesc cât o să am chef!

BLANCHE: Stella, nu stârni o ceartă.

STELLA: E pe jumătate beat. Mă întorc într-o clipă.

(Întră în baie. Blanche se ridică încet și deschide un mic aparat de radio alb.)

STANLEY: Mitch, joci?

MITCH: Ce? A, nu, am ieșit.

(Blanche se mută înapoi în fâșia de lumină. Își înalță brațele și se întinde, apoi se lasă, lascivă, pe un scaun. La radio se aude o rumbă. Mitch se ridică de la masă).

STANLEY: Cine a dat drumul la drăcia aia?

BLANCHE: Eu. Ai ceva împotriva?

STANLEY: Închide-l!

STEVE: Lasă fetele să asculte puțină muzică.

PABLO: Sigur, e bine, lasă-le!

STEVE: Cred că-i Xavier Cugat!

(Stanley sare de pe scaun, se duce la aparatul de radio și-l închide. Se oprește brusc când o vede pe Blanche pe scaun. Ea îl privește fără să se clintească. Stanley se întoarce la masa de poker.)

(Doi dintre bărbați se dondănesc.)

STEVE: Nu te-am auzit anunțând.

PABLO: Nu-i așa c-am anunțat, Mitch?

MITCH: Nu știu, n-am fost atent.

PABLO: Da' ce-ai făcut?

STANLEY: Se holba la ce se vede printre perdele. *(Sare de pe scaun și trage perdelele, împreunându-le.)* Acuma fă cărțile și ori jucăm, ori lăsăm totul baltă. Unii oameni, când câștigă, au furnici în cur.

(Mitch se ridică în timp ce Stanley se așază.)

STANLEY *(răcnind)*: Stai jos!

MITCH: Mă duc, scoateți-mă din joc.

PABLO: Chiar că are furnici în pantaloni. A băgat treizeci și cinci de dolari la teșcherea, în bancnote.

STEVE: Măine-l vezi la casierie, le schimbă-n monede de douăzeci și cinci de cenți.

STANLEY: Și-acasă le vără una câte una într-o pușculiță în formă de porc pe care i-a făcut-o cadou mă-sa de Crăciun. (*Împarte cărțile.*) Jocul ăsta e ca un scuipat în ocean.

(Mitch râde stingherit și intră printre perdele.)

BLANCHE (*afectuos*): Bună! Baia băiețașilor e ocupată în clipa asta.

MITCH: Știi... am băut bere...

BLANCHE: Detest berea.

MITCH: Te răcorește pe vreme de arșiță.

BLANCHE: Nu sunt de aceeași părere; pe mine mă încălzește.

Ai o țigară? (*Și-a tras pe ea halatul de satin roșu.*)

MITCH: Sigur că da.

BLANCHE: Ce fumezi?

MITCH: Lucky.

BLANCHE: În regulă. Ce tabacheră frumoasă! E de argint?

MITCH: Da. Citește inscripția.

BLANCHE: A, are și o inscripție? Nu pot s-o deslușesc. (*Mitch aprinde un chibrit.*) Ah! (*Citește cu prefăcută dificultate.*) „Și, dacă Domnul așa hotărăște, / Mai mult te voi iubi, de dincolo de groapă.” Vai, ăsta-i un vers din sonetul meu favorit de doamna Browning.

MITCH: Îl știi?

BLANCHE: Bineînțeles.

MITCH: Inscripția asta are o poveste.

BLANCHE: Sună romantic.

MITCH: O poveste tristă.

BLANCHE: Da?

MITCH: Fata a murit.

BLANCHE (*pe un ton compătimitor*): Ah!

MITCH: Când mi-a dăruit tabachera știa că moare. Era o fată ciudată, foarte drăguță... foarte.

BLANCHE: Probabil că te-a iubit mult. Oamenii bolnavi nutresc sentimente adânci, sincere.

MITCH: Adevărat. Așa e.

BLANCHE: Suferința te face mai sincer, cred.

MITCH: Îți scoate adâncurile la suprafață.

BLANCHE: Puțina sinceritate, atâta câtă există pe lume, aparține oamenilor care au suferit.

MITCH: Cred că ai dreptate.

BLANCHE: Sunt convinsă. Arată-mi o persoană care nu a suferit și o să-ți dovedesc că e un superficial – ia te uită! Mi-e limba puțin... năclăită. E vina voastră, a băieților. Spectacolul s-a terminat la ora unsprezece și n-am putut să ne întoarcem acasă din cauza partidei de poker, așa încât a trebuit să ne ducem să bem ceva. Eu nu sunt obișnuită să beau mai mult de un pahar. Două, maximum... dar trei! (*Râde.*) În seara asta am băut trei.

STANLEY: Mitch!

MITCH: Scoateți-mă din joc. Discut cu domnișoara...

BLANCHE: Dubois.

MITCH: Domnișoara Dubois!

BLANCHE: E un nume franțuzesc. Înseamnă „pădure”, iar Blanche înseamnă „albă”, așa că împreună înseamnă „pădure albă”. Ca o livadă înflorită, primăvara. Așa poți ține minte.

MITCH: Ești franțuzoaică?

BLANCHE: Suntem de origine franceză. Primii strămoși ai noștri veniți în America au fost hughenoti francezi.

MITCH: Ești sora Stellei, nu?

BLANCHE: Da, Stella e surioara mea mică și scumpă. Îi spun „mică”, deși e mai mare decât mine. E o diferență mică între noi, mai puțin de un an. Vrei să-mi faci un serviciu?

MITCH: Desigur. Ce anume?

BLANCHE: Am cumpărat de la prăvălia chinezească abajurul ăsta adorabil din hârtie colorată. Vrei să-l pui peste bec? Te rog.

MITCH: Cu plăcere.

BLANCHE: Nu pot suporta un bec neacoperit; așa cum nu pot suporta o remarcă... sau un gest vulgar.

MITCH (*aranjând abajurul*): Probabil că noi îți părem niște bătărași.

BLANCHE: Eu mă adaptez foarte ușor... la circumstanțe.

MITCH: ăsta e un lucru bun. Ai venit în vizită la Stanley și la Stella?

BLANCHE: Stella nu s-a simțit bine în ultima vreme și am venit să-i mai ajut. E istovită.

MITCH: Nu ești...?

BLANCHE: Măritată? Nu. Nu. Sunt o profesoară fată bătrână.

MITCH: Profesoară probabil că ești, dar fată bătrână în niciun caz.

BLANCHE: Mulțumesc, domnule. Îți apreciez galanteria.

MITCH: Deci ești în învățământ?

BLANCHE: Da... ah, da!

MITCH: La școala primară, la liceu sau...

STANLEY (*zbierând*): Mitch!

MITCH: Îndată!

BLANCHE: Dumnezeu! Ce rărunchi are!... Predau la un liceu din Laurel.

MITCH: Ce predai? Ce materie?

BLANCHE: Ghicește.

MITCH: Pun pariu că predai arta sau muzica. (*Blanche râde cu delicatețe*). S-ar putea să mă înșel, poate că predai matematica.

BLANCHE: În niciun caz matematica, în niciun caz. (*Râzând*).

Eu nu cunosc nici măcar tabla înmulțirii. Nu. Am nefericirea de a fi profesoară de engleză. Încerc să infuzez respectul pentru Hawthorne și Whitman și Poe în mințile unei bande de golănași și de Romeo de mahala.

MITCH: Bănuiesc că unii dintre ei sunt mai interesați de alte lucruri.

BLANCHE: Ai perfectă dreptate. Nu moștenirea literară e lucrul lor cel mai sfânt. Dar sunt drăguți. Mai ales primăvara e înduioșător să-i vezi descoperind dragostea. Au impresia că nimeni până la ei nu a mai cunoscut-o. (*Se deschide ușa de la baie și iese Stella. Blanche continuă să-i vorbească lui Mitch.*) Ah, ai terminat? Stai să dau drumul la radio. (*Deschide aparatul de radio care transmite cântecul „Wien, Wien nur du allein”. Blanche valsează cu gesturi romantice după muzică. Mitch e încântat și încearcă și el s-o imite stângaci, ca un urs care dansează.*) (*Stanley apare furios și țanțoș. Înșfacă micul aparat de radio de pe masă, strigă o înjurătură și-l aruncă pe fereastră.*) (*intens*): Stella, fii atentă, te...

STELLA: Bețivule... bețivule... animalule! (*Aleargă la masa de poker.*) Vă rog să plecați imediat, cu toții! Dacă mai aveți în voi o urmă de decență, vă rog să vă duceți acasă!

BLANCHE *se repede la Stella*).

BĂRBAȚII (*cu voci slabe*): Ușurel, Stanley, ia-o ușor, băiete! Haide să...

STELLA: Dacă mă atingi cu un deget, o să...

(Se dă înapoi – nu o mai vedem. El înaintează și dispăre. Se aude zgomotul unei lovituri. Stella strigă. Blanche țipă și fuge în bucătărie. Bărbații se reped hârșâind și înjurând. Se aude ceva răsturnându-se.)

BLANCHE (*țipând*): Sora mea e însărcinată!

MITCH: Îngrozitor!

BLANCHE: Nebunie, nebunie curată!

MITCH: Băieți, aduceți-l aici!

(Stanley, cu mâinile ținute la spate de către doi bărbați, e adus cu fața în dormitor. Aici, aproape că-i doboară pe cei doi. Pe urmă, brusc, se îmblânzește și se lasă moale în strânsoarea lor.)

(Bărbații îi vorbesc repede și liniștitor, iar el își lasă capul pe umărul unuia dintre ei.)

STELLA (*cu o voce stridentă, nefirească, fără a se lăsa văzută*): Vreau să plec de aici! Vreau să plec de aici!

MITCH: N-ar trebui să se joace poker într-o casă cu femei. (*Blanche intră în dormitor*).

BLANCHE: Unde-s hainele surorii mele? Ne ducem la femeia de sus.

MITCH: Unde-s hainele ei?

BLANCHE (*deschizând garderobul*): Uite-le! (*Fuge la Stella*). Stella, Stella, scumpo. Iubita, iubita mea surioară, nu te teme!

(Blanche o ia de umeri și o conduce sus pe scări).

STANLEY (*năucit*): Ce s-a întâmplat? Ce s-a întâmplat?

MITCH: A dat laptele în foc, Stan.

PABLO: Uite că și-a revenit.

STEVE: Te cred, e bine mersi.

MITCH: Întindeți-l pe pat și puneți-i un prosop ud.

PABLO: Mai curând cred că o cafea i-ar prinde bine.

STANLEY (*cu voce groasă*): Vreau apă.

MITCH: Băgați-l sub duș.

(Bărbații îl conduc la baie).

STANLEY: Lăsați-mă în pace, derbedeilor.

(Se aud zgomote de lovituri și de apă care curge.)

STEVE: Hai s-o ștergem de aici.

(Se duc la masa de joc și își adună câștigurile.)

MITCH *(trist, dar cu hotărâre)*: Nu trebuie jucat poker într-o casă cu femei.

(Ușa se închide în urma lor și camera rămâne liniștită. Muzicanții negri din barul de după colț cântă încet „Paper Doll”. După o clipă reapare din baie Stanley, în chiloții lui cu picățele, picurând de apă.)

STANLEY: Stella! *(o pauză)*. Păpușica mea m-a părăsit! *(Izbucnește în sughițuri de plâns. Pe urmă se duce la telefon și formează un număr; continuă să plângă cu sughițuri.)* Eunice? O vreau pe fetița mea. *(Așteaptă un moment, apoi închide telefonul, după care formează din nou numărul.)* *(Se aude o voce stridentă. Stanley aruncă cu telefonul de pământ. Acorduri discordante de alămuri și pian umplu încăperea care se întunecă. Pereții exteriori apar vizibili în lumina nopții. Se aude „pianul melancolic”. În cele din urmă, Stanley, pe jumătate îmbrăcat, se împleticește pe scările de lemn de afară. Își lasă capul pe spate ca un câine care urlă, și strigă numele soției sale)* Stella! Stella! Iubito, Stella! Stellaaa!

EUNICE *(vorbind din ușa apartamentului de sus)*. Nu mai urla, du-te și te culcă!

STANLEY: O vreau pe fetița mea. Stella, Stella!

EUNICE: N-are de gând să vină jos, așa încât cară-te!

STANLEY: Stella!

EUNICE: Nu poți să bați o femeie și pe urmă s-o chemi înapoi. N-o să vină. Unde mai pui că-i însărcinată!... Puturosule! Puturos de polac ce ești! Sper c-or să te prindă și-or să pună furtunul de pompieri pe tine, ca data trecută.

STANLEY *(umil)*: Eunice, vreau să vină fata mea jos la mine.

EUNICE: Ha! *(Trânțește ușa.)*

STANLEY *(cu o voce sfâșietoare)*: STELLAAA!

(Clarinetul geme. Ușa de sus se deschide și Stella coboară pe scările șubrede, îmbrăcată în kimono. Ochii îi strălucesc de lacrimi, părul îi atârnă pe umeri. Se privesc unul pe celălalt, pe urmă se strâng în brațe cu gemete animalice. Stanley cade în genunchi și își lipește fața de pânțele ei rotunjor. Ochii Stellei sunt orbiți de tandrețe când îi cuprinde capul și-l ridică pe Stanley de jos. El deschide ușa de plasă, o ridică în brațe și o duce în camera întunecată.)

(Blanche apare, în capot, pe palierul de sus, apoi coboară scările.)

BLANCHE: Unde-i surioara mea? Stella? Stella?

(Se oprește în ușa apartamentului Stellei. Pe urmă își ține respirația de parcă ar fi lovit-o cineva. O pornește pe aleea din fața casei. Se uită în dreapta și în stânga de parcă ar căuta adăpost.)

(Muzica se pierde. De după colț apare Mitch.)

MITCH: Domnișoară Dubois?

BLANCHE: Oh!

MITCH: S-au potolit apele Potomacului?

BLANCHE: A fugit jos și e în casă cu el.

MITCH: Fără îndoială.

BLANCHE: Sunt oripilată.

MITCH: Ho, ho! N-ai de ce să te temi. Sunt nebuni unul după celălalt.

BLANCHE: Eu nu sunt obișnuită cu asemenea...

MITCH: Mare păcat că a trebuit să se întâmple tocmai când ai sosit aici. Dar n-o lua în serios.

BLANCHE: Violența e atât de...

MITCH: Vino pe scări să fumăm o țigară.

BLANCHE: Nu-s îmbrăcată cuviincios.

MITCH: Crezi că-i pasă cuiva din cartier?

BLANCHE: Ce tabacheră frumoasă!

MITCH: Ți-am arătat inscripția, nu?

BLANCHE: Da. *(Ridică ochii spre cer.)* E atâta... atâta confuzie pe lume.

(El tușește încurcat.) Mulțumesc că ești atât de bun! Am nevoie de bunăătate acum.

Scena 4

A doua zi dimineată, devreme. Zgomote confuze ale străzii, ca un cor disonant. Stella zace întinsă pe patul din dormitor. Fața ei arată foarte senină în lumina dimineții. Își ține o mână pe pântecul ușor rotunjit de maternitate. În cealaltă mână îi atârna o carte cu benzi desenate în culori. Ochii și buzele ei exprimă aproape aceeași liniște narcotizată ca fețele idolilor orientali.

Masa e plină de rămășițele micului dejun și de vestigiile nopții precedente; pijamaua în culori țipătoare a lui Stanley zace aruncată pe pragul băii. Ușa de afară e întredeschisă și se zărește un cer de vară, radios.

Apare în ușă Blanche. A petrecut o noapte fără somn și înfățișarea ei contrastează flagrant cu cea a Stellei. Își apasă nervos buzele cu pumnul strâns, înainte de a intra în casă.

BLANCHE: Stella?

STELLA (mișcându-se lenevos): Hmmm?

(Blanche scoate un geamăt, aleargă în dormitor și se trânteste pe pat, alături de Stella, într-un impuls de tandrețe isterică.)

BLANCHE: Fetița mea, micuța mea surioară!

STELLA (depărtându-se de ea): Blanche, ce te-a apucat?

(Blanche se ridică și se așază lângă pat, privind-și sora și continuând să-și acopere gura cu pumnii.)

BLANCHE: A plecat?

STELLA: Stan? Da.

BLANCHE: Și se întoarce curând?

STELLA: S-a dus să ungă mașina. De ce întrebi?

BLANCHE: Cum așa! Am crezut că înnebunesc, Stella, când am văzut că ai avut demența să te întorci aici după tot ce s-a întâmplat. Am vrut să fug după tine.

STELLA: Mă bucur că n-ai făcut-o.

BLANCHE: Ce-a fost în capul tău? (Stella face un gest vag.)

Răspunde-mi! Ce-a fost, ce-a fost?

STELLA: Blanche, te rog. Stai jos și nu mai țipa.

BLANCHE: Foarte bine, Stella. O să repet întrebarea cu voce liniștită. Cum ai putut să te întorci azi noapte, aici? Probabil că te-ai și

culcat cu el.

(Stella se ridică liniștită, plină de tihnă.)

STELLA: Blanche, am uitat cât de emotivă ești. Acum faci din țânțar armăsar.

BLANCHE: Așa crezi?

STELLA: Da, Blanche. Îmi dau seama ce impresie ți-a făcut totul și regret că s-a întâmplat așa, dar n-a fost un lucru atât de serios cum îți pare ție. În primul rând, când bărbații beau și joacă poker, te poți aștepta la orice. E ca un butoi de pulbere. Stan nu știa ce face... Când am venit înapoi era ca un mieluşel, acum se rușinează foarte, foarte tare de ce a făcut.

BLANCHE: Și asta... îndreaptă lucrurile?

STELLA: Nu, nu e drept să facă cineva atât târăboi – dar se mai întâmplă. Stanley a spart întotdeauna lucrurile din casă. În noaptea nunții noastre, cum am intrat aici, mi-a scos un pantof din picior și a spart cu el toate becurile din casă.

BLANCHE: Ce-a făcut?

STELLA: A spart toate becurile cu tocul pantofului meu *(râde)*.

BLANCHE: Și tu? Tu i-ai dat voie? N-ai fugit, n-ai țipat?

STELLA: Mi se părea excitant – într-un fel. *(După o pauză.)* Eunice ți-a oferit micul dejun?

BLANCHE: Crezi că-mi arde mie de micul dejun?

STELLA: Mai e niște cafea pe plită.

BLANCHE: Tu ești atât de practică... în legătură cu toate astea, Stella.

STELLA: Cum altfel aş putea să fiu? Stan a luat aparatul de radio să-l ducă la reparat. Din fericire n-a căzut pe trotuar, s-a spart o singură lampă.

BLANCHE: Și tu stai și zâmbești?

STELLA: Ce-ai vrea să fac?

BLANCHE: Să te aduni și să privești realitatea în față.

STELLA: Și care-i realitatea, după părerea ta?

BLANCHE: După părerea mea? Ești măritată cu un nebun.

STELLA: Nu!

BLANCHE: Ba da, și scrânteala ta e mai mare decât a mea. Numai că tu nu ești conștientă de ea. Eu am de gând să fac ceva. Am să-mi iau soarta în mâini și o să încep o nouă viață.

STELLA: Da?

BLANCHE: Dar tu, una, te-ai resemnat. Ceea ce nu-i drept, ești încă tânără. Poți să te eliberezi.

STELLA (*rar și emfatic*): Nu sunt într-o situație din care să vreau să mă eliberez.

BLANCHE (*nevenindu-i a crede*): Cum, Stella?

STELLA: Am spus că nu sunt într-o situație din care să vreau să mă eliberez. Uită-te la harababura din camera asta și la șirul de sticle goale. Seara trecută au dat gata două lăzi de bere. Azi-dimineață mi-a promis că o să renunțe la partidele astea de poker, dar știi bine cât poate să țină o promisiune. Ei bine, asta-i plăcerea lui, așa cum plăcerea mea sunt filmele și jocul de bridge. Oamenii trebuie să-și tolereze unii altora deprinderile.

BLANCHE: Nu te înțeleg. (*Stella se întoarce spre ea.*) Nu pot înțelege indiferența ta. Ți-ai însușit vreo filosofie chineză?

STELLA: Ce anume? Ce spui?

BLANCHE: Mușamalizarea și camuflarea asta... „o singură lampă spartă... sticle de bere... harababură în bucătărie”... De parcă nu s-a petrecut nimic ieșit din comun. (*Stella râde și, apucând un măturoi, îl învârtește în mâini.*) Dinadins îmi învârtești mătura asta în față?

STELLA: Nu.

BLANCHE: Încetează! Lasă mătura aia din mână. Nu vreau să te văd curățând după el.

STELLA: Și atunci cine s-o facă? Tu?

BLANCHE: Eu? Eu?

STELLA: Nu. Știam eu.

BLANCHE: Stai să mă gândesc, de mi-ar mai funcționa mintea. Trebuie să facem rost de niște bani, numai așa putem scăpa!

STELLA: Găsesc că întotdeauna-i plăcut să faci rost de bani.

BLANCHE: Ascultă-mă, am o idee. (*Cu o mână tremurătoare își vâra o țigară în țigaret.*) Ți aduci aminte de Shep Huntleigh? Mă întâlneam cu el când eram elevă și, un timp, i-am purtat insigna. Ei bine...

STELLA: Ei bine...?

BLANCHE: L-am întâlnit iarna trecută. Știi că în vacanța de Crăciun am plecat la Miami?

STELLA: Nu știam.

BLANCHE: Mă rog, am fost acolo. Am considerat călătoria asta drept o investiție. Îmi ziceam că o să întâlnesc un tip cu un milion de dolari.

STELLA: Și l-ai întâlnit?

BLANCHE: Da, l-am întâlnit pe Shep Huntleigh – am dat peste el în

ajunul Crăciunului, pe bulevardul Biscayne. Se urca în mașina lui, un Cadillac decapotabil, lung cât un bloc întreg.

STELLA: Bănuiesc că nu-i prea comod în...

BLANCHE: Ai auzit de zăcămintele de petrol?

STELLA: Da... vag.

BLANCHE: Sunt proprietatea lui, pe întreg teritoriul Texasului. Texasul îi scui pă, pur și simplu, aur în buzunare.

STELLA: Nu zău?

BLANCHE: Tu știi cât de indiferentă sunt eu la bani. Bani pentru mine sunt un mijloc, nu un scop. Dar el ar putea s-o facă, cu siguranță.

STELLA: Ce să facă, Blanche?

BLANCHE: Cum așa... să ne înființeze o prăvălie și să ne instaleze în ea.

STELLA: Ce fel de prăvălie?

BLANCHE: O, nu contează. Ar putea s-o înființeze cu jumătate din banii pe care-i cheltuiește nevastă-sa la curse.

STELLA: E căsătorit?

BLANCHE: Scumpo, crezi c-aș fi acum aici dacă n-ar fi fost căsătorit? *(Stella râde. Blanche sare de pe scaun și se îndreaptă spre telefon. Vorbește strident.)* Cum pot să obțin Western Union? Doamnă operatoare, Western Union.

STELLA: Iubito, ăsta e un telefon. Prin centrală.

BLANCHE: Și ce trebuie să fac? Sunt prea...

STELLA: Fă zero.

BLANCHE: Zero?

STELLA: Da. Zero pentru centralistă. *(Blanche cade o clipă pe gânduri, apoi lasă telefonul în furcă.)*

BLANCHE: Unde găsesc o foaie de hârtie? Trebuie mai întâi să scriu ce vreau să-i spun – adică mesajul pe care vreau să-l transmit. *(Se duce la masa de toaletă, ia un șervețel Kleenex și scrie cu un creion dermatograf)* Ia să văd *(mușcă creionul)*. „Dragul meu Shep, sora mea și cu mine suntem într-o situație disperată.”

STELLA: Poftim?

BLANCHE: „Sora mea și cu mine suntem într-o situație disperată. Îți voi da amănunte ulterior. Te-ar interesa să...” *(mușcă din nou creionul.)* „Te-ar interesa să...” *(Aruncă creionul și se ridică.)* Prin cereri directe nu obții niciodată nimic!

STELLA (*râzând*): Nu fi ridicolă, scumpo.

BLANCHE: O să mă gândesc la ce să facem, trebuie să-mi vină vreo idee. Nu râde de mine, Stella. Te rog, te rog să nu râzi... Aș vrea să te uiți în poșeta mea. Uite tot ce am. (*Scutură poșeta.*) Șaizeci și cinci de cenți.

STELLA (*ducându-se la birou*): Stanley nu-mi dă o alocație regulată. Îi place să achite el facturile, dar azi-dimineață mi-a dat zece dolari, ca să-mi arate că se căiește. Blanche, ia tu cinci dolari și eu iau restul.

BLANCHE: Nu, nu, Stella.

STELLA (*insistând*): Știu cum îți crește moralul când ai niște bani la tine.

BLANCHE: Nu, mulțumesc. Mai bine-mi iau lumea în cap.

STELLA: Nu mai vorbi prostii!... Dar cum de-ai ajuns lefteră?

BLANCHE: Banii, pur și simplu, s-au dus. Se duc în toate părțile. (*Își freacă fruntea.*) La un moment dat, azi, va trebui să iau un calmant.

STELLA: Îți prepar unul chiar acum.

BLANCHE: Încă nu. Trebuie să gândesc cu mintea limpede.

STELLA: Aș prefera să lași lucrurile să se desfășoare de la sine. Măcar pentru un timp.

BLANCHE: Stella, nu pot trăi în aceeași casă cu el! Tu poți, e soțul tău. Dar cum aș mai putea eu să mai locuiesc în aceeași casă cu el după cele ce s-au petrecut azi noapte, când nu ne despart decât niște perdele.

STELLA: Blanche, ieri noapte l-ai văzut în forma lui cea mai proastă.

BLANCHE: Dimpotrivă, l-am văzut în forma lui cea mai bună. Un om ca ăsta nu poate oferi decât forță animalică, iar el ne-a făcut o demonstrație extraordinară! Dar singurul mod în care poți trăi cu un asemenea om este să... să te culci cu el. Și asta-i treaba ta – nu a mea.

STELLA: După ce ai să te odihnești puțin, ai să vezi că lucrurile merg înainte. Cât ești aici, la noi, nu trebuie să-ți faci nicio grijă. Din punct de vedere material.

BLANCHE: Trebuie să ticluiesc un plan pentru noi amândouă... să scăpăm amândouă de aici.

STELLA: Tu te bazezi pe gândul că eu aș dori să mă eliberez din ceva.

BLANCHE: Mă bazez pe gândul că mai păstrezi destule amintiri de la Belle Reve încât să găsești că locuința asta și jucătorii ăștia de poker sunt elemente cu care nu se poate conviețui.

STELLA: Iei prea multe lucruri drept bune.

BLANCHE: Stella, nu pot să cred că vorbești serios.

STELLA: Nu?

BLANCHE: Într-un fel, înțeleg cum s-a întâmplat. L-ai văzut în uniformă – un ofițer – nu aici, nu...

STELLA: Nu cred că are vreo importanță unde l-am văzut.

BLANCHE: Nu-mi spune că a intervenit unul dintre acele misterioase fluide electrice care se ivesc între oameni. Dacă mi-ai spune așa ceva, ți-aș râde în față.

STELLA: N-am de gând să spun nimic.

BLANCHE: Foarte bine. Atunci taci.

STELLA: Dar există unele lucruri care se întâmplă între un bărbat și o femeie, în întuneric – lucruri care fac ca orice altceva să-ți pară lipsit de importanță. *(Pauză.)*

BLANCHE: Vorbești despre atracția brutală, animalică – nu-i decât Dorință, numele tramvaiului ăluia hodorogit care m-a hurducat până aici, pe o stradă veche, și apoi în jos, pe o alta.

STELLA: N-ai călătorit niciodată cu tramvaiul ăsta?

BLANCHE: M-a adus aici. Unde nu sunt dorită și unde mi-e rușine că mă aflu.

STELLA: Atunci, nu găsești că atitudinea ta de superioritate e cam deplasată?

BLANCHE: Stella, nu sunt și nu mă simt cu nimic superioară. Crede-mă. Dar așa văd eu lucrurile. Cu un bărbat ca ăsta te culci o dată, de două ori, hai să zic de trei ori, dacă ți-a aprins diavolul sângele. Dar să trăiești o viață cu el! Și să-i mai faci și un copil!

STELLA: Ți-am spus că-l iubesc.

BLANCHE: Atunci tremur pentru tine. Pur și simplu... tremur pentru tine.

STELLA: N-am ce-ți face dacă ții să tremuri.

(O pauză.)

BLANCHE: Pot să-ți vorbesc deschis?

STELLA: Da, te rog. Cât de deschis dorești.

(De afară se aude un tren care se apropie. Tac amândouă până trece huraiala.)

Acoperit de zgomotul trenului, intră Stanley. Rămâne locului, fără a fi văzut de cele două surori. Ține în brațe niște pachete și trage cu urechea la conversația care urmează. Poartă un maiou pătat de ulei și pantaloni de pânză.)

BLANCHE: Mă rog, dacă nu te superi, e... comun, ordinar.

STELLA: Da, presupun că așa e.

BLANCHE: Presupui? Nu cred că ți-a ieșit complet din minte educația pe care am primit-o noi. Stella, presupui că în firea lui există și vreo trăsătură de gentleman? Nicio iotă, te asigur. Dacă ar fi numai ordinar – numai comun – dar, pe de altă parte, ar fi bun și integru! Dar nu. Are în el ceva... absolut bestial. Știu că mă urăști că-ți spun lucrurile astea – nu?

STELLA (*pe un ton rece*): Spune tot ce ai de spus, Blanche.

BLANCHE: Se comportă ca un animal, are deprinderi animalice. Mănâncă exact ca un animal, se mișcă, vorbește ca un animal. Are chiar ceva subuman, ceva care nu a atins încă stadiul umanității. Da, are ceva de maimuță, ca în pozele din manualele de antropologie. Mii și mii de ani au trecut de atunci – și iată-l revenit – Stanley Kowalski – supraviețuitor al Epocii de Piatră. Aducând acasă carnea crudă a fiarelor pe care le-a vânat în junglă! Și tu... tu așteptându-l aici. Poate că o să te lovească sau poate că o să mârâie și o să te sărute. Dacă au fost inventate săruturile. Se lasă noaptea și se adună și celelalte maimuțe. În fața peșterii, mârâind asemenea lui, leorpăind și mormăind și bulucindu-se. Seara lor de poker – așa se numește sindrofia maimuțelor. Unul grohăie – altă creatură înșfacă ceva – gata lupta. Dumnezeu! Poate că și noi suntem departe de a fi fost plăsmuite după chipul Domnului, dar Stella, sora mea, de atunci și până acum au existat unele progrese! Au apărut unele lucruri precum arta – poezia și muzica – , de atunci și până acum a apărut o lumină nouă în lume. Într-o anumită categorie de oameni au încolțit sentimente mai tandre. Pe care avem dorința să le cultivăm. Și de care trebuie să ne cramponăm, să facem din ele flamura noastră. În marșul nostru întunecat spre punctul de care ne apropiem, oricare o fi el, spre care ne îndreptăm... *Nu te lăsa târâtă îndărăt de brute!*

(Trece un alt tren. Stanley ezită, lingându-și buzele. Pe urmă se răsucesc pe furie și iese pe ușă. Femeile încă n-au habar de prezența lui. După ce a trecut trenul, strigă prin ușa de la intrare, închisă:)

STANLEY: Hei! Hei! Stella.

STELLA (*care a ascultat-o cu gravitate pe Blanche*): Stanley!

BLANCHE: Stella, eu...

(Dar Stella s-a dus la ușă. Stanley intră cu pachetele.)

STANLEY: Bună, Stella. S-a întors Blanche?

STELLA: Da, s-a întors.

STANLEY: Bună, Blanche! *(Îi rânjește.)*

STELLA: Se vede că te-ai vârat sub mașină.

STANLEY: Mecanicii ăia ageamii de la Fritz habar n-au de nimic.

(Stella l-a înconjurat cu brațele, în văzul lui Blanche. El râde și îi lipește capul de pieptul lui. Peste creștetul ei, se uită rânjind la Blanche.)

(Lumina scade, dar îmbrățișarea celor doi soți e iluminată. Se aude muzica pianului și a trompetei).

Scena 5

Blanche e așezată pe un scaun în dormitor, își face vânt cu o frunză de palmier și recitește o scrisoare pe care tocmai a terminat-o. Brusc, izbucnește într-un hohot de râs. Stella se îmbracă în dormitor.

STELLA: Ce te face să râzi, iubito?

BLANCHE: Râd de mine, de mine însămi, pentru că sunt o mincinoasă perfectă. Îi scriu o scrisoare lui Shep. *(Citește scrisoarea):* „Dragă Shep, îmi petrec vara călătorind, făcând scurte vizite în diverse locuri. Și, cine știe? Poate c-o să-mi vină chef să dau o raită și prin Dallas. Ce părere ai?” Ha, ha! *(Râde nervos, atingându-și gâtul, de parcă ar discuta într-adevăr cu Shep.)* „A fi prevenit înseamnă a te înarma din timp, așa se spune”. Ce părere ai?

STELLA: Aha!

BLANCHE *(continuând cu nervozitate)*: „Cei mai mulți dintre prietenii surorii mele pleacă în timpul verii în nord, dar unii dintre ei au case la Golf, așa încât am parte de un lanț întreg de invitații la ceaiuri, cocktailuri, prânzuri și alte distracții.”

(Se aude zgomot de sus, de la familia Hubbell.)

STELLA *(ducându-se la ușă)*: Se pare că Eunice are de furcă cu Steve.

(Se aude vocea lui Eunice, mânioasă foc.)

EUNICE: Știu totul despre tine și blonda aia!

STEVE: E o minciună sfruntată!

EUNICE: Nu mă las eu îmbrobodită de tine! N-aș spune o vorbă dacă ai sta cu ea jos, la „Patru Zaruri”, dar vă duceți mereu la etaj.

STEVE: Cine m-a văzut urcând la etaj?

EUNICE: Eu te-am văzut cum o alergai împrejurul galeriei de sus.

STEVE: Să nu te mai aud spunând așa ceva!

EUNICE *(țipând)*: Ai dat în mine! Chem poliția!

(Se aude un zăngănit de oală de aluminiu zvârlită în perete, urmat de urlul furios al unui bărbat și de bubuitul unei mobile răsturnate. După care urmează o relativă tăcere.)

BLANCHE *(veselă)*: Crezi că a omorât-o?

(Eunice apare pe scări în mare dezordine.)

STELLA: Nu! Uite-o că vine jos.

EUNICE: Chem poliția! Am de gând să chem poliția! *(Aleargă după*

colț.)

(Râd amândouă. De după colț apare Stanley în cămașa în care joacă popice, verde strălucitor cu roșu. Urcă scările și dă buzna în bucătărie. Blanche reacționează cu gesturi nervoase la apariția lui.)

STANLEY: Ce-a apucat-o pe Eunice?

STELLA: S-a certat cu Steve. A chemat poliția?

STANLEY: Nu. Își îneacă amarul în băutură.

STELLA: Ceea ce e mult mai practic.

(Steve coboară, pipăindu-și un cucui din frunte. Aruncă o privire pe ușă.)

STEVE: E aici?

STANLEY: Nu! Nu! E la „Patru Zaruri”.

STEVE: Ce gură spurcată! *(Se uită timid, după colț, pe urmă, cu un curaj afectat; aleargă după ea.)*

BLANCHE: Trebuie să-mi notez asta în carnetul meu. Ha-ha! Am un carnet în care-mi notez cuvintele și frazele ciudate pe care le aud aici.

STANLEY: N-ai să auzi aici nimic din ce n-ai mai auzit înainte.

BLANCHE: Pot să contez pe asta?

STANLEY: Cinci sute la sută.

BLANCHE: O cifră cam mare.

(Stanley deschide cu zgomot un sertar, îl închide apoi trântindu-l și își aruncă pantofii într-un colț. La fiecare dintre aceste zgomote, Blanche tresare ușor. În cele din urmă, vorbește.)

BLANCHE: În ce zodie te-ai născut?

STANLEY *(În timp ce se îmbracă)*: În ce zodie?

BLANCHE: În ce zodie astrologică. Pot să jur că în zodia Berbecului. Berbecii sunt plini de forță și dinamism. Și iubesc zgomotul. Adoră să arunce cu diverse lucruri. Probabil că ai avut parte de multă trânteață în timpul armatei și acum, că ești civil, îți scoți pârleala trântind brutal obiectele.

(În timpul acestei scene, Stella a tot intrat și a ieșit din debara. Acum scoate capul pe ușă.)

STELLA: Stanley s-a născut în noaptea de Crăciun, la cinci minute după miezul nopții.

BLANCHE: Deci e Capricorn – Țap.

STANLEY: Și tu în ce zodie te-ai născut?

BLANCHE: O, ziua mea de naștere e luna viitoare, pe cincisprezece septembrie. În zodia Fecioarei.

STANLEY (*disprețuitor*): Ha! (*Înaintează câțiva pași în timp ce-și leagă cravata*). Spune-mi, ai cunoscut din întâmplare pe cineva pe care-l cheamă Shaw?

(*Fața lui Blanche exprimă un ușor șoc. Ia sticla de colonie, își udă batista și răspunde precaută:*)

BLANCHE: Toată lumea cunoaște pe câte cineva pe care-l cheamă Shaw.

STANLEY: Ei bine, acest cineva pe care-l cheamă Shaw are impresia că te-a cunoscut la Laurel, dar îmi imaginez că te-a confundat cu altă femeie pe care a întâlnit-o la un hotel numit Flamingo.

(*Blanche râde spasmodic și își duce la tâmplă batista înmuiată în colonie.*)

BLANCHE: Precis mă confundă. Hotelul Flamingo nu-i genul de loc în care aş îndrăzni să mă arăt.

STANLEY: Îl știi?

BLANCHE: Da, l-am văzut și i-am simțit mirosul.

STANLEY: Probabil că te-ai apropiat foarte mult de el dacă i-ai simțit mirosul.

BLANCHE: Izul de parfum ieftin e foarte pătrunzător.

STANLEY: Și parfumul ăsta al tău e scump?

BLANCHE: Douăzeci și cinci de dolari pe treizeci de grame, și aproape că mi s-a terminat. E o aluzie de care te rog să-ți amintești de ziua mea.

(*Vorbește glumeț, dar în vorba ei se simte o notă de spaimă.*)

STANLEY: Probabil că Shaw te-a confundat. El se duce tot timpul la Laurel, așa că poate verifica și repara greșeala.

(*Stanley se întoarce și se îndreaptă spre perdele. Blanche închide ochii, de parcă ar fi gata să leșine. Mâna îi tremură când își duce din nou batista la tâmplă.*)

(*Steve și Eunice apar de după colț. Steve înconjoară cu brațul umerii lui Eunice, ea plânge cu sughituri, iar el îi murmură cuvinte tandre. Când urcă scările, îmbrățișați, se aude vag un zgomot de tunet.*)

STANLEY (*către Stella*): Te aștept la „Patru Zaruri”.

STELLA: Hei, nu merit o sărutare?

STANLEY: Nu de față cu sora ta.

(*Iese. Blanche se ridică de pe scaun. Pare topită; se uită împrejur cu o expresie de panică.*)

BLANCHE: Stella, ce-ai auzit despre mine?

STELLA: Cum?

BLANCHE: Ce ți s-a spus despre mine?

STELLA: Ce mi s-a spus?

blanche: N-ai auzit niște... bârfe urâte despre mine?

STELLA: Nu, Blanche, n-am auzit nimic.

BLANCHE: Iubito, în Laurel se vorbește mult.

STELLA: Despre tine, Blanche?

BLANCHE: În ultimii doi ani n-am prea fost fetiță cuminte, mai ales după ce Belle Reve a început să-mi scape printre degete.

STELLA: Ei, cu toții facem unele lucruri...

BLANCHE: Eu n-am fost niciodată o femeie fermă, stăpână pe mine. Când oamenii sunt slabi – oamenii slabi au nevoie de favoruri de la oamenii tari, Stella. Trebuie să fii seducătoare – să te îmbraci în culori atrăgătoare, culorile aripilor de fluturi – și să strălucești – să recurgi la magie –, o magie temporară, menită să-ți asigure adăpost pentru o noapte. Uite de ce n-am prea fost fetiță cuminte în ultima vreme. Căutam protecție, Stella, căutam adăpost de sub un acoperiș spart sub altul – pentru că era furtună – furtună cumplită –, iar eu eram prinsă în mijlocul ei... Oamenii nu te văd – bărbații nu te văd – nici nu-ți recunosc existența decât dacă te culci cu ei. Ori tu simți nevoia să ți se recunoască existența, ai nevoie de protecția cuiva. Așa că trebuie să scânteiezi și să strălucești – să pui un abajur de hârtie pe bec... Și acum sunt speriată, teribil de speriată. Nu-i suficient să fii slabă. Trebuie să fii slabă și atrăgătoare. Ori eu... încep să mă ofilesc. Nu știu cât timp voi mai putea să uzez de trucul ăsta.

(După-amiaza s-a topit în înserare. Stella intră în dormitor și aprinde becul de sub abajurul de hârtie. Are în mână o băutură răcoritoare.)

Ai ascultat ce ți-am spus?

STELLA: Când devii morbidă, nu te ascult. *(Înaintează cu sticla de Cola.)*

BLANCHE *(cu o schimbare bruscă de dispoziție)*: Băutura asta e pentru mine?

STELLA: Pentru nimeni altcineva.

BLANCHE: Vai, scumpo! E Cola simplă?

STELLA: Vrei o picătură de alcool în ea?

BLANCHE: Mă rog, scumpa mea, o picătură de alcool nu face niciodată rău, nimănui. Lasă-mă pe mine să-mi torn. Nu trebuie să mă servești.

STELLA: Îmi face plăcere să te servesc, Blanche. Îmi aduce aminte de acasă. *(Vine în bucătărie, ia un pahar și toarnă puțin whisky în el.)*

BLANCHE: Iar eu trebuie să recunosc că-mi place să fiu servită. *(Intră grăbită în dormitor. Stella îi întinde paharul cu un geamăt, Blanche prinde mâna liberă a Stellei și își apasă buzele pe ea. Stella e stingherită de această efuziune. Blanche vorbește cu un glas sufocat.)*

BLANCHE: Ești... ești atât de bună cu mine! Și eu...

STELLA: Blanche!

BLANCHE: Știu, nu mai repet! Detești când îți vorbesc sentimental. Dar, scumpa mea, crede-mă, simt mult mai mult decât spun. N-am să rămân multă vreme aici, nu. Țiți promit.

STELLA: Blanche!

BLANCHE *(isterică)*: N-o să rămân, îți promit. O să plec! În curând. De-adevăratalea. N-am să zăbovesc aici până când... o să mă dea el afară.

STELLA: Încetează, te rog, să înșiri prostii.

BLANCHE: Da, iubito. Fii atentă cum torni... amestecul ăsta spumos dă pe de lături.

(Blanche râde strident și înșfacă paharul, dar mâna îi tremură și aproape că îl scapă. Stella toarnă Cola în pahar. Amestecul face spumă și dă pe de lături. Blanche scoate un țipăt ascuțit.)

STELLA *(șocată de țipăt)*: Doamne sfinte!

BLANCHE: Mi-a stropit frumoasa mea fustă albă!

STELLA: Vai... șterge-o cu batista mea. Tamponeaz-o ușor.

BLANCHE *(revenindu-și)*: Știu... ușor... ușor.

STELLA: S-a pătat?

BLANCHE: Deloc. Ha, ha! Ce noroc! *(Se așază tremurând și dă pe gât o dușca în chip de consolare. Ține paharul cu amândouă mâinile și continuă să râdă.)*

STELLA: De ce-ai țipat atât de strident?

BLANCHE: Nu știu de ce-am țipat. *(Continuă nervos)* Mitch... Mitch vine la ora șapte. Cred că mă emoționează relațiile dintre noi. *(Începe să vorbească repede, cu respirația tăiată.)* Nu i-am oferit nimic decât un sărut de „noapte bună” – asta-i tot ce a obținut de la mine, Stella. Vreau să mă respecte. Bărbaților nu le plac femeile pe care le cuceresc prea ușor. Mai ales când femeia e trecută de treizeci de ani. Ei gândesc că femeile de peste treizeci de ani ar trebui... scuza-mi expresia vulgară... să se ofere pe tavă. Și eu... eu nu vreau să mă ofer pe tavă.

Desigur, el nu știe... vreau să spun că nu l-am informat asupra vârstei mele adevărate.

STELLA: De ce ești atât de sensibilă când e vorba de vârstă?

BLANCHE: Pentru că vanitatea mea a primit o serie de lovituri grele. Vroiam să spun că el mă crede... feciorelnică și pură, înțelegi? *(Râde strident.)* Am de gând să-l păcălesc până când... o să mă vrea.

STELLA: Blanche, dar tu îl vrei?

BLANCHE: Eu vreau odihnă. Vreau să răsuflex din nou liniștită. Dacă îl vreau pe Mitch... îl vreau mult de tot. Gândește-te, dacă s-ar întâmpla, aș putea să plec de aici și să nu mai creez nimănui probleme. *(De după colț apare Stanley, cam băut.)*

STANLEY *(zbierând)*: Hei, Stella! Hei, Eunice! Hei, Stella! *(Saluturi vesele venite de la etaj. Se aud trompete și tobe de după colț.)*

STELLA *(sărutând-o impulsiv pe Blanche)*: Ai să vezi că așa o să se întâmple.

BLANCHE *(cu îndoială)*: Crezi?

STELLA: O să se întâmple. *(Intră în bucătărie, privind, peste umăr, la Blanche.)* Ai să vezi, scumpo, că așa o să fie... dar nu mai bea nimic acum. *(lese pe ușă, ca să-și întâmpine soțul.)*

(Blanche se lasă, epuizată, pe scaun, cu paharul în mână. Eunice râde gâlăgios și coboară scările, în fugă. Steve fuge după ea, ca un țap, și o aleargă până după colț. Stanley și Stella îi urmează, braț la braț, râzând.)

(Se lasă întunericul. Muzica de la bar e lentă și melancolică.)

BLANCHE: Vai mie, vai mie, vai mie!

(Ochii i se închid și frunza de palmier îi cade din mână. Izbește de câteva ori cu palma în brațul scaunului, pe urmă se ridică, plictisită, și ia oglinda de mână. Un fulger luminează încăperea. Afară, de după colț, negresa bodogănește isteric, legănându-se beată. Vine de la „Patru Zaruri”. În același timp, apare din direcția opusă un tânăr. Femeia pocnește din degete.)

NEGRESA: Hei, puișor!

(Mormăie ceva neinteligibil. Tânărul scutură violent din cap și urcă în grabă scările. Sună la ușă. Blanche lasă oglinda din mână. Negresa o pornește mai departe.)

BLANCHE: Intră!

(Tânărul pătrunde între perdele. Blanche îl privește cu interes.)

BLANCHE: Ei, cu ce-ți pot fi de folos?

TÂNĂRUL: Adun fonduri pentru *Luceafărul de Seară*.

BLANCHE: N-am știut că luceferii au nevoie de fonduri.

TÂNĂRUL: E vorba de ziar.

BLANCHE: Știu. Am glumit. O glumă slabă... Vrei să bei ceva?

TÂNĂRUL: Nu, doamnă. Mulțumesc. Sunt în exercițiul funcționii.

BLANCHE: Bine, bine... ia să văd... Nu, n-am niciun sfanț. Eu nu sunt stăpâna casei. Sunt sora ei din Mississippi. Sunt ruda săracă, dacă știi ce-i asta.

TÂNĂRUL: Nu-i nimic. O să vin altă dată. (*Dă să plece. Blanche se apropie de el.*)

BLANCHE: Hei! (*Tânărul se întoarce, sfios. Blanche își vâără o țigară în țigaretul lung*). Poți să-mi dai un foc? *Se apropie și mai mult de el.*)

TÂNĂRUL: Desigur. (*Scoate o brichetă.*) Nu funcționează întotdeauna.

BLANCHE: Are toane? (*Bricheta se aprinde.*) Ah! Mulțumesc.

TÂNĂRUL: Mulțumesc și eu. (*Dă să plece.*)

BLANCHE: Hei! (*Se apropie și mai mult de el.*) Cât e ceasul?

TÂNĂRUL: Șapte fără un sfert.

BLANCHE: S-a făcut atât de târziu? Nu-ți plac după-amiezile astea lungi, ploioase, din New Orleans, când o oră nu-i de fapt o oră, ci o fărâmă de eternitate care ți-a picat în mâini? Și nu știi ce să faci cu ea?

TÂNĂRUL: Da, doamnă.

(*În pauza scurtă care urmează se aude „pianul melancolic”. Tânărul tușește și se uită la ușă.*)

BLANCHE: Nu te-a udat ploaia?

TÂNĂRUL: Nu, doamnă, m-am adăpostit repede.

BLANCHE: Într-un băruleț? Și-ai băut o limonadă?

TÂNĂRUL: Îhi.

BLANCHE: De ciocolată?

TÂNĂRUL: Nu, doamnă, de vișine.

BLANCHE: Mmmm!

TÂNĂRUL: O limonadă de vișine.

BLANCHE: Îmi lasă gura apă.

TÂNĂRUL: Vă rog, cred că trebuie să...

BLANCHE: Tinere! Tinere! Tinere, tinere, tinerețe! Ți-a spus vreodată cineva că arăți ca un prinț din *O mie și una de nopți*?

TÂNĂRUL: Nu, doamnă.

(*Tânărul râde stânjenit și arată ca un copil rușinat. Blanche îi vorbește cu tandrețe.*)

BLANCHE: Da, așa arăți, mielușelule. Vino aici! Vino la mine, vreau să te sărut – doar o singură dată – să te sărut moale și dulce, pe gură. *(Fără să aștepte consimțământul lui își apasă buzele pe gura lui.)* Acum, fugi! Mi-ar plăcea să te mai rețin, dar trebuie să fiu serioasă și să nu mă mai leg de copii. *Adios.*

TÂNĂRUL: Ha?

(Se holbează o clipă la ea. Blanche îi deschide ușa și îi suflă o sărutare din vârful degetelor. Tânărul coboară scările cu un aer năucit. Ea rămâne visătoare, până nu-l mai vede. De după colț, apare Mitch.)

BLANCHE: Ia te uită cine vine! Cavalerul Rozelor. Înclină-te în fața mea. Pe urmă dă-mi florile. *(Mitch se înclină adânc.).* Ah! Mersiii!

Scena 6

Sunt aproape orele două din aceeași noapte. Peretele din față al clădirii e vizibil.

Apar Blanche și Mitch. Epuizarea totală pe care numai o persoană neurastenică o poate cunoaște e evidentă în glasul și în comportamentul lui Blanche. Mitch e flegmatic și deprimat. După toate probabilitățile, au fost în Parcul de Distracții de la Lacul Pontchartrain, pentru că Mitch ține în mână, cu capul în jos, o statueta de ghips care o reprezintă pe Mae West, de genul celor care se dau ca premii la tragerile la țință din bălciuri.

BLANCHE (*oprindu-se, sleită, în fața scărilor*): Ei, bine... (*Mitch râde stânjenit*). Ei, bine...

MITCH: Bănuiesc că-i foarte târziu... și probabil că ești obosită.

BLANCHE: Da, până și omul care vinde hotdogi a plecat, ori el stă până când nu mai e nimeni pe stradă. (*Mitch râde din nou, încurcat*). Cum ajungi acasă?

MITCH: Merg pe jos pe Bourbon și de acolo iau un tramvai de noapte.

BLANCHE (*râzând acru*): Tramvaiul ăla, numit Dorință, se mai hurducă pe străzi la ora asta?

MITCH: Blanche, mă tem că nu prea te-ai distrat în seara asta.

BLANCHE: Ți-am stricat ție seara.

MITCH: Nu, nu-i adevărat, dar tot timpul am știut că nu sunt prea... amuzant.

BLANCHE: Pur și simplu n-am fost la înălțime. Asta a fost tot. Am încercat din răspuțeri să fiu veselă și am stricat totul. Dar merit nota zece pentru încercare. De încercat, am încercat.

MITCH: De ce-ai încercat dacă simțeai că n-ai chef, Blanche?

BLANCHE: M-am supus legii naturii.

MITCH: Ce lege mai e și asta?

BLANCHE: Cea care spune că o doamnă trebuie să-i facă pe plac domnului. Fir-ar să fie! Vezi dacă-mi poți găsi cheia în poșetă. Când sunt foarte obosită, am degetele anchilozate.

MITCH (*scotocind în poșetă*): Asta-i?

BLANCHE: Nu, dragule. Asta-i cheia de la geamantanul meu, pe

care va trebui în curând să mi-l fac.

MITCH: Vrei să spui că ai de gând să pleci în curând?

BLANCHE: Am stat mai mult decât eram binevenită.

MITCH: Adică... *(Muzica se stinge.)*

BLANCHE: Evrika! Dragule, deschide-mi tu ușa cât arunc o ultimă privire spre cer. *(Se reazemă de stâlpul scării. El deschide ușa și stă stângaci în spatele ei)*. Caut pe cer Pleiadele, cele Șapte Surori, dar se pare că fetele astea nu au ieșit azi. O, ba da, uite-le, sunt acolo! Dumnezeu să le binecuvânteze. Toate laolaltă, întorcându-se acasă de la o mică partidă de bridge. Ușa e descuiată? Ce băiat bun! Bănuiesc că acum vrei să pleci...

(Mitch se foiește și tușește.)

MITCH: Pot să te... eh... să-ți dau un sărut de „noapte bună”?

BLANCHE: De ce mă întrebi întotdeauna dacă poți?

MITCH: Nu știu dacă dorești sau nu.

BLANCHE: De ce atâta îndoială?

MITCH: În seara aceea când am parcat lângă lac și te-am sărutat... tu...

BLANCHE: Scumpule, nu la sărut am obiectat. Sărutul îmi place foarte mult. Era vorba de cealaltă... mică familiaritate... Pe care m-am simțit obligată să nu o încurajez. Nu m-am supărat. Deloc. De fapt, eram oarecum flatată văzând că mă dorești... Dar, dragule, știi la fel de bine ca și mine că o fată singură, singură pe lume, trebuie să-și înfrâneze emoțiile. Altminteri e pierdută.

MITCH *(solemn)*: Pierdută?

BLANCHE: Bănuiesc că ești obișnuit cu fete de genul ăsta, fete pierdute. Genul de fete care se pierd pe dată, de la prima întâlnire.

MITCH: Vreau să fii exact așa cum ești, pentru că în toată viața mea... în toată experiența mea, nu am cunoscut pe cineva ca tine.

(Blanche se uită cu gravitate la el, apoi izbucnește în râs, dar își astupă gura cu mâna.)

Râzi de mine?

BLANCHE: Nu, scumpule. Stăpânul și stăpâna casei încă nu s-au întors, așa că vino în casă. Să luăm un pahar înainte de culcare. Hai să nu aprindem luminile, da?

MITCH: Fă cum crezi, cum dorești tu.

(Blanche intră în bucătărie înaintea lui. Dispare peretele de afară, și interiorul se luminează slab.)

BLANCHE (*rămânând în prima cameră*): Încăperea cealaltă e mai confortabilă. Poticnelile astea ale mele în întuneric înseamnă că m-am apucat să caut o sticlă cu ceva în ea.

MITCH: Vrei să bei ceva?

BLANCHE: Vreau să bei *tu*. Toată seara ai fost încruntat și solemn și la fel am fost și eu; amândoi am fost încruntați și solemn și acum, în aceste ultime momente în care mai suntem împreună, vreau să creez o *joie de vivre*. Aprind o lumânare.

MITCH: Asta-i bine.

BLANCHE: O să fim foarte boemi. O să ne închipuim că ne aflăm la Paris, într-o cafenea de artiști, pe malul stâng al Senei. (*Aprinde o lumânare și o înfige în gâtul unei sticle.*) *Je suis la Dame aux camelias. Vous êtes – Armand.*¹ Înțelegeți franțuzește?

MITCH (*greoi*): Nu, nu, eu...

BLANCHE: *Voulez-vous coucher avec moi, ce soir? Vous ne comprenez pas? Ah, quel dommage!*² Vreau să spun că e un lucru foarte bun... Am găsit ceva de băut. Exact cât ne trebuie pentru două înghițituri, fără dividende, dragule...

MITCH (*greoi*): E... în ordine.

(*Blanche intră în dormitor cu paharele și lumânarea.*)

BLANCHE: Așază-te. De ce nu-ți scoți haina și nu-ți deschei gulerul?

MITCH: Prefer să rămân așa cum sunt.

BLANCHE: Ba nu. Vreau să te simți confortabil.

MITCH: Mi-e rușine de felul în care transpir. Cămașa mi s-a lipit de corp.

BLANCHE: Transpirația e sănătoasă. Dacă oamenii n-ar transpira, ar muri în cinci minute. (*Îi ia haina.*) Ce haină frumoasă! Din ce material e?

MITCH: Se numește alpaca.

BLANCHE: A, alpaca ușoară.

MITCH: Nu-mi place să port haine de pânză, nici măcar vara, pentru că transpir prin ele.

BLANCHE: Aha!

MITCH: Și nu arată bine pe mine. Un bărbat voinic ca mine trebuie

1 „Eu sunt Dama cu camelii și dumneata ești – Armand.” în limba franceză în original (*n. tr.*).

2 „Vrei să te culci cu mine în seara asta? Nu înțelegeți? Ce păcat!” în limba franceză în original (*n. tr.*).

să fie atent ce pune pe el, ca să nu arate prea greoi.

BLANCHE: Nu arăți greoi.

MITCH: Nu ți se pare că sunt?

BLANCHE: Ei, nu ești genul delicat. Ai o structură osoasă masivă și un fizic foarte impunător.

MITCH: Mulțumesc. Anul trecut de Crăciun am devenit membru al Clubului Athletic din New Orleans.

BLANCHE: Da? Bravo!

MITCH: A fost cel mai frumos cadou pe care l-am primit vreodată. Acolo ridic greutateți, înot, mă mențin în formă, înainte să intru la club, făcusem burtă, acum pânțele mele e tare ca piatra. E atât de tare, că dacă-mi trage cineva un pumn în burtă, nici nu simt. Ia trage-mi un pumn. Haide! Vezi? *(Ea îl atinge ușor.)*

BLANCHE: Doamne! *(Mâna ei îi atinge pieptul.)*

MITCH: Blanche, ia ghicește cât cântăresc eu?

BLANCHE: O, aș spune vreo nouăzeci și cinci de kilograme.

MITCH: Mai ghicește o dată.

BLANCHE: Ai mai puțin?

MITCH: Ba nu, mai mult.

BLANCHE: Mă rog, ești înalt și poți avea o greutate mare fără să pari greoi.

MITCH: Cântăresc, dezbrăcat, o sută cinci kilograme, și fără pantofi sunt înalt de un metru optzeci și cinci.

BLANCHE: Dumnezeu, mă impresionezi!

MITCH *(Încurcat)*: Nu cred că greutatea mea e un subiect interesant de discuție. *(Ezită o clipă.)* Tu ce greutate ai?

BLANCHE: Greutatea mea? Ghicește.

MITCH: Dă-mi voie să te ridic în brațe.

BLANCHE: Samson! Poftim, ridică-mă. *(Mitch vine în spatele ei, o prinde de mijloc și o ridică ușor.)* Ei?

MITCH: Ești ușoară ca un fulg.

BLANCHE: Ha, ha! *(El o lasă jos, dar continuă să-și țină mâinile pe mijlocul ei. Ea îi spune cu o voce afectată)*: Poți să-mi dai drumul.

MITCH: Ce-ai spus?

BLANCHE *(severă)*: Ți-am spus să-mi dai drumul, domnule. *(El încearcă s-o sărute, ea continuă pe un ton mustăritor)*: Mitch, faptul că Stanley și Stella nu sunt acasă nu-i un motiv să nu te porți ca un gentleman.

MITCH: Trage-mi o palmă de câte ori întrec limita.

BLANCHE: Nu-i nevoie. Tu ești un gentleman înăscut, unul dintre puținii care au mai rămas pe lumea asta. Nu vreau să gândești despre mine că sunt o profesoară și o fată bătrână severă sau mai știu eu ce. Doar... că...

MITCH: Ce?

BLANCHE: Cred că am idealuri demodate. *(Își dă ochii peste cap, știind că el nu poate s-o vadă. Mitch se îndreaptă spre ușă. Urmează o pauză prelungită între ei. Blanche oftează, iar Mitch tușește stingherit.)*

MITCH *(În cele din urmă)*: Unde sunt Stella și Stanley?

BLANCHE: Au ieșit în oraș. Cu domnul și cu doamna Hubbell, care stau sus.

MITCH: Și unde s-au dus?

BLANCHE: Cred că s-au dus la o avanpremieră la Loew's State.

MITCH: Aș vrea ca într-o seară să ieșim toți patru, împreună.

BLANCHE: Nu. Nu-i o idee bună.

MITCH: De ce?

BLANCHE: Ești prieten vechi cu Stanley?

MITCH: Am făcut armata împreună.

BLANCHE: Bănuiesc că-ți vorbește deschis.

MITCH: Bineînțeles.

BLANCHE: Ți-a vorbit de mine?

MITCH: O, nu prea mult.

BLANCHE: După tonul tău, înțeleg că ți-a vorbit.

MITCH: Nu. N-a spus mare lucru.

BLANCHE: Dar ce anume ți-a spus? Cum crezi tu că se poartă cu mine?

MITCH: De ce mă întrebi așa ceva?

BLANCHE: Mă rog...

MITCH: Nu te împaci bine cu el?

BLANCHE: Tu ce părere ai?

MITCH: Nu cred că te înțelege.

BLANCHE: Asta ca să vorbim pe ocolite. Dacă n-ar fi Stella, care mai are puțin și naște, n-aș fi putut suporta să stau aici.

MITCH: E... urâcios cu tine?

BLANCHE: E de o mitocănie insuportabilă. Face tot ce poate ca să mă insulte.

MITCH: În ce fel, Blanche?

BLANCHE: În toate felurile imaginabile.

MITCH: Mă mir să aud lucrul ăsta.

BLANCHE: Serios?

MITCH: Mă rog, nu văd cum ar putea cineva să se poarte urât cu tine.

BLANCHE: E, într-adevăr, o situație îngrozitoare. Aici nu poți avea nici un pic de intimitate, înțelegi? Noaptea, cele două camere nu sunt despărțite decât prin perdelele astea. Se plimbă noaptea prin casă în chiloți. Și de fiecare dată trebuie să-l rog să închidă ușa la baie. Te întrebi, probabil, de ce nu mă mut. Ei bine, am să-ți răspund sincer: salariul unui profesor abia de-i ajunge pentru trai. Anul trecut n-am putut economisi un bănuț, așa c-am fost nevoită să vin să-mi petrec vara aici. De asta sunt obligată să-l suport pe soțul surorii mele. Și el e obligat să mă suporte pe mine, împotriva voinței lui, pare-se... Fără îndoială ți-o fi spus cât de mult mă urăște.

MITCH: Nu cred că te urăște.

BLANCHE: Ba mă urăște. Altfel de ce m-ar insulta? Desigur, există și o ostilitate provocată de... într-un chip pervers... Nu! Numai când mă gândesc la așa ceva și îmi vine să... *(Face un gest de vomisment. Apoi își golește paharul. Urmează o scurtă pauză.)*

MITCH: Blanche...

BLANCHE: Da, dragule.

MITCH: Pot să te întreb ceva?

BLANCHE: Da, ce e?

MITCH: Câți ani ai?

(Ea face un gest nervos.)

BLANCHE: De ce dorești să știi?

MITCH: I-am vorbit mamei despre tine și m-a întrebat: „Câți ani are Blanche?”, iar eu n-am fost în stare să-i răspund. *(O altă pauză.)*

BLANCHE: I-ai vorbit mamei tale despre mine?

MITCH: Da.

BLANCHE: De ce?

MITCH: I-am povestit mamei ce minunată ești și că-mi placi.

BLANCHE: Au fost vorbe sincere?

MITCH: Știi bine că da.

BLANCHE: Și de ce a vrut mama ta să-mi cunoască vârsta?

MITCH: Mama e bolnavă.

BLANCHE: Îmi pare rău. E grav bolnavă?

MITCH: N-o mai duce mult. Poate câteva luni.

BLANCHE: O!

MITCH: Și e necăjită că eu nu m-am statornicit.

BLANCHE: O!

MITCH: Ar vrea să mă vadă la casa mea înainte de... *(Vocea îi devine răgușită și își limpezește gâttelejul; își vâra și își scoate nervos mâinile în buzunare.)*

BLANCHE: O iubești foarte mult, nu-i așa?

MITCH: Da.

BLANCHE: Cred că ai o mare capacitate de devotament. Vei fi foarte singur când n-o să mai fie ea, nu? *(Mitch tușește din nou și dă din cap.)* Te înțeleg. Știu cum e...

MITCH: Cum e să fii singur?

BLANCHE: Și eu am iubit pe cineva și am pierdut persoana iubită.

MITCH: A murit? *(Ea se duce la fereastră și se așază pe pervaz, privind afară. Își mai umple un pahar.)* Un bărbat?

BLANCHE: Era un băiat, doar un băiat, iar eu eram foarte tânără. Aveam șaisprezece ani când am descoperit... iubirea. Am descoperit-o dintr-odată și complet... prea complet. Ca și cum ai aprinde brusc o lumină orbitoare asupra a ceva care a zăcut întotdeauna în umbră, așa mi-a apărut dintr-odată lumea. Dar am avut ghinion. Am fost dezamăgită crunt. Băiatul acela avea în el ceva aparte, ceva diferit, o nervozitate, o moliciune și o duioșie care nu erau bărbătești, deși nu arăta deloc efeminat, totuși... trăsăturile acelea existau în el... A venit la mine să-l ajut. Nu mi-am dat seama. Nu am descoperit adevărul decât după căsătoria noastră, când am fugit împreună, și apoi ne-am întors. Tot ce înțelegeam era că dădusem greș, într-un mod misterios, și că nu eram în stare să-i ofer ajutorul de care avea nevoie, dar despre care nu puteam vorbi. Simțea nisipuri mișcătoare sub tălpi și se agăța de mine... dar eu nu puteam să-l susțin. Alunecam împreună cu el. Fără să-mi dau seama. Nu știam decât că-l iubesc enorm, insuportabil de mult, dar fără să-l pot ajuta sau să mă ajut pe mine. Și la un moment dat, am descoperit. În felul cel mai cumplit posibil. Intrând pe neașteptate într-o cameră în care credeam că nu e nimeni – și camera nu era goală, erau doi bărbați acolo... *(Se aude un tren apropiindu-se. Blanche își acoperă urechile cu palmele. Lumina locomotivei strălucește o clipă în încăpere. Când zgomotul se îndepărtează, continuă.)* Mai târziu, ne-am prefăcut că nu s-ar fi întâmplat nimic. Da, ne-am dus toți trei cu mașina la cazinoul Moon Lake, foarte beți și râzând întruna. *(Răsună,*

de la distanță, o tristă melodie de polca.) Am dansat „Varșoviana”. Deodată, în mijlocul dansului, băiatul cu care eram măritată s-a îndepărtat de mine și a fugit afară. Câteva clipe mai târziu – o împușcătură. (Polca se oprește abrupt. Blanche se ridică țeapănă. Se aude din nou melodia de polca). Am alergat afară – toată lumea din cazino a ieșit – toți au alergat și s-au adunat în jurul grozăviei care se petrecuse la malul lacului. Eu nu mă puteam apropia din cauza înghesuiei. Pe urmă, cineva m-a prins de braț. „Nu te apropia! Întoarce-te! Doar nu vrei să vezi!” Să văd? Să văd ce? Pe urmă am auzit glasuri repetând „Allan! Allan! Tânărul Grey! Și-a vârat țeava pistolului în gură și și-a zburat creierii.” (Se clatină și își acoperă fața cu mâinile.) A făcut asta pentru că, în timpul dansului, nu m-am mai putut înfrâna... și i-am spus „Știu! Știu totul! Mă dezgusti...” Și, în clipa aceea, reflectorul care iluminase pentru mine lumea întreagă s-a stins din nou și, de atunci încolo, în viața mea, nicio lumină nu a strălucit mai puternic decât lumânarea asta, din bucătărie.

(Mitch se ridică greoi și se îndreaptă spre ea. Melodia de polca se întetește. Mitch stă lângă ea.)

MITCH (*strângând-o în brațe*): Ai nevoie de cineva. Și eu am nevoie de cineva. Blanche, nu s-ar putea ca tu... și cu mine...? (*O clipă, Blanche se uită la el cu ochii rătăciți. Pe urmă, cu un strigăt ușor, se cuibărește în brațele lui. Încearcă să vorbească, dar cuvintele nu-i vin pe buze. El o sărută pe frunte, și pe ochi și, în cele din urmă, pe gură. Muzica încetează. Ea respiră sacadat, cu recunoștință.*)

BLANCHE: Uneori... Dumnezeu... se ivește atât de neașteptat!

Scena 7

O după-amiază târzie din luna septembrie.

Perdelele sunt date la o parte și cele două încăperi sunt pregătite pentru aniversarea unei zile de naștere, cu tort și flori. Stella împodobește camera și Stanley tocmai intră.

STANLEY: Ce-i cu toate pregătirile astea?

STELLA: Iubitule, e ziua lui Blanche.

STANLEY: Și ea unde-i?

STELLA: La baie.

STANLEY (*mârâind*): Se spală de păcate?

STELLA: Presupun.

STANLEY: De cât timp e în baie?

STELLA: A stat toată după-amiaza.

STANLEY: „Se bălăcește în apă fierbinte.”

STELLA: Da.

STANLEY: Afară-i o căldură de patruzeci de grade și ea se bălăcește în apă fierbinte.

STELLA: Spune că o răcorește.

STANLEY: Și tu alergi să-i duci sucuri, bănuiesc. Și o servești pe Majestatea Sa în cadă? (*Stella ridică din umeri*). Ia stai jos o clipă.

STELLA: Stanley, am o mulțime de lucruri de făcut.

STANLEY: Stai jos! Stella, am aflat totul despre marea ta soră.

STELLA: Stanley, nu te mai lua de Blanche.

STANLEY: Fata asta spune despre *mine* că sunt ordinar!

STELLA: În ultima vreme ai făcut tot ce-ai putut s-o înjosești. Stanley, Blanche e sensibilă și ar trebui să ții seama de faptul că ea și cu mine am crescut în cu totul alt mediu decât tine.

STANLEY: Așa mi-ai spus. Și mi-ai tot spus și mi-ai scos ochii. Știi c-a venit aici cu un sac de minciuni?

STELLA: Nu, nu știu și nici...

STANLEY: Ei bine, asta-i situația. Și acum că a ieșit mâța din sac, am aflat o grămadă de lucruri.

STELLA: Ce fel de... lucruri?

STANLEY: Lucruri pe care le bănuiam. Dar acum am dovezi din sursele cele mai de încredere – pe care le-am verificat. (*Blanche cântă în baie o romanță siropoasă, care vine mereu în contrapunct cu spusele lui*

Stanley.)

STELLA: Vorbește mai încet.

STANLEY: Ca să auzi canarul cântând?

STELLA: Te rog spune-mi, încet, ce crezi c-ai aflat despre sora mea.

STANLEY: Minciuna numărul unu. Toată figura de mironosiță pe care ne-a băgat-o pe gât! Dacă ai ști ce teatru a jucat cu Mitch! L-a convins că abia dacă a sărutat-o cineva vreodată. Dar surioara Blanche nu-i nici pe departe un crin! Ha, ha! Ce mai crin!

STELLA: Ce-ai auzit și de la cine?

STANLEY: De la comisionarul fabricii noastre, care de ani de zile se tot duce la Laurel și care știe totul despre ea, așa cum știe tot orașul. E la fel de celebră în Laurel ca și președintele Statelor Unite, numai că nu-i la fel de respectată. Comisionarul ăsta trage la un hotel numit Flamingo.

BLANCHE (*cântând în baie*): „E doar o lună de hârtie. Care plutește pe o mare artificială. / Dar dacă ai crede în mine, ar deveni reală.”

STELLA: Și ce-i cu... Flamingo?

STANLEY: Și ea a locuit acolo.

STELLA: Sora mea a locuit la Belle Reve.

STANLEY: Astea toate s-au întâmplat după ce i-a scăpat casa printre degetele imaculate ca un crin! S-a mutat la Flamingo! Un hotel de mână a doua care închide ochii la activitățile private ale clienților. În hotelul ăsta se petrec tot felul de activități dubioase. Dar până și administrația hotelului Flamingo a fost impresionată de comportamentul domniței Blanche. De fapt, au fost atât de impresionați, că i-au cerut domniței Blanche să-și lase definitiv cheia la recepție. Asta s-a întâmplat cu vreo două săptămâni înainte să-și facă apariția aici.

BLANCHE (*cântând*): „E o lume de circari. O lume artificială, / Dar dacă ai crede în mine, ar deveni reală.”

STELLA: Ce... minciuni... nerușinate!

STANLEY: Bineînțeles. Am știut cum or să te deprime veștile astea. Te-a îmbrobodit și pe tine, așa cum l-a îmbrobodit pe Mitch.

STELLA: Sunt pur și simplu niște invenții. N-au niciun grăunte de adevăr și dacă eu aș fi bărbat și creatura aceea ar îndrăzni să-mi înșire asemenea minciuni...

BLANCHE (*cântând*): „Fără iubirea ta, / Totul nu-i decât paradă, / Fără iubirea ta, / E o melodie cântată-n stradă.

STANLEY: Scumpa mea, ți-am spus că am verificat cu grijă toate informațiile astea. Așteaptă, că încă n-am terminat. Necazul cu Domnița Blanche era că nu mai putea să-și facă mendrele în Laurel. După două sau trei întâlniri cu ea, bărbații își dădeau seama cu cine aveau de-a face și o părăseau, iar ea trecea de la unul la altul, cu aceleași fițe, același teatru, aceeași mascaradă. Dar orașul era prea mic ca s-o poată duce așa la infinit. Cu timpul, a devenit un personaj. Un fel de nebuna orașului. *(Stella se trage îndărăt.)* Și în ultimii doi ani toți se fereau de ea ca de otravă. De-asta a venit în vara asta aici, în vizită regală, jucând tot teatrul pe care-l joacă, pentru că primarul i-a cerut verde-n față să părăsească orașul. Da. Știai că în apropiere de Laurel era o garnizoană militară și sora ta era considerată „teritoriu interzisă”?

BLANCHE *(cântând)*: „E o lună de hârtie, cât se poate de artificială / Dar dac-ai crede în mine, ar deveni reală.”

STANLEY: Cam atât despre caracterul ei de fată rafinată și deosebită. Și-acum minciuna numărul doi.

STELLA: Nu vreau să mai aud nimic.

STANLEY: Nu se va mai întoarce în învățământ. De fapt, pun rămășag că nicio clipă nu i-a trecut prin cap să se mai întoarcă la Laurel. Nu-i adevărat că și-a luat concediu din cauza bolii ei de nervi. Nu, dom'le! Au dat-o afară de la catedră înainte de sfârșitul trimestrului – și, cu părere de rău, o să-ți spun de ce! Din cauza unui băiat de șaptesprezece ani, cu care s-a înhăit.

BLANCHE *(cântând)*: „E o lume de circari. O lume artificială, / Dar dacă ai crede în mine, ar deveni reală.”

(Din baie se aude apa curgând și mici țipete și râsete ca de copil care se bălăcește în cadă.)

STELLA: Îmi faci greață!

STANLEY: Tatăl băiatului a aflat și a luat legătura cu directorul liceului. Eh, băieții! Ce mi-ar mai fi plăcut să fiu de față când au luat-o la săpunit pe domnița Blanche. Mi-ar fi plăcut s-o văd cum încerca să iasă basma curată și din treaba asta. Dar de data asta domnița a înțeles că pân-aici i-a fost și că s-a terminat petrecerea. I s-a cerut să-și schimbe teritoriul. Da, s-a emis o ordonanță municipală împotriva ei.

(Se deschide ușa de la baie și Blanche scoate capul, ținând un prosop în dreptul feței.)

BLANCHE: Stella!

STELLA *(cu voce leșinată)*: Da, Blanche?

BLANCHE: Mai dă-mi un prosop să-mi usuc părul. Tocmai l-am spălat.

STELLA: Da, Blanche. *(Se îndreaptă, ca beată, de la bucătărie spre baie, cu un prosop în mână.)*

BLANCHE: Ce s-a întâmplat, scumpo?

STELLA: Ce să se întâmple? De ce?

BLANCHE: Ai o expresie foarte ciudată.

STELLA: O! *(Încearcă să râdă.)* Sunt puțin obosită.

BLANCHE: De ce nu faci și tu o baie? După ce ies eu.

STANLEY *(din bucătărie)*: Și cam cât mai durează până ieși?

BLANCHE: Nu prea mult. Prin răbdare-ți vei câștiga sufletul.

STANLEY: De rinichi îmi pasă mie, nu de suflet.

(Blanche trântește ușa de la baie. Stanley râde aspru. Stella se întoarce în bucătărie.)

STANLEY: Ei, ce părere ai?

STELLA: Nu cred toate poveștile astea, și, fără îndoială, comisionarul ăla al vostru e o lichea josnică, dacă-i în stare să le susțină. S-ar putea ca unele lucruri din ce-a povestit să fie în parte adevărate. Nu sunt de acord cu unele purtări ale surorii mele – purtări care ne-au intrigat acasă. Întotdeauna a fost... ușuratică.

STANLEY: Cuvântul i se potrivește.

STELLA: Dar pe când era tânără, foarte tânără, a trăit o experiență care i-a nimicit toate iluziile.

STANLEY: Ce experiență?

STELLA: Mă refer la căsătoria ei... când era aproape un copil. S-a măritat cu un băiat care scria poezii... era un băiat foarte frumos. Blanche nu numai că-l iubea, venera pământul de sub tălpile lui. Îl adora și îl socotea prea bun ca să fie adevărat. Și, pe urmă, a descoperit...

STANLEY: Ce?

STELLA: Tânărul atât de frumos și de talentat era un degenerat. Comisionarul vostru nu ți-a furnizat și această informație?

STANLEY: N-am discutat decât întâmplări recente. Ce-mi spui tu trebuie să se fi petrecut cu mult înainte.

STELLA: Da... cu foarte mult timp înainte.

(Stanley se apropie de ea și o ia de umeri, aproape cu blândețe. Ea se retrage ușor din îmbrățișarea lui. Începe să înfigă, cu gesturi automate, lumânări în tortul aniversar.)

STANLEY: Câte lumânări îi pui în tort?

STELLA: Mă opresc la douăzeci și cinci.

STANLEY: Așteptăm musafiri?

STELLA: L-am invitat pe Mitch la o felie de tort și o înghețată.

(Stanley pare puțin stingherit. Își aprinde o țigară de la mucusul celei pe care tocmai a terminat-o.)

STANLEY: Nu cred că Mitch vine în seara asta.

(Stella se oprește din ornarea tortului și se uită la Stanley.)

STELLA: De ce?

STANLEY: Mitch mi-e tovarăș de muncă. Și am fost și camarazi de arme la batalionul de mecanici doi-patrzeci. Lucrăm în același loc și jucăm popice împreună. Crezi c-aș fi putut să-l mai privesc în ochi dacă...

STELLA: Stanley Kowalski... i-ai povestit lui Mitch toate...

STANLEY: Da. I-am spus. Toată viața m-ar fi muștră conștiința dacă, știind toate lucrurile astea, l-aș fi lăsat pe cel mai bun prieten al meu să cadă în capcană.

STELLA: Și Mitch a terminat cu ea?

STANLEY: Tu n-ai fi făcut la fel?

STELLA: Te-am întrebat dacă Mitch a terminat-o cu ea.

(Se aude din nou vocea lui Blanche, senină ca un clopoțel. Cântă „Dar dac-ai crede în mine, ar deveni reală”.)

STANLEY: Nu, nu cred că a terminat-o neapărat cu ea. Dar știe cu cine are de-a face!

STELLA: Stanley, Blanche spera că Mitch... o să se însoare cu ea. Și eu speram același lucru.

STANLEY: Mă rog, de nevastă n-o s-o ia. Poate c-ar fi avut de gând, dar nu-i nebun să se arunce într-un lac cu rechini. *(Se ridică.)* Blanche, Blanche! N-aș putea să intru și eu în baia mea? *(O pauză.)*

BLANCHE: Da, domnule. Poți aștepta o clipă până mă usuc?

STANLEY: Dat fiind c-aștept de o oră, cred că o clipă o să treacă repede.

STELLA: Și și-a pierdut slujba? Ce-o să se facă?!

STANLEY: Aici nu rămâne până mai târziu de marți. Știi și tu, nu-i așa? Și ca să fiu sigur, i-am cumpărat chiar eu biletul. Un bilet de autobuz!

STELLA: În primul rând, Blanche nu o să accepte să plece cu autobuzul.

STANLEY: Ba o să plece cu autobuzul și o să-i placă.

STELLA: Nu, Stanley, n-o să accepte, n-o să accepte!

STANLEY: *O să plece. Punct. P. S. O să plece marți.*

STELLA (*Încet*): Ce-o să se facă? Ce naiba poate să mai facă?

STANLEY: E limpede ce viitor o așteaptă.

STELLA: Ce vrei să spui?

(*Blanche cântă.*)

STANLEY: Hei, canarule! Gata! IEȘI din BAIE! Trebuie să vorbesc mai răspicat?

(*Ușa băii se deschide și Blanche iese râzând de zor, dar când Stanley trece pe lângă ea, pe față îi apare o expresie speriată, aproape de panică.*)

BLANCHE (*luând în mână o perie de păr*): Ah, mă simt atât de bine după baia caldă și lungă. Mă simt bine, răcorită și odihnită.

STELLA (*din bucătărie, cu o voce tristă și cu neîncredere*): Da, Blanche?

BLANCHE (*periindu-și părul*): Da, mă simt înprospătată. (*Își zăngăne paharul.*) O baie fierbinte și o băutură rece îmi oferă întotdeauna o altă viziune asupra vieții. (*Se uită printre perdele la Stella și se oprește brusc din pieptănat.*) S-a întâmplat ceva! Ce e?

STELLA (*Întorcându-se cu spatele la ea*): Nu, Blanche, nu s-a întâmplat nimic.

BLANCHE: Minți! S-a întâmplat ceva!

(*Se uită la Stella, care se preface că e ocupată cu aranjatul mesei. Din depărtare se aud acorduri de pian...*)

Scena 8

Trei sferturi de oră mai târziu.

Privești care se zărește pe fereastra mare se topește, treptat, într-un amurg auriu. O rază târzie de soare scânteiază pe un turn de apă sau un foișor dinspre centrul comercial, punctat acum de ferestre luminate sau care reflectă asfințitul.

Cele trei personaje stau în jurul unei cine aniversare triste. Stanley e morocănos. Stella e stânjenită și tristă.

Blanche arborează un zâmbet fix, artificial, pe fața încordată. La masă există și un al patrulea loc, rămas gol.

BLANCHE (pe neașteptate): Stanley, spune-ne o anecdotă, spune-ne o istorioară nostimă care să ne facă să râdem. Nu știi de ce suntem cu toții atât de solemni. Pentru că m-a lăsat baltă amorezul meu? (Stella râde slab.) E prima oară în toată experiența mea cu bărbații – și, slavă Domnului, am cunoscut destui și de toate felurile –, e prima oară când eu sunt cea care așteaptă în zadar. Ha, ha – nici nu știu cum s-o iau... haide, Stanley, povestește-ne ceva nostim. Ceva care să ne dezmoștească.

STANLEY: Blanche, nu credeam că-ți plac poveștile mele.

BLANCHE: Îmi plac dacă sunt amuzante și nu-s indecente.

STANLEY: Nu cunosc istorioare destul de rafinate pentru gustul tău.

BLANCHE: Atunci să vă povestesc eu una.

STELLA: Da, Blanche, povestește-ne tu. Pe vremuri știai o sumedenie de anecdote.

BLANCHE: Stai să văd... Trebuie să caut prin repertoriul meu. A, da... mie-mi plac poveștile cu papagali. Vouă vă plac? Știi una cu o fată bătrână și un papagal. Fata asta bătrână avea un papagal care înjura de mama focului și știa mai multe expresii vulgare decât știe domnul Kowalski.

STANLEY: Ha!

BLANCHE: Și singurul mod de a-l face să tacă era să-i acopere colivia cu husa, ca să creadă că e noapte și să se culce. Bun, într-o dimineață, fata bătrână tocmai scotea husa de pe colivie, pregătindu-l pe papagal pentru zi, când deodată îl zărește pe preot venind către casa ei. Se grăbește să acopere din nou colivia papagalului și îi deschide preotului ușa. Papagalul – perfect liniștit, tăcut ca un șoarece, dar

taman când bătrâna îl întreabă pe preot câte bucăți de zahăr să-i pună în cafea, papagalul sparge tăcerea cu un şuierat lung și zice: „Fir-ar al naibii, ce scurtă a mai fost ziua de azi!”

(Blanche își lasă capul pe spate și râde. Stella face un efort zadarnic de a părea amuzată. Stanley nu acordă nicio atenție istorioarei, dar se întinde peste masă pentru a-și înfige furculița în ultimul cotlet rămas în farfurie, pe care-l rupe cu mâna.)

BLANCHE: S-ar spune că domnul Kowalski nu s-a amuzat.

STELLA: Domnul Kowalski e prea ocupat să se poarte ca un porc, așa că nu se mai poate gândi la altceva.

STANLEY: Adevărat, iubito.

STELLA: Fața și degetele îți sunt respingător de unsuroase. Du-te și spală-te, după aceea ajută-mă să debarasez masa.

(Stanley aruncă o farfurie pe jos.)

STANLEY: Așa debarasez eu masa! *(O apucă de braț.)* Să nu te mai aud vreodată că-mi vorbești în felul ăsta! Porc – polac – respingător, vulgar – unsuros! Prea des am auzit cuvintele astea de la tine și de la soră-ta! Ce vă credeți voi două? Vă credeți regine? Adu-ți aminte ce zicea Huey Long: „Fiecare om e un rege!” Și eu sunt rege aici, nu uitați! *(Aruncă pe jos o ceașcă și o farfurioară.)* Partea mea de masă e debarasată! Doar n-oți fi vrând s-o debarasez și pe-a voastră?

(Stella începe să plângă încet. Stanley iese țanțoș și își aprinde o țigară. Se aude muzica instrumentiștilor negri de după colț.)

BLANCHE: Stella, ce s-a întâmplat cât eram eu în baie? Ce ți-a spus?

STELLA: Nimic, nimic, nimic.

BLANCHE: Ba cred că ți-a spus ceva în legătură cu Mitch și cu mine. Tu știi de ce n-a venit Mitch, dar nu vrei să-mi spui. *(Stella neagă cu o mișcare a capului.)* O să-i telefonez.

STELLA: Blanche, eu nu i-aș telefona.

BLANCHE: Ba da. Îi dau un telefon.

STELLA *(jalnic)*: Aș prefera să n-o faci.

BLANCHE: Cineva trebuie să-mi dea o explicație. *(Se repede la telefonul din dormitor. Stella iese pe scări și se uită muștrător la soțul ei. Stanley bombăne și-i întoarce spatele.)*

STELLA: Sper că ești mulțumit de ce-ai făcut. În viața mea nu mi-a fost atât de greu să înghit mâncarea ca acum, când mă uitam la fața ei și la scaunul gol. *(Plânge încet.)*

BLANCHE (*la telefon*): Alo, vă rog, cu domnul Mitchell... A! Dacă nu vă supărați, aș vrea să-i las un număr de telefon, ca să mă sune: Magnolia 9047. Și spuneți-i, vă rog, că e important să mă sune... Da, foarte important... Vă mulțumesc. (*Rămâne lângă telefon cu o figură speriată, pierdută.*)

(*Stanley se întoarce spre soția lui și o ia, stângaci, în brațe.*)

STANLEY: Stella, ai să vezi ce bine o să fie după ce pleacă ea și după ce o să naști. Lucrurile or să meargă iar bine între noi doi, așa cum mergeau și înainte. Îți mai aduci aminte cum era? Ce nopți am trăit împreună? Iubito, o să fie grozav când n-o să ne mai ferim să facem zgomote noaptea, când o să fie iar ca înainte, când vedeam amândoi lumini colorate și când nu ne pândeau nicio soră de după perdele. (*De sus, de la etaj, se aud vecinii lor care se tăvălesc de râs, cine știe de ce. Stanley chicotește și el.*) Auzi-i pe Steve și pe Eunice.

STELLA: Vino înapoi înăuntru. (*Intră în bucătărie și începe să aprindă lumânările de pe tort.*) Blanche?

BLANCHE: Da. (*Vine din dormitor și se apropie de masa din bucătărie.*) Vai, ce lumânările frumoase! Stella, nu le aprinde, e păcat să le arzi.

STELLA: Ba le aprind.

(*Intră Stanley.*)

BLANCHE: Ar trebui să le păstrezi pentru zilele de naștere ale copilului. Ah, sper că în viața lui vor străluci lumânări și că ochii lui vor scânteia ca flacăra de lumânare, ca două lumânări albastre pe-un tort alb.

STANLEY (*așezându-se*): Ce mai poezie!

BLANCHE: Mătușica lui știe că lumânările pot fi și periculoase, lumânările se sting în ochii băiețașilor și ai fetițelor sau vântul le stinge flacăra și după aceea se aprind becurile electrice care te fac să vezi clar tot ce-i urât... (*Face o pauză de reflecție.*) N-ar fi trebuit să-l sun.

STELLA: S-au putut întâmpla o mie de lucruri.

BLANCHE: N-are nicio scuză, Stella. Iar eu nu sunt obligată să îndur insulte, refuz să fiu tratată așa.

STANLEY: Fir-ar să fie, ce cald e aici din cauza aburilor de la baie!

BLANCHE: De trei ori te-am rugat să mă scuzi. (*Pianul se stinge.*) Trebuie să fac băi fierbinți ca să-mi calmez nervii. Hidroterapie, așa se numește. Tu ești un polac sănătos tun și n-ai niciun nerv sensibil în tine; sigur că nu știi ce înseamnă anxietatea!

STANLEY: Nu sunt polac. Oamenii din Polonia se numesc polonezi, nu polaci. Dar eu sunt american get-beget, născut și crescut în cea mai mare țară din lume și sunt al naibii de mândru de asta, așa că să nu te aud că mă mai faci polac.

(Sună telefonul. Blanche sare, plină de speranțe.)

BLANCHE: E pentru mine. Sunt sigură.

STANLEY: N-aș crede. Stai jos. *(Se duce el la telefon.)* Alo, salut, Mac. *(Se rezeamă de perete și-i aruncă o privire jignitoare lui Blanche. Ea se lasă pe scaun, cu o mină speriată. Stella se apleacă și-i atinge umărul.)*

BLANCHE: Stella, ia-ți mâinile de pe mine. Ce te-a apucat? De ce te uiți cu milă la mine?

STANLEY *(urlă)*: Faceți liniște acolo! Mac, e una cu gura mare aici. Ia zi! La Riley? Nu, nu vreau la popicărie la Riley. Săptămâna trecută m-am încăierat cu Riley. Sunt căpitanul echipei, da sau nu? Atunci e-n ordine, nu la Riley, ci la West Side sau la Gala. În regulă, Mac. Pe curând! *(Pune telefonul în furcă și revine la masă. Blanche se controlează din răspuțuri și soarbe încet din paharul cu apă. Stanley se caută în buzunar, fără să se uite la ea. Pe urmă îi vorbește rar, cu falsă amabilitate.)* Soră Blanche, am un mic cadou, un suvenir de ziua ta.

BLANCHE: Da, Stanley? Nu mă așteptam. Nu... nu înțeleg de ce ține Stella să sărbătorească ziua mea. Eu aș fi preferat s-o uit... așa-i când împlinești douăzeci și șapte de ani... Mă rog... vârsta e un subiect pe care preferăm să-l ignorăm.

STANLEY: Douăzeci și șapte?

BLANCHE *(repede)*: Ce e? Un cadou pentru mine?

(Stanley îi întinde un plic.)

STANLEY: Sper să-ți placă.

BLANCHE: Cum... cum... e un...

STANLEY: Un bilet. Până la Laurel. Cu autobuzul. Marți. *(Melodia polcăi „Varșoviana” se insinuează încet și continuă să se audă. Stella se ridică brusc. Blanche încearcă să zâmbească. Pe urmă se străduiește să râdă. Apoi renunță, sare de pe scaun și fuge în camera alăturată. Își încleștează gâtul și aleargă la baie. Se aud zgomote de tuse și de respirație sufocată.)* Bine!

STELLA: Nu era nevoie să faci asta.

STANLEY: Nu uita câte am înghițit de la ea.

STELLA: Nu trebuia să fii atât de crud cu un om atât de singur.

STANLEY: Și mai ales așa de delicat.

STELLA: E delicată. A fost. N-ai cunoscut-o pe Blanche cea de altădată. Era foarte tandră și foarte încrezătoare. Dar a fost abuzată de oameni de teapa ta, care au forțat-o să se schimbe. *(Stanley intră în dormitor, scoțându-și cămașa, și se pregătește să îmbrace cămașa lucioasă de jucat popice. Stella vine după el.)* Îți închipui că te duci acum la popice?

STANLEY: Cred și eu.

STELLA: N-ai să te duci la popice. *(Îl prinde de cămașă.)* De ce i-ai făcut asta?

STANLEY: N-am făcut nimănui nimic. Dă-mi drumul la cămașă. Mi-o rupi.

STELLA: Vreau să știu de ce. Spune-mi de ce.

STANLEY: Când ne-am cunoscut noi doi, te-ai gândit că sunt un om ordinar. Aveai perfectă dreptate, fetițo. Eram ordinar. Mi-ai arătat poza casei cu coloane. Eu te-am smuls dintre coloanele alea și tare ți-a mai plăcut. Vedeai alături de mine lumini colorate. Și n-am fost noi fericiți împreună, n-a fost totul okay, pân-a apărut ea?

(Stella face o mișcare. Fața ei capătă brusc o expresie interiorizată, de parcă un glas lăuntric ar fi strigat-o pe nume.)

Se îndreaptă, încet, spre bucătărie, se sprijină de speteaza unui scaun, apoi de marginea mesei. Stanley, care se îmbracă, nu e conștient de schimbarea survenită pe chipul Stellei.)

STANLEY: Ia zi, n-am fost fericiți împreună? Nu era totul okay? Pân-a venit ea. Trăncănind tot timpul și descriindu-mă pe mine ca pe o maimuță. *(Își dă seama brusc de schimbarea Stellei.)* Hei, ce s-a întâmplat, Stella? *(Se duce spre ea.)*

STELLA *(liniștită)*: Du-mă la spital.

(Acum o sprijină cu brațul și o conduce afară, murmurând cuvinte neinteligibile. Se aude polca „Varșoviana”, muzica se derulează cu o rapiditate sinistă pe măsură ce ușa băii se deschide încet. Blanche iese din baie, frământând în mâini un prosop. Murmură ceva în timp ce lumina scade.)

BLANCHE: „El pan de mais, el pan de mais / El pan de mais sin sal. / El pan de mais, el pan de mais / El pan de mais sin sal.”³

3 „Turtă de mălai fără sare.” în limba spaniolă în original (n. tr.).

Scena 9

Mai târziu în aceeași seară. Blanche șade, într-o atitudine încordată, gârbovită, pe un scaun din dormitor pe care l-a acoperit ea cu o stofă vărgată, verde cu alb. Poartă capotul ei din satin roșu. Pe masă, lângă ea, sunt o sticlă și un pahar. Se aude melodia repede, febrilă, a polcăi „Varșoviana”. De fapt, muzica se produce în mintea ei; bea ca să uite de ea și de senzația că urmează să se întâmple o nenorocire; buzele ei par a murmura cuvintele cântecului. Un ventilator electric își învârtiște paletele în dreapta și în stânga.

De după colț apare Mitch în haine de lucru: cămașă și pantaloni de doc albastru. E nebărbierit. Urcă treptele casei și sună la ușă.

BLANCHE: Cine e, vă rog?

MITCH (cu o voce răgușită): Eu, Mitch.

(Polca din capul ei încetează.)

BLANCHE: Mitch! O clipă, te rog. (Aleargă înnebunită și ascunde sticla în dulap, se apleacă în fața oglinzii și își tamponează fața cu colonie, își trece un puf cu pudră pe obraji. E atât de emoționată, încât i se aude respirația când se repede la ușă. În sfârșit, îi dă drumul înăuntru.) Mitch! Nici n-ar trebui să te las să intri în casă după felul cum te-ai purtat cu mine în seara asta! Atât de nepoliticos. Totuși, bună, frumosule! (Îi oferă buzele. Mitch o ignoră și intră în casă, trecând pe lângă ea. Blanche se uită speriată după el și intră în dormitor.) Măi, măi, ce răceală! Și o față prevestitoare de furtună. Și ce ținută neglijentă! Nici măcar nu te-ai bărbierit. Pentru o doamnă, asta e o insultă de neiertat. Dar eu te iert. Te iert, pentru că e o mare ușurare pentru mine să te văd. Ai oprit melodia aceea de polca din capul meu. Te-a obsedat vreodată vreo melodie, ți-a cântat în minte? Un refren, o melodie care ți se repetă la infinit în cap? Nu, desigur că nu, în capul tău de îngerăș naiv nu se poate petrece nimic oribil. (Mitch se uită la ea în timp ce vine după el și îi vorbește. E vizibil că a dat câteva pahare pe gât, înainte de a veni.)

MITCH: E nevoie de ventilatorul ăsta?

BLANCHE: Nu.

MITCH: Nu-mi plac ventilatoarele.

BLANCHE: Atunci îl închidem, dragule. Nici eu nu mă dau în vânt

după ele. *(Apasă butonul ventilatorului, care se oprește lent. Blanche își limpezește glasul, în timp ce Mitch se trănțește pe patul din dormitor și își aprinde o țigară.)* Nu știu dacă avem ceva de băut în casă. N-am căutat.

MITCH: N-am nevoie de băutura lui Stan.

BLANCHE: Nu-i a lui Stan. Nu tot ce-i aici îi aparține lui Stan. Unele lucruri din jur sunt ale mele, personale. Cum se mai simte mama ta? Nu se simte bine?

MITCH: De ce întrebi?

BLANCHE: Ceva s-a petrecut în seara asta, dar n-are importanță, n-am să supun martorul unui interogatoriu. Doar că... *(Își atinge fruntea – muzica de polca s-a pornit din nou)...* mă prefac că nu observ că ești schimbat. Oh!... din nou muzica asta!

MITCH: Ce muzică?

BLANCHE: „Varșoviana”. Polca pe care o cântau în seara când Allan... Stai așa! *(Se aude o împușcătură îndepărtată. Blanche pare ușurată.)* Împușcătura de revolver! După asta, întotdeauna se oprește. *(Muzica încetează.)* Da, acum s-a oprit.

MITCH: Ți-ai ieșit din minți?

BLANCHE: Mă duc să văd dacă găsesc ceva de băut. *(Deschide dulapul, prețându-se a căuta.)* O, scuză-mă, te rog, că nu sunt îmbrăcată. Dar nu credeam că mai vii. Ai uitat că ai fost invitat la cină?

MITCH: Nu voiam să te mai văd.

BLANCHE: Stai puțin. Nu aud bine ce spui, și tu vorbești atât de rar, încât atunci când rostești ceva, nu vreau să pierd nicio silabă... Ce căutam? Ah, da... o băutură. În seara asta a fost atâta zarvă, încât, într-adevăr, aproape că mi-am ieșit din minți. *(Se preface că a găsit, brusc, sticla. El își dă jos un picior de pe pat și o privește disprețuitor.)* Uite c-am găsit ceva, Southern Comfort. Ce-o mai fi și ăsta?

MITCH: Dacă nu știi, înseamnă că-i a lui Stan.

BLANCHE: Dă-ți jos piciorul de pe pat. E acoperit cu o cuvertură ușoară. Bineînțeles, voi, bărbații, nu observați asemenea lucruri. De când am venit aici, am făcut o mulțime de schimbări în casă.

MITCH: Nu mă-ndoiesc.

BLANCHE: Ai văzut cum arăta apartamentul înainte de sosirea mea. Ei, uită-te acum la el! Camera asta e aproape... elegantă. Și vreau să fie păstrată așa. Mă întreb dacă lichidul ăsta poate fi amestecat cu ceva. Hmmm, e dulce, vai ce dulce e! Teribil de dulce, e un lichior. Da, asta e, e lichior. *(Mitch bombăne.)* Mă tem că n-o să-ți placă, dar încearcă-l,

poate că merge.

MITCH: Ți-am spus că nu vreau să ating niciun fel de băutură de-a lui. Pune la loc lichiorul ăsta. Și așa se plânge că i-ai supt toată vara băuturile ca o mătă sălbatică.

BLANCHE: Ce afirmație fantastică! Fantastic din partea lui să spună așa ceva, fantastic din partea ta să-i repeți cuvintele. Nu mă cobor la nivelul unei astfel de acuzații ieftine, așa că nici măcar n-am să răspund!

MITCH: Ha!

BLANCHE: Ce gânduri te frământă? Citesc ceva în ochii tăi.

MITCH (*ridicându-se în picioare*): E prea întuneric aici.

BLANCHE: Mie îmi place întunericul. Mă liniștește.

MITCH: Cred că nu te-am văzut niciodată în plină lumină. (*Blanche râde cu râsuflarea tăiată*). Da, așa e.

BLANCHE: Așa o fi?

MITCH: Nu te-am văzut niciodată în lumina după-amiezii.

BLANCHE: A cui e vina?

MITCH: Niciodată n-ai vrut să ieșim împreună după-amiaza.

BLANCHE: Mitch, dar tu lucrezi după-amiezele în fabrică.

MITCH: Nu și duminica. Te-am invitat de câteva ori în după-amiezele de duminică și de fiecare dată ai găsit câte un pretext să mă refuzi. Niciodată nu accepti să ieși din casă înainte de șase seara și chiar și atunci cauți locurile mai slab iluminate.

BLANCHE: Probabil că faci o insinuare obscură, pe care eu nu o înțeleg.

MITCH: Vreau să spun că niciodată nu te-am văzut ca lumea, Blanche.

BLANCHE: Și ce-i cu asta?

MITCH: Hai să aprindem lumina aici.

BLANCHE (*speriată*): Lumina? Care lumină? La ce bun?

MITCH: Becul ăsta cu abajur de hârtie. (*Smulge abajurul de pe bec. Blanche găfâie speriată.*)

BLANCHE: De ce-ai făcut asta?

MITCH: Ca să mă pot uita la tine. Odată pentru totdeauna.

BLANCHE: Nu cred că intenționezi să fii jignitor.

MITCH: Nu, doar realist.

BLANCHE: Nu vreau realism.

MITCH: Bănuiesc că nu.

BLANCHE: Am să-ți spun ce visez eu: magie (*Mitch râde.*) Da, da, visez magie. Asta încerc eu să dăruiesc oamenilor. Le prezint lucrurile într-o lumină falsă. Nu le spun adevărul. Le spun ceea ce ar *trebui* să fie adevărul. Dacă ăsta e un păcat, atunci să fiu pedepsită pentru el – *Nu aprinde lumina!*

(*Mitch se îndreaptă spre comutator. Aprinde lumina și se uită la ea. Blanche țipă și își acoperă fața cu mâinile. Mitch stinge lumina.*)

MITCH (*vorbind rar și cu amărăciune*): Nu mă supără faptul că ești mai bătrână decât am crezut eu. Mă supără tot restul – Dumnezeuule mare! Trăncăneala despre așa-zisele tale idei de modă veche și mascarada pe care ai jucat-o toată vara. Știam că nu mai ai șaisprezece ani. Dar am fost destul de imbecil încât să te cred o fată serioasă.

BLANCHE: Și cine ți-a spus că n-aș fi... serioasă? Scumpul meu cumnat? Și tu îi dai crezare?

MITCH: La început i-am spus că-i un mincinos. Și pe urmă am verificat și eu și am stat de vorbă cu comisionarul nostru care se duce mereu la Laurel. După care am vorbit direct la telefon cu negustorul ăla.

BLANCHE: Care negustor?

MITCH: Kiefaber.

BLANCHE: Negustorul Kiefaber din Laurel. Îl cunosc. Mi-a făcut avansuri și l-am pus la locul lui. Și acum, ca să se răzbune, născocoște tot felul de povești despre mine.

MITCH: Trei oameni, Kiefaber, Stanley și Shaw jură că poveștile sunt adevărate.

BLANCHE: Bla, bla, bla! Trei într-o barcă. Și ce barcă imputită!

MITCH: N-ai locuit la un hotel care se cheamă Flamingo?

BLANCHE: Flamingo? Nu. Hotelul meu se chema Tarantula. Am locuit la un hotel numit Tarantula.

MITCH: Tarantula?

BLANCHE: Da, tarantula e un păianjen uriaș. Acolo îmi duceam victimele. (*Își umple din nou paharul*) Da, după moartea lui Allan, am avut numeroase intimități cu bărbați necunoscuți – și intimitățile cu necunoscuți păreau a fi singura cale menită să-mi lecuiască inima zdrobită –, cred că era o formă de panică, da, panica mă împingea de la unul la altul, căutam puțină protecție – în dreapta și-n stânga, în cele mai incredibile legături, până la urmă și cu un băiat de șaisprezece ani –, dar cineva i-a denunțat toate astea directorului liceului. „Femeia aceasta nu e potrivită din punct de vedere moral pentru postul ei.” (*Își*

lasă capul pe spate, cu un hohot de râs isteric. Repetă ultima frază și dă pe gât băutura.) Adevărat? Bănuiesc că da... nepotrivită dintr-un anumit punct de vedere... Așa încât am venit aici. Nu exista niciun alt loc unde să mă pot duce. Eram scoasă din circulație. Știi ce înseamnă să fii scos din circulație? Tinerețea mi se ofilise brusc și... te-am întâlnit pe tine. Spuneai că ai nevoie de cineva. Ei bine, și eu aveam nevoie de cineva. I-am mulțumit lui Dumnezeu că mi te-a scos în cale, pentru că păreai blând – o despicătură, o deschidere în stânca dură a lumii, un loc în care mă puteam adăposti. Paradisul omului sărac... un strop de tihnă... Dar probabil că ceream, speram, prea mult... Kiefaber, Stanley și Shaw au legat o tinichea veche de coada zmeului.

(O pauză de tăcere. Mitch o privește, lipsit de orice expresie.)

MITCH: Blanche, m-ai mințit.

BLANCHE: Nu-mi spune că te-am mințit.

MITCH: Minciuni, minciuni, pe afară și pe dinăuntru, numai minciuni.

BLANCHE: Niciodată pe dinăuntru. În inima mea n-am mințit.

(De după colț apare o vânzătoare ambulantă. E o mexicană oarbă, înfășurată într-un șal negru și vinde ghirlande de flori de tinichea pe care mexicanii din clasele de jos le folosesc la înmormântări și la unele festivități. Își strigă marfa, cu voce slabă. Silueta ei abia se distinge.)

FEMEIA MEXICANĂ: Flores. Flores. Flores para los muertos.⁴ Flores. Flores.

BLANCHE: Ce e? Ah, cineva de afară... Eu... am trăit într-o casă în care femei bătrâne, muribunde, își aduceau aminte de soții lor morți.

FEMEIA MEXICANĂ: Flores. Flores para los muertos.

(Se aude polca „Varșoviana”).

BLANCHE *(vorbind parcă pentru ea însăși)*: Prăbușiri și întunecări și... păreri de rău... și muștrări... „Dacă n-ai fi făcut asta, n-aș fi pierdut aia”...

FEMEIA MEXICANĂ: Coronas para los muertos. Coronas...

BLANCHE: Moșteniri... ha!... și așternuturi pătate de sânge... „Așternuturile ei trebuie schimbate... Da, mamă. Dar n-am putea cere unei negrese să facă asta?” Nu, bineînțeles că nu. Totul s-a spulberat, în afară de...

FEMEIA MEXICANĂ: Flores...

BLANCHE: Moarte. Eu stăteam într-un loc și ea ședea în fața mea și

4 „Flori pentru morți”. În limba spaniolă în original (*n. tr.*).

moartea era între noi, la fel de aproape cum ești tu... acum. Dar nu îndrăzneam să recunoaștem că am auzit măcar de ea!

FEMEIA MEXICANĂ: *Flores par los muertos, flores, flores...*

BLANCHE: Și opusul morții e dorința. Cum te mai poți mira? Cum te poți mira? În apropiere de Belle Reve, înainte să pierdem locuința, era o garnizoană militară unde făceau instrucție soldații tineri. Sâmbătă seara ieșeau în oraș și se îmbătau...

FEMEIA MEXICANĂ: *Corones...*

BLANCHE:... Și când se întorceau, se opreau pe pajiștea noastră și strigau – Blanche! Blanche!... Bătrâna surdă care mai trăia în casă nu bănuia nimic. Dar eu mă strecuram uneori afară și le răspundeam la chemări... Mai târziu venea o dubă și-i strângea pe toți ca pe niște margarete... lungul drum spre casă...

(Femeia mexicană se întoarce încet și se retrage, cu tot cu slabele ei strigăte de doliu. Blanche se îndreaptă spre scrin și rămâne aplecată asupra lui. După o clipă, Mitch vine în spatele ei. Muzica de polca se stinge. Mitch o cuprinde de mijloc și încearcă să o întoarcă spre el.)

BLANCHE: Ce dorești?

MITCH *(căutând să o sărute)*: Ce nu mi-ai dat toată vara.

BLANCHE: Atunci însoară-te cu mine, Mitch!

MITCH: Nu mai vreau să mă însor cu tine.

BLANCHE: Nu?

MITCH *(Îndepărtându-și mâinile de pe mijlocul ei)*: Nu ești destul de curată ca să locuiești în aceeași casă cu mama.

BLANCHE: Atunci pleacă! *(El se zgâiește la ea.)* Pleacă imediat de aici, înainte să încep să strig „Foc!” *(El continuă să stea locului. Blanche se repede la fereastră și strigă sălbatic.)* Foc! Foc! Foc! *(Cu o tresărire puternică, Mitch se întoarce, iese pe ușă, bocănește greoi pe scări și dispare după colț. Blanche se îndepărtează de fereastră și cade în genunchi. Se aude din depărtare „pianul melancolic”.)*

Scena 10

Câteva ore mai târziu, în aceeași seară.

De la plecarea lui Mitch, Blanche a băut zdravăn. Și-a tras geamantanul mare în mijlocul camerei. Zace deschis, cu teancuri de rochii înflorate la vedere. Pe măsură ce se îmbăta și încerca să împacheteze, a cuprins-o un val de exaltare isterică și s-a împopoțonat într-o rochie de seară din satin pătat și șifonat și o pereche de pantofi argintii scâlțiați, cu pietre sclipitoare înfipite în tocuri.

Acum își pune pe cap diadema din strasuri în fața oglinzii și murmură febril, de parcă s-ar afla în fața unui grup de admiratori spectrali:

BLANCHE: Ce-ați zice de o partidă de înot, înot sub clar de lună, la fosta carieră de piatră? Dacă e vreunul destul de treaz ca să conducă mașina? Ha, ha! Lucrul cel mai bun din lume ca să înceteze vâjâiala din cap! Dar trebuie să aveți grijă să vă aruncați în partea mai adâncă a heleșteului, pentru că dacă te lovești de bolovani, nu mai ieși din apă până mâine!

(Cu o mână tremurândă, ridică oglinda, ca să-și studieze mai atent fața. Își ține respirația și trânteste oglinda cu asemenea violență, încât suprafața crapă. Blanche geme și încearcă să se ridice.)

(De după colț apare Stanley, încă îmbrăcat în cămașa verde lucioasă, de popice. Pe măsură ce se apropie de casă, se aude o muzică cacofonică.)

(Intră în bucătărie, trântind ușa. Când dă cu ochii de Blanche, scoate un şuierat. În drum spre casă a dat și el pe gât câteva pahare și acum ține în brațe câteva sticle de bere.)

BLANCHE: Cum se simte sora mea?

STANLEY: Totul e-n deplină ordine.

BLANCHE: Și cum e bebelușul?

STANLEY (*rânjind amabil*): Bebelușul nu vine până mâine dimineață, așa încât mi s-a spus să mă duc acasă și să trag un pui de somn.

BLANCHE: Asta înseamnă că o să fiu singură cu tine aici?

STANLEY: Da. Doar tu și cu mine, Blanche. Numai dacă nu ți-ai ascuns vreun amant sub pat. Ce te-ai împopoțonat așa?

BLANCHE: A, da! Tu ai plecat înainte să primesc mesajul.

STANLEY: Ai primit un mesaj?

BLANCHE: Am primit o telegramă de la un vechi admirator al meu.

STANLEY: Vești bune?

BLANCHE: Da, cred. O invitație.

STANLEY: Unde? La balul pompierilor?

BLANCHE (*dându-și capul pe spate*): Într-o croazieră, în insulele Caraibe, pe iahtul lui.

STANLEY: Măi, măi! Nu mai spune!

BLANCHE: În viața mea n-am mai fost atât de surprinsă.

STANLEY: Îmi închipui.

BLANCHE: Și a picat așa, din senin.

STANLEY: De la cine spui că ai primit-o?

BLANCHE: De la un vechi amarez de-al meu.

STANLEY: Cel care ți-a dat vulpile alea albe?

BLANCHE: De la domnul Shep Huntleigh. În ultimul an de colegiu, am purtat insigna cu emblema frăției lui, Alpha Tau Omega. Nu l-am revăzut până anul trecut, de Crăciun. Ne-am întâlnit întâmplător pe Bulevardul Biscayne. Și... poftim... acum telegrama asta, cu invitația la o croazieră în Caraibe. Problema mea sunt rochiile. Am scotocit prin geamantan să văd dacă am îmbrăcăminte potrivită pentru tropice.

STANLEY: Și ai dat peste diadema asta minunată din diamante?

BLANCHE: Vechitura asta! Ha, ha! E din strasuri.

STANLEY: Zău? Credeam că sunt diamante de la Tiffany. (*Își deschide cămașa.*)

BLANCHE: Mă rog. Oricum, mă voi distra în stil mare.

STANLEY: Îhm. Ca să vezi, niciodată nu știi ce te așteaptă.

BLANCHE: Tocmai când începusem să cred că m-a părăsit norocul.

STANLEY: Și taman la țanc a picat milionarul ăsta din Miami.

BLANCHE: Nu-i din Miami. E din Dallas.

STANLEY: Din Dallas?

BLANCHE: Da, e din Dallas, unde țâșnește aurul din pământ!

STANLEY: Bun! Deci e de pe undeva. (*Începe să-și scoată cămașa.*)

BLANCHE: Trage perdelele înainte să mai dai jos ceva de pe tine.

STANLEY (*prietenos*): Nu mai dau jos nimic de pe mine. (*Dă să deschidă o sticlă de bere.*) Nu știi unde-i deschizătorul? (*Blanche se duce spre bufet și rămâne locului cu mâinile împreunate.*) Pe vremuri aveam un văr care deschidea sticla cu dinții. (*Izbește sticla de bere de colțul mesei.*) Asta era tot ce știa să facă, singura lui realizare... Era, pur și simplu, un deschizător de sticle uman. Dar, odată, la o nuntă,

și-a rupt dinții din față. După asta îi era așa de rușine, că pleca de acasă de câte ori aveau musafiri. (*Dopul sticlei sare; țâșnește un gheizer de spumă. Stanley râde fericit, ținând sticla deasupra capului.*) Ha, ha! Ploaie din ceruri! (*Îi întinde sticla.*) Hai să îngropăm securea și să bem cupa păcii. Da?

BLANCHE: Nu, mulțumesc.

STANLEY: Mă rog, e o noapte importantă pentru noi doi. Tu ai găsit un petrolist milionar și eu o să am un copil.

(*Se duce la scrinul din dormitor și se apleacă să scoată ceva din sertarul de jos.*)

BLANCHE (*trăgându-se îndărăt*): Ce faci acolo?

STANLEY: Aici am ceva ce port întotdeauna în ocazii speciale. Pijamaua mea de mătase. Am purtat-o în noaptea nunții.

BLANCHE: A!

STANLEY: Când o să sune telefonul și o să mi se comunice: „Aveți un fiu!”, o s-o smulg de pe mine și o s-o flutur ca pe un steag. (*Scoate din sertar o pijama lucioasă.*) Cred că amândoi avem dreptul să ne dezvățăm. (*Se întoarce în bucătărie cu pijamaua pe braț.*)

BLANCHE: Când mă gândesc ce divin o să fie când o să pot gusta din nou intimitatea, îmi vine să plâng de bucurie.

STANLEY: Milionarul ăsta din Dallas n-o să-ți tulbure deloc intimitatea?

BLANCHE: Nu va face ceea ce gândești tu. Omul ăsta e un gentleman și mă respectă. (*Fabulând febril.*) Nu dorește decât prezența mea. Oamenii extrem de bogați sunt uneori singuratici.

STANLEY: Eu n-am cum să știu așa ceva.

BLANCHE: O femeie cultivată, o femeie cu inteligență și bună creștere poate îmbogăți viața unui bărbat – o poate îmbogăți enorm! Eu pot oferi toate aceste calități și nimeni nu mi le poate lua. Frumusețea fizică e trecătoare. E un lucru efemer. Dar frumusețea sufletească și bogăția spirituală și tandrețea inimii... Iar eu posed toate aceste lucruri... și nimeni nu mi le poate lua. Și aceste lucruri se dezvoltă, sporesc odată cu vârsta. Ce straniu că o femeie ca mine poate fi considerată sărăcită. Când în inima mea sunt ferecate atâtea comori. (*Un sughit de plâns înăbușit.*) Eu mă consider o femeie foarte, foarte bogată! Dar am fost nesăbuită – am risipit orzul pe găște, am aruncat mărgăritare porcilor.

STANLEY: Porci, hm?

BLANCHE: Da, porci. Porci! Și nu mă gândesc numai la tine, ci și la prietenul tău, domnul Mitchell. A venit în seara asta. A îndrăznit să vină în hainele de lucru! Și să-mi repete niște bârfe pe care le-a aflat de la tine. I-am dat papucii...

STANLEY: Da? Asta ai făcut?

BLANCHE: Și pe urmă s-a întors. S-a întors cu un buchet de trandafiri și m-a implorat să-l iert. Mi-a implorat iertarea. Dar unele lucruri nu pot fi iertate. Cruzimea deliberată nu poate cunoaște iertarea. După părerea mea, este singurul lucru care nu poate fi iertat și de care eu, personal, nu m-am făcut niciodată, niciodată, vinovată. Așa i-am spus. Și am adăugat: „Mulțumesc, dar a fost o prostie din partea mea să-mi închipui că noi doi am putea să ne potrivim vreodată. Concepțiile noastre asupra vieții sunt prea diferite. Atitudinile și educațiile noastre sunt incompatibile. În asemenea chestiuni, trebuie să fim realiști. Așadar, adio, prietene, și n-am cuvinte. Fără supărare...”

STANLEY: Asta s-a întâmplat înainte sau după ce ai primit telegrama de la milionarul din Texas?

BLANCHE: Ce telegramă? Nu! Nu, după telegramă. De fapt, telegrama a sosit exact când...

STANLEY: De fapt, n-a sosit nicio telegramă...

BLANCHE: O, o!

STANLEY: De fapt, nu există niciun milionar. Și Mitch nu s-a întors cu trandafiri, pentru că, întâmplător, știu unde-i acum.

BLANCHE: O!

STANLEY: Nu există nimic altceva decât imaginația ta.

BLANCHE: O!

STANLEY: Și minciuni, invenții, șiretlicuri!

BLANCHE: O!

STANLEY: Și uită-te la tine! Uită-te la tine în costumația asta de bal mascat, închiriată cu cincizeci de cenți de la nu știu ce telal! Și cu coroana asta de nebună pe cap. Ce regină crezi că ești?

BLANCHE: O!... Doamne...!

STANLEY: Eu te-am dibuit de la bun început! Pe mine nu m-ai îmbrobodit niciun moment! Ai venit aici și mi-ai improșcat casa cu pudră și parfum și mi-ai înzorzonat-o cu abajururi de hârtie și, poftim, casa asta s-a prefăcut, în Egipt și tu ești regina Nilului! Șezi pe tron și-mi sugi băutura! Asta-i... ha, ha! Auzi ce-ți spun? Ha, ha, ha! *(Intră în dormitor.)*

BLANCHE: Nu intra aici! *(Pe pereți, în jurul lui Blanche, apar proiecții*

fantomatice. Umbrele au forme grotești și amenințătoare.

I se taie respirația, se îndreaptă spre telefon și bate nervos în furcă. Stanley intră în baie și închide ușa.) Centrala! Centrala! O convorbire interstatală, vă rog... Vreau să vorbesc cu domnul Shep Huntleigh din Dallas. E atât de cunoscut, încât nu-i nevoie să vă mai dau adresa. Întrebați pe oricine. Stați!... Nu, nu-i găsesc momentan adresa... Vă rog să mă înțelegeți... Nu, nu, stați! Un moment... Cineva e... Nimic! Rămâneți pe fir, vă rog! (Lasă jos receptorul și intră, epuizată, în bucătărie. Noaptea e plină de glasuri inumane, asemenea strigătelor din junglă.) (Umbrele și reflexele fantomatice se unduiesc sinuos pe pereți. Prin zidul din spate al casei, care a devenit transparent, se vede un trotuar. O prostituată s-a ciocnit cu un bețiv. Acesta o urmărește, se apropie de ea, urmează o busculadă, întreruptă de fluierul unui polițist. Siluețele dispar. Câteva clipe mai târziu, apare de după colț negresa, ținând în mână o poșetă cu paiete pe care a scăpat-o prostituata. Scotocește febril prin ea.) (Blanche își astupă gura cu pumnii și se întoarce lent spre telefon. Vorbește într-o șoaptă răgușită.) Centrala! Centrala! Anulați comanda interstatală. Dați-mi Western Union. Trebuie să fie cineva la ora asta... Western... Western Union. (Așteaptă înfrigurată.) Western Union? Da... vreau să... Preluați, vă rog, următorul mesaj: „Situație disperată... disperată! Ajută-mă! Sunt prinsă în capcană. Prinsă în...” Of!...

(Ușa băii s-a deschis și Stanley apare în pijamaua de mătase lucioasă. Rânjește în timp ce-și leagă cordonul cu ciucuri. Blanche se îndepărtează de telefon. El o măsoară din priviri, preț de zece secunde. Se aude un bâzâit din telefon.)

STANLEY: Ai lăsat telefonul deschis. *(Se îndreaptă spre aparat și-l așază bine în furcă. După aceea o măsoară din nou pe Blanche. Buzele i se curbează într-un rânjet.)*

(Se aude, vag, „pianul melancolic” al cărui sunet devine, însă, din ce în ce mai puternic, acoperit, la un moment dat, de uruitul unei locomotive. Blanche se lasă în jos, astupându-și urechile cu pumnii până ce zgomotul se stinge.)

BLANCHE *(ridicându-se)*: Dă-mi voie... dă-mi voie să trec.

STANLEY: Să treci pe lângă mine? Sigur. Treci. *(Se retrage cu un pas îndărăt, spre ușă.)*

BLANCHE: Mișcă-te de acolo! Nu-mi sta în drum!

STANLEY *(rânjind)*: Ai destul spațiu să treci pe lângă mine.

BLANCHE: Nu, dacă nu te clintești de acolo! Trebuie să ies cumva de aici!

STANLEY: Și ți-e teamă că am să te opresc? Ha, ha!

(„Pianul melancolic” se aude încet. Blanche face un gest slab. Glasurile neomenești, de junglă, se aud din nou. Stanley face un pas spre ea, mușcându-și limba care-i iese între buze.)

STANLEY *(cu moliciune)*: Dacă stau să mă gândesc, poate că n-ai fi rea la pat.

(Blanche intră de-a-ndăratelea în dormitor.)

BLANCHE: Nu te mișca! Dacă faci un singur pas, te...

STANLEY: Mă ce?

BLANCHE: O să se întâmple ceva îngrozitor! Da!

STANLEY: Ce mai pui la cale?

(Acum sunt amândoi în dormitor.)

BLANCHE: Te previn! Stai locului! Ești în pericol!

(Stanley mai face un pas. Ea sparge o sticlă de masă și îl înfruntă cu un ciob în mână.)

STANLEY: De ce faci asta?

BLANCHE: Ca să-ți sfâșii mutra cu sticla!

STANLEY: Pun rămășag c-ai fi în stare.

BLANCHE: O fac! O fac, dacă...

STANLEY: A, deci vrei puțină hârjoană? Foarte bine, hai să ne hârjonim! *(Face un salt spre ea, răsturnând masa. Ea strigă și se repede la el cu ciobul de sticlă, dar Stanley îi încleștează încheietura mâinii.)* Tigroaico! Tigroaico! aruncă sticla! De la bun început era sortită această întâlnire a noastră!

(Ea geme. Ciobul de sticlă cade pe jos. Blanche se lasă în genunchi. El îi ia în brațe trupul inert și o duce pe pat. Trompetele și tobele de la bar răsună puternic.)

Scena 11

Câteva săptămâni mai târziu. Stella împachetează lucrurile lui Blanche. Se aude gâlgâitul apei în cadă.

Perdelele sunt parțial trase, lăsând la vedere partenerii partidei de poker – Stanley, Steve, Mitch și Pablo – așezați în jurul mesei din bucătărie. Atmosfera din bucătărie e la fel de primitivă, de sinistră ca și în dezastruoasa seară de poker din trecut.

Afară, un cer siniliu. Stella plânge în timp ce împăturește rochiile înflorate și le aranjează în geamantan.

Eunice coboară treptele apartamentului ei și intră în bucătărie. Gălăgie de la masa de poker.

STANLEY: Una-mi lipsea pentru o chintă, și-am avut-o!

PABLO: *Maldita sea tu suerto!*

STANLEY: Zi pe englezește, bulgăre de osânză ce ești.

PABLO: Ți-am blestemat bafta la cărți.

STANLEY (*vesel*): Dar tu știi măcar ce-nseamnă baftă? Ești băftos doar dacă crezi că ai baftă. Eu, unul, gândesc că-s un tip norocos. Mă gândeam că n-am cum să am patru cărți din cinci, și uite c-a mers. Mi-am făcut o regulă din asta. Ca să poți să-ți păstrezi un loc fruntaș în cursa asta de șoareci, trebuie să crezi că ai baftă.

MITCH: Tu... tu... tu... te fudulești... te fudulești... cu tâmpenii... tâmpenii...

(*Stella împăturește o rochie în dormitor.*)

STANLEY: Ce l-a mai apucat și pe ăsta?

EUNICE (*trecând pe lângă masă*): Am spus mereu că bărbații sunt niște brute lipsite de suflet, dar asta de acum le întrece pe toate. Vă purtați ca niște porci. (*Trece printre perdele în dormitor.*)

STANLEY: Și pe asta ce-a mai apucat-o?

STELLA: Ce face copilașul meu?

EUNICE: Doarme ca un îngerăș. Ți-am adus niște struguri. (*Îi așază pe un taburet și întreabă mai încet:*) Blanche?

STELLA: Face baie.

EUNICE: Cum se simte?

STELLA: Nu mănâncă nimic, dar a cerut să bea.

EUNICE: Ce i-ai spus?

STELLA: I-am... i-am spus că am făcut un aranjament să petreacă o vacanță la țară. În capul ei a amestecat totul cu Shep Huntleigh.

(Blanche deschide încet ușa camerei de baie.)

BLANCHE: Stella!

STELLA: Da, Blanche.

BLANCHE: Dacă mă sună cineva cât sunt în baie, cere-i numărul și spune-i că o să-l sun eu mai târziu.

STELLA: Bine.

BLANCHE: Costumul ăla de mătase galbenă, *bouclée*. Vezi dacă nu-i șifonat. Am să-mi prind pe rever broșa de argint cu turcoaze în formă de căluț de mare. O găsești în cutia cu formă de inimă în care îmi țin accesoriile.

Și, Stella, încearcă să găsești în cutia aceea și un buchețel de violete artificiale, să le prind cu căluțul de mare pe reverul jachetei.

(Închide ușa. Stella se întoarce spre Eunice.)

STELLA: Nu știu dacă fac bine ceea ce fac.

EUNICE: Ce altă soluție ai fi avut?

STELLA: Dacă dădeam crezare poveștilor ei, nu puteam continua să trăiesc cu Stanley.

EUNICE: Nici să nu le dai vreodată crezare. Viața trebuie să meargă înainte. Indiferent ce intervine pe parcurs, tu mergi înainte.

(Ușa băii se întredeschide din nou.)

BLANCHE: Coasta e liberă?

STELLA: Da, Blanche, e liber. *(Către Eunice:)* Spune-i ce bine arată.

BLANCHE: Te rog, trage perdelele înainte să ies din baie.

STELLA: Sunt trase.

STANLEY: Câte vrei?

PABLO: Două.

STEVE: Trei.

(Blanche apare în lumina chihlimbarie a ușii. Are o aură tragică în capotul de satin roșu mulat pe trupul ei sculptural. Când intră în dormitor se aude melodia polcăi „Varșoviana”.)

BLANCHE *(cu o vioiciune ușor isterică)*: Mi-am spălat părul.

STELLA: Da?

BLANCHE: Nu știu dacă mi-am scos tot săpunul din păr.

EUNICE: Ce păr frumos ai!

BLANCHE *(acceptând complimentul)*: E o problemă. Nu m-a sunat nimeni?

STELLA: Cine trebuia să te sune, Blanche?

BLANCHE: Shep Huntleigh.

STELLA: Încă nu te-a sunat, dragă.

BLANCHE: Ciudat!

(La auzul glasului lui Blanche, mâna lui Mitch care ținea cărțile cade în jos și privirea i se pierde. Stanley îl bate pe umăr.)

STANLEY: Hei, Mitch, cască ochii!

(Sunetul vocii lui o face pe Blanche să tresară. Face un gest șocat și buzele ei îi murmură numele. Stella dă din cap și își întoarce iute privirea. Blanche rămâne împietrită timp de o clipă, cu oglinda cu mâner de argint în mână și cu o expresie de dureroasă perplexitate, de parcă fața ei ar reflecta întreaga amară experiență umană. În cele din urmă, izbucnește isteric):

BLANCHE: Ce se întâmplă aici?

(Își mută privirea de la Stella la Eunice și apoi din nou către Stella. Glasul ei ridicat sparge concentrarea jucătorilor. Mitch își lasă capul în piept, dar Stanley își împinge scaunul, gata să se ridice. Steve îl prinde de braț.)

BLANCHE *(continuând)*: Ce s-a întâmplat aici? Vreau să-mi explicați ce s-a întâmplat aici.

STELLA *(însălmântată)*: Ssst! Ssst!

EUNICE: Taci, taci, scumpo.

STELLA: Te rog, Blanche.

BLANCHE: De ce vă uitați așa la mine? E ceva în neregulă cu mine?

EUNICE: Arăți minunat, scumpo. Nu-i așa că arată minunat?!

STELLA: Da.

EUNICE: Am înțeles că pleci într-o călătorie.

STELLA: Da. Blanche pleacă într-o vacanță.

EUNICE: Mor de invidie.

BLANCHE: Ajutați-mă! Ajutați-mă să mă îmbrac.

STELLA *(înmânându-i o rochie)*: Asta vrei s-o...

BLANCHE: Da. E potrivită. Abia aștept să scap de aici... Casa asta e o capcană.

EUNICE: Ce frumoasă e jacheta asta albastră.

STELLA: E liliachie.

BLANCHE: Vă înșelați amândouă. E un albastru Della Robia. Albastrul veșmintelor din vechile tablouri cu Madona. Strugurii ăștia sunt spălați?

(Pipăie strugurii aduși de Eunice.)

EUNICE: I-am cumpărat la French Market.

BLANCHE: Asta nu înseamnă că sunt și spălați. *(Se aud clopotele catedralei)*. Clopotele astea de catedrală! Sunt singurul lucru pur din cartierul ăsta. Bun, acum plec. Sunt gata.

EUNICE *(în șoaptă)*: O să iasă înainte să vină s-o ia.

STELLA: Așteaptă, Blanche.

BLANCHE: Nu vreau să trec prin fața bărbaților ăloră.

EUNICE: Atunci așteaptă până se termină partida.

STELLA: Așază-te și...

(Blanche se întoarce, șovăitoare, către ele; le lasă să o împingă pe un scaun.)

BLANCHE: Simt de pe acum mirosul mării. O să-mi petrec tot restul vieții mele pe mare. Și când o să mor, vreau să mor pe mare. Știți din ce cauză o să mor eu? *(Ciugulește o boabă de strugure.)* O să mor pentru că am mâncat struguri nespălați, cândva, pe ocean. O să mor ținută de mână de un doctor frumos de pe vapor – un doctor foarte tânăr cu o mustață mică, blondă și un ceas mare de argint. „Sărmana doamnă”, vor spune toți, „chinina nu i-a ajutat la nimic. Bobul ăla de strugure nespălat i-a expediat sufletul în ceruri”. *(Se aud iar clopotele catedralei)*. Și voi fi înmormântată în mare, cusută într-un sac alb, curat, și aruncat peste bord – la ceasul prânzului – în strălucirea verii, voi fi zvârlită într-un ocean la fel de albastru ca *(din nou clopote)* ochii primului meu iubit.

(Un medic și o asistentă își fac apariția de după colț și urcă treptele casei. Gravitatea profesiei lor e exagerată – poartă aura înconfundabilă a instituției statale pe care o reprezintă, cu întreaga ei detașare cinică. Medicul sună la ușă. Partida de poker se întrerupe.)

EUNICE *(Îi șoptește Stellei)*: Ei trebuie să fie.

(Stella își acoperă gura cu pumnii.)

BLANCHE *(ridicându-se încet)*: Ce e?

EUNICE *(prefăcându-se indiferentă)*: Scuzați-mă, mă duc să văd cine e la ușă.

STELLA: Da.

(Eunice trece în bucătărie.)

BLANCHE *(încordată)*: Mă întreb dacă n-o fi pentru mine. *(La ușă are loc o convorbire în șoaptă.)*

EUNICE *(revine veselă)*: Cineva întreabă de Blanche.

BLANCHE: Deci e pentru mine! *(Se uită speriată de la una la cealaltă și apoi la perdele. Se aude slab polca „Varșoviana”).* E domnul din Dallas pe care îl aștept?

EUNICE: Cred că da, Blanche.

BLANCHE: Dar nu sunt încă gata.

STELLA: Cere-i să aștepte afară.

BLANCHE: Eu...

(Eunice se duce la ușă. Se aud bătăi de tobă.)

STELLA: Totul e împachetat?

BLANCHE: Obiectele mele de toaletă din argint sunt încă afară.

STELLA: Ah!

EUNICE *(revenind)*: Așteaptă amândoi în fața ușii.

BLANCHE: Amândoi? Sunt doi?

EUNICE: A venit cu o doamnă.

BLANCHE: Nu-mi pot imagina cine e această „doamnă”. Cum e îmbrăcată?

EUNICE: Cu un fel... de taior... simplu.

BLANCHE: Poate că-i... *(vocea i se stinge)*.

STELLA: Mergem, Blanche?

BLANCHE: Trebuie să trec prin camera cealaltă?

STELLA: Vin eu cu tine.

BLANCHE: Cum arăt?

STELLA: Admirabil.

(Blanche se îndreaptă, speriată, spre perdele. Eunice le trage la o parte. Blanche intră în bucătărie.)

BLANCHE *(către bărbați)*: Vă rog să nu vă ridicați. Trec numai.

(Se duce grăbită la ușă. Stella și Eunice o urmează, jucătorii de cărți se ridică în picioare, stângaci, în afară de Mitch, care rămâne așezat, cu ochii ațintiți asupra mesei. Blanche iese pe palierul din fața ușii. Se oprește brusc, i se taie respirația.)

MEDICUL: Bună ziua.

BLANCHE: Nu ești domnul pe care-l așteptam. *(Dă să urce înapoi treptele. Se oprește lângă Stella care stă lângă ușă, și îi șoptește înspăimântată.)* Domnul ăsta nu-i Shep Huntleigh. *(Se aude din depărtare „Varșoviana”).*

(Stella se uită fix la Blanche. Eunice o susține pe Stella prinzându-i brațul. Un moment de tăcere în care nu se aude decât foșnetul cărților de joc împărțite de Stanley. Blanche se retrage îndărăt în apartament, cu un

zâmbet ciudat pe buze și cu o strălucire ciudată în ochi. Când trece pe lângă Stella, aceasta din urmă închide ochii și își încheștează pumnii. Eunice o înconjoară cu brațele. Blanche se oprește în ușă. Mitch continuă să privească în jos, studiindu-și mâinile, dar ceilalți bărbați se uită curioși la Blanche. În cele din urmă, Blanche se îndreaptă spre dormitor. Stanley își împinge scaunul și se ridică brusc, cu intenția de a-i bloca drumul. Asistenta intră în casă.)

STANLEY: Ai uitat ceva?

BLANCHE (cu voce stridentă): Da, am uitat ceva!

(Trece pe lângă el și intră în dormitor. Pe pereți unduiesc reflexe fantomatice, sinistre. „Varșoviana” se aude în acorduri distorsionate, disonante, acoperite de țipetele din junglă. Blanche încheștează speteaza unui scaun, pentru a se apăra.)

STANLEY (sotto voce): Doctore, ai face bine să intri.

MEDICUL (către asistentă): Soră, scoate-o afară.

(Asistenta înaintează de o parte și Stanley de cealaltă parte. Asistenta, lipsită de orice urmă de feminitate, e o figură sinistră, în costumul ei sever. Vorbește cu o voce tare și inexpressivă, ca o sirenă de incendiu.)

ASISTENTA: Hello, Blanche.

(Salutul e reverberat de voci misterioase de dincolo de pereți.)

STANLEY: Spune că a uitat ceva.

(Ecoul se aude în murmure amenințătoare.)

ASISTENTA: E-n ordine.

STANLEY: Ce-ai uitat, Blanche?

BLANCHE: Eu... eu...

ASISTENTA: N-are importanță. O să ți-l aducem mai târziu.

STANLEY: Desigur. Când o să-i trimitem geamantanul.

BLANCHE (cuprinsă de panică): Nu te cunosc... nu te cunosc... Lasă-mă în pace... te rog.

ASISTENTA: Haide, Blanche! *(Ecoul: Haide, Blanche, haide, Blanche).*

STANLEY: N-ai lăsat nimic aici decât pudră împrăștiată și sticle de parfum goale – sau poate că vrei să iei cu tine abajurul de hârtie. Vrei abajurul?

(Stanley smulge abajurul de pe bec și i-l oferă. Blanche țipă de parcă ea ar fi fost abajurul smuls; asistenta se apropie, autoritară, de ea. Blanche țipă și încearcă să se strecoare pe lângă ea. Bărbații sar în

picioare. Stella aleargă spre ușă, urmată de Eunice care se străduie să o încurajeze. În ușă, Stella îi cade în brațe lui Eunice.)

STELLA: Dumnezeu mare, Eunice, ajută-mă! Nu-i lăsa să-i facă rău. O, Doamne sfinte, te rog, Dumnezeu, nu-i face rău. Ce vor să-i facă? Ce fac? *(Încearcă să se desprindă din brațele lui Eunice.)*

EUNICE: Nu, scumpo, nu, nu, pușor. Stai aici. Nu intra în casă. Stai cu mine și nu te uita.

STELLA: Ce i-am făcut surorii mele? Doamne, ce i-am făcut surorii mele?

EUNICE: Ai făcut ce trebuia să faci, singurul lucru pe care-l puteai face. Nu mai putea rămâne aici și n-avea unde să se ducă în altă parte.

(În timp ce Stella discută cu Eunice, se aud glasurile bărbaților din bucătărie.)

STANLEY *(venind în fugă din dormitor)*: Hei, hei, doctore, domnule doctor, vino în casă.

MEDICUL: Foarte rău, foarte rău, sunt scene pe care le evit întotdeauna.

PABLO: Asta nu-i bine.

STEVE: N-ai ce-i face. Ar fi trebuit să i se spună.

PABLO: *Madre de Dios! Cosa mala, muy, muy mala*⁵

(Mitch se îndreaptă spre dormitor. Stanley încearcă să-i bareze drumul.)

MITCH *(sălbatic)*: Tu! Tu ai făcut toate astea, tu ți-ai băgat nasu'n toate.

STANLEY: Tacă-ți gura! *(Îl împinge într-o parte.)*

MITCH: Te omor! *(Se repede să-l lovească pe Stanley.)*

STANLEY: Opriți-l pe pișăciosul ăsta cu cap pătrat.

STEVE *(Înșfăcându-l pe Mitch)*: Oprește-te, Mitch!

PABLO: Da, da, nu pune la inimă!

(Mitch se prăbușește cu capul pe masă, sughițând de plâns.)

(În acest timp, asistenta o prinde pe Blanche de braț și o împiedică să fugă. Blanche se răsuțește ca o pisică sălbatică și o zgârie. Femeia îi ținutuieste brațele la spate. Blanche țipă răgușit și cade în genunchi.)

ASISTENTA: Las' că-ți retezăm noi ghearele astea. *(Intră medicul în încăpere.)* Domnule doctor, să-i pun cămașă de forță?

MEDICUL: Doar dacă-i strict necesar.

(Își scoate pălăria și devine deodată personalizat. Își pierde trăsătura

5 „Sfântă Fecioară. Rău, foarte, foarte rău.” în limba spaniolă în original (n. tr.).

inumană. Se apropie de Blanche, vorbind cu o voce blândă, liniștitoare, și se apleacă peste ea. Când îi rostește numele, teroarea ei se mai potolește. Reflexele sinistre dispar de pe pereți, țipetele inumane amuțesc și strigătele ei răgușite se calmează.)

MEDICUL: Domnișoară Dubois.

(Blanche își întoarce fața spre el și-l privește rugător, cu disperare. Medicul îi zâmbește, apoi se adresează asistentei):

Nu-i necesar.

BLANCHE (cu voce slabă): Cereți-i să mă lase.

MEDICUL (către asistentă): Las-o.

(Asistenta îi eliberează brațele și Blanche își întinde mâinile spre medic. El o ridică ușurel, o sprijină cu brațul și o conduce spre perdele.)

BLANCHE (strângându-i brațul): Oricine ai fi... eu am, eu am depins întotdeauna de amabilitatea străinilor.

(Jucătorii de cărți se dau îndărăt când Blanche și medicul străbat bucătăria, spre ușă. Ea se lasă condusă ca o oarbă. Când ies pe palier, Stella, cuibărită pe scări, strigă numele surorii ei.)

STELLA: Blanche! Blanche! Blanche!

(Blanche înaintază, fără să se întoarcă, urmată de medic și de asistentă. Desigur după colțul clădirii. Eunice coboară și-i pune Stellei în brațe bebelușul înfășurat într-o păturică albastră. Stella ia copilul în brațe, plângând. Eunice intră în bucătărie, unde bărbații, cu excepția lui Stanley, își reiau în tăcere locurile la masa de joc. Stanley iese afară și stă la piciorul scării, privind-o pe Stella.)

STANLEY (puțin șovăitor): Stella?

(Ea plânge în neștire. Există o undă de voluptate în abandonul cu care plânge, acum că sora ei a plecat.)

STANLEY (cu o senzuală consolare): Liniștește-te, iubito, haide, iubito. Hai, hai, hai, scumpa mea. (Îngenunchează lângă ea și degetele lui rătăcesc în decolteul bluzei.) Haide, haide, haide, iubito...

(Plânsul voluptuos, murmurul lui se sting în acordurile „pianului melancolic”).)

STEVE: Acum jucăm stud cu șapte cărți.

(Cortina)

Trandafirul tatuat

Lui Frank, ca răsplată pentru Sicilia

„O, răzvrătitule, sfărâmă-mi migdala ochiului! Inima mi-a fremătat de bucurie sub clocotul varului nestins; păsările cântă *O, Senectute!*... râurile se întind în albi ca gemetele de femei, iar lumea aceasta e mai frumoasă decât pielea unui berbec vopsit în roșu.”

St. John Perse, *Anabasis*

Personajele

Salvatore

Vivi

Bruno

Assunta

Rosa delle Rose

Serafina delle Rose

Estelle Hohengarten

Vrăjitoarea

Giuseppina

Peppina

Violetta

Mariella

Teresa

Părintele De Leo

Un doctor

Domnișoara Yorke

Flora

Bessie

Jack Hunter

Vânzătorul

Alvaro Mangiacavallo

Un bărbat

Alt bărbat

Actul I

Scena 1

E ora pe care italienii o numesc „prima sera”, adică începutul amurgului. Între casă și palmier strălucește steaua „feminină”, Venus, cu o lucire de smarald.

Mamele din vecinătate își cheamă copiii acasă, la cină; glasurile lor, venind de mai aproape sau de mai departe, răsună poruncitor, dar tandru, asemenea modulațiilor vântului și ale apei. E vorba de trei copii: Bruno, Salvatore și Vivi, care se zbenguiesc în fața casei, unul cu un zmeu de hârtie roșie, altul cu un cerc, iar fetița cu o păpușă îmbrăcată ca un clown. Toți trei se găsesc într-o atitudine de repaos momentan, privind în sus – la o pasăre sau la un avion –, în timp ce mamele îi cheamă.

BRUNO: La Paza de Coastă flutură steagul alb.

SALVATORE: Asta înseamnă vreme bună.

VIVI: Îmi place când e vreme bună.

GIUSEPPINA: Vivi! Vieni mangiare! Vino la masă.

PEPPINA: Salvatore! Vino acasă!

VIOLETTA: Bruno! Vino să mănânci!

(Chemările se repetă tandru, muzical.

Interiorul casei începe să fie vizibil. Serafina delle Rose e așezată pe canapeaua din sufragerie, așteptând să se întoarcă acasă soțul ei, Rosario. Între draperiile de la ferestre e o masă pregătită cu dragoste, pentru cină; o sticlă de vin așteaptă la gheață, într-o frapieră argintie, iar pe masă tronează o vază mare cu trandafiri.

Serafina arată ca o cântăreață de operă italiană, grăsuță, în rolul lui Madame Butterfly. Părul negru îi este strâns în creștet într-un coc înalt care strălucește asemenea cărbunelui ud. În păr e prins un trandafir, fixat cu niște ace de păr cu pietre sclipitoare. Trupul ei plinuț, voluptuos, e înveșmântat în mătase trandafirie. Poartă în picioare papuci eleganți, cu cataramă scânteietoare și tocuri înalte. Din felul în care șade pe canapea, cu demnitatea femeii grăsulii, rezultă limpede că poartă un corset foarte strâns. Stă foarte dreaptă, într-o atitudine forțată, cu gleznele elegant încrucișate, iar în mâinile durdulii ține un evantai din hârtie galbenă pe care e pictat un trandafir. Pe degete, pe încheieturile

mâinilor, în urechi și la gât sclipesc bijuterii. Anticiparea i se citește în ochi. Un moment, s-ar zice că pozează pentru un tablou.

Rosa delle Rose apare de după colțul rulotei, lângă palmier. Rosa e fiica familiei, o fată de doisprezece ani. E frumușică și vioaie, iar gesturile ei vădesc o anume intensitate).

SERAFINA: Rosa, unde ești?

ROSA: Aici, mamă.

SERAFINA: Și ce faci acolo, cara?

ROSA: Am cules doisprezece licurici.

(Se aude vocea cârâită a Assuntei).

SERAFINA: Am auzit-o pe Assunta! Assunta!

(Apare Assunta și intră în casă, iar Rosa o urmează. Assunta e o femeie bătrână, înfășurată într-un șal cenușiu, și duce în brațe un coș cu ierburi, pentru că e o fattuchiere, adică un soi de doftoroaie, care prepară leacuri. Când intră ea, copiii se împrăștie.)

ASSUNTA: Vin, vin! Buona sera, buona sera. E ceva ciudat în aer. Nu suflă vântul, dar totul se mișcă.

SERAFINA: Eu nu văd nimic mișcându-se, și nici tu nu vezi.

ASSUNTA: Nimic nu se mișcă într-un fel în care să poți vedea că se mișcă, dar totul mișcă și eu aud și sunetul stelelor. Îl auzi? Auzi sunetul stelelor?

SERAFINA: Nu, și nu există un sunet al stelelor. Ce auzi tu sunt termitelile care ne rod casa din temelii. Ce mai meșterești, babo, ce ai în săculeții ăia albi?

ASSUNTA: Prafuri, prafuri-minune. Pui un vârful de praf în cafeaua bărbatului tău.

SERAFINA: Și la ce-i bun?

ASSUNTA: La ce e bun un bărbat? Îl prepar din sânge închegat de țap.

SERAFINA: Nu zău?

ASSUNTA: Face minuni! Dar să i-l pui în cafeaua de seară, nu cumva în cea de dimineață.

SERAFINA: Soțul meu nu are nevoie de prafuri din astea!

ASSUNTA: Îmi cer iertare, baronessa. Poate că are nevoie de praful opus ăstuia. Am și din ăla.

SERAFINA: Nu, nu, babo, soțul meu nu are nevoie de niciun fel de praf. *(Își înalță capul, cu un zâmbet plin de mândrie.)*

(De afară se aude hurea unui camion care se apropie pe șosea.)

ROSA (*veselă*): Camionul lui tati!

(*Toate trei așteaptă o clipă, dar camionul se îndepărtează fără să oprească.*)

SERAFINA (*către Assunta*): Nu era el. Și nu era camionul lui de zece tone. Ăla zgâlțâie ferestrele. Assunta, Assunta, desfă-mi vreo două copci. Rochia asta crapă pe mine.

ASSUNTA: S-a adeverit ce ți-am spus eu?

SERAFINA: Da, s-a adeverit, dar nu era nevoie să mi se spună. Assunta, o să-ți spun eu altceva, de n-o să-ți vină să crezi.

ASSUNTA: Nu există nimic pe care eu să nu-l pot crede.

SERAFINA: *Va bene!* Ascultă-mă, Assunta! Eu am știut că am rămas gravidă, am știut chiar din noaptea aceea.

(*Când rostește aceste cuvinte se aude un acord muzical.*)

ASSUNTA: Daaa?

SERAFINA: Ascultă-mă! În noaptea aceea m-am deșteptat cu o durere arzătoare aici, pe sânul stâng. Mă frigea de parcă eram înțepată cu ace încinse în foc, înțepături iuți, iuți. Am aprins lampa și mi-am dezvelit sânul. Apăruse pe el trandafirul tatuat de pe pieptul bărbatului meu!

ASSUNTA: Tatuajul lui Rosario?

SERAFINA: Pe mine, pe sânul meu, tatuajul lui. Și când l-am văzut, am știut că am rămas gravidă...

(*Serafina își lasă capul pe spate, zâmbind cu mândrie, și își desface evantaiul. Assunta o privește cu gravitate, pe urmă se ridică și îi întinde Serafinei coșulețul cu prafuri.*)

ASSUNTA: *Ecco!* Ține și vinde tu prafurile! (*Se îndreaptă spre ușă.*)

SERAFINA: Nu mă crezi că am văzut trandafirul?

ASSUNTA (*oprindu-se din drum*): L-a văzut și Rosario?

SERAFINA: Am țipat. Dar până să se trezească el, a dispărut. Nu a ținut decât o clipă. Dar eu l-am văzut, și când l-am văzut am știut că am prins rod, că în trupul meu a încolțit un nou trandafir!

ASSUNTA: Și Rosario te-a crezut?

SERAFINA: Nu. A râs. El râdea și eu plângeam...

ASSUNTA: Și te-a luat în brațe și te-ai oprit din plâns.

SERAFINA: Da.

ASSUNTA: Serafina, tot ce te privește pe tine e deosebit. Totul e un semn, un miracol, o minune de-un fel sau altul. Tu vorbești cu Sfânta Fecioară. Zici că ea îți răspunde la întrebări. Îți face semn din cap

dacă-i da sau nu. Ia uită-te, Serafina, sub statueta Sfintei Fecioare unde arde candelă. Vântul care se strecoară printre jaluzele face flacăra să pâlpâie. Umbrele se mișcă pe pereți. S-ar părea că Sfânta Fecioară încuviințează din cap.

SERAFINA: Îmi dă mereu semne.

ASSUNTA: Numai ție? Crezi că tu ești mai importantă decât alții? Pentru că ești nevasta unui baron? Serafina! În Sicilia, unchiul lui Rosario era numit baron, dar în Sicilia e baron oricine are o bucată mai mare de pământ și un grajd separat pentru capre.

SERAFINA: În Sicilia, unchiului i se spunea „Voscenza”, iar oamenii când îl vedeau își sărutau mâna și-i trimiteau sărutarea în semn de respect. *(Își sărută repetat, cu vehemență, mâna.)*

ASSUNTA: Unchiul lui era un baron în Sicilia – și – asta cred. Dar el, aici, ce face? Conduce un camion cu banane?

SERAFINA *(izbucind)*: Nu! Nu cu banane!

ASSUNTA: Nu transportă banane?

SERAFINA: Taci! *(Face un gest de avertisment)*. Nu. – Assunta *vieni qui. (Îi face un semn misterios. Assunta se apropie.)*

ASSUNTA: Ce tot spui?

SERAFINA: La suprafața camionului sunt banane. Dar dedesubt sunt alte lucruri.

ASSUNTA: *Che altre cose?* Ce alte lucruri?

SERAFINA: Tot ce vor să scoată frații Romano din țară prin contrabandă, scoate el, sub banane. *(Dă din cap cu importanță.)* Și banii, câștigă atâția bani, că nu-i mai încap în buzunare. În curând nu va mai fi nevoie să lucrez eu croitorie.

ASSUNTA *(Îndreptându-se iar spre ușă)*: În curând cred că va fi nevoie să-ți croiești un vâl negru.

SERAFINA: Astă-seară e ultima oară când o mai face. De mâine încetează să mai transporte marfă de contrabandă pentru frații Romano. O să le achite costul camionului de zece tone și o să lucreze de acum înainte pe cont propriu. Și o să trăim și noi cu demnitate în America! Un camion al nostru. O casă a noastră. Și în casă, totul o să fie electric, plită electrică – frigider – *tutto*. Dar în seara asta, rămâi cu mine... Nu pot să-mi liniștesc inima. N-am liniște până nu aud camionul oprindu-se în fața casei și cheia lui învârtindu-se în broască... Atunci îl strig și îmi răspunde: *Si, sono qui! Sunt aici!* Assunta, părul lui... și-l unge cu ulei de trandafir. Și când mă deștept

în toiul nopții... aerul, întunericul, au parfum de trandafiri... Cu el, de fiecare dată e ca prima dată. De parcă timpul a stat în loc...

(Assunta ia un ceas mic de pe bufet și îl duce la ureche).

ASSUNTA: Tic-tac, tic-tac – tu spui că ceasul minte, că timpul stă în loc.

SERAFINA: Nu, ceasul e un prost. Nici nu-l ascult. Adevăratul ceas e în inima mea și inima mea nu spune tic-tac, ci „iu-besc, iu-besc!” Și acum bat în mine două inimi și amândouă spun „iu-besc, iu-besc!”

(Se aude un camion apropiindu-se și apoi trecând mai departe. Serafina scapă evantaiul din mână. Assunta deschide cu un pocnet puternic o sticlă de vin spumant. Serafina sare speriată.)

ASSUNTA: Stai liniștită. Calmat! *(Îi toarnă un pahar de vin.)* Bea vinul ăsta și până golești paharul el o să fie în brațele tale.

SERAFINA: Nu pot să-mi stăpânesc inima.

ASSUNTA: O femeie nu trebuie să aibă o inimă atât de mare încât să nu o poată stăpâni. *(Se îndreaptă spre ușă.)*

SERAFINA: Rămâi cu mine!

ASSUNTA: Trebuie să mă duc să văd o femeie care a înghițit otravă de șobolani pentru că și ea avea o inimă prea mare ca să o poată stăpâni.

(Assunta pleacă. Serafina se reaşază alene pe canapea. Își înalță cu mâinile sânii plini și murmură:)

SERAFINA: E atât de minunat să ai două vieți în trupul tău! Nu una, ci două! *(Mâinile îi coboară lenevos spre pânțele.)* Sunt grea de viață, sunt plină, plină, plină de viață! *(Ia o vază de trandafiri și se duce în camera din spate.)*

(Estelle Hohengarten apare în fața casei. E o blondă subțire, îmbrăcată într-o rochie în stil egiptean. În lumina verzuie a înserării, părul ei are o lucire nefirească. Rosa se ivește de după casă strigând:)

ROSA: Mamă, am prins douăzeci de licurici.

ESTELLE: Fetițo? Fetițo?

ROSA *(cu ciudă)*: Cu mine vorbiți? *(O pauză.)*

ESTELLE: Vino aici. *(O examinează plină de curiozitate.)* Ești o rămurică din tulpina vechiului trandafir. Doamna care coase rochiile e acasă?

ROSA: Mama e acasă.

ESTELLE: Aș vrea s-o văd.

ROSA: Mama!

SERAFINA: Ce e?

ROSA: O doamnă dorește să te vadă.

SERAFINA: Of! Roag-o să mă aștepte în sufragerie. *(Estelle intră în casă și privește curioasă în jur. Ia de pe bufet o fotografie înrămată. Se uită îndelung la ea, în timp ce Serafina intră cu vaza cu trandafiri. Serafina îi vorbește aspru.)* E fotografia soțului meu.

ESTELLE: Da? Credeam că e Rudolf Valentino. Cu mustață.

SERAFINA *(așezând vaza pe masă)*: Doriți ceva?

ESTELLE: Am auzit că sunteți croitoreasă.

SERAFINA: Da, cos.

ESTELLE: Cât de repede puteți să-mi faceți o cămașă?

SERAFINA: Depinde. *(Ia fotografia din mâna lui Estelle și opune la loc pe bufet.)*

ESTELLE: Am adus mătasea. Vreau să faceți din ea o cămașă pentru bărbatul de care sunt îndrăgostită. Măine e aniversarea zilei în care ne-am cunoscut... *(Desface dintr-un pachet o bucată de mătase trandafirie, pe care o înalță ca pe un stindard.)*

SERAFINA *(fără voia ei)*: *Che bella stofa!* Ce material frumos! Mătasea asta s-ar potrivi pentru o bluză de damă sau pentru o pijama!

ESTELLE: Eu doresc să faceți din ea o cămașă bărbătească.

SERAFINA: O cămașă bărbătească, dintr-o mătase de culoarea asta?

ESTELLE: E vorba de un bărbat sălbatic ca un ȋigan.

SERAFINA: O femeie n-ar trebui să încurajeze sălbăția unui bărbat.

ESTELLE: Un bărbat sălbatic e greu de ținut în frâu, nu? Dar dacă ar fi domesticit și molău – ar mai dori femeia să-l țină în frâu? Ce părere ai?

SERAFINA: Eu sunt o femeie măritată care lucrează și nu știu nimic despre bărbați sălbatici sau femei sălbaticе; eu nu prea am mult timp, așa că...

ESTELLE: Îți plătesc dublu cât îmi ceri.

(De afară se aud behăit de capre și clinchet de tălângi, apoi zgomot de lemnărie spartă.)

ROSA *(ivindu-se brusc în ușă)*: Mamă, ȋapul negru a scăpat! *(Coboară în grabă scările și stă uitându-se la ȋap. Serafina vine la ușă.)*

LA STREGA *(Vrăjitoarea – din depărtare)*: Hei, Billy, hei, hei, Billy!

ESTELLE: Îți dau de trei ori preȋul pe care-l ceri!

SERAFINA *(strigând)*: Atenȋie la ȋap! Nu-l lăsaȋi să între în curtea

noastră! (*Către Estelle:*) Și dacă-ți cer cinci dolari?

ESTELLE: Îți dau cincisprezece. Hai să zicem douăzeci! Bani n-au importanță. Numai să fie gata până mâine.

SERAFINA: Până mâine?

ESTELLE: Îți dau douăzeci și cinci de dolari. (*Serafina încuviințează încet din cap, cu o expresie uimită. Estelle zâmbește.*) Am la mine și măsurile.

SERAFINA: Prinde pe material cu un ac măsurile și numele dumatle și cămașa o să fie gata până mâine.

ESTELLE: Numele meu este Estelle Hohengarten.

(*Un băiețuș dă buzna în goană în curte.*)

BĂIATUL: Rosa, Rosa, țaful negru a intrat în curtea voastră.

ROSA (*țipând*): Mamă, a intrat țaful în curte!

SERAFINA (*furioasă, uitând de clienta ei*): Clonțul Vărăitoare! Scusi! (*Aleargă în fața casei.*) Prindeți-l! Prindeți-l înainte să dea peste vița-de-vie.

(*Rosa țopăie veselă. La Strega – vărăitoarea – năvălește în curte. Are o claie de păr cărunt, neșesălat, și își ține cu mâna fustele negre, dându-și la iveală picioarele goale, păroase. Behăitul țafului și clinchetul tălângii răsună în vântul amurgului albăstrui.*)

Serafina coboară treptele din fața casei. Tocurile înalte, fusta strâmtă și ținuta demnă de baroneasă o fac să coboare cu oarecare greutate. Ajunsă în curte, dirijează cu evantaiul galben acțiunile de izgonire a țafului, indicând în dreapta și în stânga și scoțând exclamații în italiană. Își face vânt cu evantaiul și urcă înapoi în casă. Se pare că țaful face o șarjă neașteptată. Serafina aleargă din nou, ținând, în fața casei, și cocul din creștet i se desface, şuvițele căzându-i pe frunte.)

SERAFINA: Rosa! Intră imediat în casă! Nu te uita la vărăitoare!

(*Rămasă singură în salon, Estelle ia fotografia înrămată a lui Rosario, o vără în poșetă și fuge din casă exact când Serafina se întoarce în curte.*)

ROSA (*refuzând să se miște*): De ce spui că-i vărăitoare? (*Serafina o prinde de braț pe fată și o împinge în casă.*)

SERAFINA: Pentru că are un ochi alb și fiecare deget de la mână e noduros și strâmb.

(*O trage pe Rosa de braț.*)

ROSA: Mamă, are cataractă și degetele îi sunt strâmbe de artratism.

SERAFINA: Deochiul – are deochiul în ochi. Și degetele-i sunt

strâmbe pentru că a dat mâna cu diavolul. Du-te în casă, spală-te pe față cu apă cu sare și, după ce te speli, aruncă apa. Intră în casă! Repede! Vine!

(Băiatul scoate un strigăt de triumf. Serafina iese din nou în fața casei. În aceeași clipă, băiatul face înconjurul casei, ducând, triumfător, țapul capturat pe care-l ține de funia cu talanga de la gât. Un țap negru, de mărime mijlocie, cu ochi galbeni. Vrăjitoarea fuge după ei cu o bucată din funia ruptă. Când mica procesiune grotescă trece prin fața ei – țapul, vrăjitoarea și copiii –, Serafina scoate un țipăt ascutit. Se lasă pe vine și își acoperă fața cu mâinile. Vrăjitoarea se uită peste umăr la ea, cu un râs croncănit.)

SERAFINA: M-a deocheat! M-a deocheat!

(Acoperindu-și fața cu o mână, Serafina face semnul coarnelor cu cealaltă mână, pentru a alunga deochiul. Scena se întinecă.)

Scena 2

A doua zi, înainte de ivirea zorilor. Un preot, părintele De Leo, și câteva femei îmbrobodite cu șaluri negre, printre care se află și Assunta, stau în fața casei. Interiorul locuinței e întunecat.

GIUSEPPINA: Se vede o lumină în casă.

PEPPINA: Aud mașina de cusut.

VIOLETTA: Uite-o pe Serafina. Lucrează. Ține în mână o bucată de mătase trandafirie.

ASSUNTA: Ne aude glasurile...

VIOLETTA: A scăpat mătasea pe jos și...

GIUSEPPINA: Își încheștează gâtul. Cred că...

PEPPINA: Cine o să-i spună?

VIOLETTA: Părintele De Leo o s-o anunțe.

PĂRINTELE DE LEO: Eu cred că ar fi mai bine să-i spună o femeie. Cred că Assunta ar trebui s-o anunțe că Rosario e mort.

ASSUNTA: Nu va fi nevoie să-i spunem. Când o să ne vadă, o să știe.

(Interiorul casei se luminează. Serafina stă incremenită, încheștându-și gâtul și privind cu ochi înspăimântați spre cei din fața casei.)

ASSUNTA: Cred că a și înțeles ce am venit să-i spunem.

PĂRINTELE DE LEO: Andiamo, signore. Să mergem la ușă.

(Întregul grup urcă treptele din fața casei. Assunta deschide ușa.)

SERAFINA *(cu răsuflarea tăiată)*: Nu-mi spuneți nimic.

(Se retrage de-a-ndăratelea, poticnindu-se, orbește, de manechinele de croitorie. Apoi se îndreaptă spre ușa din spate. Câteva momente mai târziu o vedem împleticindu-se pe lângă palmier. Vine în fața casei și privește, orbește, în depărtare.)

SERAFINA *(sălbatică)*: Nu-mi vorbiți!

(Glasurile femeilor se pierd în casă. Assunta iese afară și se apropie de Serafina cu brațele întinse. Serafina se prăbușește în genunchi, murmurând cu voce răgușită: Nu-mi vorbi! Assunta o învăluie în șalul cenușiu al compasiunii. Scena se întuneacă.)

Scena 3

Aceeași zi, la ora prânzului. Assunta dă jos o coroană funerară de pe ușa casei. În față, un medic și părintele De Leo.

MEDICUL: A pierdut sarcina. *(Assunta scoate un geamăt de durere și își face semnul crucii.)* Serafina e o femeie puternică, n-o să moară din asta. Dar se silește să nu respire. Trebuie supravegheată și nu are voie să se dea jos din pat. *(Scoate o seringă și o sticlută din trusa lui și i le înmânează Assuntei.)* Aici e morfină. Dacă strigă iar și se zbate să coboare din pat – o înțepătură în braț.

ASSUNTA: *Capisco.* Înțeleg.

PĂRINTELE: Un singur lucru trebuie să fie clar. Cadavrul lui Rosario nu trebuie incinerat.

MEDICUL: Ați văzut „cadavrul lui Rosario”?

PĂRINTELE: Da, l-am văzut.

MEDICUL: Și n-ați spune că e complet ars?

PĂRINTELE: Bineînțeles că e ars. Când a fost împușcat la volan, camionul a luat foc și a făcut explozie. Dar incinerarea deliberată e cu totul altceva. E un păcat, o blasfemie.

MEDICUL: Blasfemiile constituie o chestiune care mi-e străină.

PĂRINTELE: Biserica are legile ei.

MEDICUL: Totuși trebuie să ținem seama de dorințele unei văduve.

PĂRINTELE: Nu știți de ce dorește să-l incinereze? Ca să-i poată ține cenușa aici, în casă.

MEDICUL: Mă rog, și de ce nu, dacă asta înseamnă o alinare pentru ea?

PĂRINTELE: Pentru mine înseamnă o manifestare de idolatrie păgână.

MEDICUL: Părinte De Leo, vă iubiți enoriașii, dar nu-i înțelegeți. Ei îl găsesc pe Dumnezeu unul în celălalt. Și când unul îl pierde pe celălalt, îl pierde și pe Dumnezeu și se simte distrus. E greu să-i ajuti. Cine-i femeia asta?

(Estelle Hohengarten a apărut în fața casei. E îmbrăcată în doliu și ține în mână un buchet de trandafiri.)

ESTELLE: Eu sunt Estelle Hohengarten.

(Pe dată se produce o debandadă în casă. Femeile bocitoare dau

năvală pe ușa afară, bombănind și gesticulând furios.)

PĂRINTELE: Și de ce-ai venit aici?

ESTELLE: Ca să-mi iau rămas-bun de la mort.

PĂRINTELE: Coșciugul e închis. Mortul nu poate fi văzut. Și nu se cuvine să te mai arăți pe aici. Văduva nu știe nimic despre tine. Absolut nimic.

GIUSEPPINA: Dar noi știm totul despre tine.

PEPPINA: *Va via!* Pleacă, dezmățato!

VIOLETTA: *Puttana!* Târfă!

MARIELLA: *Assassina!*

TERESA: Tu l-ai trimis la frații Romano!

PĂRINTELE: Ssst!

(Brusc, femeile roiesc pe scări ca un stol de păsări de pradă, vociferând în siciliană. Estelle se lasă în jos și își înclină capul în fața asaltului. Femeile îi smulg buchetul de trandafiri din mâna înmănușată în negru și o lovesc cu buchetul în cap și pe umeri. Spinii florilor îi agață voalul și i-l smulg de pe cap. Sughitând de plâns, își acoperă cu mâinile fața dezgolită.)

PĂRINTELE: Opreți-vă! Opreți-vă! Doamnelor, opreți-vă, pentru numele lui Dumnezeu! Arătați puțin respect!

(Femeile se îndepărtează de Estelle, care se ghemuiește, plângând, pe jos.)

ESTELLE: Am vrut să-l văd, să-l mai văd, doar să-l văd!...

PĂRINTELE: Trupul lui e strivit și ars. Nimeni nu-l poate vedea. Acum pleacă și nu te mai arăta pe aici, Estelle Hohengarten!

FEMEILE *(În ambele limbi, sălbatic):* *Va via, va via!* Pleacă de aici!

(Rosa apare de după casă. Estelle se retrage. Una dintre bocitoare scuipă și dă cu piciorul în voalul amestecat cu trandafiri. Părintele De Leo pleacă. Femeile intră în casă, în afară de Rosa.)

Fetița se apleacă peste buchetul de trandafiri și desface cu grijă florile agățate de voal.

Apoi se așază pe trepte și își pune voalul negru pe cap. După care, pentru prima oară, începe să plângă cu jale, histrionic. Apare băiețașul care se zgâiește la ea, impresionat de scenă. Pe urmă își ia mînea și începe s-o bată.

Rosa e scandalizată. Sare, își smulge voalul de pe cap și se repede la băiețaș, îi trage o palmă și-i aruncă mînea.)

ROSA: Du-te acasă! Tăticul meu a murit!

(Scena se întuneacă. Muzică.)

Scena 4

O zi de iunie, trei ani mai târziu. E o dimineață radioasă. Un grup de mame din vecinătate iau cu asalt locuința Serafinei, indignate că a întârziat să livreze rochiile festive ale fiicelor pentru festivitatea de încheiere a anului școlar. Femeile vorbesc în siciliană, se agită în jurul casei, bat în ușă și în obloane. Scena e din ce în ce mai violentă, până ce, spre sfârșit, apare Rosa în rochia ei nouă, pentru sărbătorirea absolvirii.

GIUSEPPINA: Serafina! Serafina delle Rose!

PEPPINA: Poate că dac-ai să-i spui „baroneasă”, o să catadicsească să deschidă ușa. *(Cu un răs batjocoritor:)* Spune-i „baroneasă” și sărută-ți mâna când apare în ușă.

GIUSEPPINA *(zeflemizând)*: Baronessa! *(Își sărută mâna în dreptul ușii.)*

VIOLETTA: Pe când ți-a promis că termină rochia?

PEPPINA: Toată săptămâna mi-a tot spus: „*Domani, domani, domani.*” Dar ieri m-am rățoit la ea...

VIOLETTA: Zău?

PEPPINA: Zău. I-am zis: „Serafina, *domani* e festivitatea de absolvire a liceului de către fetele noastre. Fiica mea trebuie să încerce rochia azi”. „*Domani*”, mi-a răspuns ea. „Sigur, sigur, sigur!” i-am răspuns și am dat să plec. În momentul acela am auzit o voce strigându-mă: „*Signora! Signora!*” Mă întorc și o văd la fereastră pe fiica Serafinei.

VIOLETTA: Pe Rosa?

PEPPINA: Da, pe Rosa. Și știi în ce hal?

VIOLETTA: Nu!

PEPPINA: Goală pușcă. Nuda! Nuda! *(Își face cruce și repetă o rugăciune.)* *In nomine padri et figlio et spiritu sancto!* Aah!

VIOLETTA: Și ce făcea?

PEPPINA: Ce făcea? Mă ruga: „*Signora*, vă rog, sunați la numărul ăsta de telefon și cereți să vi-l dea pe Jack și spuneți-i lui Jack că mama mi-a încuiat hainele, așa că nu pot să ies din casă”. În clipa aceea a apărut Serafina, a înșfăcat-o pe fată de păr, a tras-o de la fereastră și mi-a închis oblonul în față!

GIUSEPPINA: Da' ce s-a întâmplat cu fata?

VIOLETTA: Cine-i băiatul? Unde l-a cunoscut?

PEPPINA: Băiatul! Ce băiat? E un marinar. *(La cuvântul „marinar”, toate femeile scot un „Ahhhh!”.)* L-a cunoscut la serata dansantă de la liceu, iar cineva i-a dat de veste Serafinei. De asta i-a încuiat fetei hainele, ca să nu poată ieși din casă. Nu se poate duce nici la școală să-și dea examenele. Închipuie-ți!

VIOLETTA: Peppina, de astă dată te duci tu la ușă, da?

PEPPINA: Da, mă duc eu. Uite că mă enervează treaba asta.

(Celelalte femei se adună în jurul ușii.) Sera-fiii-na!

VIOLETTA: Mai tare! mai tare!

PEPPINA: Deschide ușa! Haide, haide! Deschide!

FEMEILE *(laolaltă)*: *Apri la porta!* Deschide ușa... Hai, grăbește-te!... Deschide!

GIUSEPPINA: Eu chem poliția.

VIOLETTA: Ce idee! E nevoie de și mai mult balamuc?

GIUSEPPINA: Ascultă-mă, ți-am plătit cinci dolari în avans și nu mi-ai dat nicio rochie... Ce vrei să poarte fata mea la festivitate? S-o înfășor în prosoape și să-i înfig un trandafir în păr? *(Se aude un zgomot în casă: un strigăt și pași repezi.)*

FEMEILE: Se întâmplă ceva înăuntru. N-auzi?

(Se aude un țipăt. Ușa din față e dată în lături și Serafina iese împleticindu-se. Poartă un capotel roz, murdar, iar părul îi este dezordonat, nepieptănat.)

SERAFINA: Aiuto! Ajutor, ajutor! *(Dă buzna înapoi în casă.)*

(Domnișoara Yorke, o fată bătrână, profesoară la liceu, înaintează repede spre casă. Siciliencele, pălăvrăgind toate, laolaltă, ca un cârd de găște, o înconjoară pe profesoară.)

D-RA YORKE: Doamnelor, știți bine că eu nu cunosc limba italiană, așa încât, vă rog...

(Intră direct în casă. Se aud mai multe strigăte dinăuntru. Vrajitoarea se plantează la marginea curții și croncăne batjocoritor.)

VRĂJITOAREA *(strigând către cineva din spate)*: Iar au înnebunit macaronarii. Au închis-o pe fie-sa goală și-au ținut-o așa toată săptămâna. Ho, ho, ho! Goală pușcă, închisă toată săptămâna, striga pe geam la oameni să-i dea un telefon lui Jack! Ho, ho, ho! Cred c-a dat de necaz, și n-are decât cinșpe ani! Ăștia nu-s oameni civilizați, sicilienii ăștia! În țara lor trăiesc prin peșteri, în munți, și tâlhăresc la drumul mare! Ho, ho, ho! Și vin mereu pe capul nostru, cu vapoarele.

(Ușa casei se deschide din nou și apare iar Serafina. Se comportă sălbatic, ca o nebună).

SERAFINA *(gâfâind într-un murmur răgușit)*: Și-a tăiat venele, fiica mea, și-a tăiat venele! *(Aleargă în curte.)* Aiii! Ajutați-mă! Aiutate mi! Chemați un *dottore*! *(Assunta se repede la Serafina și o sprijină când aceasta e gata să se prăbușească.)* Luați-i cuțitul! Vă rog, luați-i cuțitul! Luați-i cuțitul cu care și-a tăiat venele. Madona! *Madona mia!*...

ASSUNTA: Oprește-te, Serafina! Liniștește-te!

D-RA YORKE *(ieșind din casă)*: Doamnă Delle Rose, fiica dumneavoastră nu și-a tăiat venele. Intrați, vă rog, înapoi în casă.

SERAFINA *(gâfâind)*: *Che dice? Che cosa dice?* Ce spune? Ce tot spune?

D-RA YORKE: Fata dumneavoastră e bine. Veniți în casă. Iar dumneavoastră, doamnelor, vă rog, duceți-vă acasă.

ASSUNTA: Vieni, Serafina! Să intrăm în casă. *(O sprijină pe greoaia, îngălata Serafina să urce scările. În timp ce urcă, una dintre mamele siciliene se desprinde de grupul care cârtește.)*

GIUSEPPINA *(cu dârzenie)*: Începe festivitatea de absolvire și fetele noastre nu-s îmbrăcate. *(Răspunsul Serafinei la această cerere venită într-un moment atât de nepotrivit e un urlat animalic de durere. E ajutată să intre în casă. D-ra Yorke o urmează și închide ușa în nasul femeilor care se risipesc în spatele casei. Interiorul casei se iluminează.)*

D-RA YORKE *(către Serafina)*: Nu, nu, nu, nu sângerează. Rosa? Rosa, vino aici și arată-i mamei tale că nu sângerezi de moarte.

(Rosa apare tăcută și morocânoasă între perdelele care separă camera din față de cea din fund. Și-a legat o batistă mică, albă, în jurul încheieturii mâinii. Serafina arată cu degetul spre mâna ei și strigă „Aiii!”)

D-RA YORKE *(cu severitate)*: Doamnă Delle Rose, vă rog să încetați!

(Serafina aleargă la Rosa, care o împinge într-o parte).

ROSA: Mamă, lasă-mă în pace! îmi vine să mor de rușine. Uitați-vă la ea cum arată! Nu s-a mai îmbrăcat, n-a mai pus o rochie pe ea de când a fost omorât tatăl meu. De trei ani stă întruna la mașina de cusut, nu se îmbracă, nu mai iese din casă, și acum mi-a încuiat și hainele ca să nu mai pot ieși. Vrea să ajung și eu ca ea, o sperietoare pentru vecini. Data viitoare, data viitoare, n-am să-mi mai tai venele, am să-mi tai gâtul. Nu vreau să zac închisă în casă cu un borcan de cenușă. *(Arată spre altar.)*

ASSUNTA: *Figlia, figlia*, fato, nu se cuvine să vorbești așa.

D-RA YORKE: Doamnă Delle Rose, vă rog să-mi dați cheia garderobului, ca fiica dumneavoastră să se poată îmbrăca pentru festivitatea de absolvire.

SERAFINA (*dându-i cheia*): Ecco – uite cheia... (*Rosa îi smulge cheia și dispare de după perdele.*)

D-RA YORKE: Doamnă Delle Rose, acum vă rog să-mi spuneți și mie de ce i-ați încuiat hainele?

SERAFINA: Îi sângerează încă încheietura mâinii.

D-RA YORKE: Nu, nu-i sângerează încheietura mâinii. Are numai o tăietură superficială, o zgârietură. Dar fata e epuizată de toată această tensiune emoționantă și nu a mai mâncat nimic de două sau trei zile.

ROSA (*năvălind în sufragerie*): De patru zile! I-am cerut o singură favoare. Nu să-mi dea mie drumul să ies în stradă, ci să-l lase pe Jack să vină la noi ca să-l cunoască și ea! Și atunci mi-a încuiat hainele!

D-RA YORKE: Fiica dumneavoastră nu s-a putut prezenta la ultimul examen pentru terminarea liceului, dar notele ei sunt atât de bune, încât i se va permite să absolve împreună cu clasa ei și să se prezinte ulterior la examen, înțelegeți, doamnă Delle Rose?

(*Rosa se duce în camera din spate.*)

SERAFINA (*stând în fața perdelelor*): Ați văzut cum se uită la mine? Cresc o sălbăticiune în casă, și încheietura mâinii încă îi sângerează!

D-RA YORKE: Să terminăm odată cu exploziile astea emoționale!

SERAFINA: Explozii... ce fel? Mă faci să m-apuce greața! Mi-e rău, mi-e rău de la stomac, asta îmi faci, domnișoară! Școala dumitale, ce porcărie! Organizezi o nu-știu-ce dansantă unde fata mea cunoaște un marinar.

D-RA YORKE: Vorbiți despre fratele elevei Hunter, un marinar pe care-l cheamă Jack și care a însoțit-o pe sora lui la serata dansantă?

SERAFINA: A însoțit-o pe sora lui! A însoțit-o pe sora lui... Fiica mea nu-i sora nimănui!

(*Rosa iese din camera din spate. E superbă în rochia ei de absolvire.*)

ROSA: D-ră Yorke, n-o ascultați, nu merită să-i dați atenție. Sunt gata să vin la școală.

SERAFINA (*uimită de frumusețea fiicei ei și vorbind cu un ton oarecum lingușitor*): O, tesoro, comoara mea, tesoro! Vieni qui, Rosa, cara! Vino aici și sărut-o pe mama ta. Nu pleca în felul ăsta!

ROSA: Lasă-mă în pace!

(Se repede afară. Serafina privește în urma ei, brațele care implorau i se lasă, încet, de-a lungul trupului, fața i se lungește, gura i se cascadează într-o expresie de comică dezolare.)

SERAFINA: Nu te am decât pe tine, *solo te*, pe lumea asta!

D-RA YORKE: Zău, zău așa, doamnă Delle Rose, vă rog, renunțați la efuziunile astea melodramatice.

SERAFINA *(dând buzna după ea, într-un acces de furie)*: Senti, ascultă-mă, *per favore*!

ROSA *(din ușă)*: Nu cumva să îndrăznești să ieși în stradă în halul ăsta! Mamă!

(Rosa se apleacă și își acoperă fața cu mâinile când Serafina, nepăsătoare, iese în curtea din față, îmbrăcată în dezabieul ei șocant și gesticulând ca o dementă.)

SERAFINA: Organizezi dansantele astea unde se înhăitează cu un marinar! Ce-ai de gând să faci în liceul ăsta? *(Rosa, plângând disperată, se îndreaptă spre poartă.)* Ce educație măreață le dați voi la liceul ăsta? Ia spune-mi, cât de măreață e școala asta a duminică? Uite, am să-ți arăt eu! E măreață cât baliga aia din mijlocul drumului! *(Arată violent cu degetul în fața casei.)* Da! E o școală imputită! O școală blestemată!

(Rosa scoate un strigăt, fuge spre palmier și se reazemă de el plângând în hohote.)

D-RA YORKE: Doamnă Delle Rose, vorbiți și vă comportați într-o manieră extrem de condamabilă. Nu pot să înțeleg cum o femeie care se comportă ca dumneavoastră poate avea o fiică atât de blândă și de fină. – Nu o meritați! – Sincer! *(Se îndreaptă spre palmier.)*

SERAFINA: A, ați vrea să vorbesc cu finețe, da? Atunci faceți-mi o favoare! Încetați să mai stricați fetele de la liceu! *(Serafina înaintează în curte, legănându-și soldurile în maniera exagerat belicoasă a unui matador.)*

ASSUNTA: Serafina, las-o! *Andiamo a casa!*

SERAFINA: Nu, nu, nu! Încă n-am isprăvit de spus tot ce trebuie să-i spun profesoarei ăsteia!

ASSUNTA: Serafina, privește-te! Ești dezbrăcată!

SERAFINA: Sunt îmbrăcată, nu-s goală! *(Se uită cu o furie sălbatică la profesoara care stă lângă palmier. Mamele siciliene se întorc în curte.)*

ASSUNTA: Serafina, cara, vino în casă... acum! *Basta, basta!*

SERAFINA: Așteaptă!

ROSA: Îmi vine să mor de rușine, intru în pământ de rușine! O, domnișoară Yorke, nici nu vă imaginați cum trăim aici! Nu vrea, în ruptul capului, să-și pună o rochie pe ea. Stă toată ziua în capotul ăsta roz, murdar. Și vorbește cu cenușa tatălui meu de parcă ar fi viu!

SERAFINA: Profesoaro, profesoaro, ascultă! Ce-ți închipui că faci la liceul ăla? Ascultă-mă, *per favore*. Organizezi chestiile alea dansante. Ce fel de dansul primăverii mai e și ăsta? Te rog, răspunde-mi la întrebarea asta: „Ce fel de dansul primăverii mai e și ăsta?” Cine-i băiatul ăla care nici măcar nu-i elev la liceu? Ce fel de băiat e? Uită-te bine! *Un marinăr cu un cercel de aur în ureche.*

Ăsta-i genul de băiat pe care-l cunoaște acolo. De asta i-am încuiat hainele, ca să nu se mai poată duce la liceu. (*Brusc, către Assunta:*) Și-a tăiat venele de la mână. Încă mai sângerează! (*Se lovește de trei ori cu pumnul în frunte.*)

ROSA: Mamă, arăți dezgustător! (*O ia la fugă.*)

(*Domnișoara Yorke pleacă după ea. Serafina își umbrește ochii cu mâna, ca să le poată vedea traversând strada, în lumina radioasă a dimineții.*)

SERAFINA: Ai auzit ce mi-a spus fiica mea? „Arăți dezgustător”. Mi-a spus că sunt dezgustătoare.

ASSUNTA: Haide, Serafina, trebuie să intrăm în casă. (*O conduce cu blândețe spre casă.*)

SERAFINA (*cu mândrie*): Ce frumoasă era fiica mea în rochia albă! Parcă era o mireasă! (*Către femeii:*) Scuzați-mă! Scuzați-mă, vă rog! Plecați! Afară cu voi!

GIUSEPPINA: Nu, nu plecăm de-aici fără rochii!

ASSUNTA: Dă-le doamnelor rochiile să poată să se gătească și fiecele lor pentru festivitatea de absolvire.

SERAFINA: Aia de colo mi-a plătit numai materialul. Manopera, nu.

GIUSEPPINA: *Ecco*, ți-am adus toți banii.

FEMEILE: Am adus toți banii!

SERAFINA: Pe fiecare rochie e prins cu un ac numele. Intrați și luați-le! (*Către Assunta:*) Ai auzit ce mi-a spus fiica mea? Mi-a spus că sunt „dezgustătoare”.

(*Serafina intră în casă trântind ușa. După o clipă ies mamele, strângând tandru în brațe rochiile de voal alb și murmurând „carino” și „bellissimo”. Când femeile dispar; în casă se aprinde lumina și o vedem pe Serafina în fața unei oglinzi, contemplându-se și repetând cuvântul*

rostit de fiica ei.)

SERAFINA: Dezgustătoare!

(Muzica marchează o pauză.)

Scena 5

Imediat, în continuare. Mișcările Serafinei capătă tot mai multă pregnanță. Scoate dintr-un sertar un corset vechi, uitat, și îl măsoară în jurul taliei. Clatină din cap cu îndoială, lasă din mână corsetul și, brusc, smulge de pe capul manechinului de modistă pălăria de 8,98 dolari, pe care și-o trânteste pe cap. Se întoarce, buimacă, de jur împrejur, nemaiștiind unde e oglinda. Apoi rămâne cu respirația tăiată când își zărește imaginea reflectată; își scoate repede pălăria și o pune la loc pe capul orb al manechinului. Mai face câteva mișcări confuze și, pe urmă, animată de o nouă inspirație, încearcă să dezbrace de pe un manechin o rochie de adolescentă – o rochiță bleu, cu margarete brodate. Rochia nu se lasă scoasă de pe manechin. Serafina bombăne, enervată, în siciliană. În cele din urmă, scoate rochia, dar în furia ei răstoarnă manechinul. Își scoate capotul și, plină de speranță, încearcă să îmbrace rochia care, desigur, nu o încapă. Ia din nou corsetul, pe urmă îl aruncă, mânioasă. Papagalul din colivie o strigă pe nume; ea îi urlă: „Zitto! Taci!”.

Din depărtare se aude fanfara liceului care începe să cânte. Serafina intră în panică, grăbită ca nu cumva să piardă ceremonia de absolvire, se bate cu pumnii în frunte, sughită de plâns. Se luptă cu disperare să-și scoată rochia albastră, strâmtă, și îmbracă iar capotul ei roz, când în fața casei apar Flora și Bessie, două femei ușurate, grosolane, de vârstă mijlocie și temperament juvenil. Flora e înaltă și ciolănoasă; Bessie e bondoacă. Sunt îmbrăcate de gală. Flora urcă treptele din fața casei și bate la ușă.

BESSIE: Nu-mi dau seama de ce-i atât de important pentru tine să-ți iei acum bluza cu buline, când suntem în pericol să pierdem trenul de 12.

FLORA: Serafina! Serafina!

BESSIE: Mai avem doar un sfert de oră ca să ajungem la gară și eu leșin în tren dacă nu-mi beau întâi cafeaua...

FLORA: Ai să bei o Coca-Cola în tren, Bessie.

BESSIE: N-o să beau nimic în tren, dacă pierd trenul.

(Serafina vine, fugind, din camera din spate, îmbrăcată într-o rochie de mătase violetă. Când trece pe lângă manechinul de pălării, îi smulge din nou pălăria și o plantează pe cap.)

SERAFINA: Ceasul de mână! Ceasul de mână! Unde am pus ceasul de mână?

(O aude pe Flora strigând-o și bătând în ușă.)

BESSIE: Vezi dacă nu-i deschisă ușa.

FLORA *(năvălind în casa)*: Spune-mi dacă-i gata sau nu.

SERAFINA: A, tu erai! Nu mă bate la cap. Întârzii la ceremonia de absolvire a fiicei mele, și acum nu găsesc cadoul pe care i l-am cumpărat.

FLORA: Ai destul timp.

SERAFINA: N-auzi c-a început fanfara?

FLORA: Fac exerciții de încălzire. Serafina, unde-i bluza mea?

SERAFINA: Bluza? Nu-i gata. A trebuit să cos paișpe rochii pentru absolvente.

FLORA: O promisiune e o promisiune și o scuză nu-i decât o scuză.

SERAFINA: Trebuie să mă duc la liceu.

FLORA: Eu trebuie să mă duc la gară îmbrăcată cu bluza nouă.

BESSIE: Plecăm la parada Legiunii Americane din New Orleans.

FLORA: Haide, haide, haide! *(Înșfacă bluza din mașina de cusut.)* Apucă-te de lucru, femeie! Însăilează fâșiile astea! Dacă nu mi-o faci pe loc, te reclam la Camera de Comerț și cer să ți se ridice autorizația.

SERAFINA *(îngrijorată)*: Ce autorizație? N-am nicio autorizație.

FLORA: O auzi, Bessie? *N-are autorizație.*

BESSIE: *N-are nici măcar autorizație?*

SERAFINA *(îndreptându-se spre mașina de cusut)*: Las' că ți le prind pe loc. Dar dacă mă faci să întârzii la festivitatea de absolvire a fiică-mii, o să-ți pară rău... *(Începe să lucreze cu o rapiditate furioasă. Se aude şuieratul unei locomotive.)*

BESSIE *(înnebunită, lovind-o pe Flora cu poșeta)*: A tras trenul în gară! Dumnezeuule, din cauza ta, îl pierdem!

FLORA: Bessie, știi bine că mai avem un tren la 12.45.

BESSIE: Îmi vine rău de la egoismul ăsta al tău! *(Se foicește de colo-colo.)*

FLORA: Calmează-te, Bessie. Nu-ți rupe picioarele-nainte s-ajungi la oraș...

BESSIE: Mi-a povestit Molly că tot orașul e în mare agitație. Cică se aruncă pe ferestrele hotelului cu pungi de hârtie pline cu apă.

FLORA: De la care hotel se aruncă pungi de hârtie?

BESSIE: Ce întrebare idioată! De la hotelul Monteleone.

FLORA: E un hotel vechi, demodat.

BESSIE: O fi demodat, dar nici nu-ți închipui ce lucruri moderne,

ultramoderne, se petrec înăuntru.

FLORA: Am auzit că niște ofițeri din Legiunea Franceză au prins o fată pe Canal Street! Au dezbrăcat-o în pielea goală și au expediat-o pe urmă acasă cu un taxi!

BESSIE: Pun mâna în foc că nimeni n-ar îndrăzni să-mi facă *mie* așa ceva!

FLORA: Ție? Ha! Tu n-ai niciodată nevoie de ajutor ca să te dezbraci!

SERAFINA (*pe un ton amenințător*): Doamnelor, vă rog să vă măsurați cuvintele! Aici e o casă de catolici. Vă aflați în aceeași cameră cu Sfânta Fecioară și cu cenușa binecuvântată a soțului meu.

FLORA (*ironică*): Vai, scuzați-mă! Serafina, e o surpriză plăcută să te vedem îmbrăcată într-o rochie, dar surpriza ar fi fost de două ori mai plăcută dacă rochia era pe măsura ta. (*Către Bessie, tare.*) Pe vremuri avea o siluetă drăguță, cam durdulie, dar atrăgătoare. De trei ani, însă, zace la mașina de cusut, îmbrăcată într-un chimono. N-a mai ieșit din casă și, deh, i s-au lățit șoldurile.

SERAFINA: Dacă n-aș avea șolduri late, mi-ar fi foarte incomod să stau jos.

(*Papagalul icnește. Serafina îi imită icnetul.*)

FLORA: Polly vrea un biscuit?

SERAFINA: Nu. Nu vrea niciun biscuit! Ce face Bessie acolo, la fereastră?

BESSIE: Sunt niște ofițeri din Legiunea franceză pe stradă.

FLORA: Ofițeri? Nu mai spune!

(*Sare și se duce la fereastră lângă prietena ei. Amândouă râd prostește, scot capetele pe fereastră și fac semne.*)

BESSIE: Se uită încoace; strigă-i ceva!

FLORA (*aplecându-se pe fereastră*): *Mademoiselle* din Armantieres, *parlei-vuuu?*

BESSIE (*o acompaniază entuziast*): *Mademoiselle* din Armantieres, *parlei-vuuu?*

O VOCE DE AFARĂ (*răspunzând galant*): *Mademoiselle* din Armentieres nu a mai fost sărutată de vreo patruzeci de ani.

AMÂNDOUĂ FETELE (*cu mare veselie*): *Hocus-pocus, parlei vuuu!* (*Râd și aplaudă la fereastră. Se aud râsetele ofițerilor. Apoi un claxon când ofițerii se îndepărtează. Serafina se repede la fereastră, le dă la o parte pe femei și le închide obloanele în nas.*)

SERAFINA (*furioasă*): Eu v-am spus că aici nu sunteți la tavernă.

Poftim, ia-ți bluza și afară cu voi! Afară la trotuar! Acolo-i locul vostru! Aici e casa lui Rosario delle Rose și în urna asta de marmură e cenușa lui sfântă și n-am să îngădui aici purtări necuviincioase sau cuvinte spurcate.

FLORA: Cine a rostit cuvinte spurcate?

BESSIE: Ce tupeu!

FLORA: Destupă-ți urechile.

SERAFINA: Tu, tu ai rostit vorbe murdare, și tot timpul nu vă stă capul decât la bărbați, bărbați, bărbați! Sunteți înnebunită după bărbați!

FLORA: Strugurii-s acri! Țsta-i necazul tău – strugurii-s prea acri. Crăpi de invidie!

BESSIE: S-a înverzit de gelozie. Ha, ha!

SERAFINA (*pe un ton pios*): Eu când aud de bărbați, nu mă gândesc decât la soțul meu. Soțul meu a fost sicilian. Făceam dragoste împreună în fiecare noapte din săptămână; n-am sărit niciodată o noapte de când ne-am căsătorit și până când a fost ucis aici, pe șoseaua asta, la volanul camionului de fructe. (*Un sughiț de plâns.*) Poate că ăsta-i motivul pentru care eu nu sunt înnebunită după bărbați și nu suport să aud vorbăria femeilor hămesite. Acum nu mă interesează decât fericirea fiicei mele care își ia, în dimineața asta, diploma de absolvire a liceului. Și uite că am să întârzii la ceremonie. Fanfara a început să cânte! Și nu știu unde am pus ceasul de mână pe care i l-am cumpărat! Cadoul de absolvire!

(*Se învârtește prin casă, distrată.*)

BESSIE: Flora, hai să plecăm. Lasă dracului blestemata aia de bluză!

FLORA: Ba nu! Așteaptă o clipă! Eu nu permit nimănui să mă insulte!

SERAFINA: Hai, hai, plecați la New Orleans, voi două, hămesitelor după bărbați. Și agățați bărbați pe Canal Street, dar nu în casa mea, de la fereastra mea, în fața cenușii răposatului meu soț!

(*Fanfara școlii atacă un marș marțial. Pieptul Serafinei e cuprins de spasme; își duce o mână la inimă și, un moment, pare să uite că trebuie să plece.*)

Pe mine bărbații nu mă interesează deloc. Nu mă interesează bărbații care fac burtă și chelesc în uniforme de soldați de plumb, și care dezbracă femei în pielea goală pe Canal Street și aruncă pungi de

hârtie pe ferestrele hotelului. Nu mă interesează nebunii din astea bărbătești. Eu îl păstrez în inimă pe soțul meu, care avea un corp suplu ca de băiat tânăr, și un păr la fel de negru și de des ca al meu, și o piele netedă și dulce ca o petală de trandafir.

FLORA: Ah, era ca un *trandafir*, nu?

SERAFINA: Da, un trandafir, un trandafir!

FLORA: Da, un trandafir de mafiot! Un trandafir de gangster! Împușcat în timp ce transporta droguri ascunse sub banane!

BESSIE: Flora, Flora, hai să plecăm!

SERAFINA: Eu mă trag din neam de țărani, *contadini*, dar el, el provenea din proprietari de pământuri. *Signorile*, nobil, asta era soțul meu. Noaptea, zac aici și mă mulțumesc cu amintirile, pentru că eu am avut parte de ce-i mai bun – nu de calitatea a treia, nu de calitatea a doua, ci de calitatea *întâi* – singura cu adevărat bună. Așa încât acum zac aici și mă mulțumesc doar să-mi aduc aminte...

BESSIE: Haide odată! Haide odată! La gară!

FLORA: Stai! Trebuie să aud chestia asta! E prea haioasă s-o pierd!

SERAFINA: Îmi aduc aminte de nopțile în care îl strângeam pe Rosario tot timpul la pieptul meu. Patru mii trei sute optzeci de nopți. Țsta-i numărul nopților în care l-am strâns în brațe. Și sunt pe deplin satisfăcută. Îl jelesc. Da, perna mea nu se usucă nicio clipă – dar amintirile îmi dau toată satisfacția de care am nevoie. Și m-aș simți ieftină și înjosită, nedemnă să trăiesc alături de fiica mea, nedemnă să locuiesc sub același acoperiș cu cenușa asta binecuvântată – cenușa unui trandafir –, dacă după toate aceste amintiri, dacă după ce am cunoscut un asemenea om, m-aș înhăita cu un altul, cu un bărbat de vârstă mijlocie, lipsit de tinerețe, lipsit de pasiunea tinereții, un bărbat care face burtă și își pierde părul, care miroase a sudoare și a băutură – și dac-aș încerca să mă amăgesc singură că asta înseamnă a face dragoste. Mă mulțumesc doar să-mi aduc aminte. (*Gâfâie de parcă ar fi urcat o scară.*) Plecați, dați-i înainte, bateți străzile și lăsați-i să vă arunce pungi cu apă murdară în cap. Eu mă mulțumesc să-mi aduc aminte de iubirea unui bărbat care a fost al meu – *numai al meu!* Niciodată atins de mâna alteia. Nimeni alta în afară de mine! Doar *eu!* (*Gâfâie și iese în fața casei, pe trepte. Lumina soarelui o inundă. Pare mirată. Se pomenește plângând. Scotocește în poșetă după batistă.*)

FLORA: Niciodată atins de mâna alteia?

SERAFINA (*cu aprigă mândrie*): De nicio femeie în afară de mine!

FLORA: Știu eu pe cineva care ar putea să spună altfel. Și nu departe de-aici. Nu mai departe de Square Roof, pe Esplanadă!

BESSIE: Estelle Hohengarten!

FLORA: Estelle Hohengarten – crupiera de blackjack.

BESSIE: Îmbracă-ți bluza și să plecăm!

FLORA: Toată lumea știa, numai Serafina habar n-avea. Vorbesc despre fapte care au reieșit din anchetă, în timp ce asta zăcea-n pat cu ochii-nchiși și pătura trasă peste cap, ca struțul. Leagă-mi bluza asta afurisită! Și a fost o legătură sentimentală lungă, nu pur și simplu un „descalcă și du-te!” O legătură serioasă, care a ținut mai bine de un an.

(În tot acest timp, Serafina a stat încremenită în prag, cu ușa deschisă. În plin soare. S-ar zice că cele auzite au împietrit-o. Pe urmă, se răsucesc încet. Vedem că rochia de mătase i-a rămas descheiată la spate, iar dedesubt se zărește capotелul roz. Întinde mâna orbește și se sprijină de stâlpul verandei, în timp ce cuvintele îngrozitoare, venite din casă, o sfârtecă tot mai adânc. Continuă să se audă fanfara liceului, ca un contrapunct nemilos.)

BESSIE: Las-o să nu afle. Ignoranța înseamnă fericire.

FLORA: Rosario avea un trandafir tatuat pe piept și Estelle era atât de nebună după el, încât s-a dus în strada Bourbon și și-a făcut și ea același tatuaj. Da, și-a tatuat un trandafir pe piept, exact ca macaronarul.

SERAFINA *(foarte încet)*: Mincinoaso... *(Intră în casă; cuvântul pare să-i fi insuflat forță.)*

BESSIE *(nervoasă)*: Flora, hai să mergem, să mergem!

SERAFINA *(cu o voce teribilă)*: Mincinoaso! Mincinoaaaasoo! *(Trânțește ușa de lemn cu o violență care zgâlțâie casa.)*

BESSIE *(speriată)*: Flora, hai să plecăm de-aici!

FLORA: N-are decât să-și urle și mațele din ea. Nu-mi pasă!

(Serafina înșfacă o mătură cu coadă lungă.)

BESSIE: Ce are de gând?

FLORA: Nici că-mi pasă!

BESSIE: Mie mi-e frică de macaronarii ăștia!

FLORA: Mie nu mi-e frică de nimeni!

BESSIE: Vrea să te lovească.

FLORA: Nu care cumva să-ndrăznească!

(Dar amândouă se retrag spre ușă. Serafina se repede la ele cu

măturoiul. O plesnește pe Flora peste șolduri și umeri. Bessie fuge afară, dar Flora e prinsă într-un colț. O masă se răstoarnă. Bessie, de afară, strigă după poliție și zbiară: Săriți! Săriți!” Fanfara liceului intonează imnul Americii. Flora o zbughește pe lângă măturoi și fuge afară. Strigă și ea după ajutor. Serafina le urmărește. Izbește cu măturoiul prin aerul strălucitor al prânzului. Cele două femei fug, strigând.)

FLORA (răcnind, în spate): O să cer s-o aresteze! Poliția, poliția! O să cer să te-aresteze!

SERAFINA: N-ai decât să mă arestezi, arestează-mă, lepădătură, diavolițo, mincinoaso! Miincinoaaasoo!

(Intră în casă și se sprijină o clipă de masa de lucru, gâfâind din greu. Pe urmă se repede iar la ușă, o trănțește și o încuie. Se duce apoi la ferestre, le închide și trage obloanele. Casa e acum cufundată în întuneric, cu excepția candeliei de sticlă roșie care arde sub statueta Fecioarei și a razelor firave care se prefiră prin crăpăturile obloanelor.)

SERAFINA (demențial): N-ai decât! Cere... să... m-aresteze... împutito... târătură... mincinoaso! (Se mișcă, neajutorată, de ici-colo, neștiind ce să facă cu corpul ei mătăhălos, îndurerat. Gâfâie ca să-și recapete răsuflarea, repetă cuvântul „mincinoaso” monoton și neputincios, în timp ce mătură prin casă. E o necesitate arzătoare, o necesitate vitală pentru ea să creadă că povestea Florei e o invenție pornită din răutate. Dar cuvintele ei i s-au înfipt în minte și le bombăne cu glas tare, în timp ce mătură nebunește micul perimetru al încăperii:) „Femeie... Estelle...” (Continuă să se audă fanfara.) „Fanfara, fanfara... a început ceremonia... pierd... absolvirea... Oh!” (Se retrage spre altarul Fecioarei.)

SERAFINA: Estelle, Estelle Hohengarten?... „O cămașă pentru bărbatul de care sunt îndrăgostită”... Un bărbat sălbatic... ca un țigan... Oh, oh, Madona mia. Mătasea... de culoare trandafirie... (Dă să se îndrepte spre scrin, dar se retrage îngrozită.) Nu, nu, nu, nu! Nu-mi amintesc bine. Nu era numele ăsta. Memoria mă înșală. Nu-mi aduc aminte numele. (Fanfara se aude mai tare.) Liceul... festivitatea... Târziu. O să întârzii... O, Madona, dă-mi... un semn. (Își întinde gâtul spre statueta într-o atitudine de așteptare înspăimântată.) Che? Che dice Signora? Oh, Preamărită Fecioară! Dă-mi un semn! (Scena se întuneacă.)

Scena 6

Două ore mai târziu. Interiorul casei e cufundat în întuneric, cu excepția candeliei. Atât de întuneric, încât nici nu ne dăm seama de prezența Serafinei. Tot ce se deslușește e rochia albastră, înstelată a Sfintei Fecioare deasupra flăcării tremurânde a candeliei de sticlă roșie. După câteva momente se aude glasul Serafinei, stins, foarte slab, pe un ton de muribund.

SERAFINA: Oh, Madona, dă-mi un semn...

(De afară se aud voci vesele și râsete. Apar Rosa și Jack încărcăți de trandafiri și de daruri. Strigă către alți tineri dintr-o mașină.)

JACK: Unde are loc picnicul?

VOCEA UNEI FETE DIN MAȘINĂ: Plecăm cu trei vaporașe la Diamond Key.

VOCEA UNUI BĂIAT: Să fiți într-o jumătate de oră la debarcaderul municipal.

ROSA: Ne luați de acolo. *(Aleargă pe scări.)* Ah, ușa e încuiată! Mama a plecat de acasă. Vezi că e o cheie sub cădița cu apă pentru păsări.

(Jack descuie ușa, camera se luminează slab.)

JACK: E întuneric în casă.

ROSA: Da, mama nu-i aici.

JACK: De unde știi că nu-i aici?

ROSA: Ușa era încuiată și obloanele închise. Pune jos trandafirii.

JACK: Unde să-i pun?

ROSA: Undeva... Oriunde!... Vino aici! *(Se apropie, neîncrezător, de ea.)* Vreau să te învăț un cuvânt italo-american. Cuvântul „baccio”.

JACK: Ce înseamnă?

ROSA: Asta și asta și asta! *(Îl sărută până când el își retrage fața.)* Gândește-te numai! Până acum o săptămână, până vineri, nici nu știam că există băieți. Înainte de serata dansantă tu știai că există fete?

JACK: Da, știam că există...

ROSA *(îmbrățișându-l)*: Îți aduci aminte ce mi-ai spus pe ringul de dans? „Drăguț, te lipești prea tare de mine!”

JACK: Mă rog... era foarte cald în sală... și ringul de dans era aglomerat.

ROSA: Când prietena mea m-a învățat să dansez, am întrebat-o „Cum știi în ce parte o să se miște băiatul?” Și ea mi-a spus: „Asta o simți cu trupul tău”. „Cum o simți cu trupul tău?” am întrebat-o. Și mi-a răspuns: „Lipindu-te de el.” De asta te țineam atât de strâns. Nu mi-am dat seama că era... ha, ha! Ai roșit. Nu te depărta de mine! Și câteva minute mai târziu, mi-ai spus: „Mamă, ce frumoasă ești!” Și eu ți-am răspuns: „Scuză-mă” și am fugit la toaletă. Știi de ce? Ca să mă văd în oglindă. Și am văzut că eram într-adevăr frumoasă. Pentru prima dată în viața mea, eram frumoasă. Tu m-ai făcut frumoasă, când mi-ai spus că sunt.

JACK (*umil*): Ești frumoasă, Rosa!

ROSA: Și tu te-ai schimbat. Nu mai râzi și nu mai glumești întruna. De ce-ai devenit așa bătrân și serios, Jack?

JACK: Zău, iubito, ești un fel de...

ROSA: Un fel de ce sunt?

JACK (*găsind cuvântul exact*): Sălbatică! (*Rosa râde. Îi ia în mână încheietura bandajată.*) N-aș fi crezut că se poate întâmpla așa ceva.

ROSA: Ah, la asta te referi? E o nimica toată. Am să-mi scot batista ca să poți da totul uitării.

JACK: Cum ai putut face așa ceva din cauza mea? Eu sunt... un nimic.

ROSA: Fiecare dintre noi e un nimic atât timp cât nu e iubit.

JACK: Dă-mi batista asta. Vreau s-o arăt camarazilor mei de pe vas. O să le spun: „Ăsta-i sângele unei fete frumoase care și-a tăiat venele cu un cuțit, din dragoste pentru mine.”

ROSA: Nu te mai da așa mare. E mai mult tinctură de iod decât sânge.

SERAFINA (*din întunericul camerei alăturate*): Taci din gură! Cretino! (*Rosa și Jack se despart brusc.*)

JACK (*speriat*): Simțeam eu că e cineva aici.

ROSA (*cu blândețe și delicatețe*): Mama? Ești aici, mama?

SERAFINA: Nu, nu, nu, nu sunt aici, sunt moartă și îngropată!

ROSA: Da, mama e aici.

JACK: Mă rog... ar fi bine să plec... să aștept afară...

ROSA: Ba ai să rămâi aici. Mama? Sunt cu Jack. Ești îmbrăcată decent? (*Niciun răspuns.*) De ce-ai făcut așa întuneric în casă? Jack, deschide obloanele! Vreau să ți-o prezint pe mama mea...

JACK: N-ar fi mai bine să plec și să...

ROSA: Nu! Deschide obloanele!

(Deschide obloanele și Rosa dă la o parte perdelele care separă cele două camere. Soarele inundă încăperea. Serafina apare în cealaltă cameră, ghemuită pe un scaun la masa ei de lucru, lângă mașina de cusut Singer. E înconjurată, grotesc, de manechine, de parcă ar fi ținut o conferință mută cu ele. Înfățișarea ei, în capotul șleampăt, e comică și șocantă în același timp.)

ROSA *(îngrozitor de încurcată)*: Mamă, mamă, spuneai că ai să te îmbraci frumos. Jack, ieși o clipă în curte. Mamă, ce s-a întâmplat?

(Jack rămâne în sufragerie. Rosa trage perdelele, pune mâna pe o rochie și i-o aruncă mamei ei. Îi perie Serafinei părul, dându-i-l la o parte de pe fața asudată, îi șterge obrajii cu o batistă și trece un puf de pudră pe ei. Serafina suportă, cu o expresie năucită, toată această operație cosmetică.)

ROSA *(împingând-o în sus)*: Sus, sus, sus, sus, sus, sus, sus, sus, sus!

(Serafina se ridică puțin pe scaun, dar are același aer năucit. Rosa se întoarce în sufragerie și trage iar perdelele.)

ROSA: Intră, Jack, mama e pregătită să te cunoască!

(Rosa tremură de emoție când Jack intră, nervos, din sufragerie. Dar înainte să se apropie, Serafina, cu un geamăt, se prăbușește din nou în starea ei letargică.)

ROSA *(cu violență)*: Mamă, mamă, sus! Mamă! *(Serafina se ridică pe jumătate.)* Știi, Jack, n-a dormit bine noaptea trecută. Mamă, ți-l prezint pe Jack Hunter.

JACK: Doamnă Delle Rose, mă bucur să vă cunosc.

(O pauză. Serafina se uită cu indiferență la băiat.)

ROSA: Mamă, mamă, spune ceva!

JACK: Poate că mama ta dorește ca eu să... *(arată, stângaci, spre ușă.)*

ROSA: Nu, nu! Mama e doar obosită. Mama face rochii, a făcut o mulțime de rochii pentru ceremonia de absolvire. Câte, mamă, câte rochii ai avut de făcut?

SERAFINA *(blegită)*: Fa niente...

JACK: Doamnă Delle Rose, speram să vă văd la festivitate.

ROSA: Probabil că mama a fost prea obosită ca să poată veni.

SERAFINA: Rosa, închide ușa din față. Închide-o și încui-o cu cheia. A dat târcoale un polițist pe aici... *(O pauză.)* Ce? Ce spui?

JACK: Și sora mea a absolvit azi. Mama a venit la serbare, și mătușa mea – și o grămadă de veri și verișoare. Speram că o să fiți cu toții... că o să vă cunoașteți...

ROSA: Jack ți-a adus flori.

JACK: Sper că vă plac trandafirii. Mie îmi plac foarte mult. *(Îi oferă buchetul. Serafina îl ia cu o privire absentă.)*

ROSA: Mamă, spune ceva, spune ceva, măcar „Mulțumesc”.

SERAFINA: Mulțumesc.

ROSA: Jack, povestește-i mamei despre serbare, descrie-i cum a fost.

JACK: Mama mea a spus că a fost ca într-o poveste.

ROSA: Povestește-i ce purtau băieții.

JACK: Ce... ce purtau băieții?

ROSA: O, știi foarte bine. Purtau pantaloni albi și jachete albastre, și fiecare avea o garoafă la butonieră. Și trei perechi au executat un dans vechi, un menuet. Mamă, pe melodia *Cântec de primăvară* a lui Mendelssohn. N-a fost frumos, Jack? Dar o fată a alunecat, nu era obișnuită să poarte rochie lungă. A alunecat și a căzut în... ha, ha, ha! Așa-i c-a fost nostim, Jack?

JACK *(îngrijorat)*: Cred că mama ta...

ROSA: Ah, premiul meu, premiul meu! Am uitat de premiul meu!

JACK: Unde e?

ROSA: Când ai căutat cheia, l-ai lăsat jos, lângă firma de croitorie.

JACK: Ah, scuză-mă, mă duc să-l iau.

(Jack iese, Rosa se lasă în genunchi, lângă scaunul Serafinei.)

ROSA *(într-o șoaptă înspăimântată)*: Mamă, s-a întâmplat ceva? Ce s-a întâmplat, mamă? Nu poți să-mi spui? E din cauza a ceea ce am făcut azi-dimineață? Uită-te. Mi-am scos bandajul. Era o simplă zgârietură. Nu te mai gândești la asta, mamă. Spune-ți că a fost un vis rău, care de fapt nu s-a întâmplat. Vai, mamă! *(O sărută de câteva ori pe frunte. Jack se întoarce ținând în mână două cărți mari legate cu o panglică de satin.)*

JACK: Iată-le!

ROSA: Mamă, uită-te ce am primit!

SERAFINA *(monoton)*: Ce?

ROSA: O enciclopedie a întregii cunoașteri!

JACK: Se găsește totul în ea, alfabetic, de la abracadabra la zoo. Sora mea era invidioasă. Ea n-a primit decât o diplomă.

SERAFINA (*deșteptându-se un pic*): Diploma, unde-i diploma? Tu n-ai primit diplomă?

ROSA: Si, si, mama! Uite-o! *Guarda*, privește-o. (*Îi întinde diploma făcută sul și legată cu o panglică.*)

SERAFINA: *Va bene*. Pune-o în sertarul unde sunt hainele tatălui tău.

JACK: Doamnă Delle Rose, ar trebui să fiți foarte, foarte mândră de fiica dumneavoastră. S-a prezentat în fața publicului și a recitat un poem.

ROSA: Da, am recitat. Vai, ce emoționată eram!

JACK: Și, doamnă Delle Rose, fiica dumneavoastră, Rosa, era atât de frumoasă când a pășit pe scenă, că toată lumea a scos un „Ooooo!” Chiar așa. Înțelegeți ce vreau să spun? Toată lumea a scos un „Ooooo!” de parcă... de parcă se stârnise o adiere de vânt. Pentru că fiica dumneavoastră, Rosa, era atât de frumoasă! (*Se aplecase spre Serafina ca să-i povestească toate acestea, iar acum își îndreaptă spinarea și zâmbește cu mândrie spre Rosa.*) Cum e să fii mama celei mai frumoase fete din lume?

ROSA (*plesnind de fericire*): Ha, ha, ha, ha! (*Își lasă capul pe spate de încântare.*)

SERAFINA (*ridicându-se*): Tăcere!

ROSA: Ha, ha, ha, ha! (*Nu-și poate controla râsul isteric. Își duce mâna la gură, dar râsul continuă să izbucnească.*)

SERAFINA (*brusc înfuriată*): Nebuno, nebuno, *pazza!* Încetează! Basta! (*Rosa se întoarce ca să-și stăpânească râsul convulsiv. Serafina, către Jack:*) Pune cărțile alea în sufragerie și închide ușa din față, un polițist dă târcoale pe aici, din cauza unui incident... (*Jack ia cărțile.*)

ROSA: Mamă, nu te-am văzut niciodată în halul ăsta. Ce-o să spună Jack?

SERAFINA: Ce-mi pasă mie de ce-o să spună Jack? Tu, sălbatico, sălbatico... cu ochii tatălui tău!

JACK (*revenind*): Da, doamnă Delle Rose, aveți tot dreptul să fiți foarte mândră de fiica dumneavoastră.

SERAFINA (*după o pauză*): Sunt mândră de... de memoria tatălui ei... A fost baron... (*Rosa îl ia pe Jack de braț.*) Și tu, tu cine ești? Ce ești? *Per piacere!*

ROSA: Mama, tocmai ți l-am prezentat. Se numește Jack Hunter.

SERAFINA: Hunter?

JACK: Da, doamnă. Jack Hunter.

SERAFINA: Hunter – vânător. Și ce vânezi, Jack?

ROSA: Mamă!

SERAFINA: Ce vânează toți cei de teapa lui? Să-și facă mendrele și după aia... dracu' știe ce lasă în urma lor. Mi-e lehamite de bărbați, aproape la fel de lehamite de bărbați, ca și de femei. Rosa, ieși afară cât stau de vorbă cu băiatul ăsta.

ROSA: Nu l-am adus aici ca să-l insulti.

JACK: Du-te, iubito, și las-o pe mama ta să stea de vorbă cu mine. Cred că mama ta și-a făcut o impresie... cam greșită.

SERAFINA (*lugubră*): Da, mi-am făcut o impresie!

ROSA: Mă duc să mă îmbrac. O, mamă, nu-mi strica bucuria. E cea mai fericită zi din viața mea! (*Se duce în camera din spate.*)

JACK (*după o pauză jenantă*): Doamnă Delle Rose...

SERAFINA (*corectându-i pronunția americană*): Delle Roze.

JACK: Doamnă Delle Rose, îmi pare rău de tot ce se întâmplă. Vă rog să credeți, doamnă Delle Rose, ultimul lucru pe care l-aș fi dorit ar fi fost să mă amestec într-o problemă de familie. M-am întors acasă după trei luni petrecute pe mare, vasul meu e ancorat la New Orleans și eu am venit până aici să-mi văd familia. Sora mea se ducea la o serată dansantă la liceu. M-a luat și pe mine și acolo am cunoscut-o pe fiica dumneavoastră.

SERAFINA: Ce ai făcut?

JACK: La serata dansantă? Am dansat. Sora mea m-a avertizat că Rosa are o mamă foarte severă, și că nu are voie să se întâlnească cu băieți. Așa încât, după dans, i-am spus: „Îmi pare rău că n-ai voie să ieși în oraș”. Și ea mi-a răspuns: „De unde ai mai scos-o și pe asta, că n-am voie?” Drept care mi-am spus că, probabil, sora mea a înțeles greșit și ne-am dat întâlnire a doua zi.

SERAFINA: Și a doua zi ce-ați făcut?

JACK: A doua zi ne-am dus la cinema.

SERAFINA: Și ce-ați făcut în seara aia?

JACK: La cinema? Am mâncat o pungă de popcorn și ne-am uitat la film!

SERAFINA: A venit acasă la miezul nopții și mi-a spus că a învățat cu o colegă la educație civică.

JACK: Indiferent ce v-a spus, nu-i vina mea.

SERAFINA: Și a treia seară?

JACK: Marțea trecută? Ne-am dus să patinăm pe role!

SERAFINA: Și după aceea?

JACK: După patinaj? Ne-am dus la o cofetărie și am luat două înghețate.

SERAFINA: Singuri?

JACK: La cofetărie? Nu, era foarte multă lume. Și la patinaj erau o sumedenie de oameni care patinau.

SERAFINA: Vrei să spui că n-ai fost deloc singur cu Rosa mea?

JACK: Singur sau ne-singur, nu văd care-i rostul întrebării. Nu-mi dau seama ce doriți să știți.

SERAFINA: Noi suntem sicilieni. Noi nu lăsăm fetele să iasă cu băieți până nu se logodesc.

JACK: Doamnă Delle Rose, dar aici suntem în America.

SERAFINA: Da, dar noi suntem sicilieni și avem sânge fierbinte. Fata mea e *virgină*. Este încă – sau *a fost* – asta vreau să știu.

JACK: Doamnă Delle Rose, trebuie să vă mărturisesc ceva. S-ar putea să nu mă credeți. E un lucru greu de spus. Dar și eu... și eu sunt virgin.

SERAFINA: Cum? *Nu*. Nu te cred.

JACK: Mă rog, totuși e adevărat. Asta a fost prima oară când...

SERAFINA: Prima oară când ce?

JACK: Prima oară când am dorit...

SERAFINA: Ce-ai dorit?

JACK: Să fac... dragoste.

SERAFINA: Tu? Un marinar?

JACK (*oftând adânc*): Da, doamnă. Desigur că am avut multe ocazii... Dar întotdeauna m-am gândit la mama mea... întotdeauna mă întrebam dacă mama ar găsi-o pe cutare sau cutare persoană... potrivită.

SERAFINA: Dar pe fiica mea, pe Rosa mea, mama ta o găsește *okay*? Spune-mi totul, băiete.

JACK: Doamnă Delle Rose (*încurcat*), doamnă Delle Rose, eu...

SERAFINA: Acum două săptămâni o loveam peste mâini pentru că își scărpină mușcăturile de țânțar. Se ducea la școală pe bicicletă. Și acum, deodată, m-am pomenit cu o sălbăticiune în casă. Îmi spune că e îndrăgostită. Și *tu*? Și tu poți spune că ești îndrăgostit?

JACK (*solemn*): Da, doamnă, sunt, sunt îndrăgostit! Foarte...

SERAFINA: *Bambini, tutti due*, amândoi sunt niște copii.

(*Apare Rosa, îmbrăcată pentru picnic.*)

ROSA: Sunt gata să merg la Diamond Key!

SERAFINA: Ieși afară și așteaptă în curte. Diamond Key!

ROSA *(cu o reverență sarcastică)*: Da, mamă!

SERAFINA: Ești catolic?

JACK: Eu? Da, doamnă, sunt catolic.

SERAFINA: Mie nu-mi pari catolic.

ROSA *(din ușă)*: Uf, mamă! Dar cum arată catolicii? Arată altfel decât ceilalți oameni?

SERAFINA: Stai afară până când te chem eu. *(Rosa se duce spre cădița pentru păsări și rămâne acolo, rugându-se. Serafina se întoarce spre Jack.)* Întoarce-te, te rog.

JACK: Ce să fac, doamnă?

SERAFINA: Ți-am spus, întoarce-te cu spatele spre mine. *(Jack se întoarce încurcat.)* De ce vă fac pantalonii ăștia marinărești atât de strâmți, de colanți?

ROSA *(care a auzit de afară)*: Dumnezeuule mare!

JACK *(roșind)*: Întrebarea asta trebuie să le-o puneți celor de la marină, doamnă Delle Rose.

SERAFINA: Și cercelul ăla de aur din ureche, la ce-ți folosește?

ROSA *(strigând)*: Pentru că a trecut linia ecuatorului, mamă; a trecut de trei ori ecuatorul. A fost primit în frăția „Curtea lui Neptun” și e obligat să poarte cercelul. E un lup de mare, mamă!

(Serafina sare și trănțește ușa care dă în curte. Rosa aleargă, disperată, în jurul casei și se sprijină, epuizată, de un palmier. Vrăjitoarea se strecoară în curte și trage cu urechea.)

SERAFINA: Vezi cu ce m-am pricopsit? Cu o sălbăticiune în casă.

JACK: Doamnă Delle Rose, am impresia că sicilienii sunt niște oameni foarte pătimiși.

SERAFINA: Și n-am de gând să las pe cineva să profite de acest lucru.

JACK: V-ați format o părere greșită despre mine, doamnă Delle Rose.

SERAFINA: Las' că știu eu ce vor bărbații! Nu să mănânce floricele împreună cu fetele și să patineze. Și băieții sunt la fel, doar că-s mai tineri. Vino aici, vino aici!

(Rosa aude vocea pasionată a mamei ei. Fuge la ușa din spate și bate cu pumnii în ea.)

ROSA: Mamă! Mamă! Dă-mi drumul înăuntru! Jack!

JACK: Doamnă Delle Rose, vă strigă fiica dumneavoastră.

SERAFINA: N-are decât să strige. Vino aici! *(Se îndreaptă spre altarul Maicii Domnului.)* Vino aici!

(Văzând că n-are niciun succes la ușa din spate, Rosa fuge la ușa din față. Pe urmă, deschide unul din obloane și se cațără pe jumătate înăuntru. Jack, îngrijorat, se apropie de Serafina, în fața Madonei.)

SERAFINA: Ai spus că ești catolic, nu-i așa?

JACK: Da, doamnă.

SERAFINA: Atunci îngenunchează în fața Sfintei Fecioare.

JACK: Ce... ce ați spus să fac?

SERAFINA: Ți-am cerut să cazi în genunchi în fața Sfintei Fecioare.

(Rosa geme disperată la fereastră. Jack îngenunchează stângaci pe pernița de îngenunchere.)

ROSA: Mamă, mamă, ce ai de gând?

(Serafina se repede la fereastră, o împinge pe Rosa și închide oblonul.)

SERAFINA *(întorcându-se la Jack)*: Acum să repeți după mine, cuvânt cu cuvânt, tot ce o să spun.

JACK: Da, doamnă.

(Rosa împinge din nou oblonul.)

SERAFINA: Mă leg în fața Sfintei Fecioare că o să respect inocența fiicei lui...

ROSA *(disperată)*: Mamăăă!

SERAFINA: Pleacă de la fereastră! Ei, ai de gând să repeți?

JACK: Da, doamnă. Cum era?

SERAFINA: Mă leg în fața Sfintei Fecioare...

JACK: Mă leg în fața Sfintei Fecioare...

SERAFINA: Așa cum nădăjduiesc să fiu mântuit prin sângele binecuvântat al lui Isus...

JACK: Așa cum nădăjduiesc să fiu mântuit prin...

SERAFINA: Sângele binecuvântat...

JACK: Al lui Isus...

SERAFINA: Că o să respect inocența fiicei Rosa, a lui Rosario delle Rose.

JACK: Că o să respect inocența Rosei...

SERAFINA: Fă-ți semnul crucii. *(Își face cruce.)* Acum ridică-te, ridică-te, ridică-te! Sunt satisfăcută.

(Rosa sare pe fereastră și se repede la Serafina, cu țipete de bucurie, strângând-o puternic în brațe.)

SERAFINA: Dă-mi drumul! Nu pot să respir! *(Afară, vrăjitoarea*

croncăne în bătaie de joc.)

ROSA: O, mamă minunată, nu mai respira! Jack, sărut-o pe mama. *Sărut-o pe mama. Mamă, te rog, sărută-l pe Jack!*

SERAFINA: Să-l sărut? Eu? Nu, nu, nu! Sărută-mi mâna!

(Îi întinde mâna, sfiosă, și Jack o sărută cu zgomot. Rosa înșfacă o sticlă cu vin.)

ROSA: Mamă, adu niște pahare de vin!

(Serafina se duce după pahare și Rosa se întoarce brusc spre Jack. Îi ia mâna și-o duce întâi la gât, apoi, pătimaș, la buze și, în cele din urmă, și-o pune pe sâni. Jack își smulge mâna când o vede pe Serafina întorcându-se cu paharele. Se aud voci strigând de pe șosea.)

VOCILE: Ro-osa! Ro-osa! Ro-osa!

(Se aude și un claxon de automobil.)

SERAFINA: O, am uitat de cadoul pentru absolvire. *(Scoate dintr-un sertar un pachetel frumos ambalat. Claxonul sună, vocile strigă.)*

ROSA: Ne cheamă! Venim! Jack. *(Zboară pe ușă, strigând în spate:)* La revedere, mamă. Pa!

JACK *(urmând-o)*: La revedere, doamnă Delle Rose.

SERAFINA *(distrată)*: E un ceas de mână Bulova, cu șaptesprezece rubine... *(Își dă seama că a rămas singură.)* Rosa! *(Se duce la ușă, cu pachetelul în mână. Afară, mașina demarează și vocile fac gălăgie. Serafina iese pe scări, cu o mână își umbrește ochii, cu cealaltă întinde pachetelul.)* Rosa, Rosa, cadoul tău! *Regalo, regalo – comoara mea!*

(Dar mașina s-a îndepărtat și larma de voci se stinge. Serafina se răsucește, vag, în lumina orbitoare a soarelui, și băjbâie după clanța ușii. Un croncănit batjocoritor de la vrăjitoare. Serafina, absentă, deschide pachetelul și scoate ceasul de aur. Îl întoarce și îl duce la ureche. Îl scutură și îl duce din nou la ureche. Pe urmă se uită la el, furioasă.)

SERAFINA *(bătându-se de trei ori cu pumnul în piept)*: „Tic-tac, tic-tac!” *(Se duce apoi la statueta Madonei.)* Vorbește-mi, Sfântă Fecioară! Oh, Sfântă Fecioară, dă-mi un semn! *(Scena se întuneacă.)*

Actul II

Scena 1

Aceeași zi, două ore mai târziu.

Serafina iese pe scări, desculță, într-un furou de nailon. Cearcăne negre i s-au adâncit în jurul ochilor; fața și gâtul îi lucesc de sudoare. Pe furoul de plastic, se văd pete mari de vin. Îi este greu să stea în picioare, dar nu are astâmpăr să șadă. Scoate, întruna, un soi de geamăt jalnic, din gâtleej.

Un vânt cald face vegetația să foșnească. Vivi, fetița din vecini, intră în curte și se zgâiește la Serafina ca la o fiară sălbatică în cușcă; Vivi sugă o acadea care-i pătează gura și degetele. Suge și se holbează. Serafina se ferește de privirea ei. Coboară cu greutate, pe scări, un scaun de răchită, vechi și rebegit, îl aduce în curte și se lasă să cadă pe el. Scaunul stă într-o rână, pentru că are un picior stricat.

Vivi se apropie, pe furiș, de ea. Serafina îi aruncă o privire mânioasă, fetița chicotește și fuge.

SERAFINA (*lăsându-se pe speteaza scaunului*): Oh, Madona, Madona, dă-mi un semn! (*Își înalță ochii spre cer*).

(Părintele De Leo se apropie de casă. Serafina se ghemuiește în scaun ca să n-o vadă. Preotul bate la ușă. Neprimind niciun răspuns, se uită prin curte, o zărește, se apropie de ea.

I se adresează cu blândețe severă.)

PĂRINTELE: *Buongiorno, Serafina.*

SERAFINA (*cu o voce slabă, dezgustată*): *Giorno...*

PĂRINTELE: Sunt surprins să te văd afară, în halul ăsta... Ce porți pe tine? Cred că-i o lenjerie intimă... Îți atârnă breteaua pe un umăr și capul tău, Serafina, arată de parcă l-ai băgat într-o găleată cu ulei. Acum înțeleg de ce doamnele din vecinătate au renunțat la somnul de după-amiază. E mai interesant pentru ele să stea în poartă și să se uite la spectacolul pe care-l oferi tu. – Auzi ce-ți spun? — Trebuie să-ți mărturisesc că schimbarea care a apărut în înfățișarea și în comportarea ta de când a murit Rosario e absolut șocantă. O femeie îndoliată poate fi demnă în durerea ei, dar când depășește orice limită,

se face vinovată de autoîngăduință. Vai, am știut că așa o să se întâmple când ai încălcat legile bisericii și l-ai incinerat pe soțul tău. *(Serafina se ridică cu greu de pe scaun și se îndreaptă spre treptele din fața casei. Părintele De Leo o urmează.)* Să-ți faci un altar de idolatrie în propria ta casă și să venerezi un borcan cu cenușă! *(Serafina se lasă iar jos pe scaun.)* Auzi ce-ți spun?

(Două femei au apărut la marginea curții și se îndreaptă spre casă. Serafina se străduie din greu să le înfrunte, ca un taur epuizat care se pregătește să înfrunte un nou atac.)

SERAFINA: Hei, cucoanelor, ce doriți? Nu mai cos! Am renunțat la croitorie! *(Smulge firma de croitorie din curte și o aruncă pe jos.)* Aveți unde să vă duceți în altă parte, așa că duceți-vă! Nu mai trândăviți în fața casei mele!

PĂRINTELE: Doamnele vor să-ți arate prietenia lor.

SERAFINA: Nu. N-au venit să-mi arate prietenie. Ele cred că știu ceva ce Serafina nu știe; își închipuie că mi-au crescut în frunte... *(simulează cu degetele două coarne, de o parte și de alta a frunții.)* Ei bine, nu le am! *(Își târșăie pașii spre casă și preotul o urmează.)*

PĂRINTELE: M-ai chemat azi-dimineață pentru că erai îngrijorată de ceva.

SERAFINA: Te-am chemat azi-dimineață și acum e după-amiază.

PĂRINTELE: A trebuit să mă duc să-l botez pe nepoțelul primarului.

SERAFINA: Primarul e o persoană importantă, nu ca Serafina!

PĂRINTELE: Nu vii la spovedanie.

SERAFINA *(Îndreptându-se iar spre casa)*: Nu, n-am venit și n-o să vin. Eu... oooh! *(Ridică un picior și sare pe celălalt.)*

PĂRINTELE: Ai călcat pe ceva?

SERAFINA *(prăbușindu-se pe scări)*: Nu, nu, nu, n-am călcat pe nimic...

PĂRINTELE: Vino în casă. Am să te dezinfectez! *(Serafina se ridică greoi și șchioapătă spre casă.)* Cred și eu, dacă umbli desculță, riști să te infectezi.

SERAFINA: *Fa niente.* N-are importanță.

(La marginea taluzului, un băiețas aleargă cu un zmeu roșu, pe care îl agită în aer, de parcă ar da un semnal din depărtare. Serafina își duce mâna streășină la ochi ca să se uite la zmeu; pe urmă, ca și cum mișcărilor acestuia i-ar fi comunicat un mesaj șocant, scoate un strigăt înăbușit și șontăcăie din nou spre casă. Se sprijină de un stâlp,

trecându-și de câteva ori mâna prin păr. Părintele De Leo se apropie din nou de ea, cu oarecare timiditate.)

PĂRINTELE: Serafina?

SERAFINA: *Che, che, che*, ce vrei?

PĂRINTELE: Mi-e sete. Ești bună să intri în casă și să-mi dai puțină apă?

SERAFINA: Du-te în casă. Ia-ți apă. Curge la robinet. Eu nu pot să intru în casă.

PĂRINTELE: De ce nu poți să intri în casă?

SERAFINA: Casa are acoperiș de tablă. Nu pot să respir în ea.

PĂRINTELE: Poți să respiri în casă.

SERAFINA: Ba nu! Nu pot. Casa are acoperiș de tablă și...

(Vrăjitoarea s-a strecurat în curte, făcându-se că ar căuta un pui.)

VRĂJITOAREA: Pui, pui, pui, pui! *(Se apleacă să se uite sub casă.)*

SERAFINA: Ce mai e și asta? E...? Da, la strega, vrăjitoarea. *(Înșfacă un ghiveci care conține o plantă uscată și traversează curtea.) Strega! Strega! (Vrăjitoarea se dă îndărăt.) Nu cauți tu niciun pui! Da, tu, cu tine vorbesc! Ieși dracului afară din curtea mea! (Vrăjitoarea se retrage, bombănind. Serafina face cu degetele semnul împotriva deochiului. Țapul behăie.)*

PĂRINTELE: N-ai nicio prietenă, Serafina.

SERAFINA: N-am nevoie de prietene.

PĂRINTELE: Ești încă tânără. Aptă pentru... dragoste... și pentru a concepe! Țin minte cum arătai la slujba din dimineața de Paști, îmbrăcată într-o rochie de mătase bleu pal, erai ca o doamnă îmbrăcată într-o... bucată de cer. Și ce mândră pășeai, prea mândră! Și acum te târăști și te poticnești desculță, trăiești ca o pușcăriașă, îmbrăcată în zdrențe de pușcăriaș. Nu ai pe nimeni în jur. Cu femeile nu vrei să te amesteci...

SERAFINA: Nu, nu vreau să mă amestec cu femeile alea. Mă înțeleg mai bine cu manechinele din casa mea, pentru că nu-mi înșiră minciuni. Ce fel de femei mai sunt și astea de aici? *(îngânându-le cu furie.)* „Vai, tati! Vai, copilul! Vai, eu, eu, eu!” La treizeci de ani nu mai au nevoie de pat matrimonial, nu! Patul dublu e cărat la subsol. Cumpără paturi înguste și dorm pe burtă.

PĂRINTELE: *Attenzione!*

SERAFINA: Își trăiesc viața fără pic de strălucire. În locul inimii, își cumpără în casă un congelator. Și bărbații nu simt niciun pic de

strălucire în casă, cu femeile astea; își petrec vremea în cârciumi, se bat între ei, se îmbată, se îngrașă, le pun coarne femeilor pentru că ele nu se pricep să le dăruiască iubirea, care e strălucire. Eu m-am priceput – eu i-am dăruit strălucire. Pentru mine patul matrimonial era sfânt ca o religie. Acum zac în el doar cu visuri, cu amintiri! Dar pentru mine încă e frumos și nu pot crede că bărbatul inimii mele mi-a pus coarne. (*Femeile din curte șoptesc între ele.*) Ce, ce tot boscorodesc acolo? Știe cineva ceva ce eu nu știu? Nu, tot ce doresc eu e un semn, un semn de la Sfânta Fecioară prin care să-mi arate că o minciună e o minciună. Și după aceea, eu... (*Femeile de la marginea curții râd; Serafina se îndreaptă furioasă spre ele. Femeile se îndepărtează.*) Ga, ga, ga, gâgâie și cotcodăcesc tot timpul. Orătării – mi-ar plăcea să le arunc cu apă în cap!

(*Se aud râsete batjocoritoare.*)

PĂRINTELE: Oamenii râd de tine, din toate curțile.

SERAFINA: Și eu râd! Ascultă-mă cum mai râd! (*Izbucnește într-un râs fals, întâi de pe scări, apoi ducându-se la marginea curții, pe urmă întorcându-se în fața casei.*) Ha, ha, ha, ha, ha! Acum râde toată lumea. Ha, ha, ha!

PĂRINTELE: Taci odată! Gândește-te la fiica ta.

SERAFINA (*legându-se de cuvântul „fică”*): Dumneata, dumneata te gândești la fiica mea! I-ai dat diploma, azi, la liceu, i-ai dat premiul și diploma! I-ai dat fiicei mele niște cărți care se cheamă *Enciclopedia întregii cunoașteri*. Ce cunoaște ea? Ce știe? Altceva decât să se vândă ieftin? Da, asta învață, să fie ieftină și să înșele. Știi ce fac la liceul ăla? Strică fetele! Serate dansante de primăvară pentru că fetele sunt nebune după bărbați. Și la serata aia dansantă fata mea s-a înhăitat cu un marinar cu un cercel de aur în ureche. Și niște pantaloni atât de strâmți, încât e rușinos să se uite o femeie la el. Azi-dimineată și-a tăiat încheietura mâinii cu un cuțit pentru că n-am lăsat-o să iasă din casă. Și-acum s-au dus cu toții pe o insulă, la ceva ce numesc ei picnic, toți laolaltă, cu un vaporeș.

PĂRINTELE: E un picnic organizat de școală, la care participă și profesorii.

SERAFINA: *Lo so! Lo so!* Știu. Profesoarele alea sunt fete bătrâne, nebune după bărbați. Își fac de cap pe insulă.

PĂRINTELE: Serafina delle Rose! (*Când Serafina dă să se așeze din nou, preotul înșfacă scaunul și-l aruncă.*) Îți poruncesc să intri în casă!

SERAFINA: Să intru în casă? O să intru. O să intru în casă dacă-mi răspunzi la o întrebare. Vrei să-mi răspunzi la o întrebare?

PĂRINTELE: Vreau, dacă o să cunosc răspunsul.

SERAFINA: Ah, îl cunoști foarte bine. Doar ascultai spovedaniile soțului meu.

(Se întoarce cu fața la preot.)

PĂRINTELE: Da, i-am ascultat spovedaniile...

SERAFINA *(cu dificultate)*: Ți-a vorbit vreodată despre o femeie?

(Preotul își ia pălăria de panama. Serafina se apropie de el. Preotul dă să se îndepărteze.)

SERAFINA *(fugind după el)*: Așteaptă! Așteaptă o clipă!

PĂRINTELE *(temător, fără să se uite la ea)*: Che volete? Ce vrei?

SERAFINA: *Rispondeți-mi. (Se lovește cu pumnul în piept.)* Ți-a vorbit vreodată de vre o femeie?

PĂRINTELE: Știi bine că nu-mi poți pune asemenea întrebare. Nu am să încalc legile bisericii. Taina spovedaniei e sfântă pentru mine. *(Se îndepărtează.)*

SERAFINA *(venind după el și prinzându-l de braț)*: Trebuie să știu. Trebuie! Ai putea să-mi spui!

PĂRINTELE: Dă-mi drumul, Serafina!

SERAFINA: Nu mai înainte să-mi răspunzi. Părinte, părinte, spune-mi! Te implor, spune-mi! Altminteri înnebunesc! *(într-o șoaptă sălbatică.)* O să intru în casă și o să sparg urna cu cenușă – asta fac dacă nu-mi spui. Îmi pierd mințile dacă rămân cu îndoiala asta în suflet. O să sparg urna și o să împrăști cenușa... soțului meu.

PĂRINTELE: Ce pot să spun eu? Dacă tu nu dai crezare faptelor cunoscute despre el...

SERAFINA: Fapte cunoscute? Cine cunoaște faptele cunoscute?

(Femeile din vecini au auzit cearta și au început să se adune în curte, indignate de lipsa de respect de care dă dovadă Serafina.)

PĂRINTELE *(speriat)*: *Lasciați-mi!* Lasă-mă în pace! O, Serafina, sunt prea bătrân pentru așa ceva... Fiecare om e...

SERAFINA *(într-o șoaptă sălbatică, șuierătoare)*: Nimeni, în afară de mine, nu a cunoscut trandafirul vieții mele și acum, când trandafirul nu mai e în viață, își îngăduie să îndruge minciuni pe seama lui. Vor să vadă urna de marmură spartă, vor să mă silească să o sparg. Vor să vadă împrăștiată cenușa trandafirului, pentru că eu m-am bucurat de prea multă strălucire. Ele nu se îndură să vadă asemenea strălucire în

inima nimănui. Ele vor – chițcăiala de șobolani! – vor fapte cunoscute. Cine cunoaște faptele cunoscute? Voi – preoții – voi sunteți îmbrăcați în negru din cauză că faptele adevărate nu sunt cunoscute de nimeni!

PĂRINTELE: Serafina, se uită oamenii la tine!

SERAFINA: N-au decât să se uite! O să fie o variație pentru ei. De multă vreme simțeam nevoia să izbucnesc, și acum...

PĂRINTELE: Sunt prea bătrân ca să pot să-ți țin piept. Am șaiszeci și șapte de ani. Trebuie să chem ajutoare, ca să te potolesc?

SERAFINA: Da, cheamă! Cheamă-ți ajutoare! Dar nu te las să pleci până nu-mi spui.

PĂRINTELE: Nu ești o femeie respectabilă.

SERAFINA: Nu. Nu sunt respectabilă, sunt, pur și simplu, o femeie.

PĂRINTELE: Nu, nu ești o femeie. Ești un animal!

SERAFINA: *Si, si, animale. Sono animale! Animale.* Spune-le tuturor, strigă lucrul ăsta în plină stradă, în sus și-n jos. Văduva Delle Rose nu e respectabilă, nu e nici măcar femeie, e un animal. Îl atacă pe preot! O să-i sfâșie sutana de pe el dacă nu-i spune că târfele din orașul ăsta îi îndrugă minciuni!

(Femeile din vecini s-au apropiat pe măsură ce conflictul se întindea și acum sar în ajutorul Părintelui De Leo, și îl ajută să scape din mâinile Serafinei care e gata să-l atace fizic. Preotul strigă: „Poliția! Poliția!”, dar femeile o îndepărtează pe Serafina și-l conduc pe preot, cu murmurare consolatoare.)

SERAFINA *(lovindu-și încheieturile mâinilor una de alta)*: Da, eu sunt aceea, eu sunt aceea! Arestați-mă, arestați-mă, arestați-mă! Dacă nu, o să fac fărâme... marmura. *(Își lasă capul pe spate și își apasă pumnii peste ochi. Pe urmă se repede nebunește la scări și cade pe ele.)*

ASSUNTA: Serafina! Fato! Fato! Vino în casă.

SERAFINA: Lasă-mă în pace, babo! *(Se ridică încet și se așază pe trepte, ca un om obosit, cu genunchii desfăcuți și capul în mâini. Copiii se strecoară pe lângă casă. Un puști trage în ea cu o praștie cu boabe de fasole. Serafina tresare cu un strigăt. Puștii se risipesc, țipând. Serafina se întinde pe scări, cu ochii la cer și legănându-și trupul a jale.)* Oh, Madona, Madona, dă-mi un semn!

(Ca un răspuns în bătaie de joc, apare un vânzător ambulant și se apropie de scări. E un bărbat gras, îmbrăcat într-un costum de pânză în dungi și cu o pălărie de pai cu o panglică galbenă cu roșu și violet. E roșu ca sfecla la față și la subțiorile hainei are cercuri ude, de sudoare.

Poartă o cămașă liliachie și o lavalieră albastră cu buline galbene, care seamănă cu un fluture. Intrarea lui în scenă e însoțită de o scurtă răbufnire, satirică, de muzică.)

VÂNZĂTORUL AMBULANT: Bună ziua, doamnă. *(Serafina ridică, încet, ochii spre el. Vânzătorul vorbește cu blândețe, de parcă spune o rugăciune.)* Am câteva articole noi pe care le ofer numai câtorva oameni norocoși, la un preț promoțional. Înțelegeți ce vreau să spun? Nu la prețul pieței, ci la un preț mai mic decât cel al producătorului, un preț promoțional pentru a introduce produsul nou în acest loc. Doamnă, articolul pe care vi-l ofer e mai formidabil decât televiziunea; o să revoluționeze viața casnică din America... Eu nu merg din casă în casă, eu vând direct negustorilor, dar când am oprit aici, ca să-mi fac plinul la mașină, v-am văzut așezată pe scări, ca să luați puțin aer, și mi-am spus să vă ofer și dumneavoastră...

(Se aude uruietul unui camion mare, care se oprește pe șosea, precum și vocea unui bărbat, Alvaro, care strigă.)

ALVARO: Hei, hei, porc de drumul mare! Nemernicule!

VÂNZĂTORUL *(scoțând o mostră din sacul lui)*: Uitați-vă, doamnă, piesa asta are o aparență înșelătoare. În primul rând, vă rog să observați cât e de compactă. Dar nu ocupă mai mult spațiu decât...

(Alvaro coboară dinspre taluz. E în vârstă de vreo douăzeci și cinci de ani, e brun și foarte arătos. Este genul de mediteranean cu un aer de taur tânăr. Nu e înalt de statură, are un tors sculptural și un păr buclat, negru-albăstrui. Fața și gesturile sunt vag amuzante - e de o stângăcie fermecătoare. Are un aer frapant, impredictibil; pare mereu surprins de propriile lui cuvinte și gesturi, de parcă nu s-ar fi așteptat la ele. În clipa când îi auzim pentru prima oară glasul, răsună o bătaie de timpan, la început pianissimo, apoi din ce în ce mai puternic, atingând un apogeu vibrant când tânărul își face apariția din spatele casei Serafinei.)

ALVARO: Alo! Tu de colo! Vino aici! Ce-a fost în capul tău acolo, la curbă? M-ai făcut să ies de pe șosea!

VÂNZĂTORUL *(către Serafina)*: Iertați-mă o clipă. *(Se întoarce amenințător spre Alvaro.)* E ceva ce nu-ți convine, Maccaroni?

ALVARO: Pe mine nu mă cheamă Maccaroni!

VÂNZĂTORUL: Nu? Atunci poate Spaghetti.

ALVARO *(aproape hohotind de frustrare)*: Nu sunt maccaroni. Și nici spaghetti. Sunt o ființă umană care conduce un camion cu banane. Conduc un camion cu banane pentru firma Southern Fruit Company,

ca să-mi câștig existența și nu ca să mă joc de-a cowboy-i și indienii pe șosea, cu un porc împruțit. Ai avut o șosea cu patru benzi între trecătoarea Christian și locul ăsta. Ți-am făcut semn să mă depășești. Da' nu, ai mers în urma mea ca să mă claxonezi tot timpul. Și ca să-mi strigi „macaronarule” și „veneticule”! „Mișcă-te, macaronarule! Mișcă-te, veneticule!” Și pe urmă, la blestemata aia de curbă, ai trecut pe lângă mine, m-ai împins și m-ai făcut să ies de pe șosea. Și mi-ai strigat: „Venetic împruțit!” Nu-mi plac toate astea, nu-mi plac deloc. Mă bucur că te-ai oprit aici. Scoate-ți trabucul din gură, scoate trabucul!

VÂNZĂTORUL: Scoate-mi-l tu, unsurosule!

ALVARO: Dacă ți-l scot eu, ți-l bag pe gât, nenorocitul. Eu am trei oameni care depind de mine. Dacă mă bat cu tine, o să fiu dat afară. Totuși, o să mă bat cu tine și o să fiu dat afară. Aruncă trabucul! *(Încep să se adune spectatori la marginea scenei. Serafina se uită cu ochi de somnambulă la șoferul camionului. Deodată, scoate un geamăt jos și pare gata să se prăbușească.)* Scoate-ți trabucul ăla, scui-pă blestematul de trabuc! *(Smulge trabucul din gura vânzătorului, care se repede la el și-i trage un genunchi în testicule. Alvaro se frânge de durere și se apropie, împleticindu-se, de scări.)*

VÂNZĂTORUL *(strigând în timp ce se îndepărtează)*: Ți-am luat numărul de înmatriculare, Maccaroni, și îl cunosc pe patronul tău.

ALVARO *(urlând)*: Lua-te-ar moartea! *(Brusc, urcă treptele, împleticindu-se.)* Doamnă, doamnă, trebuie să intru în casă!

(De îndată ce intră, izbucnește într-un plâns cu sughituri; se sprijină de un perete și e scuturat de convulsii de plâns. Spectatorii din curte se împrăstie râzând. Serafina intră încet în casă. Ușa se închide, scârțâind, în urma ei, iar ochii Serafinei privesc stupefiați spre silueta, scuturată de plâns, a șoferului de camion. Trebuie să înțelegem reacția ei inconștientă la contactul, neașteptat, cu o mâhnire la fel de sfâșietoare ca și a ei. Urmează o pauză lungă în timp ce ușa se închide, treptat, scâncind ca o pisică.)

SERAFINA: E cineva... în casa mea? *(în cele din urmă cu o voce răgușită, tremurătoare)* Ce... cauți aici? De ce-ai intrat... în casa mea?

ALVARO: Vai, doamnă! Vă rog – lăsați-mă în pace! Vă rog.

SERAFINA: N-ai ce căuta aici.

ALVARO: După ce mă lupt cu cineva, îmi vine să plâng, trebuie să plâng. Îmi cer iertare, doamnă, eu... *(Continuă să sughite. Se reazemă de un manechin.)*

SERAFINA: Nu te sprijini de manechinele mele. Dacă nu poți sta în picioare, așază-te. Ce se întâmplă cu dumneata?

ALVARO: Întotdeauna, după ce mă bat cu cineva, plâng. Dar nu vreau ca oamenii să mă vadă. E rușinos pentru un bărbat.

(Urmează o pauză lungă. Atitudinea Serafinei față de străin se mai îmblânzește.)

SERAFINA: Un bărbat nu se deosebește cu nimic de celelalte făpturi umane. *(Deodată, fața i se pungește și, pentru prima oară în piesă, Serafina începe să plângă, întâi tăcut, apoi zgomotos. În curând, sughiță la fel de tare ca Alvaro. Vorbește printre sughițuri.)* Când văd pe cineva plângând, întotdeauna plâng și eu...

ALVARO: Nu, nu, doamnă, vă rog să nu plângeți. De ce să plângeți? O să mă opresc și eu. Într-un minut mă opresc. Nu cadrează cu un bărbat. Mi-e rușine de mine însumi. Mă opresc acum, vă rog, doamnă...

(Încă încovoiat din cauza durerii și încleștându-și abdomenul cu o mână, Alvaro își suflă nasul între două degete. Serafina ia o bucată de voal alb și-i dă să-și șteargă degetele.)

SERAFINA: Ți s-a rupt haina.

ALVARO *(sughițând)*: Mi s-a rupt haina pe care mi-a dat-o compania?

SERAFINA: Da...

ALVARO: Unde-i ruptă?

SERAFINA *(sughițând)*: În spate.

ALVARO: O, Dio!

SERAFINA: Scoate-o. Ți-o cos eu... Eu... știu să cos.

ALVARO: O, Dio! *(sughițând de plâns:)* Am trei oameni pe care-i întrețin. *(Ridică trei degete și le scutură în fața Serafinei.)*

SERAFINA: Dă-mi... dă-mi haina.

ALVARO: Și-a notat numărul de înmatriculare.

SERAFINA: Oamenii își notează întotdeauna numere de înmatriculare și numere de telefon și numere care nu înseamnă nimic – doar niște numere.

ALVARO: Trei, trei oameni depind de mine. Și nici nu au cetățenie americană. Nici ajutor social, nimic! *(Serafina sughiță de plâns.)* O să facă plângere la șeful meu.

SERAFINA: Toată ziua am vrut să plâng și n-am putut.

ALVARO: Șefu' a zis că mă dă afară dacă mă mai bat.

SERAFINA: Oprește-te din plâns, ca să mă pot opri și eu.

ALVARO: Sunt un fătălău. Scuzați-mă. Mi-e rușine.

SERAFINA: Să nu-ți fie rușine de nimic, lumea asta e prea nebună pentru ca oamenilor să le mai fie rușine de ceva. Uite, mie nu mi-e rușine, deși m-am certat de două ori în stradă și fiică-mea mi-a spus că sunt dezgustătoare. Trebuie să-ți cos de mână haina. Mașina mi s-a stricat azi când m-am certat cu două femei.

ALVARO: Asta-i ce se cheamă... păruială-ntre femei.

(Își suflă nasul.)

SERAFINA: Deschide obloanele, dacă ești bun. Nu văd să lucrez. *(Ea s-a dus la masa de lucru. El s-a dus la fereastră și, când a deschis obloanele, lumina i-a reliefat torsul frumos, maioul ud fiind lipit de pielea lui măslinie. Serafina e frapată și murmură „Ahhh!”.* Se aude muzica.)

ALVARO: Ce e, doamnă?

SERAFINA *(cu o voce stranie)*: Lumina care ți-a căzut pe piept... semeni cu un bărbat care a locuit aici...

ALVARO: Ce-ați spus?

SERAFINA: Niente... Dar ce ciudat!... Ești napolitan? *(Pune ața în ac.)*

ALVARO: Sunt sicilian. *(Serafina se înțepă cu acul și scoate un țipăt ușor.)* Ce este?

SERAFINA: M-am înțepat... cu acul. Ar trebui să te speli.

ALVARO: Unde e toaleta?

SERAFINA *(aproape inaudibil)*: În spate. *(Arată cu un gest vag.)*

ALVARO: Cu permisiunea dumneavoastră. *(Trece pe lângă ea. Când trece, Serafina ia o pereche de ochelari stricați de pe masa de lucru. Cum n-au decât o antenă, îi ține în fața ochilor ca pe o lornietă și-i analizează, cu o expresie de stupefacție. El spune din ușă.)* O lovitură ca asta pe care am primit-o poate avea urmări grave. *(Se duce în fundul casei.)*

SERAFINA *(după o pauză)*: Madonna Santa! Trupul bărbatului meu, cu capul unui măscărici. *(Se apropie de altar.)* Sfântă Fecioară! Sfântă Fecioară! *(Face un gest de implorare.)* Vorbește-mi! Vorbește-mi! Ce spui? O, Preasfânto, nu te aud. E un semn? Să fie oare un semn de ceva? Ce să însemne oare? O, vorbește-mi, Sfântă Fecioară! Totul e atât de ciudat!

(Renunță la implorările zadarnice în fața altarului. Pe urmă se duce la bufet, se urcă pe un scaun și ia de pe raftul de sus o sticlă de vin. Dar nu mai poate coborî de pe scaun. Strângând sticla prăfuită la piept, se

ghemuiește pe scaun, neputincioasă, scâncind ca un copil, până reapare Alvaro.)

ALVARO: Ciao!

SERAFINA: Nu pot să mă ridic.

ALVARO: Vreți să spuneți că nu puteți coborî.

SERAFINA: Da, nu pot să cobor.

ALVARO: *Con permesso, Signora. (O ia în brațe și o coboară de pe scaun.)*

SERAFINA: Grazie.

ALVARO: Mi-e rușine de ce s-a întâmplat. Un bărbat nu plânge. M-a văzut cineva?

SERAFINA: Nu te-am văzut decât eu. Și pentru mine n-are importanță.

ALVARO: Sunteți *simpatica. Molto*. Nu numai cearta cu neisprăvitul acela m-a făcut să-mi pierd cumpătul. Întreaga zi a fost anapoda. *(Își agită în aer pumnii încheștați.)*

SERAFINA: Și cu mine s-a întâmplat la fel. Ce necazuri ai avut azi?

ALVARO: Numele meu e Mangiacavallo, ceea ce înseamnă „Mănâncă un cal”. E un nume caraghios. Știu. Poate că acum două mii de ani unul dintre strămoșii mei a fost atât de hămesit, încât a mâncat un cal. Nu-i vina mea. Ei bine, azi, la compania la care lucrez, pe plicul cu salariul meu nu scria Mangiacavallo, ci „MĂNÂNCĂ UN CAL” – scris cu litere mari. Ha, ha, ha, foarte nostim! Deschid plicul și găsesc o notă: salariul a fost *poprit*. Știți ce înseamnă poprire pe salariu? *(Serafina dă din cap cu gravitate.)* Poprire – Mănâncă un cal! – porcul acela de drumul mare! Toate astea într-o singură zi, e prea de tot! Simt că-mi pierd mințile, clocotesc de furie, plâng și mie rușine, dar nu mă pot împiedica. Până și un conducător de camion, macaronar, e o ființă umană. Și ființele umane trebuie să plângă.

SERAFINA: Da, trebuie să plângă. Eu n-am izbutit toată ziua să plâng, dar acum mi-am dat drumul și mă simt mai bine. Am să-ți cos haina.

ALVARO *(lingându-și buzele)*: Ce ți-neți acolo în mână? O sticlă de *vino*?

SERAFINA: E un *Spumante*. Îl am de la familia soțului meu. Familia Delle Rose! O familie sus-pusă. Eu eram o țărancă, dar m-am măritat cu un baron. Nici azi nu-mi vine să cred. M-am măritat cu un baron, când n-aveam nici încălțări în picioare.

ALVARO: Scuzați-mă că vă întreb: unde e acum baronul? (*Serafina arată solemn spre urna cu cenușă.*) Unde spuneți că e?

SERAFINA: În urna aceea de marmură e cenușa lui.

ALVARO: *Scusatemi! Scusatemi! (Își face cruce.)* Sper să se odihnească în pace.

SERAFINA: De el mi-ai adus aminte... când ai deschis obloanele. Nu semeni la față, ci la corp. Te rog, adu-mi niște gheață din răcitorul din bucătărie. Am avut... o zi... foarte proastă.

ALVARO: Ah, gheață! Da... gheață... vă aduc îndată.

(*În timp ce iese, Serafina îl examinează din nou prin ochelarii rupți.*)

SERAFINA: Nu-mi vine să cred! O față de măscărici pe corpul soțului meu!

(*Se aude zgomotul gheții sparte în bucătărie. Serafina bagă un tirbușon în dopul sticlei, dar nu reușește să-l scoată. Alvaro se întoarce cu un bol cu gheață. Îl așază cu atâta forță pe masă, încât o bucată sare din bol. O ia de pe jos și o șterge de maioul lui transpirat.*)

SERAFINA: Cred că pe jos era mai curat decât maioul dumitale.

ALVARO: *Scusatemi.* Să o spăl?

SERAFINA: *Fa niente.*

ALVARO: Eu... sunt... curat... eu.

SERAFINA: *Fa niente, niente!* Sticla ar trebui pusă la gheață, dar cel mai bine ar fi să turnăm vinul peste sticlă.

ALVARO: Vreți să spuneți să-l turnăm peste gheață.

SERAFINA: Adică peste...

ALVARO: Dați-mi voie să deschid eu sticla. Măinile dumneavoastră nu sunt obișnuite cu munci aspre. (*În timp ce Alvaro deschide sticla, Serafina continuă să-l examineze prin ochelarii rupți.*)

SERAFINA: Bucățelele astea de voal alb de pe podea nu-s dintr-o furtună de zăpadă. Am făcut rochii de voal alb pentru absolventele de liceu. Una pentru fiica mea și celelalte pentru alte treisprezece fete. M-a dat gata munca asta.

ALVARO: Vinul o să vă facă să vă simțiți mai bine.

(*De afară se aud strigăte tinerești.*)

SERAFINA: În orașul ăsta e o bandă de fete și de băieți sălbatici. În Sicilia, băieții dansau cu băieții, pentru că o fată nu puteau dansa cu un băiat decât dacă urmau să se căsătorească. Dar aici își fac de cap prin insule – băieți, fete, profesoare cărora le sfârâie călcăiele după bărbați...

ALVARO: *Ecco! (Dopul a ieșit din sticlă cu un pocnet puternic. Serafina tresare speriată și scoate un țipăt. El râde. Începe și ea să râdă cu el, neputincioasă, incapabilă să se oprească.)* Îmi place o femeie care știe să râdă din toată inima.

SERAFINA: Și o femeie care plânge din toată inima?

ALVARO: Îmi place tot ce face o femeie din toată inima.

(Amândoi sunt puțin fâstâciți și râsul li se stinge. Serafina își netezește furoul de nailon. El îi oferă un pahar de vin cu gheață. Ea murmură „Grazie”. Inconștient, își duce la buze degetul înțepat, și apoi se îndepărtează de masă, ținând paharul în mână care îi tremură.)

ALVARO *(cu nervozitate)*: Văd că ați avut o zi proastă.

SERAFINA: Sunt atât de... obosită.

ALVARO *(sărind la fereastră și strigând)*: Hei, copii, dați-vă jos de pe camion! Nu atingeți bananele! *(La auzul cuvintelor „camion” și „banane”, Serafinei i se taie respirația și varsă puțin vin pe furou.)* Obrăznicăturilor!... *Scusatemi.*

SERAFINA: Transporti... transporti banane?

ALVARO: Si, Signora.

SERAFINA: Cu un camion de zece tone?

ALVARO: De opt tone.

SERAFINA: Soțul meu transporta banane cu un camion de zece tone.

ALVARO: Mă rog, era baron.

SERAFINA: Și transporti numai banane?

ALVARO: Numai banane. Ce altceva?

SERAFINA: Soțul meu transporta banane, dar sub ele mai era și altceva. Soțul meu era sălbatic... ca un... țigan. „Sălbatic ca un țigan”. Cine a spus cuvintele astea? Urăsc să-ncep să-mi aduc aminte... și după-aia să nu-mi aduc aminte...

SERAFINA *(Dialogul dintre ei e plin de șovăieli, fraze întrerupte, gesturi curmate. Amândoi sunt epuizați nervos în urma avaturilor acelei zile. Totuși între ei are loc o comunicare de o ciudată intimitate și blândețe, ca întâlnirea dintre doi copii singuratici. Ceea ce e extrem de confortabil pentru amândoi, ca un vânt de seară răcoros după o zi de arșiță. Serafina ridică, la întâmplare, de pe masă, un mic obiect-suvenir sicilian.)* Preotul a fost categoric împotriva.

ALVARO: Împotriva a ce?

SERAFINA: Să păstrez cenușa, zice că e împotriva legilor bisericii.

Dar trebuia să am ceva, și asta-i tot ce puteam avea.

ALVARO: Eu nu cred că ați greșit.

SERAFINA: Nu?

ALVARO: *No! Niente.* Trupul îngropat ar fi putrezit, pe când cenușa rămâne mereu curată.

SERAFINA (*cu însuflețire*): Da, da, trupurile putrezesc, dar cenușa rămâne curată. Vino aici, să-ți arăt fotografia asta – fotografia mea de la nuntă. (*Desprinde, cu duioșie, o fotografie de pe perete.*) Aici sunt eu mireasă, la paisprezece ani, iar ăsta... ăsta... ăsta (*bate cu degetul în fotografie și își întoarce ochii umezi, strălucitori, spre Alvaro*). ăsta e soțul meu! (*O pauză. El ia fotografia din mâna ei și o apropie de ochi, apoi o privește de la oarecare depărtare, apoi o apropie din nou de ochi, cu venerație.*) Ei? Ei? Ce spui?

ALVARO (*încet, cu emfază*): Ce bărbat frumos! Ce bărbat frumos!

SERAFINA (*așezând fotografia la loc pe perete*): Un trandafir de bărbat! Și pe piept, avea un trandafir tatuat. (*Apoi, brusc:*) Crezi în lucruri miraculoase? Sau te îndoiești?

ALVARO: Dacă nu s-ar întâmpla lucruri miraculoase, eu nu m-aș găsi acum aici. Nici dumneavoastră n-ați fi aici. N-am sta de vorbă împreună.

SERAFINA: Adevărat! Am să-ți povestesc ceva despre tatuajul soțului meu. Cum ți-am spus, avea un trandafir tatuat pe piept. Într-o noapte, m-am trezit cu o durere arzătoare aici, la sân. Am aprins lumina, și pe sânul meu gol am văzut trandafirul tatuat al soțului meu, pe mine, pe sânul meu, tatuajul lui.

ALVARO: Extraordinar!

SERAFINA: Și asta a fost noaptea în care... ca să-ți spun, ar trebui să-ți vorbesc foarte deschis.

ALVARO: Vorbiți deschis... doar suntem oameni în toată firea.

SERAFINA: A fost noaptea când l-am zămislit pe fiul meu – băiețelul pe care l-am pierdut când mi-am pierdut și soțul.

ALVARO: Ce întâmplare ciudată! Ați vrea să-mi arătați și mie trandafirul tatuat?

SERAFINA: O, a dispărut, n-a ținut decât o clipă. Dar l-am văzut. L-am văzut cu ochii mei. Mă crezi?

ALVARO: *Lo credo.*

SERAFINA: Nu știu de ce ți-am povestit toate astea. Dar mi-a plăcut chestia pe care mi-ai spus-o, că trupurile putrezesc și cenușa rămâne

curată. Neprihănită! Dar știi, există unii care vor să murdărească totul. Doi dintre oamenii de soiul ăsta au venit azi aici și mi-au spus o minciună îngrozitoare în fața acestei cenuși sfinte. O minciună atât de nerușinată, încât am crezut că-i un adevăr – eram gata să sfărâm urna și să arunc cenușa. *(Își aruncă paharul pe jos și-l sparge.)* S-o sfărâm, s-o fac cioburi, ca pe paharul ăsta.

ALVARO: Dar... *Baronessa!*...

(Serafina ia o mătură și strânge cioburile de pe jos.)

SERAFINA: Și pe urmă să iau mătura și să arunc cenușa la gunoi.

ALVARO *(impresionat de violența ei și puțin speriat)*: Ce minciună v-au spus?

SERAFINA: Nu, nu, nu! Nu vreau să mai vorbesc despre asta. *(Aruncă mătura.)* Vreau să uit totul; nu a fost adevărat. A fost fals, fals, fals! Fals ca inimile cățelelor care mi-au spus-o.

ALVARO: Trebuie să dați uitării tot ce vă face nefericită.

SERAFINA: Amintirea unei iubiri nu te face nefericită, decât dacă dai crezare unei minciuni care ți-o murdărește. Nu cred o asemenea minciună. Cenușa e curată. Amintirea trandafirului e neștirbită în inima mea. Paharul dumitale plânge...

ALVARO: Și paharul dumneavoastră plânge.

(În timp ce Serafina umple din nou două pahare, el se învâртеște prin cameră, uitându-se ici și colo. Ea îl urmărește. De câte ori îl vede ridicând câte un obiect ca să-l examineze, i-l ia cu blândețe din mână și-l examinează și ea cu un interes proaspăt.)

ALVARO: Ce cămin plăcut și tihnit aveți aici!

SERAFINA: O, e... *molto modesto*... Și dumneata ai o locuință plăcută?

ALVARO: Locuiesc împreună cu trei persoane care depind de mine.

SERAFINA: Adică?

ALVARO *(numărând pe degete)*: O soră – fată bătrână –, o bunică sclerozată și un tată bețiv care n-ar merita nici praful de pușcă menit să-l zboare în iad. Și și-au făcut obiceiul să joace zaruri. Joacă dimineața, la prânz și seara. Trecându-și unul altuia un bidon cu bere.

SERAFINA: Au căpătat și obiceiul berii?

ALVARO: A, da. Da, și a jocului de loto. Astă-primăvară, sora mea, fata bătrână, a avut niște necazuri femeiești – cred că mai curând de natură mintală – și a lăsat gospodăria pe mâna bunicii sclerozate, o bătrânică foarte drăguță care a socotit că nu e necesar să-l plătești pe

băcan atâta timp cât ai în casă bani pentru bilete de loto. Și nota de la băcănie a crescut și a tot crescut, atât de mult că nici nu mai puteai s-o vezi... Și astăzi Compania Băcăniilor Ideale mi-a poprit salariul... Poftim, v-am povestit toată viața mea... (*Papagalul cârâie. Alvaro se duce la colivie.*) Hello, Polly, care-i treaba?

SERAFINA: Nu-l cheamă Polly. Și e băiat, nu fată.

ALVARO: Cum poți să-ți dai seama, cu toate penele astea? (*Își vâră un deget între gratiile coliviei și papagalul îl ciupește.*) Auu!

SERAFINA (*prin simpatie*): Auu! (*Alvaro își vâră în gură degetul ciupit. Serafina își vâră în gură degetul înțepat. Alvaro se îndreaptă spre telefon.*) Ți-am spus să fii atent. Pe cine suni? Un doctor?

ALVARO: Nu, îl sun pe șeful meu, în Biloxi, ca să-i explic de ce-am întârziat.

SERAFINA: O convorbire cu Biloxi costă zece cenți.

ALVARO: Nu vă faceți griji.

SERAFINA: Nu-mi fac griji. Ai să-mi plătești.

ALVARO: Aveți o atitudine foarte practică. Centrala, dați-mi Southern Fruit Company din Biloxi – șapte-opt-șapte.

SERAFINA: Ești burlac... Cu trei oameni în cârcă. (*Îl examinează sub centură.*)

ALVARO: Am să vă spun care sunt speranțele și visurile mele.

SERAFINA: Care?

ALVARO: Visez să întâlnesc o doamnă inteligentă, puțin mai vârstnică. Poate o doamnă ceva mai în vârstă decât mine. Nu-mi pasă dacă e mai grasă sau dacă nu se îmbracă prea elegant. (*Serafina, conștientă de sine, își ridică o bretea căzută.*) Lucrul cel mai important la o doamnă e înțelegerea. Bunul simț. Și aș dori să aibă o casă bine mobilată și o mică afacere profitabilă. (*Se uită în jur cu subînțeles.*)

SERAFINA: Și o astfel de doamnă, cu o casă bine mobilată și cu o afacere profitabilă, ce nevoie ar avea de un bărbat cu trei oameni în întreținere și care joacă zaruri și bea bere și joacă la loto?

ALVARO: Pentru dragoste și afecțiune – într-o lume singuratică... și rece.

SERAFINA: Singuratică s-ar putea să fie, dar, „rece” nu, pe o zi de zăpușeală ca asta.

ALVARO: Dragoste și afecțiune, asta-i tot ce pot eu să ofer, fie în zile calde, fie în zile friguroase, în lumea asta singuratică, și asta-i ceea ce caut și eu. N-am nimic altceva de oferit. Mangiacavallo n-are nimic. De

fapt, ca să spun adevărul, Mangiacavallo e nepotul idiotului satului din Ribera.

SERAFINA (*stânjenită*): Văd că-ți place să glumești.

ALVARO: Nu, nu glumesc. *Davvero!* Idiotul satului a fugărit-o pe bunica mea într-un lan de orez inundat. Ea a alunecat pe o piatră udă. Și... ecco! Iată-mă!

SERAFINA: S-ar cuveni să fii mai respectuos.

ALVARO: Ce ar trebui să respect? Piatra pe care a alunecat bunica mea?

SERAFINA: Respectă-te, cel puțin, pe dumneata. Doar muncești cinstit ca să-ți câștigi existența, nu?

ALVARO: Dacă n-ar trebui să *muncesc* ca să-mi câștig existența, m-aș respecta mai mult. *Baronessa*, sunt un tânăr zdravăn, sănătos, care trăiește o viață lipsită de dragoste. Mă uit prin revistele colorate. Fetele alea din reclame... știți ce vreau să spun? Ciupesc și eu de unde apuc. (*Își atinge două părți din anatomie. Ultima porțiune atinsă o jenează pe Serafina, care anunță:*)

SERAFINA: Convorbirea costă zece cenți pentru trei minute. E ocupată linia?

ALVARO: Nu linia, șefu' e ocupat.

SERAFINA: În cazul ăsta crește tariful apelului. Nu folosești telefonul unui milionar.

ALVARO: Cred că o faceți pe calica. (*Ia de pe masă o pușculiță în formă de purcel și o scutură.*) Porcul ăsta pare foarte bine hrănit.

SERAFINA: Mărunțiș – monede mici, de-alde zece și douăzeci și cinci de cenți.

ALVARO: Ei, mai bine decât de-alde cinci sau zece cenți. (*Serafina se ridică severă și îi ia pușculița din mână.*)

ALVARO: Ha, ha, ha! Vă e teamă că sunt spărgător de bănci?

SERAFINA: Cred că ești un *maleducato*. Sună-ți odată șeful sau închide telefonul!

ALVARO (*la telefon*): Cum? Cum? Domnul Siccardi? Cum merge treaba pe la Southern Fruit Company pe după-amiaza asta de arșiță? Aici e Mangiacavallo. Cum? Ați și primit plângerea? Ascultați-mă, *per favore*. Porcul ăsta de drumul mare era... Dom' Siccardi? (*Scutură receptorul... pe urmă îl lasă încet în furcă.*) Un om cu alți trei în cârcă... dat afară...

SERAFINA: Ai face mai bine să întrebi centrala cât a marcat.

ALVARO: Vai, mie! Un om care întreține trei persoane... dat afară!

SERAFINA: Nu mai văd să cos. Am o propunere. Deschide sertarul de jos de la biroul acela și ai să găsești o cămașă de mătase învelită în hârtie. Îmbrac-o până îți cos eu haina. Și vino mai târziu să ți-o iei. *(Alvaro se îndreaptă spre birou.)* A fost făcută pentru cineva care n-a mai venit să o ia. *(Alvaro scoate pachetul.)* Are pe ea un nume prins cu un ac?

ALVARO: Da, scrie...

SERAFINA *(furioasă, dar fără să se miște)*: Nu-mi spune numele! Aruncă hârtiuța cu numele pe fereastră.

ALVARO: *Perché.*

SERAFINA: Arunc-o! Aruncă hârtiuța!

ALVARO *(mototolește hârtia și o arunca pe geam)*: Gata! S-a făcut! *(De afară se aud strigăte de copii în timp ce el desface pachetul și scoate afară cămașa de mătase roz, exclamând într-un extaz pur mediteranean:)* Culoarea rozelor! Mătase! Mătase naturală! Vai, cămașa asta e prea bună pentru Mangiacavallo! Tot ce-i aici e prea bun pentru Mangiacavallo!

SERAFINA: Nimic nu-i prea bun pentru un om, dacă omul e bun.

ALVARO: Nepotul idiotului satului nu-i prea bun.

SERAFINA: N-are importanță al cui nepot ești! Îmbrac-o. Meriți să o porți.

ALVARO *(îmbrăcând cămașa, cu voluptate)*: Piii!

SERAFINA: Cum simți mătasea pe corp?

ALVARO: Simt ca și cum m-ar mângâia mâinile unei fete. *(O pauză în care Alvaro își dezvăluie dinții albi.)*

SERAFINA *(înălțându-și la ochi ochelarii rupți)*: O să-ți mai aline necazurile.

ALVARO: Nimic nu-i mai frumos decât darurile pe care și le fac oamenii între ei... Acum zâmbiți... Nu-i așa că în cămașa asta vă plac mai mult?

SERAFINA *(cu voce înceată și tândră)*: Știi ce-ar fi trebuit să ți se facă în copilărie? Ar fi trebuit să-ți lipească urechile cu bandă adezivă, pentru ca atunci când crești mare să nu-ți țâșnească din cap ca două aripi. *(Îi atinge, ușor, urechile, trădând însă prea mult din ce se petrece în inima ei. Amândoi râd, și ea se întoarce, stingherită.)*

(De afară se aude behăit de țap și zgomot de gard rupt. Unul dintre copii năvălește în curte, strigând.)

SALVATORE: Coană Deltroz, ȝapu' negru e la dumneavoastră-n curte!

SERAFINA: Clonȝul vrăjitoarei!

(Serafina se repede la fereastră, deschide violent obloanele și se apleacă afară. De astă dată, întreruperea a venit ca o ușurare. Interludiul izgonirii ȝapului are o calitate de exaltare. De afară se aud behăielile ȝapului.)

SERAFINA: Roșiile mele! Feriȝi-mi roșiile!

VRĂJITOAREA *(intrând în curte, cu o bucată de funie ruptă)*: Hei, Billy, hei, hei, Billy!

SERAFINA *(făcând cu degetele semnul împotriva deochiului)*: Asta-i vrăjitoarea! Își lasă ȝapul în curtea mea, ca să-mi mănânce roșiile! *(Se îndepărtează de fereastră.)* Și ea, și ȝapul au puterea deochiului. Da, ȝapul are putere să deoache. A intrat în curtea mea în noaptea când l-am pierdut pe Rosario și copilul, *Madona, Madona mia!* Te rog, scoate ȝapul afară din curtea mea! *(Se duce la altarul Madonei, făcând semnul împotriva deochiului.)*

ALVARO: Linișȝiȝi-vă! Lăsaȝi că prind eu ȝapul negru și-i ard o lovitură de să mă pomenească.

(Alvaro iese în curte și participă la izgonire. Băieȝașul Salvatore are două capace de tablă pe care le lovește ca pe două timpane. Se creează un efect sonor straniu și frumos din îmbinarea strigătelor copiilor, behăielilor ȝapului, lovirea timpanelor de metal. Serafina rămâne, îngrijorată, între obloane și Madona. Imită cu furie behăitul ȝapului, contorsionându-și faȝa de ură. De fapt este furia femeii care simte încolȝind în ea dorinȝa. În cele din urmă, ȝapul e capturat.)

BRUNO: L-am prins! L-am prins!

ALVARO: Vino odată, diavolo!

(Alvaro apare într-o parte a casei ȝinând strâns funia ruptă din jurul gâtului ȝapului. După el vine băiatul, bătând entuziast din cele două capace de metal, și, la oarecare distanȝă în urma lor, vine și vrăjitoarea, ȝinând într-o mână o bucată de funie ruptă și, cu cealaltă mână, suflecându-și fustele negre și dând la iveală picioarele goale și pârtoase. Serafina iese în capul scărilor și, când mica procesiune grotescă trece prin faȝa ei, face cu degetele la tample semnul împotriva deochiului. Alvaro îi predă vrăjitoarei ȝapul și intră în casă, gâfâind.)

ALVARO: Nu vă mai temeȝi. Acum trebuie să plec. Aȝi fost prea amabilă, doamnă...?

SERAFINA: Eu sunt văduva baronului Delle Rose. Scuză-mă că sunt dezbrăcată. *(El îi ia mâna, pe scările din fața casei. Ea continuă timidă, gâfâind ușor.)* Nu arăt întotdeauna așa. Uneori mă aranjez. Când trăia soțul meu, când soțul meu venea acasă, pe când trăia... îmi puneam întotdeauna o rochie frumoasă. Și uneori, chiar... un trandafir în păr.

ALVARO: Un trandafir în părul dumneavoastră ar fi frumos!

SERAFINA: Dar pentru o văduvă... nu-i vremea trandafirilor.

(Se aude muzică, o mandolină.)

ALVARO: Ba nu, aici greșiți. Pentru oricine, oricând, e vremea trandafirilor. Trandafirul e inima lumii, așa cum inima este... inima... corpului, nu? Dar dumneavoastră, Baronessa, știți ce cred eu c-ați făcut?

SERAFINA: Ce... am... făcut?

ALVARO: V-ați îngropat inima în urna aceea de marmură, împreună cu cenușa. *(Acum se aude și o voce care cântă, împreună cu mandolina, până la sfârșitul acestei scene.)* Și dacă, odată, în urma unei furtuni sau când trece un camion greu care ar zgâlțâi casa, urna s-ar sparge! *(Brusc, arată cu degetul spre cer.)* Uitați-vă, uitați-vă, Baronessal

SERAFINA *(șocată)*: Mă uit! Mă uit! Nu văd nimic.

ALVARO: Vă arătam inima dumneavoastră, eliberată din urnă și din cenușă. Rândunică fericită! *(Face un gest aerian către cerul care se întuneacă.)*

SERAFINA: Oh! *(El cîrpește ca o pasăre și își fâlțâie brațele ca pe niște aripi.)* Măscăriciule! Măscăriciule! Încetează! Și eu care te-am luat în serios... și tu iei totul în glumă. *(Fără să vrea, zâmbește la giumbușlucurile lui.)*

ALVARO: Când pot să aduc cămașa înapoi?

SERAFINA: Când mai ai drum pe aici?

ALVARO: O să am drum chiar în seara asta, pentru cină. *Volete?*

SERAFINA: Atunci să te uiți bine la fereastră. Dacă obloanele sunt deschise și e o lumină la fereastră, atunci poți să te oprești... să-ți iei haina, dar dacă obloanele sunt închise, atunci nu te opri, pentru că înseamnă că Rosa mea e acasă. Rosa e flica mea. Acum e la un picnic... poate că o să se întoarcă acasă devreme... dar știi cum sunt picnicurile. De obicei așteaptă... luna... Ca să înceapă să cânte. Nu că nu s-ar cuveni ca doi oameni adulți ca noi să aibă o conversație liniștită – dar Rosa are cincisprezece ani... trebuie să am grijă să-i ofer un exemplu bun.

ALVARO: O să mă uit la fereastră... o să mă uit la fereastră. *(Imită o pasăre în zbor. Iese.)*

SERAFINA: Măscăriciule!

ALVARO *(strigând de afară)*: Hei, nesimțiților! Dați-vă jos de pe camion! Nu v-atingeți de banane!

(Se aude camionul plecând și îndepărtându-se. Serafina stă nemișcată pe scări, privind cerul.)

SERAFINA: Rosario, iartă-mă. Iartă-mă că am putut crede că o minciună așa oribilă ar fi adevărată.

(Luminile din casă se întunecă. Un băiețuș traversează în fugă curtea, ținând în mână, triumfător, un ciorchine mare de banane. O fetiță îl urmărește, țipând ascuțit. Aleargă în jurul casei. Luminile se întunecă. Cortina.)

Actul III

Scena 1

Seara aceleiași zile. Copiii din vecini se joacă în jurul casei. Unul dintre ei numără din cinci în cinci, până la o sută, strigând tare numerele.

Serafina e în sufragerie, așezată pe canapea. Stă țeapănă, îmbrăcată într-o rochie pe care nu a mai purtat-o de la moartea soțului ei, și cu un trandafir în păr. Din atitudinea și mișcările ei se deduce limpede că poartă un corset care o strânge de-i ies ochii.

(Se aude zgomotul unui camion care vine pe șosea. Serafina se ridică într-o poziție forțată, și aproape că nu se poate ține dreaptă. Dar camionul trece fără să se oprească. Corsetul devine insuportabil și Serafina hotărăște să și-l scoată. Trece în spatele canapelei și începe să-l dea jos. Chinuindu-se și icnind, reușește să-l tragă în jos până la genunchi, când se aude de afară zgomotul altui camion. De astă dată, camionul se oprește, cu scrâșnet de frâne. Își dă seama că a venit Alvaro și eforturile ei de a-și scoate corsetul, care-i imobilizează picioarele, devin disperate. Se îndreaptă sărind, cu picioarele prinse în corset, spre camera din spate. Alvaro apare în fața casei.)

ALVARO (vesel): Rândunică fericită! Mă uit la fereastră. Signora Delle Rose!

(Răspunsul Serafinei e un geamăt de disperare. Sare spre perdelele care separă cele două camere și se ascunde după ele în momentul în care Alvaro intră. Ține în mână un pachet și o cutie de bomboane.)

ALVARO: Nu e nimeni aici?

SERAFINA (la început, slab, apoi tot mai tare): Si, si, sunt aici. (În cele din urmă se debarasează de corset.) Da, da, sunt aici. (Ca să-și mascheze stînghereala, aranjează paharele de vin pe o tavă.)

ALVARO: Aud clinchet de pahare. Dați-mi voie să vă ajut.

(Se repede să între între perdele, dar se oprește ca trăsniț.)

SERAFINA: S-a întâmplat... ceva?

ALVARO: Nu m-am așteptat să vă găsesc atât de... frumoasă.

Sunteți o văduvioară tânără.

SERAFINA: Și tu ești... toarnă-ți un pahar.

ALVARO: Am fost la „Frizeria ideală”. Tot tacâmul.

SERAFINA (*pierdută, îndepărtându-se ușor de el*): Ți-ai turnat... ulei de trandafir în păr...

ALVARO: Ulei de trandafir. Vă place cum miroase? (*De afară se aud țipetele sălbatice ale copiilor, și înăuntru urmează o pauză. Serafina clatină încet din cap, copleșită de durerea unei amintiri.*) A, nu vă place mirosul, atunci mă duc să-l spăl, mă duc...

SERAFINA: *No, no, no, fă niente...* Îmi place mirosul.

(*Un puști dă buzna în curte, se ferește de un proiectil invizibil, urlă „Iahhh!”, apoi dispare.*)

SERAFINA: Vrei să ne... așezăm dincolo, pe canapea?

ALVARO: Cred că-i mai bine decât să stăm în picioare în sufragerie. (*Intră solemn în cealaltă cameră.*) Ne așezăm pe canapea?

SERAFINA: Tu te așezi pe canapea. Eu mă așez pe scaun.

ALVARO (*dezamăgit*): Nu vă place să stați pe canapea?

SERAFINA: Pe canapea n-am de ce să mă sprijin. Îmi place să simt o spetează tare în spatele meu.

ALVARO: Scaunul ăla nu mi se pare confortabil.

SERAFINA: Scaunul ăsta e foarte confortabil.

ALVARO: Da-i mai plăcută conversația când doi oameni stau pe o canapea.

SERAFINA: Conversez la fel de bine de pe scaun ca și de pe canapea. (*O pauză. Alvaro, nervos, scutură din umeri.*) De ce-ți scuturi întruna umerii?

ALVARO: A, e un tic... nervos.

SERAFINA: Am crezut că poate ți-e prea strâmt costumul.

ALVARO: Am cumpărat costumul ăsta acum patru ani, când urma să mă însor.

SERAFINA: Dar nu te-ai însurat.

ALVARO: I-am dat un inel cu un stras în loc de diamant. L-a analizat și pe urmă mi-a trântit ușa în nas.

SERAFINA: Cred că și eu aș fi făcut același lucru.

ALVARO: Adică ați fi cumpărat strasul?

SERAFINA: Nu, ți-aș fi trântit ușa.

ALVARO: Ea n-avea ochi sinceri. Dumneavoastră aveți ochi sinceri. Dați-mi mâna ca să vă ghicesc viitorul. (*Serafina își îndepărtează scaunul mai departe de el.*) Văd doi bărbați în viața dumneavoastră.

Unul foarte frumos. Al doilea lipsit de frumusețe. Are urechi prea mari, dar nu la fel de mari ca inima lui. Și sunt trei care atârnă de el. De fapt, patru atârnă de el. Ha, ha, ha!

SERAFINA: Cine-i al patrulea?

ALVARO: Cel pe care-l are orice bărbat, care-l costă cel mai scump și-i provoacă cele mai mari belele, dar pe care se bizuie cel mai mult. Ha, ha, ha!

SERAFINA: Sper că nu ai căzut în vulgarități. *(Se ridică și se întoarce cu spatele la el. Descoperă cutia de bomboane.)* Ce-i cu cutia asta roșie?

ALVARO: Un dar pe care l-am cumpărat pentru o mică doamnă nervoasă, dar drăguță.

SERAFINA: Bomboane? *Grazie*. Dar și așa sunt prea grasă.

ALVARO: Nu ești prea grasă, ești durdulie și apetisantă. *(Se apleacă spre ea și o ciupește de carnea lăptoasă a brațului.)*

SERAFINA: Nu, nu, te rog. Nu mă enerva! Dacă mă enervez încep din nou să plâng.

ALVARO: Atunci să vorbim despre ceva care să-ți alunge necazurile din minte. Ai spus că ai o fiică?

SERAFINA *(cu o voce strangulată)*: Da, am o fată. Se numește Rosa.

ALVARO: Rosa! Rosa! E drăguță?

SERAFINA: Are ochii tatălui ei și sângele lui fierbinte, încăpățânat și sălbatic. Azi a absolvit liceul. Era atât de frumoasă într-o rochie albă de voal și cu un buchet de... trandafiri.

ALVARO: Pun ră mâșag că nu arăta mai frumoasă decât mama ei – cu trandafirul ăsta în păr.

SERAFINA: N-are decât cincisprezece ani.

ALVARO: Cincisprezece?

SERAFINA *(netezindu-și, cu o mână șovăielnică, poala rochiei de mătase albastră)*: Da, numai cincisprezece ani.

ALVARO: Dar are un prieten, nu?

SERAFINA: A cunoscut un marinar.

ALVARO: O, *Dio*, nu-i de mirare că ești nervoasă.

SERAFINA: N-am vrut s-o las să meargă cu marinarul ăsta. Poartă un cercl de aur în ureche.

ALVARO: *Madona Santa!*

SERAFINA: Azi-dimineată și-a tăiat cu un cuțit de bucătărie încheieturile mâinii – nu foarte adânc, dar destul cât să sângereze.

ALVARO: ȚȚȚȚ, ȚȚȚȚ! O fată foarte sălbatică.

SERAFINA: A trebuit să cedez și s-o las să-l aducă aici, să-l cunosc. Zicea că e catolic. L-am pus să îngenuncheze în fața Sfintei Fecioare și să-i promită că o să respecte inocența Rosei mele. Dar de unde știu eu că e, într-adevăr, catolic?

ALVARO (*luându-i mâna*): Sărmana mică doamnă îngrijorată! Dar faptele trebuie înfruntate. Mai devreme sau mai târziu, inocența fiicei dumitale nu va mai fi respectată. Avea vreun... tatuaj?

SERAFINA (*tresărind*): Cine să aibă... ce?

ALVARO: Marinarul avea vreun tatuaj?

SERAFINA: De ce întrebi asta?

ALVARO: Pentru că majoritatea marinarilor sunt tatuați.

SERAFINA: De unde să știu eu dacă are vreun tatuaj sau nu?

ALVARO: Eu am un tatuaj.

SERAFINA: Ai un tatuaj?

ALVARO: *Si, si, veramente.*

SERAFINA: Și ce fel de tatuaj ai?

ALVARO: Ghicește.

SERAFINA: Cred că ai o fată goală, de prin Mările Sudului...

ALVARO: Nicio fată goală.

SERAFINA: Atunci, poate, o inimă mare, roșie, pe care scrie MAMA.

ALVARO: Iar n-ai nimerit, baroneaso!

(*Își scoate cravata și își descheie cu încetineală cămașa, privind-o tot timpul pe Serafina cu un zâmbet intens. Își desface cămașa și se întoarce spre ea, înfățișându-și pieptul gol. Ea scoate un strigăt și se ridică brusc.*)

SERAFINA: *No, no, no! Un trandafir – nu se poate! (Rostește cuvintele de parcă ar vrea să se ferească de sentimentele ei.)*

ALVARO: *Si, si, un trandafir.*

SERAFINA: Nu mă simt bine! Aerul ăsta e...

ALVARO: Ce face? Ce face? Ce spui?

SERAFINA: Casa asta are un acoperiș de tablă... Aerul e... trebuie... să ies afară... să respir... *Scu... Scusatemi. (Iese pe scări și se sprijină de unul din stâlpi, gâfâind răgușit și ținându-și gâtul cu mâna. El iese după ea.)*

ALVARO: N-am avut intenția să te surprind... *Mi displace molto.*

SERAFINA (*cu un calm forțat*): Nu... mai vorbi despre asta! Oricine poate să aibă un tatuaj cu un trandafir... Nu înseamnă nimic... Știi ce înseamnă un acoperiș de tablă... întreaga zi se încinge de căldură și nu

se răcește decât după miezul nopții.

ALVARO: Da, da, da, numai după miezul nopții. *(Ea râde ușor; și-a pierdut aproape suflul, și își reazemă fruntea de stâlp. El își lasă degetele pe ceafa ei.)* Și, nu-i așa? În dormitor e atât de cald, încât nu poți dormi decât în pielea goală...

SERAFINA: Da... nu pot suporta cuvertura.

ALVARO: Nu poți suporta nici măcar... o cămașă de noapte. *(Degetele lui îi alunecă pe spate.)*

SERAFINA: Te rog, e o vrăjitoare aici, alături... tot timpul trage cu ochiul la noi.

ALVARO: A trecut atâta vreme de când n-am mai simțit atingerea moale a cârnii unei femei. *(Ea găfâie audibil și se întoarce spre ușă.)* Unde te duci?

SERAFINA: Mă întorc în casă! *(Intră în sufragerie cu același calm forțat.)*

ALVARO *(venind după ea)*: Ei, ei, ce s-a întâmplat?

SERAFINA: Am impresia că am uitat ceva.

ALVARO: Ce anume?

SERAFINA: Nu-mi amintesc.

ALVARO: Dacă nu-ți amintești, nu poate fi ceva important. Hai să deschidem cutia cu bomboane și să mâncăm câteva.

SERAFINA *(bucuroasă de orice întrerupere)*: Da, da! Deschide cutia. *(Alvaro îi oferă o bomboană de ciocolată. Serafina o privește distrată.)*

ALVARO: Mănâncă, mănâncă bomboana. Dacă n-o mănânci, o să ți se topească în mână și o să ai degetele lipicioase.

SERAFINA: Te rog... eu...

ALVARO: Mănânc-o!

SERAFINA *(cu voce slabă)*: Nu pot, nu pot, m-aș îneca! Ține-o! Mănânc-o tu!

ALVARO: Pune-mi-o în gură. *(Ea îi pune bomboana în gură.)*

Vezi, degetele îți sunt lipicioase.

SERAFINA: Oh... mă duc să mi le spăl. *(Se ridică șovăind. El îi ia mâna și îi linge degetele.)*

ALVARO: Mmmm! Ce bun!

SERAFINA: Oprește-te! Oprește-te! Nu-i frumos!

ALVARO: Îți spăl eu ciocolata, în locul tău.

SERAFINA: Nu, nu, nu! Sunt mama unei fete de cincisprezece ani.

ALVARO: Baroneaso! Avem vârsta arterelor noastre. Liniștește-te! Ai

acum degete albe ca zăpada.

SERAFINA: Tu nu înțelegi... ce simt eu...

ALVARO: Tu nu înțelegi ce simt eu.

SERAFINA (cu îndoială): Ce simți tu? (*Drept răspuns, își întinde palmele spre ea, ca un om înfrigurat care își întinde mâinile spre o sobă caldă.*) Ce... mai... înseamnă... și asta?

ALVARO: Noaptea e caldă, dar eu îmi simt mâinile înghețate.

SERAFINA: Proastă circulație...

ALVARO: Ba nu, prea multă circulație! (*Alvaro devine rugător, se apropie de ea, tremură și se înclină, ca un cerșetor.*)

În camera asta simt dulcea căldură a unei doamne.

SERAFINA (*retrăgându-se, plină de îndoieli*): Ai vorba dulce. Cred că vorbești ademenitor ca să zăpăcești o femeie.

ALVARO: Nu, nu, eu știu, eu știu ce dă căldură lumii, ce face să vină vara. (*Îi ia mâna pe care ea și-o ținea, defensiv, în față, și și-o duce la inimă, strângând-o cu putere.*) Fără ea, fără această căldură, trandafirul n-ar înflori pe tulpina lui și fructele nu s-ar coace pe ramul lor.

SERAFINA: Știu – și camionul – camionul n-ar mai transporta banane. Dar, domnule Mangiacavallo, ceea ce storci în mâna dumată e mâna mea, nu un burete. Și o mână are oase în ea. Și oasele se rup.

ALVARO: *Scusatemi, Baronessa. (Îi eliberează mâna cu o plecăciune).* Pentru mine e plină iarnă, pentru că în viața mea nu există dulcea căldură a unei doamne. Trăiesc cu mâinile în buzunare. (*Își vârstă cu un gest violent mâinile în buzunarele pantalonilor, apoi le scoate din nou. Un mic disc învelit în celofan îi cade din buzunar, fără să-și dea seama, dar Serafina observă pachetelul.*) Nu-ți place poezia. Cum ți se poate adresa un bărbat?

SERAFINA (*încruntată*): Îmi place poezia bună. Ceea ce ți-a căzut din buzunar e o poezie? (*Alvaro se uită în jos.*) Acolo, lângă picior.

ALVARO (*speriat când își dă seama ce a văzut Serafina*): A, asta nu-i... nu-i nimic. (*Împinge cu piciorul preservativul sub canapea.*)

SERAFINA (*aprigă*): Vii și vorbești micos despre femei. Și pe urmă îți cade așa ceva din buzunar. Pleacă de aici, lașule! (*Iese cu mărgele din cameră, împreunând perdelele în spatele ei. El își prinde cu disperare capul în mâini. Pe urmă se apropie, timid, de perdele.*)

ALVARO (*cu voce mică*): Doamnă baroană?

SERAFINA: Ridică ce ți-a căzut pe jos și du-te cu obiectul acela în cartierul Roof Square. *Buona notte!*

ALVARO: Doamnă baroană! *(Desparte perdelele și se uită în cameră.)*

SERAFINA: Ți-am spus noapte bună. Aici nu e o casă de toleranță. Eu nu sunt o târfă.

ALVARO: E mare nevoie să înțelegi omul...

SERAFINA: Eu înțeleg multe. Ți-ai spus că ți-a picat o plească – că ai pus mâna pe un chilipir.

ALVARO: Faci o greșală, doamnă baroană. *(Intră în cameră și cade în genunchi, lângă ea, apăsându-și fața de șoldul ei. Vorbește rapsodic.)* Ce plăcută e o doamnă! Ce plăcută, plăcută, plăcută e atingerea unei doamne!

SERAFINA: Pleacă de aici, mizerabile! Du-te acasă. Lasă-mă! Lasă-mă în pace!

(Serafina sare în sus și fuge în sufragerie. El fuge după ea. Urmărirea e grotesc de violentă și de comică. Un lampadar e răsturnat. Ea înșfacă cutia de bomboane și-l amenință că i-o aruncă în față dacă se mai apropie de ea. El cade din nou în genunchi și lovește cu pumnii în podea, sughițând de plâns.)

ALVARO: Totul merge pe dos în viața mea!

SERAFINA: Ridică-te, ridică-te, ridică-te – nepot de idiotul satului! Te văd oamenii pe fereastră... zgrițuroaica de alături... *(Alvaro se ridică încet.)* Și unde-i cămașa pe care ți-am împrumutat-o? *(El își târăște, abject, pașii prin cameră, apoi îi aduce un pachet ambalat îngrijit.)*

ALVARO: Sora mea a împachetat-o. Era fericită că am cunoscut o doamnă drăguță.

SERAFINA: Poate-și închipuie că eu o să achit nota de la băcănie, în timp ce ea joacă la loto.

ALVARO: Nu-și închipuie nimic. Sora mea e fată bătrână.

Și-ar dori și ea... nepoței, nepoțele...

SERAFINA: Spune-i din partea mea că eu nu ofer nepoței și nepoțele.

(Alvaro scutură violent din umeri și se îndreaptă, cu pași târșiți, spre locul unde și-a lăsat pălăria. Îi șterge borul cu mâneca. Serafina își apasă gura cu încheieturile degetelor; în timp ce-i urmărește gesturile stângace. E puțin stânjenită de umiliința lui. În continuare, vorbește cu demnitatea înțepată a unei văduve a cărei respectabilitate a rezistat ispitei.)

SERAFINA: Acum, domnule Mangiacavallo, te rog să-mi spui

adevărul în legătură cu o anumită chestiune. Când ți-ai făcut tatuajul acela pe piept?

ALVARO (*timid și amărât, privind în jos, la pălărie*): Astă-seară... după cină.

SERAFINA: Așa mi-am închipuit și eu. Ți l-ai făcut pentru că ți-am vorbit de tatuajul soțului meu.

ALVARO: Voiam să fiu cât mai aproape de dumneavoastră... să vă fac... fericită.

SERAFINA: Asta să i-o spui lui mutul! (*El își pune pălăria cu un gest umil.*) Ți-ai făcut tatuajul și ai cumpărat cutia de bomboane după cină, pe urmă ai venit aici să-mi sucești mie capul.

ALVARO: Cutia de bomboane o am de mult.

SERAFINA: De când, mă rog? Dacă nu-i o întrebare indiscretă.

ALVARO: O cumpărasem în seara când mi-a trântit ușa în nas fata aceea căreia i-am luat un inel cu stras.

SERAFINA: Asta să-ți fie învățătură de minte. Nu încerca să duci femeile de nas. Nu ești destul de deștept pentru așa ceva. Ia-ți înapoi cămașa asta. Poți s-o păstrezi.

ALVARO: Cum?

SERAFINA: Păstrează-o. N-o mai vreau!

ALVARO: Adineauri mi-ai cerut-o.

SERAFINA: E o cămașă bărbătească, nu?

ALVARO: Tocmai m-ai acuzat că vreau s-o fur.

SERAFINA: Mă rog, m-ai enervat.

ALVARO: E vina mea că ești de prea mult timp văduvă?

SERAFINA: Faci o greșală.

ALVARO: *Dumneata* faci o greșală.

SERAFINA: Amândoi facem o greșală.

(*O pauză. Amândoi oftează adânc.*)

ALVARO: Ar fi trebuit să fim prieteni, dar ne-am cunoscut într-o zi nepotrivită. Ce-ar fi să ies acum pe ușă, pe urmă să intru și să luăm totul de la capăt, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat?

SERAFINA: Nu, cred că n-ar folosi la nimic. Ziua asta a fost rea de la bun început, din cauza a două femei. Două femei care mi-au spus azi că bărbatul meu mi-a pus coarne de țap.

ALVARO: Cum poți să pui coarne unei văduve?

SERAFINA: Nu acum, înainte, înainte. Mi-au spus că soțul meu a avut o legătură serioasă cu o femeie din cartierul Square Roof. Ce

nume era scris pe cămașă, pe bucățița de hârtie? Îți amintești numele?

ALVARO: Mi-ai cerut să...

SERAFINA: Spune-mi. Îți amintești numele?

ALVARO: Îmi amintesc numele pentru că o cunosc pe femeie. Estelle Hohengarten.

SERAFINA: Du-mă acolo! Du-mă în Square Roof! Așteaptă! Așteaptă. *(Se repede în sufragerie, scoate dintr-un sertar un cuțit de bucătărie și îl vâra în poșetă. Pe urmă se întoarce în camera cealaltă, cu lama cuțitului ieșindu-i afară din poșetă.)*

ALVARO *(văzând cuțitul)*: Se... se plătește o taxă de intrare acolo.

SERAFINA: Las' că le taxezi eu! Du-mă acolo, acum, în minutul ăsta!

ALVARO: Petrecerea începe abia la miezul nopții.

SERAFINA: Eu o s-o încep mai devreme.

ALVARO: Programul de dans începe la miezul nopții.

SERAFINA: O să începă când vreau eu. *(Se repede la telefon.)* Un taxi, vă rog, un taxi! Vreau să merg de la mine de-acasă până în Square Roof. Da, să vină chiar acum să mă ia de acasă și să mă ducă în Square Roof. Numărul meu e... care-i numărul meu? Doamne sfinte, care-i numărul meu? – 64 e numărul casei mele. Repede, repede, repede!

(Țapul behăie afară.)

ALVARO: Baroneasă, îți iese cuțitul din geantă. *(Îi smulge poșeta.)* Ce-ai de gând să faci cu arma asta?

SERAFINA: Să tai limba mincinoasă din gura unei femei. O femeie care pretinde că are pe sân tatuajul pe care-l avea soțul meu, pentru că el mi-ar fi pus mie coarne de țap. Vreau să smulg inima femeii ăsteia, așa cum mi-a sfâșiat-o ea mie.

ALVARO: Nimeni n-o să smulgă inima nimănui.

(Se aude afară o mașină și Serafina se repede pe scări.)

SERAFINA: Hei, taxi, taxi, taxi, hei! *(Mașina trece mai departe fără să oprească. Cu un geamăt, coboară în curte. Alvaro o urmează cu un pahar de vin.)* Ceva... îmi sfâșie inima...

ALVARO *(conducând-o cu blândețe spre casă)*: Baroneaso, bea vinul ăsta aici, și uită-te la steaua aceea de pe cer. *(O reazemă de stâlpul scării și-i pune paharul cu vin în mână tremurândă. Ea e foarte supusă.)* Cunoști numele stelei ăsteia? E Venus. E singura stea de pe cer cu nume femeiesc. Și cine a plasat-o acolo? Domnul Siccardi, managerul

firmei mele de transport? Nu. Dumnezeu a plasat-o acolo. *(Intră în casă și îi scoate cuțitul din poșetă).* Și totuși, există unii oameni care nu cred în nimic. *(Ridică receptorul.)* Esplanada 9-7-0.

SERAFINA: Ce faci?

ALVARO: Bea vinul ăsta și eu îți rezolv problemele. *(La telefon:)* Vă rog, aș dori să vorbesc cu domnișoara Estelle Hohengarten, de la mesele de blackjack...

SERAFINA: Nu vorbi cu femeia aceea, o să-ți spună numai minciuni.

ALVARO: Estelle Hohengarten nu minte. E foarte corectă la jocul de cărți... Estelle? Aici e Mangiacavallo. Trebuie să-ți pun o întrebare – e vorba de o întrebare strict personală.

În legătură cu un conducător de camion foarte arătos, care acum nu mai e în viață, dar care înainte era – se pare – o persoană foarte familiară la voi, în Square Roof. Se numea... *(Se întoarce, întrebător, spre stâlpul de care stă rezemată Serafina.)* Cum se numea, doamnă baroană?

SERAFINA *(care abia de mai respiră):* Rosario delle Rose.

ALVARO: Se numea Rosario delle Rose. *(O pauză.)* E adevărat? Vai, ce păcat!...

(Serafina scapă din mână paharul și se repede în sufragerie, cu un strigăt sălbatic. Smulge receptorul din mâna lui Alvaro și răcnește în el.)

SERAFINA: La telefon e soția lui. Ce știi tu despre soțul meu, ce minciună îmi mai îndrugi?

(Se aude în telefon o voce stridentă.)

VOCEA *(tare și clar):* Nu mai ții minte? Ți-am adus mătasea trandafirică ca să-i faci o cămașă. M-ai întrebat „Pentru un bărbat?” și ți-am răspuns „Da, pentru un bărbat sălbatic ca un țigan.” Dacă crezi că te mint, vino aici și o să-ți arăt trandafirul tatuat pe sânul meu.

(Serafina își îndepărtează receptorul de ureche, de parcă ar fi luat foc. Pe urmă, cu un strigăt răscolitor, îl aruncă pe jos. Se îndreaptă, împleticindu-se, spre Madona. Alvaro o prinde de braț și o împinge, ușor, spre canapea.)

ALVARO: *Piano, piano, Baronessa!* O să-ți treacă, ai să vezi că într-un moment îți trece, *(îi pune o pernă sub cap, apoi așază telefonul în furcă.)*

SERAFINA *(încercând să se ridice de pe canapea):* Camera... se învârtește cu mine.

ALVARO: Ar trebui să mai rămâi culcată. Știu, știu eu ce-ți trebuie.

Un prosop cu puțină gheață în el, să ți-l pui pe frunte. Doamnă baroană... stai culcată acolo până pregătesc eu totul. *(Se duce în spate, la bucătărie, de unde strigă:)* Torno subito, Baronessa, vin imediat.

(Băiețelul intră alergând în curte. Se sprijină de trunchiul înclinat al unui palmier, numărând cu voce tare.)

BĂIEȚELUL: Cinci, zece, cincisprezece, douăzeci, douăzeci și cinci, treizeci...

(Se aude zgomot de gheață spartă.)

SERAFINA: Unde ești? Unde ești?

ALVARO: În bucătărie... pregătesc gheața.

SERAFINA: Vino aici!

ALVARO: Imediat, imediat...

SERAFINA *(întorcându-se spre altar, cu pumnii strânși)*: Nu vreau... Nu vreau... Nu vreau să fac așa ceva!

(Dar se îndreaptă spre altar, cu o mână tremurătoare, întinsă.)

BĂIEȚELUL: Șaptezeci și cinci, optzeci, optzeci și cinci, nouăzeci, nouăzeci și cinci, o sută! Cine nu-i gata îl iau cu lopata!

(La acest zgomot, Serafina ia urna și o aruncă violent în cel mai îndepărtat colț al camerei. Își acoperă imediat fața. Afară, mamele își cheamă copiii acasă. Glasurile lor sunt tandre ca o muzică. Copiii apar încet lângă casă, obosiți de la joacă.)

GIUSEPPINA: Vivi! Vi-vi!

PEPPINA: Salvatore!

VIOLETTA: Bruno! Vino acasă!

(Copiii se împrăstie. Alvaro vine cu spărgătorul de gheață.)

ALVARO: Am spart vârful spărgătorului de gheață.

SERAFINA *(luându-și mâinile de pe față)*: Nu vreau gheață! *(Se uită în jur, dând impresia că o forță nouă îi animă trupul. Vocea îi este răgușită, corpul îi tremură violent, își mijește ochii, își încheștează pumnii.)* Am să-ți arăt acum că și o femeie poate fi puternică și sălbatică asemenea unui bărbat. *(Se duce la ușă, o deschide și strigă:)* Buona notte, domnule Mangiacavallo!

ALVARO: Vrei... vrei să plec?... Acum?

SERAFINA: Nu, nu, ascultă, *cretino!* *(într-o șoaptă stridentă.)* Te prefaci că pleci. Muți camionul într-un loc de unde nu-l poate vedea vrăjitoarea. Pe urmă te întorci pe ușa din spate, pe care o s-o las descuiată. Acum, spune-mi, tare, la revedere, ca să audă vecinii. *(Strigă.) Arrivederci!*

ALVARO: Ha! Ha! *Capisco, înțeleg. (Strigă și el.) Arrivederci! (Coboară scările până la marginea taluzului.)*

SERAFINA (și mai tare): *Buona notte!*

ALVARO: *Buona notte, baronessa.*

SERAFINA (cu o voce gătuită): Trmite-le salutări de la mine, transmite-le, tuturor... salutări.

ALVARO: *Ciao!*

(Alvaro coboară scările și dispăre. Serafina iese în curte. Țapul behăie. Ea murmură sălbatic, ca pentru sine.)

SERAFINA: Sunt o bestie, o bestie feroce!

(Se duce repede în spatele casei. Se aude camionul îndepărtându-se; luminile se aprind în casă. Serafina intră pe ușa din spate, respirând greu. Se îndreaptă spre Madona și i se adresează pătimaș, cu gesturi violente.)

SERAFINA: Acum ascultă-mă și tu pe mine, Preasfântă Fecioară. Ai ținut în palma ta căsuța asta a mea și ai sfărâmat-o. Ai sfărâmat în palmă căsuța asta ca pe un cuib de pasăre; de ce? Pentru că o urăști pe Serafina? – Serafina care te-a adorat? – Nu, nu, nu, tu nu-mi vorbești.

Nu mai cred în tine, Madona. Nu ești decât o păpușă de pe care se jupuește vopseaua, și acum am să-ți sting lumina și am să te uit, așa cum ai uitat-o tu pe Serafina. *(Stinge candela.) Ecco, fatto* – am făcut-o!

(Brusc, pare înspăimântată; vehemența și temeritatea i s-au spulberat. Gâfâie și se îndepărtează de altar, plimbându-și privirea, speriată, în dreapta și în stânga. Papagalul cârâie. Țapul behăie. Noaptea e plină de zgomote sinistre, țipete de păsări, fâlfâit de aripi în tufăriș, râsete îndepărtate. Serafina se duce la fereastră și deschide larg obloanele, ca să intre clarul de lună. Stă la fereastră, gâfâind, astupându-și gura cu pumnul. Se aude deschizându-se ușa din spate. Serafina își ține respirația și se ascunde, parcă pentru a se apăra, în spatele manechinului îmbrăcat în rochie de mireasă. Alvaro intră pe ușa din spate și vorbește cu voce scăzută și foarte excitată.)

ALVARO: Unde... unde ești iubito?

SERAFINA (slab): Aici...

ALVARO: Ai stins luminile.

SERAFINA: Lumina lunii e de-ajuns. *(Alvaro înaintează spre ea. Dinții lui albi sclipesc în întuneric, când zâmbește. Serafina se retrage cu câțiva pași din fața lui. Vorbește cu un glas tremurat, arătând, cu un gest*

stângaci, canapeaua.) Acum... ne putem continua... conversația.
(Cortina cade.)

Scena 2

A doua zi, în zori. Rosa și Jack apar la marginea curții.

ROSA: Credeam că n-or să mai plece. *(Vine în fața casei și îl cheamă și pe el.)* Hai să ne așezăm aici. *(El se supune șovăitor.*

Amândoi sunt foarte serioși. Scena este jucată cât mai aproape de public. Rosa stă foarte dreaptă. El stă în spate, cu mâinile pe umerii ei.)

ROSA *(lăsându-și capul pe spate, spre el)*: Azi a fost cea mai fericită zi din viața mea și acum e cea mai tristă noapte din viața mea...

(El vine în față și se ghemuiește la picioarele ei.)

SERAFINA *(din casă)*: Aaaahhh!

JACK *(sărind speriat)*: Ce-a fost asta?

ROSA *(înciudată)*: Uf, mama care îl visează pe tata.

JACK: Mă simt... ca un ticălos... Un ticălos mârșav.

ROSA: De ce?

JACK: Din cauza promisiunii pe care i-am făcut-o mamei tale.

ROSA: O urăsc că te-a pus să-i faci promisiunea aceea.

JACK: Iubito... Rosa... a vrut să te protejeze.

(Din casă se aude un suspin prelung: „Oooh, Rosario!”.)

ROSA: A vrut să mă protejeze de ceea ce visează ea acum că face.

JACK: Nu... nu... scumpa mea... a vrut să te protejeze pe tine...

(Dinăuntru se aud mici țipete repetate.)

ROSA: Auzi-o cum face amor în somn! Asta vrea să ajung și eu? Să visez să fac dragoste?

JACK *(umil)*: Știe bine că Rosa ei e o roză. Și dorește pentru roza ei pe cineva mai bun decât mine.

ROSA: Mai bun decât... tine? *(Vorbește ca și cum așa ceva ar fi o absurditate.)*

JACK: Tu mă vezi... prin ochelari trandafirii.

ROSA: Eu te văd prin dragoste.

JACK: Da, dar mama ta mă vede prin... rațiunea ei. *(Se aud din nou dinăuntru mici țipete.)* Trebuie să plec. *(Rosa îl ține strâns. Se aude un cocoș cucurigind.)* Iubito, e târziu, s-au trezit și cocoșii.

ROSA: Cocoșii sunt tâmpiți, sunt tâmpiți! E devreme.

JACK: Iubito, acolo, pe insulă, aproape c-am uitat de promisiunea pe care am făcut-o. Aproape c-am uitat... dar nu de tot. Înțelegi, iubito?

ROSA: Uită de promisiune!

JACK: Am fâgăduit în genunchi, în fața Sfintei Fecioare. Acum

trebuie să plec, iubito.

ROSA (*strângându-l puternic în brațe*): Atunci va trebui să-mi rupi brațele.

JACK: Rosa, Rosa, vrei să mă scoți din minți?

ROSA: Vreau să-ți uiți promisiunea.

JACK: Ești foarte tânără, cincisprezece ani – ești prea tânără.

ROSA: *Caro, caro, carissimo!*

JACK: Trebuie să-ți păstrezi sentimentele astea pentru când ai să fii mai mare.

ROSA: *Carissimo!*

JACK: Înfrânează-ți sentimentele pentru când ai să crești mare.

ROSA: De doi ani am crescut mare.

JACK: Nu, nu, nu despre asta am vorbit...

ROSA: Sunt destul de mare ca să mă mărit și să fac... un copil.

JACK (*sărind în sus*): Oh, Dumnezeule mare! (*Se învârteste în jurul ei. Rosa îi blochează drumul cu trupul ei.*)

ROSA: Știu, știu, nu mă dorești. (*Jack geme printre dinții strânși.*) Nu, asta-i, nu mă dorești.

JACK: Ascultă-mă! Aproape că ai dat de belea, azi, pe insulă. Aproape, dar nu de tot. Dar, de fapt, nu s-a întâmplat nimic, așa că poți... da totul uitării.

ROSA: E singurul lucru din viața mea pe care țin să mi-l amintesc mereu. Când te întorci la New Orleans?

JACK: Măine.

ROSA: Și când pleacă vaporul tău?

JACK: Măine.

ROSA: Unde?

JACK: În Guatemala.

SERAFINA (*din casă*): Aaahhh!

ROSA: E o călătorie lungă?

JACK: După Guatemala, Buenos Aires. După Buenos Aires, Rio. Apoi, strâmtoarea Magellan și coasta de vest a Americii de Sud și trei alte porturi până să ancorăm la San Francisco.

ROSA: Nu cred că... o să te mai văd...

JACK: N-o să se scufunde vasul!

ROSA (*cu voce slabă*): Nu, dar... cred că s-ar putea întâmpla... Doar o singură dată, și dacă nu se întâmplă acum, n-o să se mai întâmple niciodată. (*Un cocoș cântă. Se uită, triști, unul la celălalt.*) Nu trebuie să

fii bătrân ca să înțelegi cum merg lucrurile astea. O dată, prima dată, nu s-ar întâmpla decât o dată... Dumnezeuule... Ca să-mi pot aduce aminte... Alte dăți... da, s-ar putea să mai fie... Dar prima... ca să nu pot uita niciodată. *(Cu un mic suspin, ia chipiul lui alb, marinăresc, și i-l înmânează cu gravitate.)* Îmi pare rău că... n-ai dorit!

JACK *(luând chipiul și aruncându-l pe jos)*: Uită-te aici! Uită-te la degetele mele! Vezi jultiturile de pe încheieturi? Le am pentru c-am izbit mereu cu pumnii în puntea vapoarașului care ne-a adus de pe insulă!

ROSA: Pentru că... pentru că nu s-a întâmplat? *(Jack își mișcă violent capul în sus și în jos, în chip de confirmare. Rosa îi ia din nou chipiul și i-l oferă.)* Din cauza promisiunii pe care i-ai făcut-o mamei? N-am s-o iert niciodată... *(O pauză.)* La ce oră trebuie să te imbarci mâine după-amiază?

JACK: De ce?

ROSA: Spune-mi la ce oră te imbarci?

JACK: La cinci. De ce?

ROSA: Și ce ai de gând să faci până la cinci?

JACK: Mă rog, aș putea să-ți spun o minciună, că o să mă duc în parcul Audubon și o să culeg margarete – dacă asta e ceea ce vrei să auzi.

ROSA: Nu, spune-mi adevărul.

JACK: Foarte bine, o să trag la un hotel de trei parale din North Rampart Street. Ca să mă îmbăt. Pe urmă o să mă... *(Nu-și termină fraza, dar ea îl înțelege. Îi aranjează frumos chipiul pe părul blond.)*

ROSA: Fă-mi o favoare. *(Mâna ei alunecă de la chipiu pe obraji și apoi pe gura lui.)* Înainte să te îmbeți și înainte să te... înainte să...

JACK: Ei?

ROSA: Uită-te în sala de așteptare a autobuzelor Greyhound. Te rog. La ora douăsprezece.

JACK: De ce?

ROSA: S-ar putea să mă găsești acolo, așteptându-te.

JACK: La... la ce bun?

ROSA: N-am fost niciodată într-un hotel, dar știu că au numere pe uși. Și, uneori, numerele astea sunt norocoase... Uneori... Nu-i așa?

JACK: Vrei să mă bagi la închisoare zece ani?

ROSA: Vreau să-mi dai cerceul acela de aur din ureche să-l pun pe degetul meu... Vreau să-ți dăruiesc inima mea, să o păstrezi pe vecie. Pe vecie! Pe vecie! *(Cu un suspin ușor, se lipește de el.)* Caută-mă! O să

fiu acolo!

JACK *(cu respirația tăiată)*: În viața mea nu am simțit ceva mai dulce decât căldura trupului tău în brațele mele...

(Se smulge din îmbrățișare și fuge spre stradă. Din curte se uită la ea aprig, ca un tigru printre zăbrelele cuștii. Ea se sprijină de stâlpii scării, aplecată în față.)

ROSA: Caută-mă! Voi fi acolo.

(Jack se îndepărtează de casă, fugind. Rosa intră în tăcere, își scoate rochia și se trănțește pe sofa, zvârlindu-și pantofii din picioare. Pe urmă începe să plângă, așa cum numai o dată plângi în viață. Scena se întinecă.)

Scena 3

Trei ore mai târziu.

Se vede întâi interiorul casei, profilată pe un cer de noapte, albastru, înstelat ca rochia Madonei. Se luminează de zi.

(Lumina slabă ne-o dezvăluie pe Rosa adormită pe sofa. Cuvertura e dată la o parte, pentru că a fost o noapte foarte caldă, și pe suprafața concavă a așternutului alb zace, ca într-o cochilie de scoică, trupul fetei adormite, îmbrăcată doar într-un furou alb.

Un cocoș cântă. O adiere de vânt mișcă perdelele albe și cârceii de viță care încadrează fereastra. Cerul se luminează treptat, glorioasele reflexe purpurii ale dimineții se ivesc pe fundalul siniliu al cerului, unde planeta Venus sclipește încă neclintită.

În spatele casei se aude o voce de bărbat tușind răgușit și mormăind ca un om care a băut vântos întreaga noapte. Se aud niște arcuri de pat scârțâind, o siluetă greoaie se scoală. Acum se filtrează lumină printre perdelele care despart cele două încăperi.

Se aud pași grei și Alvaro intră, împleticindu-se, în sufragerie, strângând sub braț ultima sticlă de vin spumant; abia de-și poate ține ochii deschiși, picioarele îi sunt ca de cauciuc, și exclamă întruna „Uuh-uuh-uuh-uuh!...”, ca un câine bătrân care gâfâie. Scena ar trebui interpretată cu ușurința pantomimică, aproape fantezistă, a comediilor de început ale lui Chaplin. Alvaro e îmbrăcat în pantaloni și gol până la brâu. Când intră, se ciocnește de unul dintre manechinele văduvei, se trage îndărăt, mângâie cu palma sâniul umflați ai manechinului, rostind timid, apologetic.)

ALVARO: Scuzați-mă, doamnă, eu sunt nepotul idiotului din satul Ribera.

(Alvaro se împiedică de masa de lucru și impactul îl propulsează drept în perdelele de la intrarea în sufragerie. Dă la o parte perdelele și se ține de ele, privind în cameră. Văzând fata adormită, clipește de câteva ori, scoate pe nări un sunet fornăit și își flutură mâna în fața ochilor, ca pentru a alunga o vedenie. Afară, țapul behăie. Ca răspuns, Alvaro rostește într-o șoaptă joasă, de bas: „Che bella!”. Prima silabă a cuvântului „bella” e mult prelungită, aproape ca behăitul țapului. Încet,

cu un efort cumplit, de parcă s-ar fi găsit la marginea unei prăpăstii, se cațără pe sofa și se ghemuiește, într-o poziție de broască, peste fata adormită, rostind, de astă dată, cu glas tare „Che bella!”, pe un ton de veselă surpriză inocentă. Rosa se trezește, țiță chiar înainte de a se deștepta de-a binelea, și sare din pat atât de violent, încât Alvaro se rostogolește pe jos. Serafina țiță aproape simultan cu Rosa. Intră în sufragerie în cămașa ei de noapte sfâșiată și dezordonată. La vederea bărbatului ghemuit lângă sofa, stupefacția momentană se transformă într-un acces de furie turbată. Se aruncă pe el ca o pasăre de pradă, sfâșindu-l, zgâriindu-l cu ghearele. Alvaro se apără cu un braț de lovituri, târându-se prin sufragerie. Serafina pune mâna pe măturoidul cu care începe să-l scarmene în cap și să-l lovească unde apucă, în timp ce el se ferește stângaci. Asaltul se petrece aproape fără niciun cuvânt. Doar de fiecare dată când îl lovește, Serafina șuieră „Spurcăciune!” În cele din urmă, el apucă un manechin pe care-l ține în față ca pe un scut, în timp ce le imploră pe cele două femei.)

ALVARO: Ascultați-mă, doamnă baroană, domnișoară, n-am știut ce fac, visam! Pur și simplu visam! Totul se învârtea cu mine, totul era răsturnat. Am crezut că dumneavoastră, domnișoară, erați mama dumneavoastră. Sunt beat! *Per favore!*

ROSA (apucând mătura): Ajunge, mamă!

SERAFINA (alergând la telefon): Poliția!

ROSA (smulgându-i receptorul din mână): Nu, nu, nu! Vrei să afle toată lumea?

SERAFINA (cu voce slabă): Să afle?... Să afle ce, cara?

ROSA: Dă-i hainele, mamă, și fă-l să plece. (Se înfășoară într-un cearceaf)

ALVARO: Signorina, domnișoară! Vă jur că mă mișcam în vis.

SERAFINA: Să nu cutezi să vorbești cu fiica mea. (Apoi, întorcându-se spre Rosa.) Cine-i bărbatul ăsta? Cum a intrat omul ăsta în casă?

ROSA (pe un ton rece): Mamă, taci din gură. Dă-i hainele din dormitor ca să poată pleca.

ALVARO: Îmi pare atât de rău! Îmi pare atât de rău! Nu-mi aduc aminte nimic, decât că visam.

SERAFINA (împingându-l cu măturoidul spre fundul casei): Du-te, îmbracă-te, nepot al idiotului satului. Repede, repede, mai repede! (Alvaro continuă să se scuze.) Nu-mi vorbi! Să nu scoți un cuvânt, că te omor!

(Câteva momente mai târziu, Alvaro apare în curte, venind în spatele casei, cu hainele pe jumătate deschiate și poalele cămășii afară din pantaloni.)

ALVARO: Dar, baroneaso, să știi că te iubesc. *(Un ceainic zboară din casă peste capul lui. Vrăjitoarea izbucnește în râs.)*

Alvaro se retrage disperat, vârându-și cămașa în pantaloni și dând din cap.) Baroneaso, baroneaso, te iubesc! *(Când Alvaro fuge, vrăjitoarea croncăne.)*

VOCEA VRĂJITOAREI: Macaronarii și-au dat iar poalele peste cap! A dormit la ea, toată noaptea, un șofer de camion!

(Rosa se îmbracă în mare grabă. A șterpelit dintr-un sertar al biroului un furou elegant, din satin alb, și dispăre un moment după un paravan ca să-l îmbrace. Serafina vine din nou în cameră, spășită. Peste cămașă, a îmbrăcat un chimono negru, imprimat cu maci roșii. Vocea îi tremură de teamă, rușine, scuze.)

ROSA *(de după paravan)*: A plecat bărbatul acela?

SERAFINA: Care... bărbat?

ROSA: Bărbatul acela.

SERAFINA *(inventând disperată)*: Nu-mi dau seama cum a intrat în casă. Se vede că am uitat să închid ușa din spate.

ROSA: Da, probabil că asta a fost.

SERAFINA: Sau poate a intrat pe fereastră.

ROSA: Sau poate că a căzut pe coș. *(Iese de după paravan în furoul alb de mireasă.)*

SERAFINA: De ce-ai îmbrăcat furoul ăsta pe care-l păstram pentru nunta ta?

ROSA: Pentru că așa vreau. E un motiv destul de bun. *(Își piaptănă părul cu mișcări furioase.)*

SERAFINA: Vreau să înțelegi ce a fost cu omul acela. A fost un om care... a fost... a fost un om care...

ROSA: Nu poți născoci o minciună?

SERAFINA: A fost un șofer de camion, *cara*. S-a încăierat cu cineva... era hăituit de polițiști!

ROSA: L-au hăituit până-n dormitorul tău?

SERAFINA: Mi-a fost milă de el, i-am dat primul ajutor, l-am lăsat să doarmă pe podea. Mi-a promis... că...

ROSA: A ingenuncheat în fața Fecioarei Maria? A făgăduit că o să-ți respecte inocența?

SERAFINA: Oh, cara, cara. *(Renunțând la orice prefăcătorie.)* Era sicilian; avea ulei de trandafir în păr și pe piept trandafirul tatuat al tatălui tău. În camera întunecată nu i-am văzut fața de măscărici. Am închis ochii și am visat că era tatăl tău...

ROSA: *Basta! Basta!* Nu vreau să mai aud nimic. Singurul lucru mai rău decât un mincinos e un mincinos care e și ipocrit.

SERAFINA: Ascultă-mă, *per favore.* *(Rosa se întoarce dinspre oglindă și o fixează pe mama ei cu o privire lungă, acuzatoare. Serafina se închircește în ea.)* Nu te mai uita la mine în felul ăsta, cu ochii tatălui tău. *(Își acoperă fața cu mâinile, ca orbită de o lumină puternică.)*

ROSA: Da, mă uit la tine cu ochii tatălui meu! Te văd în felul în care te vedea el. *(Fuge la masă și ia pușculița înformă de purcel.)* Uite-așa te vedea, ca pe porcul ăsta. *(Serafina scoate un geamăt lung, răscolitor, ca de femeie care naște.)* Am nevoie de cinci dolari. Am să-i iau din ăsta. *(Sparge pușculița trântind-o pe jos și ia niște bani, pe care-i vâără în poșetă. Serafina se apleacă să strângă cioburile. Rosa e acum complet îmbrăcată, dar șovăie, puțin rușinată de cruzimea ei – dar numai puțin. Serafina nu se poate uita în ochii fiicei ei. În cele din urmă, vorbește.)*

SERAFINA: Ce frumoasă e... fiica mea! Du-te la băiat.

ROSA *(ca și cum ar vrea să se scuze)*: Mamă – nu m-a atins – a spus numai „Che bella!”.

(Serafina se întoarce încet, rușinată, ca să o înfrunte. Ca o țărancă în fața unei tinere prințese. Rosa se uită lung la ea, pe urmă fuge brusc din casă. Serafina strigă după ea.)

SERAFINA: Rosa, Rosa... ceasul de mână! *(Serafina scoate din cutie micul cadou, și aleargă cu ceasul în mână. O strigă din nou pe fiica ei, întinzând mâna care ține ceasul, dar își pierde suflul: „Rosa, Rosa, ceasul de mână!” Brațul îi cade moale, de-a lungul trupului. Distrată, absentă, duce din nou ceasul la ureche. Îl scutură ușor, pe urmă râde mirată.)*

Assunta apare din spate și intră direct în casă, ca și cum Serafina ar fi chemat-o.)

SERAFINA: Assunta, urna s-a spart. Cenușa s-a împrăștiat pe jos și eu nu pot s-o ating.

(Assunta se apleacă să culeagă cioburile urnei. Serafina se duce la altar și reaprinde candela din fața Madonei.)

ASSUNTA: Nu e niciun pic de cenușă.

SERAFINA: Unde... unde s-o fi risipit? Unde e cenușa?

ASSUNTA (*făcându-și cruce în fața altarului*): A suflat-o vântul.

(*Assunta îi dă Serafinei cioburile care au mai rămas din urnă. Serafina le răsucește cu tandrețe în mâini, apoi le așază pe scăunașul de ingenunchere – prie-dieu – din fața Madonei.*)

SERAFINA: Un bărbat, dacă-l arzi, rămâne din el doar un pumn de cenușă. Nicio femeie nu-l poate păstra. Trebuie să-l risipească vântul.

(*Se aude vocea lui Alvaro, strigând de pe șosea.*)

ALVARO: Rândunica fericită! *Rondinella felice!*

(*Femeile din vecini aud chemarea lui Alvaro și izbucnesc în râsete batjocoritoare. Pe urmă se adună în fața casei, venind din direcții diferite.*)

PEPPINA: Serafina delle Rose!

GIUSEPPINA: Baroneaso! Baroneasa delle Rose!

PEPPINA: E un bărbat pe drum fără cămașă pe el!

GIUSEPPINA (*încântată*): Si, si, senza camicia!

PEPPINA: N-are decât un trandafir tatuat pe piept. (*Adresându-se celorlalte femei.*) I-o fi încuiat cămașa ca să nu se ducă la liceu.

(*Femeile râd cât le ține gura. În casă, Serafina ia pachetul care conține cămașa de mătase trandafirie, în timp ce Assunta închide obloanele.*)

SERAFINA: Un momento! (*Rupe hârtia, scoate cămașa și iese pe verandă, ținând, sfidător, cămașa deasupra capului.*) Iată cămașa!

(*Serafina aruncă din mână cămașa, care e prinsă, pe dată, de Peppina. În acest punct, începe din nou muzica, și continuă până la sfârșitul piesei. Peppina flutură în vânt cămașa, ca pe o flamură, și i-o pasează Giuseppinei. Giuseppina i-o trece Mariellei, de la care ajunge la Violetta, care e plasată pe o ridicătură, astfel încât cămașa colorată descrie un zig-zag, până ajunge pe taluzul de la marginea șoselei. În timp ce-și pasează cămașa, femeile strigă.*)

PEPPINA: Uitați-vă la cămașa asta! Culoarea trandafirului!

MARIELLA (*strigând către Alvaro*): Curaj, signori

GIUSEPPINA: Avanti, avanti, signor!

VIOLETTA (*de pe creasta taluzului, executând o fluturare finală a cămășii*): Coraggio, coraggio! Baroneasa te așteaptă!

(*Hohote de râs amestecate cu șipetele femeilor. Pe urmă acestea se împrăstie ca un cârd de păsări. Serafina rămâne pe verandă, cu ochii închiși și o mână înțelestată pe piept. Assunta se apropie de ea și îi oferă un pahar de vin, pe care l-a umplut în casă.*)

ASSUNTA: Stai liniștită.

SERAFINA (*cu răsuflarea tăiată*): Assunta, o să-ți spun ceva ce n-o să-ți vină să crezi.

ASSUNTA (*cu un umor duios*): Nu există lucru pe care eu să nu-l pot crede.

SERAFINA: Simt din nou, pe sânul meu, arsura trandafirului. Știu ce înseamnă asta. Înseamnă că am prins rod din nou. (*Ridică o clipă paharul la buze, apoi i-l dă înapoi Assuntei.*) Sunt din nou două vieți în trupul meu! Două, două vieți! Din nou două vieți.

VOCEA LUI ALVARO (*tandru presantă*): *Rondinella felice!* Rândunică fericită! (*Alvaro nu e vizibil, dar Serafina pornește, încet, în direcția vocii.*)

ASSUNTA: Unde te duci, Serafina?

SERAFINA (*strigând către Alvaro*): Vin, *amore!* Amore mio, așteaptă-mă, că vin!

(*Pornește spre șosea, cortina se lasă, iar muzica execută un glissando.*)

Pisica pe acoperișul fierbinte

Pentru Maria

*Te rog, din trista-ți înălțime, bunule părinte,
Revarsă asupra-mi blestem, lacrimi, furioase cuvinte.
Nu fi îngăduitor cu noaptea care se-așterne.
Afurisește moartea luminii eterne.*

Dylan Thomas

Personajele

MARGARET

BRICK

MAE (*uneori numită Sora Mare*)

MAMA-MARE

DIXIE, o fetiță

PAPA CEL MARE

GOOPER (*uneori numit Fratele Mare*),

DOCTORUL BAUGH (*pronunțat „Bau”*)

SERVITORI

COPII

Note pentru scenograf

Decorul înfățișează camera de zi-dormitor a unei locuințe de pe o plantație de bumbac din delta fluviului Mississippi. Camera, situată la etaj, este înconjurată de o terasă-galerie care încercuiește toată casa. Încăperea are o ușă dublă, mare, care răspunde pe terasă și prin care se zăresc balustrade albe și cerul de vară, care se întunecă treptat, în înserare și apoi în noapte, pe parcursul piesei ce se desfășoară într-o singură după-amiază și seară, exact în spațiul temporal în care este interpretată.

Stilul mobilierului e victorian, cu o amprentă de Orient îndepărtat.

Pe un perete lateral se găsesc ușa care duce spre baie și, în fața ei, ușa care răspunde în hol. Două piese de mobilier sunt indispensabile: un pat dublu, mare, cu suprafața ușor înclinată pentru ca persoanele care se întind pe el să poată fi bine văzute, și, rezemată de perete, între uși, o monumentală monstruozitate tipică vremurilor noastre: o combină uriașă, conținând radio, pick-up și televizor, precum și un mic bar în care se găsesc numeroase sticle și pahare.

Decorul poate fi mult mai puțin realist decât l-am descris eu. Cred că pereții s-ar putea dizolva în văzduh și tavanul ar putea fi înlocuit de cer.

O seară de vară; acțiunea este continuă, întreruptă doar de două pauze.

Actul I

La ridicarea cortinei, cineva face un duș în baie, a cărei ușă e pe jumătate deschisă. O femeie tânără, foarte drăguță, cu o expresie de îngrijorare pe chip, intră în dormitor și se îndreaptă spre ușa băii.

MARGARET (*strigând ca să acopere zgomotul dușului*): Unu' din monștrii ăia fără gât a scăpat pe rochia mea o felie de pâine caldă cu unt, așa că trebuie să mă schimb!

(Apa dușului se închide și Brick, fără a fi încă văzut, îi răspunde pe un ton de interes prefăcut, care-i maschează totala indiferență, tonul caracteristic cu care se adresează soției sale.)

BRICK: Ce-ai spus, Maggie? N-am putut să te aud din cauza apei.

MARGARET: Mă rog... am făcut doar o remarcă... unu' din monștrii ăia fără gât mi-a pătat rochia frumoasă de dantelă, așa că trebuie să mă schimb. (*Deschide și închide cu zgomot sertarele scrinului.*)

BRICK: De ce-i numești pe puștii lui Gooper monștri fără gât?

MARGARET: Pentru că n-au gât. Nu-i un motiv suficient?

BRICK: Chiar n-au gât?

MARGARET: În niciun caz unul vizibil. Căpățânile umflate le sunt plasate direct pe corpurile dolofane, fără niciun element de tranziție.

BRICK: Asta-i rău.

MARGARET: Sigur că-i rău, pentru că n-ai cum să le sucești gâtul. Înțelegi, iubitele? (*Își scoate rochia și rămâne într-un furou de satin sidefiu, garnisit cu dantelă.*) Da, sunt niște monștri fără gât și toate ființele fără gât sunt monștri... (*De afară se aud țipete de copii.*) Îi auzi? Îi auzi cum răcnesc? Nu știu unde le este localizată vocea, din moment ce n-au gât. Ce să-ți spun, la masă m-au enervat în asemenea hal, încât îmi venea să-mi las capul pe spate și să scot un urlet care să se audă până dincolo de graniță, în Louisiana. Și i-am spus scumpei tale cumnățele, Mae: „Draga mea, nu poți să-ți îndopi odraslele la o masă separată, acoperită cu o față de masă din mușama? Uite ce mizerie au făcut pe fața de masă de dantelă!” Iar Mae a căscat niște ochi cât cepele și a scheunat: „Vaiii, nuuu! De ziua de naștere a lui Papa cel Mare? Vai de mine, nu mi-ar ierta-o niciodată!” Pot să-ți spun însă că Papa cel Mare nu a răbdat să-i audă pe cei cinci monștri fără gât leorpăind și plescăind în mâncare. Și-a aruncat furculița pe masă și a zbierat:

„Gooper, pentru Dumnezeu, de ce nu duci purceii ăștia la o troacă, în bucătărie?” Îți spun sincer, îmi venea să urlu de bucurie! Gândește-te, Brick, cinci puradei și al șaselea pe drum. Și-au cărat toată șatra după ei, ca pe niște lighioane de expus la bălci. Și tot timpul îi pun pe plozi să facă fel de fel de năzdrăvănii: „Mezinu’, ia arată-i lui Papa cel Mare cum faci tu chestia aia; fetița, spune-i lui Papa cel Mare poezioara! Comoară, ia arată-i gropițele tale! Frățioare, arată-i lui Papa cel Mare cum stai tu în cap!” Și așa turuie întruna și nu mai încetează cu aluziile că tu și cu mine n-avem copii, că suntem sterpi și, deci, inutili. E comic, desigur, dar și dezgustător, pentru că-i cu ochi și cu sprâncene ce urmăresc ei.

BRICK (*lipsit de interes*): Ce urmăresc, Maggie?

MARGARET: Știi foarte bine.

BRICK (*ieșind din baie*): Nu, nu știu.

(*Stă în ușa băii uscându-și părul cu un prosop și sprijinindu-se de suportul de prosoape pentru că are o gleznă scrântită și îmbrăcată în ghips. E zvelt și drept ca un băiețandru. Băutura nu a făcut încă ravagii asupra lui.*)

MARGARET: Atunci am să-ți spun eu ce urmăresc, băiețăș. Să-ți sufle partea ta din moștenirea lui taică-tu și... (*Se oprește o clipă, ca înghețată, înainte de remarca următoare. Apoi urmează cu glas scăzut, de parcă face o confesiune dureroasă.*)... Acum când știm că Papa cel Mare o să moară de... cancer... (*Se aud glasuri de jos, de pe peluză. Margaret își înalță brațele goale și își pudrează subțiorile, oftând.*) E atâta lumină în camera asta...

BRICK (*încet, dar tăios*): Știm?

MARGARET: Ce să știm?

BRICK: Că Papa cel Mare moare de cancer?

MARGARET: Azi a sosit rezultatul biopsiei.

BRICK: O...

MARGARET: Da, chiar adineauri am aflat rezultatul... și nu m-a surprins, puișor. Încă din primăvara trecută, când am venit aici, am recunoscut simptomele și pun mâna-n foc că și Fratele Mare și nevastă-sa n-au avut nicio îndoială. De aceea și-au contramandat în vara asta vacanța lor obișnuită în răcoarea munților și-au venit fuga-fuguța cu tot tribul de urlători după ei. Și de ce o țin întruna în aluzii la Rainbow Hill? Știi ce-i Rainbow Hill? Un sanatoriu vestit pentru alcoolicii și drogații din lumea filmului.

BRICK: Eu nu fac parte din lumea filmului.

MARGARET: Nu, și nu te droghezi. Dar în rest, ești un candidat perfect pentru Rainbow Hill, pușor, și acolo au de gând să te expedieze – dar numai peste cadavrul meu! Da, numai peste cadavrul meu or să te trimită de aici, dar tare le-ar mai plăcea s-o facă. Și atunci Fratele Mare ar strânge baierile pungii și ne-ar ajusta îndemnizațiile, poate c-ar căpăta imputernicire judecătorească și ne-ar tăia toate creditele oriunde și oricând ar pofti. Nemernicul!... Ți-ar plăcea așa ceva, pușor? Mă rog, tu ai făcut tot ce ți-a stat în putință ca să se ajungă aici, ai făcut tot ce-ai putut ca să-i ajuți și să-i sprijini în planul ăsta drăcesc al lor... Ți-ai părăsit slujba și te-ai dedicat trup și suflet ocupației de a te pili. Și, colac peste pupăză, ți-ai mai scrântit și glezna azi-noapte pe terenul de sport al Universității. Ce-ai făcut acolo? Cursă cu obstacole? La două sau trei noaptea. Nemaipomenit! Te-au dat ăia la ziar, au publicat un articolăș despre un fost foarte cunoscut atlet, care azi-noapte a pornit de unul singur într-o cursă cu obstacole, pe terenul de sport al Universității, și care, nefiind în formă, s-a împiedicat la primul obstacol. Fratele Gooper pretinde că a făcut uz de influența lui ca să nu-ți divulge numele sau măcar inițialele. Dar, Brick, tu ai totuși un avantaj asupra lui!

(În timpul acestei tirade, Brick, șchiopătând, s-a întins lenevos pe patul alb ca neaua și s-a întors, cu precauție, pe o parte.)

BRICK (sec): Ai spus ceva, Maggie?

MARGARET: Papa cel Mare e topit după tine, dragule. Și nu-i înghite pe Fratele cel Mare și pe nevastă-sa, monstrul ăsta de fertilitate, Mae. Știi de unde știi? După expresia feței lui când iapa asta îl gratifică cu unul din subiectele ei favorite – de pildă, cum a refuzat ea să fie anesteziată când a fătat gemenii. Pentru că a simțit că maternitatea e o experiență pe care trebuie s-o trăiești deplin, cu toată luciditatea, ca să-i poți aprecia miracolul.

Ha! Sau cum l-a convins pe Fratele Mare să stea la căpătâiul ei în sala de nașteri, ca nu cumva să piardă vreo fărâmă din miracolul de a produce monștri fără gât... Papa cel Mare are față de ăștia doi aceeași atitudine ca și mine! În ce mă privește, îl iau din când în când peste picior, dar bătrânul îmi îngăduie. Uneori îmi face impresia că Papa cel Mare simte o atracție sexuală inconștientă față de mine.

BRICK: Ce te face să crezi c-ar avea o atracție sexuală față de tine, Maggie?

MARGARET: Felul în care îmi cântărește din ochi trupul când îi

vorbesc, își lasă privirile pe țâțele mele și se linge pe buze. Ha, ha!

BRICK: Ești dezgustătoare.

MARGARET: Ți-a spus cineva vreodată că ești un puritan cu un morcov în cur? Foarte frumos că bătrânul ăsta, cu un picior în groapă, se uită la corpul meu cu ceea ce mi se pare a fi o apreciere binemeritată. Și vrei să-ți mai spun una nostimă? Bătrânul habar n-are câți plozi au produs Mae și Gooper. „Câți copii aveți?” i-a întrebat la masă, de parcă Fratele Mare și nevastă-sa erau niște cunoștințe noi pentru el. Și când l-au informat că au cinci și că numărul șase e pe drum, părea neplăcut surprins. *(Se aud țipete de jos.)* Rageți, monștrilor! *(Se întoarce spre Brick cu un zâmbet fermecător care se stinge când observă că el privește în gol, fără s-o ia în seamă.)* Da, pușor, ar fi trebuit să fii și tu azi la masa aniversară. Știi, Papa cel Mare, Domnul să-l țină, e cel mai scump moșulică din lume, dar când vede haleala în față, nu-i mai pasă de nimic. Mae și Gooper erau așezați unul lângă altul, chiar în fața lui Papa cel Mare, și-l urmăreau ca niște ulii, înfulecând și trâncănind despre „drăgălășenia” și „deșteptăciunea” monștrilor fără gât. Iar monstruleții fără gât erau înșirați în jurul mesei, unii în scaune înalte, alții cocoțați pe enciclopedii, toți cu pălării de hârtie care de care mai trăsните, în cinstea zilei de naștere a lui Papa cel Mare. Și vreau să-ți spun că în tot timpul mesei, Fratele Mare și consoarta lui n-au încetat să-și dea coate și să-și facă semne și să-și tragă ghionturi – ce mai, parcă erau doi trișori la cărți care jupuiau un fraier. Până și Mama-Mare, Domnul s-o țină, care n-are mintea cea mai strălucită și mai ageră din lume, și-a dat seama și a spus: „Gooper, ce vă tot faceți semne tu și cu Mae?” Îți jur că aproape m-am înecat de bucurie! *(Margaret se așază în fața măsutei de toaletă, cu spatele la Brick care o urmărește cu o privire nedefinită. Amuzată? Șocată? Disprețuitoare? Câte ceva din toate astea.)* Știi, frate-tu Gooper încă își mai face iluzia că a făcut un pas uriaș pe scara socială când s-a însurat cu domnișoara Mae Flynn din Memphis. Dar Flynn n-a avut niciodată altceva decât bani și pe ăștia i-a pierdut. Erau doar niște parveniți. Desigur, Mae Flynn a ieșit în lume cu opt ani înainte să-mi fac eu debutul la Nashville, dar eu am avut niște prieteni din Memphis de la care am aflat cine contează cu adevărat și cine nu, în societatea de acolo. Și, știi, Papa Flynn a scăpat ca prin urechile acului de gherlă pentru niște matrapazlăcuri la bursă, când i s-a prăbușit lanțul de magazine, iar Mae, o fi fost ea regina Carnavalului

Bumbacului, cum ne împuie toată ziua urechile ca nu cumva să uităm, da' asta-i o cinste pentru care n-o invidiez. Auzi, să stai cocoțată pe un tron de tinichea într-o rablă de camion și să străbați Strada Mare zâmbind, făcând temenele și bezele la toți derbedeii. (*Îl zărește pe Brick în oglindă și se întoarce cu fața la el*): De ce te uiți așa la mine?

BRICK (*fluierând ușor*): Cum mă uit, Maggie?

MARGARET (*cu intensitate și spaimă*): Așa cum te uitai la mine înainte să-ți surprind privirea în oglindă și să începi să fluieri. Nu știu cum să-ți explic, dar mi-a înghețat sângele în vine. Și în ultima vreme te-am surprins de multe ori privindu-mă în felul ăsta. La ce te gândești când mă privești așa?

BRICK: Nu eram conștient că mă uitam la tine, Maggie.

MARGARET: Mă rog, eu eram conștientă, la ce te gândeai?

BRICK: Nu-mi amintesc să mă fi gândit la ceva.

MARGARET: Nu-ți imaginezi că știu? Nu-ți dai seama că știu?

BRICK (*pe un ton rece*): Ce știi, Maggie?

Margaret (*străduindu-se să-și găsească cuvintele*): Că am suferit... O oribilă... transformare. Că am devenit... dură! Furibundă... Crudă! Asta ai observat la mine în ultima vreme. Cum ai putut să nu observi? Așa e. Nu mai sunt... sensibilă ca altădată. Nu-mi mai pot îngădui să fiu sensibilă. (*Face eforturi ca să-și recapete stăpânirea de sine.*) Dar Brick? Brick?

BRICK: Ai spus ceva?

MARGARET: Am vrut să spun ceva. Anume că mă simt singură. Foarte singură.

BRICK: Fiecare dintre noi e singur...

MARGARET: Trăind alături de un om pe care-l iubești, te poți simți mai singur decât atunci când nu ai pe nimeni... dacă cel pe care-l iubești nu simte nimic pentru tine.

(*O scurtă pauză. Brick, sărind într-un picior vine în mijlocul scenei și o întreabă pe soția lui fără să o privească:*)

BRICK: Ai prefera să trăiești singură, Maggie?

MARGARET: Nu!... Dumnezeu!... Nu! (*O altă pauză dureroasă. Evident, Maggie își înfrânează cuvintele pe care ar dori să le rostească.*) Ai făcut un duș bun?

BRICK: Îhi!

MARGARET: Apa era rece?

BRICK: Nu.

MARGARET: Dar te-a înviorat?

BRICK: M-a înviorat...

MARGARET: Știu eu ceva care te-ar înviora și mai tare.

BRICK: Ce?

MARGARET: Un masaj cu alcool. Sau cu colonie.

BRICK: Țasta-i bun după antrenament, ori eu nu fac antrenament, Maggie.

MARGARET: Totuși te menții în formă.

BRICK (*indiferent*): Găsești?

MARGARET: Eu credeam că băutorii se degradează fizic, dar văd că m-am înșelat.

BRICK (*sec*): Mulțumesc, Maggie.

MARGARET: Ești singurul băutor din câți cunosc eu care nu s-a buhăit.

BRICK: Și eu mă cam fleșcăiesc, Maggie.

MARGARET: Mai devreme sau mai târziu tot te fleșcăiește băutura. Și Skipper începuse să se fleșcăiască... (*Își curmă brusc vorba.*) Îmi pare rău, niciodată nu mă pot opri să nu zgândăr o rană dureroasă – ca să-ți spun drept, aș prefera să te buhăiești. Dacă te-ai urăți, martiriul Sfintei Maggie ar fi mai ușor de îndurat. Dar n-am eu norocul ăsta. Dimpotrivă, am impresia că de când te-ai dedat la beție ai devenit și mai atrăgător. (*De pe pajiștea de jos se aud sunetele jocului de crochet, glasuri mai apropiate sau mai îndepărtate.*) Totdeauna ai avut aerul ăsta detașat, de parcă participi la un joc fără să te intereseze dacă o să câștigi sau nu, și acum că ai pierdut jocul – de fapt nu l-ai pierdut, ci l-ai abandonat – ai acel farmec rar, pe care îl întâlnești doar la oamenii foarte bătrâni sau la bolnavii incurabili, farmecul celui învins.

Arăți atât de detașat, detașat, de o detașare demnă de invidiat. (*Glasuri de afară.*) Joacă crochet. A rășărit o lună palidă, abia de începe să se îngălbenească... Și erai un amant formidabil... Un bărbat extraordinar la pat și cred că lucrul ăsta se datora indiferenței tale. N-am dreptate? Niciodată nu-ți faci griji cum o să fie, o făceai natural, lejer, încet, cu calm și încredere absolută, de parcă ai fi deschis o ușă unei doamne sau ai fi invitat-o să se așeze la masă, fără să-ți exprimi în vreun fel dorința. Indiferența asta te făcea formidabil la pat – ciudat – dar adevărat... Știi, dacă aș ști că niciodată, niciodată, niciodată n-o să mai vrei să faci dragoste cu mine... m-aș duce la bucătărie, aș lua cuțitul cel mai lung și mai ascuțit și mi l-aș înfige direct în inimă. Jur

că asta aş face. (*Zgomote de mingi lovite şi glasuri de afară.*) În noaptea asta, târziu, am să-ţi spun că te iubesc şi poate că până atunci ai să fii destul de beat ca să mă crezi. Da, joacă crochet afară... Şi Papa cel Mare o să moară de cancer. La ce te gândeai când te-am prins uitându-te la mine în felul acela? Te gândeai la Skipper? (*Brick se ridică şi îşi ia cârja.*) Ah, scuză-mă, iartă-mă, Brick, dar legile tăcerii nu funcţionează la mine. Nu, legile tăcerii nu funcţionează... (*Brick se îndreaptă spre bar; dă o băutură pe gât şi se freacă pe cap cu un prosop.*) Nu, pentru mine legile tăcerii nu funcţionează. Când ceva îţi macină memoria sau imaginaţia, nu-ţi poţi impune legea tăcerii, e ca şi cum ai zăvorî uşa unei case în flăcări, în speranţa că o să uiţi de incendiu. Dar faptul că eviţi să înfrunţi focul nu-l stinge. A ţine un lucru sub tăcere nu face decât să-l dilate, să-l amplifice, să-l intensifice. Creşte şi te macină în tăcere, devine malign...

(*Brick scapă cârja din mână.*)

BRICK: Dă-mi cârja!

MARGARET: Sprijină-te de mine.

BRICK: Nu! Dă-mi cârja.

MARGARET: Haide, sprijină-te de umărul meu.

BRICK (*tunător*): Nu vreau să mă sprijin de umărul tău. Ai de gând să-mi dai cârja sau trebuie să mă târăsc pe jos şi s-o...

MARGARET: Haide, haide, ţine-o! (*Îi aruncă cârja.*) Nu trebuie să strigăm unul la celălalt, pereţii ăştia au urechi... (*Brick topăie direct la bar şi îşi mai pune o dată de băut.*) E prima dată, de multă vreme, când te-am auzit ţipând la mine, Brick. S-a produs o fisură în zidul care te înconjoară? Cred că-i un semn bun... Un semn de enervare la jucătorul în defensivă!

BRICK: Încă nu s-a petrecut, Maggie.

MARGARET: Ce?

BRICK: Declicul acela din cap care mă anunţă că am băut destul încât să mă simt senin. Vrei să-mi faci o favoare?

MARGARET: Poate că da. Ce favoare?

BRICK: Stăpâneşte-ţi vocea, vorbeşte mai încet.

MARGARET (*Într-o şoaptă răguşită*): Îţi fac favoarea, am să vorbesc în şoaptă sau n-am să vorbesc deloc, dacă şi tu ai să-mi faci mie favoarea ca băutura asta să fie ultima, până se sfârşeşte petrecerea.

BRICK: Ce petrecere?

MARGARET: Petrecerea în cinstea zilei de naştere a lui Papa cel

Mare.

BRICK: Azi e ziua de naștere a lui Papa cel Mare?

MARGARET: Știi foarte bine.

BRICK: Nu, n-am știut, am uitat.

MARGARET: Mă rog, mi-am amintit eu pentru tine.

BRICK: Frumos din partea ta, Maggie.

MARGARET: Nu trebuie să scrii decât câteva rânduri pe cartonașul ăsta.

BRICK: Scrie tu, Maggie.

MARGARET: Trebuie să fie scrisul tău, e cadoul pe care i-l faci tu. Pe al meu i l-am dat deja. Pe cadoul tău trebuie să fie scrisul tău.

BRICK: Nu i-am luat niciun cadou.

MARGARET: Am cumpărat eu cadoul pentru tine.

BRICK: Foarte bine, atunci scrie-i și urarea.

MARGARET: Ca să știe că ai uitat de ziua lui? Scrie pur și simplu „Cu dragoste, Brick”, pentru numele lui...

BRICK: Nu!

MARGARET: Trebuie să scrii!

BRICK: Nu trebuie să fac nimic ce nu doresc să fac. Uiți mereu condițiile în care am acceptat să trăiesc cu tine.

MARGARET: Nu trăiești cu mine. Ocupăm doar aceeași colivie.

BRICK: Trebuie să ții minte condițiile asupra cărora am căzut amândoi de acord.

MARGARET: Sunt niște condiții imposibile!

BRICK: Atunci de ce nu...

(Se aud zgomote la ușă.)

MARGARET: Ssst! Cine-i acolo? E cineva la ușă?

MAE *(de afară)*: Pot să intru o clipă?

MARGARET: Ah, tu erai! Desigur. Intră, Mae.

(Mae intră ținând în sus un arc cu săgeți.)

MAE: Brick, ăsta îți aparține?

MARGARET: Vai, Sora Mare, ăsta-i trofeul pe care l-am câștigat eu la întrecerea universitară de arcași.

MAE: E foarte periculos să lași așa ceva într-o casă plină cu copii normali și zburdalnici, atrași de arme.

MARGARET: „Copiii normali și zburdalnici atrași de arme” ar trebui învățați să nu pună mâna pe lucruri care nu le aparțin.

MAE: Maggie, scumpo, dacă ai avea și tu copii, ai ști cum stau

lucrurile. Vrei, te rog, să încui drăcia asta și să ascunzi cheia?

MARGARET: Sora Mare, nimeni nu pune la cale distrugerea plozilor tăi. Eu și Brick avem autorizații speciale de arcași și o să plecăm la Moon Lake la vânatoare de câprioare, de îndată ce o să înceapă sezonul. Ador să alerg cu câinii prin pădure, să alerg, să sar peste obstacole...

MAE: Apropo, Brick, ce-ți face glezna?

BRICK: Nu mă doare. Mă mănâncă.

MAE: Vai, vai, Brick – ar fi trebuit să cobori după cină. Copiii au organizat un mic spectacol. Polly a cântat la pian, Buster și Sonny la baterie, s-au stins luminile, iar Dixie și Trixie au dansat un balet, în costume de zâne, la lumina lumânărilor. Papa cel Mare era entuziasmat. Entuziasmat!

MARGARET (*cu un hohot de râs, din ușa debaralei unde ascunde arcul*): Da, sunt convinsă. Mi se rupe inima că n-am participat și noi. (*Revine în cameră.*) Mae, ia spune-mi, de ce ai dat puștilor tăi nume de câței?

MAE: Nume de câței?

MARGARET (*suavă*): Dixie, Trixie, Buster, Sonny, Polly!... Parc-ar fi patru câini și un papagal...

MAE: Maggie! Ești ca o mătă cu ghearele scoase!

MARGARET (*zâmbind*): Sunt, într-adevăr, pisică. Dar tu nu înțelegi de glumă, Sora Mare?

MAE: Îmi plac glumele când au haz. Doar cunoști numele adevărate ale copiilor noștri. Numele adevărat al lui Buster e Robert, al lui Sonny e Saunders... (*De jos o strigă Gooper: „Hei, Mae!” Ea se repede la ușă spunând:*) Antractul s-a terminat. Pe curând!

MARGARET: Mă întreb care-o fi numele adevărat al lui Dixie?

BRICK: Maggie, nu-ți folosește la nimic să fii o mătă cu ghearele scoase...

MARGARET: Știu! Sunt ca o mătă? Pentru că sunt roasă de invidie și arsă de dorință? Brick, am să-ți scot costumul de șantung pe care l-ai cumpărat la Roma și o cămașă de mătase cu monogramă și butonii cu safir pe care-i porți atât de rar...

BRICK: Nu pot să-mi trag pantalonii peste bandajul de ghips.

MARGARET: Ba poți. Am să te ajut eu.

BRICK: N-am de gând să mă îmbrac, Maggie.

MARGARET: Dar măcar să-ți pui o pijama albă de mătase?

BRICK: Asta da, Maggie.

MARGARET: Îți mulțumesc, îți mulțumesc din inimă.

BRICK: Pentru puțin.

MARGARET: O, Brick! Cât trebuie să mai țină starea asta de lucruri? Pedepsa? N-am îndurat destul, nu mi-am ispășit osânda, n-aș putea solicita... o grațiere?

BRICK: Maggie, îmi strici efectul băuturii. În ultima vreme, ai o voce de parc-ai fi alergat pe scări într-un suflet să anunți că locuința a luat foc.

MARGARET: Nu-i de mirare, nu-i de mirare. Dar tu știi cum mă simt, Brick? *Mă simt ca o pisică pe un acoperiș de tablă fierbinte.*

BRICK: Atunci sări de pe acoperiș, sări! Pisicile sar de pe acoperiș și aterizează în patru labe.

MARGARET: Ah, da!

BRICK: Fă-o! Pentru Dumnezeu – fă-o!

MARGARET: Ce să fac?

BRICK: Ia-ți un amant!

MARGARET: Nu mă interesează niciun bărbat în afară de tine. Și cu ochii închiși, tot pe tine te vād. De ce nu te urâțești, Brick, de ce nu te buhăiești, nu te pocești, ca să pot suporta mai ușor? *(Se repede la ușa de la hol, o deschide, ascultă.)* Concertul continuă jos. Bravo, monștri fără gât, bravo!

(Trânțește ușa și o încuie.)

BRICK: De ce-ai încuiat ușa?

MARGARET: Ca să avem măcar o clipă de intimitate.

BRICK: Doar știi, Maggie.

MARGARET: Nu, nu știu nimic.

(Se repede la ușile dinspre terasă și trage draperiile.)

BRICK: Nu te prosti.

MARGARET: Când e vorba de tine, n-am nimic împotriva să mă prostesc.

BRICK: Dar eu am ceva împotriva, Maggie. Mă simt jenat pentru tine.

MARGARET: Te simți jenat! Atunci nu mă mai tortura. Nu pot continua să trăiesc în condițiile astea.

BRICK: Ai fost de acord...

MARGARET: Știu, dar...

BRICK: Acceptă condițiile...

MARGARET: NU POT! NU POT! NU POT! *(Îl prinde de umăr.)*

BRICK: Lasă-mă.

(Se desprinde din încheștarea ei, apucă un taburet și-l ridică, asemenea unui înlănțitor de circ în fața unei pantere.)

Ea îl privește, își apasă pumnul în gură, apoi izbucnește într-un râs ascuțit, aproape isteric. El rămâne grav un moment, pe urmă zâmbeste și lasă scaunul jos.)

(Mama-Mare strigă prin ușa închisă:)

MAMA-MARE: Fiule! Fiule! Fiule!

BRICK: Ce este, Mama-Mare?

MAMA-MARE *(de afară)*: Fiule! Am primit cea mai grozavă veste în legătură cu Papa cel Mare. A trebuit să fug până la tine să-ți dau vestea... *(Încearcă clanța.)* De ce-ați încuiat ușa? Vă temeți că sunt hoți în casă?

MARGARET: Mama-Mare, Brick se îmbracă, e încă dezbrăcat.

MAMA-MARE: Ei, las' că n-o fi prima dată când îl văd pe Brick dezbrăcat. Haide, deschideți ușa!

(Margaret, cu o grimasă, se duce și deschide ușa, în timp ce Brick topăie până în camera de baie. Mama-Mare apare gâfâind și pufăind ca un bulldog bătrân. E scurtă și grasă. Cei șaiszeci de ani și cele optzeci și cinci de kilograme o fac să vorbească cu răsuflarea tăiată.)

MAMA-MARE: Unde-i Brick? Brick – vino repede jos, fiule, n-am decât o secundă liberă și am vrut să-ți dau veștile bune despre Papa cel Mare... nu pot să sufăr uși încuiate în casă...

MARGARET *(cu veselie afectată)*: Am observat, Mama-Mare, dar oamenii au nevoie și de câteva clipe de intimitate, nu?

MAMA-MARE: Nu, cucoană, nu în casa mea, nu! De ce ți-ai scos rochia? Mi-a plăcut cum îți venea rochia aia de dantelă, drăguț.

MARGARET: Și mie îmi plăcea, dar unul din micuții și drăguții mei parteneri de masă a folosit-o drept șervet...

MAMA-MARE *(culegând ciorapii de pe jos)*: Cum?

MARGARET: Știi, Mama-Mare, Mae și Gooper sunt atât de susceptibili când e vorba de copiii ăia... Îți mulțumesc, Mama-Mare... *(Bătrâna i-a întins, bombănind, ciorapii luați de pe jos.)*... încât nici nu-ți vine să pomenesci că ar fi loc și de mai bine în educația lor...

MAMA-MARE: Brick, grăbește-te! Taci, Maggie, ție pur și simplu nu-ți plac copiii.

MARGARET: Ba-mi plac mult copiii. Îi ador – dar copiii bine crescuți.

MAMA-MARE *(cu blândețe)*: Bine, atunci de ce nu faci niște copii ai

tăi pe care să-i crești bine, în loc să te iei tot timpul de micuții lui Gooper și ai lui Mae?

GOOPER (*strigând de jos*): Hei, Mama-Mare, Betsy și Hugh vor să plece și te așteaptă să-și ia la revedere.

MAMA-MARE: Spune-le să-și țină caii, cobor într-un minut.

GOOPER: Bine!

(*Mama-Mare se întoarce spre ușa băii și strigă:*)

MAMA-MARE: Băiete, mă auzi de acolo? Am primit de la clinică rezultatul complet al analizelor, e complet negativ, fiule, totul e negativ, absolut normal. Nu are decât un fleac de tulburare funcțională care se cheamă colon spastic. Mă auzi, fiule?

MARGARET: Te aude, Mama-Mare.

MAMA-MARE: Atunci de ce nu zice nimic? Doamne sfinte, o veste ca asta ar trebui să-l facă să strige. Eu una am strigat de bucurie, te rog să mă crezi. Am strigat și am plâns în hohote și am căzut în genunchi – uită-te aici! (*Își suflecă fusta.*) Vezi vânătăile unde m-am lovit la genunchi? A fost nevoie de amândoi doctorii ca să mă ridice în picioare. (*Râde.*) Papa cel Mare era furios. Dar nu-i o veste minunată? (*Din nou cu fața spre sala de baie.*) Ce zici, după toate necazurile prin care a trecut, să primească un rezultat ca ăsta, tocmai de ziua lui de naștere? Papa cel Mare a încercat să nu arate ce povară i s-a luat de pe inimă, dar nu mă duce el pe mine. Era cât pe-acți să izbucnească și el în lacrimi.

GOOPER (*de afară*): Mama-Mare!

MAMA-MARE: Ține-i pe oamenii ăia acolo și nu-i lăsa să plece. Haide, îmbrăcați-vă și voi, o să sărbătorim aniversarea lui Papa cel Mare aici sus, din cauza gleznei tale. Cum îi merge cu glezna, Maggie?

MARGARET: Mă rog, și-a scrântit-o...

MAMA-MARE: Știu că și-a scrântit-o. Te întreb dacă îl mai doare?

MARGARET: Mă tem că nu-ți pot oferi această informație, Mama-Mare. Trebuie să-l întrebi pe el.

GOOPER: Mama-Mare! Vino odată! Hugh și Betsy nu mai pot aștepta.

MAMA-MARE (*strigând*): Viiiin! (*Dă să plece. La ușă se întoarce și arată cu degetul întâi spre ușa băii, apoi spre barul cu băuturi, vrând să spună: „A mai băut?” Margaret se preface că nu înțelege, clatină din cap și își înalță sprâncenele. Mama-Mare se răgoiește la ea.*) Încetează s-o faci pe proasta cu mine! Vreau să știu dacă a mai băut mult?

MARGARET (*râzând ușor*): O, cred că a mai dat un pahar pe gât după masă.

MAMA-MARE: Nu-i motiv de râs. Unii bărbați când se însoară se lasă de băutură și alții se apucă de băutură. Brick n-a atins niciodată un strop de alcool înainte de a se însura.

MARGARET (*strigând*): Nu-i frumos ce spui!

MAMA-MARE: Frumos, nefrumos, vreau să-ți pun o întrebare, una singură: Îi dai lui Brick satisfacție la pat?

MARGARET: De ce nu întrebi dacă el îmi dă mie satisfacție la pat?

MAMA-MARE: Pentru că știu lucrul ăsta.

MARGARET: Întotdeauna e nevoie de doi...

MAMA-MARE: Ceva nu-i în regulă cu voi. Nu aveți copii și fiul meu s-a apucat de băutură.

GOOPER (*de jos*): Mamă, vino odată!

MAMA-MARE (*din ușă, arătând spre pat*): Dacă o căsnicie eșuează pe stânci, stâncile sunt acolo, în pat...

MARGARET: Nu-i frumos...

(*Mama-Mare s-a făcut nevăzută, trântind ușa după ea. Margaret e singură și își resimte singurătatea. Își curbează umerii, își înalță brațele cu pumnii încheștați și închide ochii ca un copil pe cale să i se facă o injecție. Când îi redeschide, se vede în oglinda ovală, se privește cu o grimasă și își vorbește singură: Cine ești tu? apoi își răspunde pe o altă voce, batjocoritoare: Eu sunt Maggie, pisica! Se înfrânează pe dată, auzind ușa de la baie deschizându-se, și își aprinde o țigară.*)

BRICK: A plecat Mama-Mare?

MARGARET: A plecat. (*Brick iese ținând din baie, ținând în mână paharul gol, și se duce direct la bar, fluierând ușor.*) Știi, viața noastră sexuală nu a secăt treptat, așa cum se întâmplă de obicei, ci a fost curmată brusc, mult înainte de a-i fi venit vremea să sece, așa că ar putea să reînvie. Am toată încrederea. De asta țin să fiu mereu atrăgătoare. Pentru clipa când ai să mă vezi din nou așa cum mă văd alți bărbați. Da, așa cum mă văd alți bărbați. Pentru că bărbații mă văd încă, Brick, și le place ce văd la mine. Da, da. Unii și-ar da și... Uită-te la mine, Brick! (*Se oprește în fața oglinzii lungi, ovale, și își mângâie sânii, apoi șoldurile.*) Uită-te ce carne tare am. Nimic căzut, nimic lăsat, nicio părțică... Alți bărbați mă doresc. Poate că fața mea arată uneori prea încordată, dar mi-am păstrat corpul așa cum ți l-ai păstrat și tu, și bărbații mi-l admiră. Încă se mai întorc capete după

mine pe stradă. Ce mai, săptămâna trecută, la Memphis, oriunde mă duceam, bărbații mă dezbrăcau din priviri, la club, la restaurante, în magazine, n-a existat un bărbat pe care să-l întâlnesc și să nu mă mănânce din ochi, ba chiar, la petrecerea dată de Alice pentru verii ei din New York, cel mai bine bărbat dintre toți a venit după mine pe scări și a încercat să între cu forța în toaleta pentru doamne.

BRICK: Și de ce nu i-ai dat drumul înăuntru, Maggie?

MARGARET: Pentru că nu sunt genul ăsta de femeie. Nu neg că m-am simțit tentată. Vrei să știi cine era? Sonny Boy Maxwell.

BRICK: A, Sonny Boy Maxwell era un fundaș bun, până când s-a rănit la coloană și a trebuit să renunțe.

MARGARET: Acum nu e nici rănit și n-are nici nevastă și i se scurg ochii după mine.

BRICK: În cazul ăsta nu văd de ce nu l-ai lăsat să vină după tine la toaletă.

MARGARET: Și să ne prindă careva acolo? Nu sunt chiar atât de găscă. O, s-ar putea să te înșel cândva, din moment ce mă îndemni cu atâta ardoare s-o fac. Dar dacă am s-o fac, fii sigur că am să aleg un loc și un moment despre care să nu știe nimeni în afară de mine și de bărbatul respectiv. Pentru că n-am de gând să-ți ofer un motiv de divorț pentru infidelitate sau pentru orice altceva...

BRICK: Maggie n-am să divorțez de tine pentru infidelitate sau pentru orice altceva. Nu știi lucrul ăsta? Drace, aș răsufla ușurat dacă aș afla că ți-ai găsit un amant.

MARGARET: N-am de gând să risc. Prefer să miaun pe acoperișul fierbinte.

BRICK: Un acoperiș fierbinte e un loc cam incomod.

MARGARET: Da, dar prefer să stau pe el atâta timp cât va trebui.

BRICK: Ai putea să mă părăsești, Maggie. *(Reîncepe să fluiera.)*

MARGARET: Nu vreau și n-am de gând să te părăsesc! Și dacă aș face-o, n-ai un ban pentru divorț, în afară de îndemnizația de la Papa cel Mare, care o să moară de cancer.

(Pentru prima dată, tragedia lui Papa cel Mare pare să penetreze vizibil în conștiința lui Brick. Se uită la Margaret.)

BRICK: Dar Mama-Mare tocmai ne-a anunțat că n-o să moară, că rezultatul a fost bun.

MARGARET: Așa crede ea pentru că i s-a băgat pe gât aceeași poveste ca și lui. Și s-au prins amândoi... Dar diseară ei o să i se spună

adevărul. Când Papa cel Mare o să se ducă la culcare, o să i se spună și ei adevărul. Are o formă malignă și e în ultimul stadiu.

BRICK: Papa cel Mare știe?

MARGARET: Știi vreodată bolnavii de cancer? Nimeni nu le spune: „Ești pe moarte.” Trebuie să-i înșeli. Trebuie să se înșele singuri.

BRICK: De ce?

MARGARET: De ce? Pentru că ființele umane visează la nemurire, uite de asta. Dar cei mai mulți doresc nemurirea pe pământ și nu în ceruri. *(Brick scoate un răs scurt.)* Ei bine... *(începe să se rimeleze)*, așa stau lucrurile... *(Privește în jur.)* Unde mi-oi fi lăsat țigara? Nu vreau să dau foc la casă, cel puțin cât se află aici Mae și Gooper și cei cinci monștri. *(Își găsește țigara și începe să tragă din ea, continuând:)* Deci asta e ultima aniversare a lui Papa cel Mare. Și Mae și Gooper știu prea bine, nu te îndoi. Ei sunt primii care au aflat rezultatul, direct de la clinică. De asta au dat buzna aici în formație completă, cu monștrii fără gât. Dar știi un lucru? Papa cel Mare nu a făcut niciun testament. N-a făcut în viața lui vreun testament, așa încât campania lor e menită doar să-i deschidă ochii că tu bei și că eu n-am făcut copii. *(Margaret continuă, parcă psalmodiind:)* Știi, eu țin la Papa cel Mare, mi-e drag bătrânul ăsta, mi-e sincer drag...

BRICK *(pe un ton vag)*: Știu...

MARGARET: L-am admirat întotdeauna în ciuda grosolăniei lui, a cuvintelor lui porcoase și așa mai departe. Pentru că Papa cel Mare este ceea ce este și nu se împăunează cu lucrul ăsta. Nu s-a transformat în „gentleman fermier”, a rămas tot țărănoiul cu ceafă groasă care a fost când a venit prima dată aici să muncească pentru bătrânii Jack Straw și Peter Ochello. Dar a preluat ferma de la ei și a prefăcut-o în cea mai mare plantație din Deltă. Întotdeauna mi-a plăcut Papa cel Mare... *(Vine în fața scenei.)* Da, asta-i ultima lui aniversare și-mi pare rău. Însă înfrunt situația. E nevoie de bani ca să porți de grijă unui bețiv și, se pare că, în ultima vreme, asta-i misiunea care mi s-a încredințat.

BRICK: Nu-i nevoie să-mi porți de grijă.

MARGARET: Ba da. Doi oameni naufragiați în aceeași barcă trebuie să-și poarte de grijă unul celuilalt. Tu, cel puțin, ai nevoie de bani ca să-ți cumperi mai multe Echo Spring, când o să ți se termine provizia actuală. Sau o să te mulțumești cu bere de zece cenți? Mae și Gooper au de gând să ne priveze de orice moștenire pentru că tu bei și eu n-am făcut copii. Dar noi le putem zădărnici planul. O să le zădărnici

planul! Brick, știi, toată viața mea eu am fost dezgustător de săracă. Țasta-i adevărul, Brick!

BRICK: Nu spun că nu-i așa.

MARGARET: Totdeauna a trebuit să lingșesc oameni pe care nu-i puteam suferi pentru că ei aveau bani și eu eram sărăntoacă. Tu nu poți concepe ce înseamnă să fii sărac. Mă rog, am să-ți fac o comparație, e ca și cum tu te-ai afla la o mie de kilometri de băutura Echo Spring... și ar trebui să te întorci la ea călcând pe glezna scrântită – fără cârjă. Țasta înseamnă să fii sărăntoacă, obligată să lingșești niște rude pe care le detești pentru că au bani și tu n-ai decât niște haine de căpătat. Nici taică-meu nu se dădea în lături de la băutura, ba își iubea paharul așa cum iubești tu Echo Spring. Și biata maică-mea, obligată să salveze aparențele și să mențină un simulacru de poziție socială din o sută cincizeci de dolari pe lună! Când mi-am făcut debutul în societate, nu aveau decât două rochii de seară. Una pe care mi-o croise mama după un tipar din *Vogue*, și alta căpătată de la o verișoară bogată pe care o uram. Rochia în care m-am măritat cu tine era rochia de mireasă a bunicii. Uite de ce sunt ca o pisică pe un acoperiș fierbinte! Și dacă poți să fii tânăr și lefter, bătrân și fără bani nu poți. Trebuie să îmbătrânești cu bani, pentru că a fi bătrân și calic e îngrozitor; trebuie să fii sau una sau alta, ori tânăr, ori bogat, nu poți fi și bătrân și cu buzunarele goale. Țasta-i adevărul, Brick... (*Brick fluieră încet.*) Mă rog, acum m-am îmbrăcat, sunt gata, nu mai am nimic de făcut. (*Pierdută, aproape înspăimântată.*) Sunt gata, nu mai am nimic de făcut... (*Se învârtește prin cameră, fără rost, și își vorbește singură.*) Ce caut eu?... A, am uitat brățările... Ascultă-mă, Brick, m-am gândit mult și cred că acum știu unde am greșit. Da, am greșit când ți-am spus adevărul despre chestia cu Skipper. N-ar fi trebuit să-ți mărturisesc niciodată, a fost o eroare fatală, n-ar fi trebuit să-ți spun ce s-a întâmplat între mine și Skipper.

BRICK: Maggie, încetează să mai vorbești despre Skipper! Îți cer categoric, Maggie, încetează să mai vorbești despre Skipper.

MARGARET: Trebuie să înțelegi că eu și Skipper...

BRICK: Nu pricepi că vorbesc serios, Maggie? Te lași înșelată de faptul că par calm? Uite ce-i, Maggie. Faci un joc periculos. Te joci... te joci cu ceva cu care nimeni nu ar trebui să se joace.

MARGARET: De astă dată am de gând să spun lucrurilor pe nume. Skipper și cu mine am făcut dragoste – dacă se poate numi dragoste

ceea ce a fost între noi – pentru că ne ajuta pe amândoi să ne simțim puțin mai aproape de tine. Vezi tu, păcătosule, tu ai cerut întotdeauna prea mult de la oameni, de la mine, de la el, de la toți nenorociții care au avut neșansa să te iubească; și au fost mulți nefericiți din ăștia, mulți, în afară de mine și de Skipper. Ai cerut îngrozitor de mult de la toți cei care te iubeau – pe tine – ființa superioară – făptura divină! Și eu și Skipper am făcut dragoste, visând, fiecare dintre noi, că făceam dragoste cu tine. Da, da, da! Țasta-i adevărul adevărat! De ce ți se pare înfiorător? Mie-mi place, cred că adevărul e... da! N-ar fi trebuit să-ți spun...

BRICK (*nefiresc de calm, ținându-și capul nemișcat și ușor dat pe spate*): Skipper mi-a spus. Nu tu, Maggie.

MARGARET: Ba eu ți-am spus!

BRICK: După ce-mi spusese el.

MARGARET: Ce importanță are cine ți-a spus întâi?

(*De afară se aude un glas de copil. Brick iese în ușa terasei și strigă.*)

BRICK: Fetițo! Hei, fetițo!

FETIȚA (*de la distanță*): Da, unchiule Brick?

BRICK: Spune-le celor de jos să vină la mine în cameră. Adu-i pe toți sus!

MARGARET: Nu mă pot înfrâna, dacă trebuie, am să strig totul în fața tuturor!

BRICK: Fetițo! Du-te! Du-te! Fă ce ți-am cerut! Cheamă-i aici!

FETIȚA: OK.

MARGARET: Pentru că sunt lucruri care trebuie spuse și tu... tu... nu-mi dai voie niciodată să vorbesc. (*Suspină, apoi se stăpânește și continuă aproape calm.*) A fost unul dintre lucrurile acelea frumoase, ideale, pe care le întâlnești în vechile legende grecești; nici n-ar fi putut să fie altfel, tu fiind tu, ceea ce a făcut ca totul să fie atât de trist, atât de tragic, pentru că era vorba de o iubire care nu putea duce la nicio împlinire, despre care nici măcar nu se putea vorbi deschis.

BRICK: Maggie, încetează!

MARGARET: Brick, trebuie să mă crezi, eu una înțeleg tot ce s-a întâmplat... eu... eu socotesc că a fost ceva... nobil. Nu-ți dai seama că sunt sinceră când îți spun că respect ceea ce s-a întâmplat. Singura mea observație, singura observație pe care o fac, este aceea că viața trebuie lăsată să continue chiar și după ce visul despre viață a fost... spulberat. (*Brick nu are cârja la îndemână. Sprâjinindu-se de mobile, se duce să și-o ia, în timp ce Maggie continuă ca în transă.*) Îmi aduc

aminte, la universitate, când ne-am dat întâlnire în patru: eu și Gladys Fitzgerald, și tu și Skipper. Ei bine, a fost mai mult o întâlnire între tine și Skipper. Gladys și cu mine eram doar un fel de decor, ca și cum era nevoie să vă însoțim ca să creăm o impresie bună în public... un alibi.

BRICK (*întorcându-se spre ea cu cârja pe jumătate ridicată:*) Maggie, vrei să te pocnesc cu cârja asta? Nu-ți dai seama că pot să te și omor cu ea?

MARGARET: Dumnezeule mare, crezi că mi-ar păsa dacă aș muri?

BRICK: Fiecare om are câte un lucru cu adevărat bun și frumos în viața lui – un singur lucru adevărat. Eu am avut prietenia cu Skipper. Și tu insinuezi că ar fi fost murdară.

MARGARET: Nu insinuez că ar fi fost murdară! O consider absolut curată.

BRICK: Nu dragostea pentru tine, ci prietenia cu Skipper a fost singurul lucru adevărat din viața mea, și tu o numești murdară.

MARGARET: Atunci n-ai ascultat sau n-ai înțeles ce-am spus. O consider atât de curată, încât l-a ucis pe sărmanul Skipper. Între voi doi era ceva ce trebuia păstrat la gheață, inalterabil, da! – și moartea a fost unicul congelator în care ați putut s-o păstrați...

BRICK: M-am căsătorit cu tine, Maggie. De ce m-aș fi căsătorit cu tine dacă aș fi fost homosexual?

MARGARET: Brick, dă-mi voie să-mi termin vorba. Știu, crede-mă că știu că numai Skipper nutrea o dorință inconștientă ca între voi doi să fie o legătură carnală. Dă-mi voie să alunec în trecut. Tu te-ai însurat cu mine la începutul verii în care ne-am luat licențele, și am fost fericiți împreună, nu-i așa, eram în al nouălea cer ori de câte ori făceam dragoste. Dar în toamna aceea tu și Skipper ați dat cu piciorul la niște oferte de serviciu admirabile, numai ca să rămâneți eroi ai fotbalului. Ați organizat în toamna aceea echipa Dixie Stars, numai ca să puteți rămâne parteneri de sport pe vecie. Însă ceva scârțâia – eu, între voi doi. Skipper a început să bea... tu te-ai rănit la șira spinării... n-ai putut juca la Chicago de Ziua Recunoștinței și ai privit meciul din pat, la televizor. Eu l-am însoțit pe Skipper. Echipa voastră a pierdut pentru că Skipper a venit beat la meci. După aceea am băut împreună toată noaptea într-un bar, și când zorii reci s-au ivit peste lac și am ieșit amândoi, beți turtă, ca să-i privim, i-am spus: „Skipper! Încetează să-l mai iubești pe soțul meu sau spune-i în față că trebuie să admită adevărul! Una din două!” Mi-a tras o palmă puternică peste gură, apoi

s-a întors și a luat-o la fugă, fără să se oprească măcar o dată în tot drumul până la hotel... În seara aceea, când am intrat în camera lui, după ce-am zgâriat ușor, ca un șoricel, la ușă a făcut acea jalnică, ratată încercare de a-mi dovedi că nu aveam dreptate, că nu era homosexual. (*Brick izbește cu cârja în podea.*) În felul ăsta l-am nimicit, spunându-i ceea ce nu putea fi spus, că el și lumea lui nu puteau să se amestece cu tine și cu lumea ta. Din clipa aceea, Skipper nu a mai fost decât un receptacol pentru băutură și droguri. (*Brick dă să o lovească cu cârja, dar nu o nimerește.*) Nu m-ai nimerit – îmi pare rău –, Brick, să nu crezi că încerc să-mi spăl păcatele – Doamne ferește! Eu nu sunt o femeie bună. Nu știu de ce pretind oamenii că sunt buni – nimeni nu e bun. Numai bogații își pot permite să respecte normele morale, normele morale convenționale, eu una n-aș putea să-mi permit, dar – sunt onestă. Te rog, crede măcar acest lucru despre mine. Născută în sărăcie, crescută în sărăcie, probabil că am să și mor în sărăcie, dacă nu reușesc să asigur, pentru noi, o parte din moștenirea pe care o s-o lase Papa cel Mare când o să moară de cancer. Dar, Brick! Gândește-te! Skipper e mort! Eu sunt vie! Maggie, pisica, e... (*Brick șchiopătează greoi și o lovește cu cârja, apoi se împleticește și cade.*) – vie! Sunt vie, vie! Sunt... (*Aruncă în ea cu cârja, dar Maggie se ferește și continuă.*) Sunt vie! (*O fetea, Dixie, năvălește în cameră, purtând pe cap un coif de război, ținând-o pe Margaret cu un revolver de jucărie și strigând „Bang! Bang! Bang!” La intrarea fetei, Margaret s-a cuibărit în pat.*)

MARGARET (*cu o furie rece*): Fetișo, maică-ta sau altcineva ar trebui să te învețe să bați la ușă înainte să intri într-o cameră. Altminteri s-ar putea crede că ești prost-crescută.

DIXIE: Mneau, mneau, mneau, ce face unchiul Brick pe jos?

BRICK: Am încercat s-o omor pe mătușă-ta Maggie, dar n-am reușit – și am căzut. Fetișă, dă-mi cârja ca să pot să mă ridic.

MARGARET: Da, dă-i unchiului tău cârja, că-i olog, drăguț, și-a rupt glezna noaptea trecută sărind obstacole.

DIXIE: De ce-ai sărit obstacole, unchiule Brick?

BRICK: Pentru că în tinerețe obișnuiam să le sar, iar oamenilor le place să facă ce-au făcut și altădată, chiar și atunci când nu mai pot să o facă.

MARGARET: Așa-i, ți-ai primit răspunsul, acum cară-te, fetișă.

(*Dixie trage de trei ori în Margaret cu pistolul de jucărie.*) Încetează, încetează cu tâmpenia asta, monstru fără gât!

(Îi înșfacă pistolul și-l aruncă pe terasă.)

DIXIE *(cu un instinct precoce de cruzime)*: Ești geloasă! – Ești geloasă pentru că nu poți avea copii!

(Scoate limba la Margaret. Aceasta închide cu zgomot ușa dinspre terasă. Brick și-a turnat alt pahar și se așază pe pat.)

MARGARET: Ai văzut? Trăncănesc pe seama noastră, că nu avem copii, chiar și în fața monștrilor fără gât! *(Pauză. Voci pe scară.)* Brick? La Memphis am fost la un doctor... la un ginecolog. M-a examinat temeinic și mi-a spus că nu există niciun motiv pentru care nu am putea avea un copil, oricând l-am dori. Și acum, după calendar, sunt în perioada fertilă. Mă auzi? Auzi? Mă auzi?

BRICK: Da, te aud, Maggie. Dar cum naiba îți închipui că poți face un copil cu un bărbat care nu te poate suporta?

MARGARET: Asta-i o problemă la care trebuie să mă mai gândesc.

MAE *(de afară)*: Vino, Papa cel Mare. Mergem cu toții în camera lui Brick.

(Voci de afară, Mae, doctorul Baugh.)

MARGARET: Uite-i că vin!

(Lumina se întunecă.)

(Cortina)

Actul II

(Acțiunea continuă fără să se fi scurs timp. Margaret și Brick păstrează aceleași poziții.)

MARGARET *(la ușă)*: Uite-i că vin!

(Primul apare Papa cel Mare, un om înalt și voinic, cu o expresie aprigă pe chip, mișcându-se cu grijă, pentru a nu-și trăda boala față de ceilalți și, mai ales, față de sine însuși.)

MARGARET: Papa cel Mare!

PAPA CEL MARE: Bună, Brick!

BRICK: Bună, Papa cel Mare! Felicitări!

PAPA CEL MARE: Rahat!

MAE *(discutând cu doctorul Baugh)*: Le-am făcut vaccin împotriva febrei tifoide, și antitetanos, și antidifterie, și împotriva hepatitei și a poliomielitei și... Gooper? Hei, Gooper! Ce vaccin le-am mai făcut, copiilor?

MARGARET: Brick, pune pick-upul. Hai să începem petrecerea cu puțină muzică!

BRICK: Pune-l tu, Maggie.

(Conversația devine generală. Numai Brick stă tăcut, rezemat de bar, cu zâmbetul lui absent, ținând în mână un cub de gheață într-un șervet, cu care-și freacă din când în când fruntea. Margaret se apleacă peste combină.)

GOOPER: Noi le-am făcut cadou combina asta la cea de-a treia aniversare a nunții lor. Are trei difuzoare.

(Încăperea e inundată brusc de acordurile unei opere wagneriene sau ale unei simfonii de Beethoven.)

PAPA CEL MARE: Închideți dracului porcăria aia!

(Pe dată se lasă tăcerea, întreruptă brusc de țipetele Mamei-Mari care dă buzna pe ușa dinspre terasă.)

MAMA-MARE: Cine-i Brick al meu? Cine-i copilașul mamei scump?

PAPA CEL MARE: Iertați-mă! E preferabil să dați din nou drumul la porcărie!

(Toată lumea râde. Papa cel Mare e renumit pentru felul în care își bate joc de nevastă-sa și nimeni nu se amuză de glumele lui mai mult

decât ea.)

MAMA-MARE: Uite-l pe copilașul mamei scump! Da' ce ții în mână? Lasă băutura jos, fiule, mâna ta e făcută să strângă ceva mai bun decât un pahar.

GOOPER: Ia uitați-vă la Brick cum lasă paharul din mână!

(Brick, după ce a dat pe gât toată băutura, i-a întins mamei sale paharul.)

MAMA-MARE: Copil rău ce ești! Obrăznicătură! Dă-i un pupic lui Mama-Mare, răutate ce ești! Vedeți cum se ferește? Lui Brick nu i-a plăcut niciodată să fie sărutat sau dezmiardat, poate pentru că a avut parte de prea mult răsfăț. Băiete, vrei să închizi muzica? *(Se prăbușește pe un fotoliu.)* Da' ce dracu' fac eu aici? Vreau să stau pe canapea, lângă iubitul meu, mâna-n mână cu el și să-l alint.

(Papa cel Mare o privește cu o iritare cronică.)

MAMA-MARE *(strigând)*: Doctore, doctore, hei, doctore! Dă-mi mâna și ajută-mă să mă ridic din fotoliu!

DR. BAUGH: Dar fără șmecheriile dumitale, Mama-Mare!

MAMA-MARE: Ce șmecherii? Dă-mi mâna, să mă pot ridica!

(Doctorul îi întinde mâna. Ea i-o înșfacă și-l trage în poala ei, râzând cât o ține gura.) Cine a văzut un doctor în poala unei cucoane? Hei, lume! Ați mai văzut vreodată un doctor în poala unei grăsansene?

(Mama-Mare e renumită pentru astfel de farse grotești. Margaret o privește îngăduitor, sorbind un pahar cu coniac, dar Mae și Gooper schimbă între ei semne de indignare. Papa cel Mare nu e deloc amuzat.)

PAPA CEL MARE *(zbierând)*: Mama-Mare, termină odată cu maimuțările astea! Ești prea bătrână și prea grasă ca s-o mai faci pe șturlubatica, și-apoi nu uita că ai tensiune – primăvara trecută a făcut douăzeci –, riști un atac de apoplexie când te protestezi în halul ăsta.

MAMA-MARE: Sosește tortul lui Papa cel Mare!

(Doi servitori în jachete albe aduc un tort uriaș cu lumânări și frapiere cu sticle de șampanie. Toată lumea, cu excepția lui Brick, cântă.)

TOȚI: Mulți ani trăiască!

(Mama-Mare izbucnește în lacrimi.)

PAPA CEL MARE: Hei, Ida, ce te-a apucat?

MAE: Pur și simplu e fericită.

MAMA-MARE: Da, Papa cel Mare, sunt atât de fericită că-mi vine să plâng. *(Brusc, după o tăcere.)* Brick, știi vestea minunată pe care ne-a adus-o doctorul Bough de la clinică? Papa cel Mare e teafăr și sănătos.

MARGARET: Minunat!

MAMA-MARE: Da, a trecut examenele cu brio. Acum, că știm că Papa cel Mare nu are altceva decât niște spasme de colon, pot să vă spun ceva. Eram bolnavă de îngrijorare, aproape că-mi pierdusem mințile de teamă că s-ar putea să aibă...

MARGARET (*întrerupând-o*): Brick, iubitule, nu vrei să-i dai lui Papa cel Mare cadoul pe care i l-ai luat? (*Trecând pe lângă el, îi smulge paharul cu băutură din mână. Apoi îi înmânează bătrânului un pachet frumos ambalat.*) Uite, Papa cel Mare, din partea lui Brick.

MAMA-MARE: E cea mai grozavă aniversare a lui Papa cel Mare, sute de cadouri și teancuri de telegrame de la...

MAE: Ce cadou i-ai luat, Brick?

GOOPER: Pariez cincizeci contra o mie că Brick habar n-are ce-i înăuntru.

MAMA-MARE: Asta-i hazul cadourilor, să nu știi ce-i înăuntru până nu deschizi. Deschide pachetul, Papa cel Mare!

PAPA CEL MARE: Deschide-l tu. Eu vreau să schimb o vorbă cu Brick. Vino aici, Brick.

MARGARET: Brick, te cheamă Papa cel Mare. (*Desface pachetul.*)

BRICK: Spune-i lui Papa cel Mare că sunt schilod.

PAPA CEL MARE: Văd că ești schilod, dar vreau să știu cum te-ai schilodit.

MARGARET (*dorind să creeze o diversiune*): O, ia uitați-vă! Un halat de casă din cașmir! (*Ridică halatul ca să-l vadă toți.*)

MAE: Pari surprinsă, Maggie.

MARGARET: N-am mai văzut așa ceva până acum.

MAE: Nostim, zău!

MARGARET: Ce-i așa de nostim? Familia mea nu-și putea permite luxul unui halat de cașmir.

PAPA CEL MARE (*amenințător*): Tăceți odată!

MAE: Nu văd cum poți fi atât de surprinsă când l-ai cumpărat tu, cu mâna ta, sâmbăta trecută la magazinul Loewenstein din Memphis. Și știi de unde știu?

PAPA CEL MARE: V-am cerut să faceți liniște!

MAE: Mi-a spus vânzătoarea care te-a servit: „O, doamnă Pollitt, chiar adineauri a fost aici cumnata dumneavoastră și a cumpărat un halat de cașmir pentru socrul dumneavoastră.”

MARGARET: Sora Mare! Ți-ai ratat cariera. Nu trebuia să te faci gospodină și mamă, ci agent FBI.

PAPA CEL MARE: Tăcere!

(Pauza e știrbită doar de un hohot de râs al lui Margaret, singura conștientă de grotescul situației.)

MAE *(ridicându-și brațele și zornăindu-și brățările)*: Mă întreb dacă țăntarii sunt în activitate în seara asta?

PAPA CEL MARE: Ai spus ceva, Mama-Mică?

MAE: Da. Mă întreb dacă țăntarii or să ne mănânce de vii în caz că ieșim puțin pe terasă?

PAPA CEL MARE: Dacă vă mănâncă de vii, o să vă pulverizez oasele în chip de îngrășămintă. Brick, mi s-a spus că noaptea trecută ai executat sărituri pe terenul de sport al universității. E adevărat?

MAMA-MARE: Brick, Papa cel Mare ți-a pus o întrebare.

BRICK *(zâmbind vag deasupra paharului de băutură)*: Ce întrebare mi-ai pus, Papa cel Mare?

PAPA CEL MARE: Mi s-a spus că ai executat noaptea trecută sărituri.

BRICK: Așa mi s-a spus și mie.

PAPA CEL MARE: Ce căutai acolo la trei noaptea? I-o trăgeai vreunei gagici pe zgură?

MAMA-MARE: Papa cel Mare, acum că nu mai ești bolnav, nu-ți îngădui să vorbești în felul ăsta...

PAPA CEL MARE: Liniște! Te întreb, Brick, urmăreai vreo trufanda, noaptea, pe teren? M-am gândit că poate urmăreai vreo puicuță și te-ai împiedicat de ceva și-ai căzut.

(Gooper râde, cu o notă falsă, Mama-Mare bate enervată din picior și-i șoptește ceva lui Mae, iar Brick, cu paharul în mână, răspunde cu un zâmbet vag la privirea furioasă a tatălui său.)

BRICK: Nu, domnule, n-a fost așa.

MAE: Doctore, haide să ieșim puțin la aer.

(Ies amândoi la braț.)

PAPA CEL MARE: Ce dracu' căutai acolo la trei noaptea?

BRICK: Săream obstacolele, alergam și săream obstacolele, numai că acum au devenit prea înalte pentru mine.

PAPA CEL MARE: Pentru că erai beat?

BRICK *(zâmbetul vag i se șterge)*: Dacă eram treaz, n-aș fi încercat să le sar pe alea înalte.

MAMA-MARE *(repede)*: Papa cel Mare, suflă în lumânările de pe tort!

MARGARET *(în același timp)*: Vreau să țin un toast pentru Papa cel

Mare Pollitt, cu prilejul împlinirii a șaizeci și cinci de ani; cel mai mare plantator de bumbac din...

PAPA CEL MARE (*răcnind dezgustat*): V-am spus să încetați cu căcaturile astea! Încetați odată!

MAMA-MARE (*aducându-i tortul în față*): Papa cel Mare, nu-ți îngădui să vorbești urât, nici măcar de ziua ta...

PAPA CEL MARE: Ida, vorbesc cum îmi place mie, și de ziua mea și în oricare altă zi, și cui nu-i place știe ce are de făcut!

(*Între timp iese și Gooper pe terasă.*)

MAMA-MARE: Știu că nu vorbești serios.

PAPA CEL MARE: Tu nu știi nimic și niciodată n-ai știut nimic.

MAMA-MARE: Papa cel Mare, nu vorbești serios.

PAPA CEL MARE: Ba da, vorbesc foarte serios. Am înghițit o droaie de tâmpenii pentru că am crezut că sunt pe moarte. Și tu ai gândit la fel și ai început să preiei frâiele. Mă rog, Ida, poți să renunți la preluatul frâielor pentru că n-am de gând să mor. Am făcut toate probele de laborator, și biopsia, și n-am nici pe dracu', doar un colon spastic. Nu mor de cancer, cum ai crezut tu. Așa-i că erai convinsă că mor de cancer, Ida?

(*Aproape toți au ieșit pe terasă în afară de cei doi bătrâni care se înfruntă peste tortul cu lumânările aprinse. Mama-Mare își duce o mână la gură. Papa cel Mare continuă răgușit.*) Așa-i că am dreptate, Ida? Gândeai că dau colțul și că tu ai să preiei controlul asupra casei și a averii? Asta-i impresia mea. Și, pretutindeni, vocea asta a ta hârâită și hălcile astea de osânză ale tale.

MAMA-MARE: Ce te-a apucat? În viața mea nu te-am auzit vorbind așa.

PAPA CEL MARE: Am făcut toate analizele și i-am lăsat să-mi taie din carne numai ca să știu cine e stăpânul aici, tu sau eu? Ei, și se pare că sunt eu, și nu tu – ăsta-i cadoul de ziua mea – și tortul și șampania sunt ale mele – pentru că, de trei ani încoace, încerci treptat să preiei frâiele. Făcând pe stăpâna! Pălăvrăgind! Mișcându-ți stârvul umflat și bătrân în locul ăsta, pe care l-am clădit eu. Eu am clădit locul ăsta! Am fost supraveghetor pe plantația lui Straw și a lui Ochello. Și bătrânul Straw a dat ortu' popii și eu am ajuns asociatu' lui Ochello și plantația a început să crească și să înflorească. Astea toate le-am făcut eu, cu mâna mea, fără ajutoru' tău împuțit, și acum îți bagi în cap c-ai să preiei tu totul. Ei bine, vreau să-ți spun că n-ai să preiei nimic, nici măcar un pai. E limpede, Ida? A priceput căpățâna asta a ta

înfundată? Mi-am făcut analizele de la A la Z, și intervenția aia de explorare, și n-am nici pe dracu' decât un colon spastic – și cred că spasmele îmi vin de la greață. De la greața de toate minciunile și toți mincinoșii cu care am de-a face, greața de toată ipocrizia în care mă bălăcesc de patruzeci de ani încoace, de când m-am însurat cu tine! Hei, Ida! Suflă în lumânările de pe tort. Țuguie buzele și suflă în blestematele alea de lumânări!

MAMA-MARE: O, Papa cel Mare, o, o, o!

PAPA CEL MARE: Ce te-a apucat?

MAMA-MARE: În toți anii ăștia n-ai înțeles niciun moment că te iubesc?

PAPA CEL MARE: Ce?

MAMA-MARE: Și te-am iubit, te-am iubit mult – ți-am iubit până și ura și asprimea, Papa cel Mare!

(Izbucnește în plâns și fuge pe terasă.)

PAPA CEL MARE *(către sine însuși)*: Ha, ar fi nostim dacă ar fi adevărat! Brick! Hei, Brick! *(Se apleacă peste tortul cu lumânări. După câteva clipe, Brick vine spre el cu cârja și cu paharul în mână. Margaret îl urmează cu un zâmbet îngrijorat.)* Nu te-am chemat pe tine, Maggie! L-am chemat pe Brick.

MARGARET: Eu nu fac decât să ți-l predau. *(Îl sărută pe Brick pe gură și acesta își șterge pe dată buzele. Apoi aleargă pe terasă. Brick și tatăl său sunt singuri.)*

PAPA CEL MARE: De ce-ai făcut asta?

BRICK: Ce-am făcut?

PAPA CEL MARE: Ți-ai șters sărutul ei de pe buze de parcă te-ar fi scuipat.

BRICK: Nu știu. A fost un gest inconștient.

PAPA CEL MARE: Femeia asta a ta arată mai bine decât muiera lui Gooper, dar într-un fel se aseamănă între ele.

BRICK: În ce fel se aseamănă?

PAPA CEL MARE: N-aș putea să-ți spun, dar au aceeași expresie.

BRICK: Amândouă par foarte neliniștite, nu?

PAPA CEL MARE: Așa-i.

BRICK: Nervoase ca niște pisici.

PAPA CEL MARE: Da, arată ca două pisici în călduri.

BRICK: Ca două pisici pe un acoperiș fierbinte?

PAPA CEL MARE: Așa-i, băiete, ca două pisici pe un acoperiș

fierbinte. Ciudat că tu și Gooper, care sunteți atât de diferiți unul de altul, ați luat același gen de femeie.

BRICK: Amândoi le-am luat din lumea bună.

PAPA CEL MARE: Rahat... mă întreb ce le face să arate așa?

BRICK: Stau în mijlocul unei plantații imense, pentru că douăzeci și opt de mii de acri înseamnă ceva imens, și și-o împart între ele, fiecare hotărâtă să înșface o parte mai grasă, când dumneata ai să dai în primire.

PAPA CEL MARE: Atunci or să aibă o mare surpriză. Dacă asta așteaptă, n-am de gând să dau în primire încă multă vreme de-acu' încolo.

BRICK: Foarte bine, Papa cel Mare, ține-te tare și lasă-le pe ele să-și scoată ochii una alteia.

PAPA CEL MARE: Pun rămășag pe viața ta c-o să mă țin tare și-o să le las pe cățelele astea să-și scoată ochii. Ha, ha, ha! Dar muierea lui Gooper e bună de prăsilă, trebuie să recunoști că-i ca o iepuroaică. Are cinci plozi, și unu' pe drum.

BRICK: Da, numărul șase e pe drum.

PAPA CEL MARE: Șase, fir-ar să fie, și probabil că data viitoare o să fete o duzină. Brick, jur pe Domnul Sfânt că nu știu cum se întâmplă.

BRICK: Cum se întâmplă, ce?

PAPA CEL MARE: Pui mâna pe o bucată de pământ, pe drept sau pe nedrept, și lucrurile încep să crească pe ea, să se acumuleze, și nici nu știi cum și când îți scapă din mână, pur și simplu îți scapă din mână. Hei, e cineva acolo la ușă? Cine e?

BRICK: Cineva interesat de ce avem noi doi să ne spunem.

PAPA CEL MARE: Gooper! Gooper!

(După o pauză discretă, Mae apare în ușa de la terasă.)

MAE: L-ai chemat pe Gooper, Papa cel Mare?

PAPA CEL MARE: A, tu erai?

MAE: Îl vrei pe Gooper, Papa cel Mare?

PAPA CEL MARE: Nu, și nici pe tine nu te vreau. Nu vreau decât puțină liniște aici, cât am o discuție confidențială cu fiul meu, Brick. E prea cald ca să închidem ușile, dar va trebui dracului să le încui ca să pot avea o conversație cu fiul meu Brick. Nu pot să sufăr să se tragă cu urechea, detest iscoadele.

MAE: Vai, Papa cel Mare, eu nu făceam decât...

PAPA CEL MARE: Nu făceai decât să iscodești, asta făceai.

MAE *(smiorcăindu-se)*: Vai, Papa cel Mare, nu știu de ce ești atât de

nedrept cu cei care te iubesc cu adevărat.

PAPA CEL MARE: Tacă-ți gura! Am de gând să vă mut pe tine și pe Gooper din camera voastră, vecină cu asta de aici. Nu-i treaba voastră ce se petrece aici noaptea între Brick și Maggie. Toată noaptea trageți cu urechea ca doi împuțiți de spioni ce sunteți și pe urmă vă duceți și-i dați raportul lui Mama-Mare. Și ea vine la mine și-mi înșiră că ați spus cutare și cutare despre ce-ați auzit că se petrece între Brick și Maggie, iar mie îmi vine să vărs. O să vă mut din camera vecină, eu nu pot suferi iscoadele, îmi vine să-mi borăsc mațele...

(Mae își dă ochii peste cap și își întinde brațele de parcă l-ar invoca pe Dumnezeu să o scape de martiriu. Pe urmă își duce batista la gură și fuge din cameră.)

BRICK *(de lângă bar)*: Trag cu urechea, așa-i?

PAPA CEL MARE: Da, și-i raportează lui Mama-Mare. Spun că... *(se oprește ușor încurcat)*... că tu nu te culci cu Maggie, că tu dormi pe canapea. E adevărat sau nu? Dacă nu-ți place Maggie, descotorosește-te de ea. Ce tot faci acolo?

BRICK: Îmi împrospătez băutura.

PAPA CEL MARE: Fiule, știi că ai o problemă cu alcoolul?

BRICK: Da, domnule, știu.

PAPA CEL MARE: De asta ai renunțat să mai fi cronicar sportiv, din cauza băuturii?

BRICK *(vag)*: Da, domnule.

PAPA CEL MARE: Și când îmi vorbești, uită-te la mine, nu la candelabru... *(Pauză.)* Pe ăsta l-am luat la o licitație în Europa. *(O nouă pauză.)* Viața-i importantă, băiete. N-ai altceva de care să te agăți pe pământ. Un om care bea dă cu piciorul la viață. Nu face asta, agață-te de viață, că nu mai ai nimic altceva de care să te agăți. Vino mai încoace, ca să nu vorbim tare. Pereții au urechi aici. *(Brick se așază lângă el pe canapea.)* Spune-mi, cum de-ai căzut în patima băuturii? Vreo dezamăgire?

BRICK: Nu știu. Dumneata știi?

PAPA CEL MARE: Eu te întreb pe tine, nu tu pe mine. De unde dracu' să știu eu, dacă tu nu știi?

BRICK: Pur și simplu m-am trezit că am gura plină de călți.

Eu am fost întotdeauna puțin cam în urma lucrurilor...

PAPA CEL MARE *(inhalează cu zgomot fumul trabucului, apoi se îndoaie brusc, gâfâind și ducându-și o mână la frunte)*: Au! Ha, ha! – se

vede că am tras prea mult fum și am amețit. De ce dracu' le vine atât de greu oamenilor să-și vorbească?

BRICK: Da...

(Se întinde comod pe canapea. Papa cel Mare se ridică rigid, cu o neliniște mută. Gesturile lui sunt încordate, vorbește cu nervozitate, gâfâind.)

PAPA CEL MARE: Brick, tu știi ce avere am eu? Ia ghicește. Ghicește, Brick, ce avere am eu?

(Brick zâmbește vag, sorbindu-și băutura.)

Aproape zece milioane de dolari în numerar și în acțiuni, să fim înțeleși, în afară de cei douăzeci și opt de mii de acri din cel mai fertil pământ din partea asta a Văii Nilului. Dar banii ăștia nu ajung ca să-ți cumperi viața, omul nu-și poate răscumpăra cu ei viața când s-a stins, viața nu poate fi scoasă la licitație, omul nu-și poate răscumpăra viața când i s-a dus... Țasta-i un gând trist, tare trist, și l-am tot sucit și răsucit în mintea mea, până azi, când am aflat... Experiența asta prin care am trecut m-a făcut mai înțelept și mai grav, Brick...

BRICK: Papa cel Mare, în seara asta ești pus pe vorbă.

PAPA CEL MARE *(ignorându-i remarca)*: Da, domnule, animalul uman e o bestie muritoare, dar faptul că-i muritor nu-l face mai milos față de suferințele altora, nu, domnule. Ai spus ceva? Ce vrei?

BRICK: Dă-mi cârja ca să mă pot ridica.

PAPA CEL MARE: Un' te duci?

BRICK: Dau o raită până la Echo Spring.

PAPA CEL MARE: Unde?

BRICK: La bar.

PAPA CEL MARE *(îi dă cârja)*: Da, domnule, așa-i băiete – animalul uman e o bestie muritoare și, dacă are bani, cumpără tot felul de troace, și cumpără, și tot cumpără pentru că, așa cred eu, în străfundurile minții lui nutrește speranța smintită că ceva din ce tot ce cumpără o să-i asigure nemurirea – care nu există... pentru că animalul uman e o bestie...

BRICK *(de la bar)*: Papa cel Mare, în seara asta bați câmpii. *(O pauză în care se aud glasuri de afară.)*

PAPA CEL MARE: În ultima vreme am fost tăcut, pur și simplu stăteam și mă uitam în gol, pentru că aveam o mare greutate pe inimă. Dar în seara asta, povara s-a evaporat. De asta vorbesc întruna... Cerul arată altfel pentru mine.

BRICK: Știi ce-mi place mie cel mai mult să ascult?

PAPA CEL MARE: Ce?

BRICK: Liniștea totală. Tăcerea neștirbită.

PAPA CEL MARE: De ce?

BRICK: Pentru că e odihnitoare.

PAPA CEL MARE: Omule, o să tot ai parte de odihnă în mormânt.

BRICK: Ai terminat de discutat cu mine?

PAPA CEL MARE: De ce vrei să-mi închizi gura?

BRICK: Pentru că de câte ori îmi spui că vrei să discuți cu mine, până la urmă nu iese nimic. Nu spui nimic. Te așezi pe scaun și trângănești despre una și despre alta și eu mă fac că te ascult. Dar de fapt nu te prea ascult... Comunicarea între oameni... E a naibii de grea... și între dumneata și mine... nu știu cum, dar n-are loc.

PAPA CEL MARE: Ai simțit vreodată spaima? Ți-a fost vreodată groază de ceva? *(Se ridică în picioare.)* Brick?

BRICK: Ce e?

PAPA CEL MARE: Băiete, am crezut că-l am.

BRICK: Că ai ce?

PAPA CEL MARE: Cancer.

BRICK: O!...

papa CEL MARE: Am crezut că hârca aia scheletică și-a lăsat coasa pe umărul meu.

BRICK: Dar ai tăcut mâlc, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: Porcul guiță când moare. Da' omul tace mâlc, cu toate că omul nu are avantajul porcului.

BRICK: Care-i avantajul?

PAPA CEL MARE: Ignorarea morții... e o mare mângâiere. Omul nu se bucură de mângâierea asta – e singura ființă vie care înțelege că moare, care știe ce-i asta. Celelalte mor fără să știe, și totuși porcul guiță și omul, uneori, tace mâlc. Mă întreb dacă...

BRICK: Dacă ce, Papa cel Mare?

PAPA CEL MARE: Dacă un whisky mi-ar strica la colonul ăsta spastic al meu?

BRICK: Nu, s-ar putea să-ți facă bine.

PAPA CEL MARE *(rânjind cu gura până la urechi)*: Nu pot să-ți spun! S-a luminat cerul pentru mine – s-a deschis din nou cerul. Pot să respir! Toată viața mea am fost ca un pumn încheștat. *(Își toarnă o băutură.)* Un pumn care lovea, izbea, pocnea – acum am de gând să-mi descleștez pumnii și să ating lucrurile cu delicatețe. *(Își răsfirea degetele)*

de parcă dezmiardă aerul.) Știi tu la ce mă gândesc?

BRICK: Nu. La ce te gândești?

PAPA CEL MARE: Ha, ha! La plăcere – la plăcere cu femei. Da, băiete. Am să-ți spun ceva care nici prin cap nu-ți trece. Uite, împlinesc șaizeci și cinci de ani și încă mai am dorință pentru femei.

BRICK: Un lucru remarcabil, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: Numai remarcabil?

BRICK: Admirabil.

PAPA CEL MARE: Să fiu al naibii, dacă nu e. Acum îmi dau seama că niciodată n-am profitat după placul inimii. Am lăsat să-mi scape prea multe ocazii din cauza scrupulelor... Scrupule, convenții, rahat... Toate astea sunt căcaturi. A fost nevoie să mă pălescă umbra morții ca să înțeleg. Acum că umbra s-a dizolvat, am de gând să-mi dau drumu' și să mă destrăbălez. Să-mi fac de cap! M-am culcat cu Mama-Mare până... ia să vedem... până acum cinci ani, când eu aveam șaizeci și ea cincizeș' opt, și nu mi-a plăcut niciodată, nici de frică! Ce mai, când Mama-Mare iese din cameră, atunci văz cum arată și-mi doresc ca mai bine să n-o fi văzut. *(Râde de se prăpădește de propria lui glumă și se îndoiaie de șale până îl apucă durerile. Râsul se pierde într-un chicotit și își lasă paharul pe masă.)* Hei, Brick, unde ai pomit-o?

BRICK: Pe terasă, să iau puțin aer.

PAPA CEL MARE: Ba n-ai să te duci nicăieri. Stai aici până isprăvesc de vorbit cu tine.

BRICK: Credeam c-ai isprăvit, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: Nici n-am început! Așază-te pe scaunul ăsta.

MAMA-MARE *(dă buzna în ușă)*: Papa cel Mare, a telefonat sora ta din Memphis, să întrebe cum te simți. *(Bătrânul dă să închidă ușa peste ea.)* Hei, lasă-mă să intru!

PAPA CEL MARE: Ba nu te las! Ți-am spus să nu intri și să nu treci prin camera asta. Ai la dispoziție toate celelalte cinci camere.

MAMA-MARE: Papa cel Mare? O, Papa cel Mare! Doar nu vorbești serios? *(Bătrânul închide cu brutalitate ușa, dar ea continuă să strige)*: Iubitule! Dragule! Papa cel Mare? Doar n-ai gândit serios lucrurile pe care mi le-ai spus? Știu că ai glumit. Știu că în inima ta gândești altfel...

(Vocea i se stinge într-un sughit de plâns și i se aud pașii îndepărtându-se. Brick își ia din nou cârja și se îndreaptă spre terasă.)

PAPA CEL MARE: Nu-i cer femeii ăsteia altceva decât să mă lase în

pace. Dar refuză să recunoască în sinea ei că-mi face greață. Asta din cauză că m-am culcat cu ea prea mulți ani la rând. Ar fi trebuit să isprăvesc mai curând, dar muierea asta nu se mai sătura și eu eram al naibii de bun la pat... păcat c-am irosit atâta sămânță pe ea... Se zice că ai numai o anumită cantitate și fiecare strop e numărat. Mă rog, slavă Domnului, eu mai am în mine ceva sămânță și am de gând să-mi găsesc o puicuță mișto și s-o răspândesc toată în ea. O să-mi aleg o bucățică faină, oricât o să mă coste. Am s-o înăbuș în vizoane. Ha, ha! Am s-o dezbrac în pielea goală și am s-o sufoc în blănuri de vizon și am s-o înec în diamante! Ha, ha! Ha, ha!

MAE (*de afară, veselă*): Papa cel Mare râde acolo?

PAPA CEL MARE: Căcat! Astea două... scursori! (*Se apropie de Brick și-l atinge pe umăr.*) Da, băiete! Sunt fericit! Sunt fericit, fiule, sunt fericit! (*Se îneacă, tușește și își reazemă o clipă capul de capul fiului său. Apoi, cu un pas șovăielnic, se întoarce la masa unde și-a lăsat paharul. Bea și face o grimasă de durere. Brick dă din nou să iasă.*) De ce n-ai astâmpăr? Ce, ai furnici în izmene?

BRICK: Ceva... nu... s-a întâmplat.

PAPA CEL MARE: Zău? Ce mai e și asta?

BRICK: Declicul!

PAPA CEL MARE: Ce declic?

BRICK: Declicul din capul meu care mă liniștește.

PAPA CEL MARE: Să mă ia dracu' dacă înțeleg despre ce vorbești, dar mă necăjește.

BRICK: E o chestie mecanică. Declicul din capul meu care mă liniștește. Trebuie să beau până simt declicul. E o chestie automată ca un... ca un...

PAPA CEL MARE: Ca un...?

BRICK: Ca un comutator care mi se răsucește în cap, închizând lumina fierbinte și făcând loc nopții răcoroase și... (*zâmbind trist*)... Dintr-odată se așterne liniștea!

PAPA CEL MARE (*fluieră a mirare, apoi se apropie de Brick și-l ia de umeri*): Doamne! N-am știut că ai ajuns chiar în halul ăsta. Băiete... ai devenit pur și simplu alcoolic.

BRICK: Adevărul gol-goluț, Papa cel Mare. Sunt alcoolic. Am nevoie să simt declicul ăla în cap ca să-mi dobândesc liniștea. De obicei, îl simt mai curând, cam pe la prânz. Dar azi a... întârziat. Sângele meu nu și-a primit încă doza necesară de alcool.

PAPA CEL MARE: Se vede că teama de moarte m-a orbit. Habar n-aveam că unul din fiii mei s-a transformat în bețiv chiar sub nasul meu.

BRICK *(cu amabilitate)*: Ei, acum știi, Papa cel Mare. Noutatea s-a răspândit. Așa încât, dacă ești bun să mă scuzi...

PAPA CEL MARE: Nu te scuza.

BRICK: Aș prefera să fiu singur până când simt declicul în cap. E un lucru mecanic, dar nu se petrece decât când sunt singur și nu stau de vorbă cu nimeni.

PAPA CEL MARE: Băiete, o să ai tot timpul să stai singur și să nu vorbești cu nimeni, dar acum vorbești cu mine. Sau, cel puțin, eu vorbesc cu tine. Și ai să stai aici, să asculți, până când discuția se va termina.

BRICK: Dar e o discuție ca toate celelalte pe care le-am avut în viața noastră. Nu duce nicăieri... nicăieri... e penibil, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: N-are decât să fie penibil, dar n-ai să te miști de pe scaun. Am să-ți iau cârja... *(Ia cârja și o aruncă în celălalt capăt al camerei.)*

BRICK: Pot să sar într-un picior și, dacă o să cad, pot să mă târăsc.

PAPA CEL MARE: Dacă nu-ți bagi mințile în cap, o să te târăști afară de pe plantația asta și ai să-ți cerșești băutura la capul podului. *(Tăcere. Cei doi se privesc. De afară se aude un râs de femeie.)* Azi când am primit rezultatele de la clinică, am scos un suspin de ușurare cât un uragan. *(Brick țopăie într-un picior prin cameră, ținându-se de mobile, își ia cârja și se îndreaptă către terasă. Tatăl lui îl apucă de mâneca pijamalei.)* Stai locului, ticălosule, până când îți spun eu să pleci.

BRICK: Nu pot! Vorbim, vorbești... ne învârtim în cerc. Nu ajungem nicăieri. Mereu e la fel, zici că vrei să-mi vorbești și n-ai de spus cel mai căcăcios lucru.

PAPA CEL MARE: Deci nu-ți spun nimic când te anunț că o să trăiesc, deși am crezut că mor?

BRICK: Ah!... Asta? Asta-i tot ce ai de spus?

PAPA CEL MARE: Mă, nemernicule, nu-i un lucru important?

BRICK: Mă rog, mi-ai spus, așa că acum pot să...

PAPA CEL MARE: Poți să te așezi la loc.

BRICK: Ești aiurit.

PAPA CEL MARE: Nu-mi spune mie cum sunt, otreapă de bețiv ce ești. Îți rup mâneca asta dacă nu te așezi.

BRICK: Papa cel Mare...

PAPA CEL MARE: Fă ce-ți spun! Eu comand aici! Află că am luat din nou frâiele în mână. (*Mama-Mare dă buzna înăuntru încleștându-și pieptul balonat în mâini.*)

MAMA-MARE: Papa cel Mare?

PAPA CEL MARE: Ce dracu' cauți aici?

MAMA-MARE: De ce strigi așa? Nu pot să supooort!

PAPA CEL MARE: Șterge-o de aici! (*Mama-Mare se retrage plângând. Brick profită să-și degajeze mâneca și țopăie spre terasă. Papa cel Mare îi smulge cârja de sub braț, lăsându-l să calce pe piciorul rănit. Brick scoate un sunet de durere șuierat. Se apucă de un scaun, se răstoarnă și cade.*) Fiu de scroafă grasă ce ești!

BRICK: Papa cel Mare, dă-mi cârja!

(*Bătrânul o aruncă la depărtare de Brick.*)

PAPA CEL MARE: Ori îmi spui de ce bei, ori te lași de băutură.

BRICK: Vrei să-mi dai cârja ca să mă pot ridica?

PAPA CEL MARE: Întâi răspunde-mi la întrebare. De ce te-ai apucat de băutură? De ce îți calci viața în picioare ca pe o zdreanță jengoasă găsită pe stradă?

BRICK (*ridicându-se în genunchi*): Papa cel Mare, mă doare, am călcat pe piciorul rănit!

PAPA CEL MARE: Îmi pare bine că băutura nu te-a amorțit de tot și că mai poți simți durere.

BRICK: Mi-ai... vărsat băutura...

PAPA CEL MARE: Fac un târg cu tine. Tu îmi spui de ce te-ai apucat să bei, și eu îți dau o băutură. Ți-o torn cu mâna mea și ți-o dau.

BRICK: De ce beau?

PAPA CEL MARE: Da! De ce?

BRICK: Dă-mi întâi o băutură și pe urmă îți spun.

PAPA CEL MARE: Nu! Mai întâi îmi spui!

BRICK: Am să-ți răspund un singur cuvânt: SCÂRBĂ. Ei, ce-i cu băutura aia?

PAPA CEL MARE: Ce anume te-a scârbit? Întâi trebuie să-mi răspunzi la întrebarea asta. Altminteri n-are rost să-mi spui că ești scârbit.

BRICK: Dă-mi cârja!

PAPA CEL MARE: M-ai auzit. Răspunde-mi mai întâi la întrebare.

BRICK: Ți-am spus, beau ca să-mi înec scârba.

PAPA CEL MARE: Scârba de ce?

BRICK: Ai făcut un târg. Dă-mi băutura. Dacă nu, pot să sar într-un picior și dacă o să cad, o să mă târăsc.

PAPA CEL MARE: Dacă-ți dau o băătură, îmi spui ce te-a scârbit?

BRICK: Da, o să încerc. *(Bătrânul îi toarnă o băătură, și i-o dă. O tăcere în timp ce Brick bea.)* Ai auzit vreodată cuvântul „demagogie”?

PAPA CEL MARE: Sigur. Demagogie este una din noțiunile acelea de doi bani pe care politicienii ieftini și le aruncă unii altora.

BRICK: Știi ce înseamnă?

PAPA CEL MARE: Minciuni și mincinoși, nu?

BRICK: Da, minciuni și mincinoși.

PAPA CEL MARE: Te-a mințit cineva?

(Copiii cântă în cor afară.)

Îl vrem pe Papa cel Mare! îl vrem pe Papa cel Mare!

(Gooper apare la ușa terasei.)

GOOPER: Papa cel Mare, te cheamă copiii!

PAPA CEL mare *(furios)*: Ieși afară, Gooper!

GOOPER: Scuză-mă!

PAPA CEL MARE: Cine te-a mințit, Brick? Te-a mințit Margaret, te-a mințit soția ta?

BRICK: Nu ea, asta n-ar fi contat.

PAPA CEL MARE: Atunci cine te-a mințit și cu ce?

BRICK: Nu numai o persoană și nu numai o minciună.

PAPA CEL MARE: Atunci ce, pentru numele lui Dumnezeu?

BRICK: Totul... totul în jur.

PAPA CEL MARE: Ce-ți tot freci fruntea? Te doare capul?

BRICK: Nu, încerc să mă...

PAPA CEL MARE: Să te concentrezi, dar nu poți pentru că mintea ți-e îmbibată de alcool. Creierul ți-e muiat ca un burete. *(Smulge paharul din mâna lui Brick.)* Ce știi tu despre demagogie? Drace, eu aș putea să scriu o carte despre ea, și tot n-aș epuiza subiectul. Gândește-te la toate minciunile pe care a trebuit să le înghit eu! Prefăcătorii! Astea nu-s demagogie? Să pretinzi lucruri în care nu crezi și pe care nu le simți sau pe care nu le cunoști. De pildă, a trebuit să mă prefac că țin la Mama-Mare! Timp de patruzeci de ani n-am putut suporta mutra, glasul, mirosul femeii ăsteia... chiar când mă culcam cu ea... mecanic ca un piston... Și nu mă prefac eu că-l iubesc pe ticălosul ăsta de Gooper și pe nevastă-sa și pe cei cinci chițcăitori ca niște papagali din junglă? Nu pot să-i văd în ochi! Sau biserica! Îmi întoarce mațele pe dos, da' mă duc și acolo și-l ascult pe tembelul de preot. *(Un spasm de*

durere îl face să-și încleșteze pântecul. Se prăbușește pe un scaun și continuă cu o voce mai răgușită:) Pe tine te plac din anumite motive... totdeauna am avut o slăbiciune pentru tine... o afecțiune... chiar respect... da, totdeauna. Tot ce-am avut în viață ești tu și succesul meu de plantator... asta-i adevărul. Nu știu de ce, dar așa e. Eu am avut destul parte de demagogie la viața mea. De ce n-ai putea trăi și tu cu ea? N-ai încotro! Trebuie să trăiești cu ea, n-ai altceva mai bun.

BRICK: Ba da, domnule, există ceva mai bun.

PAPA CEL MARE: Ce?

BRICK (*ridicând paharul*): Băutura.

PAPA CEL MARE: Asta nu-i viață, asta-i eschivare de la viață.

BRICK: Vreau să mă eschivez de la viață.

PAPA CEL MARE: Atunci de ce nu te sinucizi, omule?

BRICK: Pentru că... prefer să beau... Regret, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: Eu regret mai mult. Am să-ți spun ceva, cu puțin în urmă, când credeam că numărul meu s-a încheiat... înainte să aflu că nu-i vorba decât de... colonul ăsta... spastic... m-am gândit la tine. M-am întrebat dacă, atunci când s-o termina comedia, să-ți dau ție sau să nu-ți dau ție întreaga proprietate, din moment ce pe Gooper și pe Mae nu pot să-i văd în ochi și știu că și ei mă urăsc pe mine, iar cei cinci maimuțoi nu sunt decât niște Gooper și Mae în miniatură. Întâi mi-am spus: NU! Pe urmă mi-am spus: DA! Nu puteam să iau o hotărâre. Îi urăsc pe Gooper și pe maimuțoii lui și pe cățeaua aia de Mae. De ce să le las douăzeci și opt de mii de acri din cel mai fertil pământ din partea asta a Văii Nilului? Dar, pe de altă parte, Brick, mi-am zis: De ce să finanțez un nebun de bețiv? Fie că-mi place sau nu, fie chiar că-l iubesc? De ce-aș face asta? Să finanțez viciul, putreziciunea, ruina?

BRICK (*zâmbind*): Înțeleg.

PAPA CEL MARE: Dacă înțelegi înseamnă că ești mai deștept ca mine, pentru că eu nu înțeleg. Și, ca să-ți spun sincer, până azi n-am putut să iau nicio hotărâre pe chestia asta, și încă nu mi-am făcut testamentul. Mă rog, acum nu mai am de ce mă grăbi. Nu mai sunt sub presiune. Pot să aștept să văd dacă te lași de băutura sau nu.

BRICK: Așa e drept, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: S-ar zice că ai impresia că glumesc.

BRICK: Nu, domnule, știu că nu glumești.

PAPA CEL MARE: Atunci nu-ți pasă?

BRICK: Nu, domnule, nu-mi pasă.

(Stă în ușa care duce la terasă.)

PAPA CEL MARE: Stai! Brick! *(vocea lui are o notă scăzută aproape tandră.)* Să nu lăsăm totul baltă, așa cum facem de obicei când discutăm... batem apa în piuă și de fiecare dată se pare că am lăsat ceva pe de lături, ceva ce nu ne-am spus, ceva ce am evitat pentru că niciunul dintre noi nu-i destul de sincer cu celălalt...

BRICK: Eu nu te-am mințit niciodată, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE: Și eu te-am mințit vreodată?

BRICK: Nu, domnule...

PAPA CEL MARE: Ei, uite cel puțin doi oameni care nu s-au mințit niciodată.

BRICK: Dar care nu și-au vorbit niciodată.

PAPA CEL MARE: Putem vorbi acum.

BRICK: Papa cel Mare, se pare că nu avem mare lucru să ne spunem.

PAPA CEL MARE: Zici că bei ca să-ți îneci scârba de minciună.

BRICK: Mi-ai cerut să-ți dau un motiv.

PAPA CEL MARE: Și numai băutura poate îneca scârba?

BRICK: Acum, da. Nu și când eram tânăr și plin de încredere. Bețivul e un om care vrea să uite că nu mai e tânăr și nu mai crede.

PAPA CEL MARE: Nu știi ce înțelegi tu prin a crede și nu cred că știi ce înseamnă a crede. Dacă ai încă sportul în sânge, fă-te din nou cronicar sportiv.

BRICK: Și să stau într-o cușcă de sticlă să mă uit la meciuri pe care nu le pot juca? Să descriu ceea ce nu pot face eu și fac alți jucători? Care-și asudă scârba prin pori într-o întrecere la care eu nu pot participa? Să beau o Coca-Cola cu whisky ca să pot suporta? Nu mai merge – timpul m-a depășit, Papa cel Mare, mi-a luat-o înainte. Ai cunoscut mulți băutori?

PAPA CEL MARE: Am cunoscut destui din specia asta.

BRICK: Și a putut vreunul din ei să-ți explice de ce bea?

PAPA CEL MARE: Încerci să dai vina pe altele, pe timp, pe scârbă, pe demagogie – rahat! –, vorbărie goală și eu nu mă prind.

BRICK: Mi-ai cerut să-ți dau un motiv.

PAPA CEL MARE: Te-ai apucat de băutură când a murit prietenul tău Skipper.

(O tăcere, Brick dă să-și ia cârja.)

BRICK: Ce vrei să insinuezi?

PAPA CEL MARE: Nu insinuez nimic. Dar Gooper și Mae insinuează că era ceva necurat între voi...

BRICK (*oprindu-se brusc ca și cum ar fi fost ținut*): Necurat?

PAPA CEL MARE: Mă rog, că ceva nu era normal în prietenia ta cu...

BRICK: Au insinuat și ei lucrul ăsta? Eu credeam că era ideea lui Maggie. (*În sfârșit detașarea lui Brick e zguduită; respirația îi devine mai accelerată, vocea mai răgușită.*) Și cine mai insinuează așa ceva? Dumneata? Cine mai crede că eu și Skipper eram amanți?

PAPA CEL MARE (*cu blândețe*): Stai, nu te ambala, băiete. Și eu în tinerețea mea am mai călcat pe de lături.

BRICK: Și ce legătură are asta cu...? Spune-mi, cine a mai insinuat porcăria asta? Și dumneata, și dumneata consideri că ai un fiu poponar? Oh! Poate că de-asta ne-ai plasat pe mine și pe Maggie în camera care a fost a lui Jack Straw și Peter Ochello, în care perechea asta de fete bătrâne au dormit în același pat până au crăpat!

PAPA CEL MARE: Eu am văzut în viața mea tot felul de lucruri și am înțeles multe, până în 1910. Anul în care mi s-au rupt pingelele de atâta cutreierat și în care dormeam într-un vagon de bumbac, până când Jack Straw și Peter Ochello m-au luat la ei. M-au angajat să supraveghez plantația asta care s-a transformat în ceea ce e acum. Și când a murit Jack Straw, Peter Ochello n-a mai pus gura pe mâncare, asemenea unui câine care și-a pierdut stăpânul, până când a murit și el. Așa că, vezi, înțeleg asemenea...

BRICK (*violent*): Skipper a murit și eu continui să mănânc!

PAPA CEL MARE: Da, dar te-ai apucat de băutură.

(*Brick aruncă paharul pe jos, strigând:*)

BRICK: Vasăzică și dumneata gândești așa?

(*Pași pe terasă. Voci de femei. Papa cel Mare se îndreaptă spre ușă.*)

BRICK: Și dumneata gândești așa! Gândești că eu și Skipper ne-am dedat la... ne-am dedat la... sodomie?

PAPA CEL MARE: Stai liniștit!

BRICK: Gândești că noi doi am făcut lucruri murdare, eu și Skipper...?

PAPA CEL MARE: Ce strigi așa? De ce ești...

BRICK: Asta gândești despre Skipper?...

PAPA CEL MARE: De ce ți-ai ieșit din fire? Eu nu știu nimic. Eu ți-am spus doar ce...

BRICK: Crezi că eu și Skipper eram doi bătrâni libidinoși? Ca Straw

și Ochello? Asta gândești?

PAPA CEL MARE: Ssst!

BRICK: Doi poponari? Doi curlandiști? Asta crezi?

(Își pierde echilibrul și cade în genunchi. Se prinde de pat și reușește să se ridice cu greu.)

PAPA CEL MARE: Doamne sfinte! Ține-te de mâna mea.

BRICK: N-am nevoie de mâna dumitale.

PAPA CEL MARE: Ei bine, eu am nevoie de mâna ta. *(Îl ridică și-l ia de umeri, cu afecțiune.)* Ești tot numai o apă. Și găfai de parcă ai alergat într-o cursă.

BRICK *(eliberându-se de brațul tatălui său)*: Mă șochezi, Papa cel Mare, mă șochezi vorbind așa, la întâmplare, despre un lucru ca ăsta... Nu știi ce gândesc oamenii în legătură cu pederastia? Cât de dezgustați sunt de ea? Vai de mine, la universitate când am descoperit că un discipol al frăției noastre, a mea și a lui Skipper, a încercat să facă o chestie de genul ăsta, nu numai că ne-am descotorosit de el, dar l-am obligat să plece din campusul universitar, a plecat până-n...

PAPA CEL MARE: Până unde?

BRICK: Africa de Nord, așa am auzit.

PAPA CEL MARE: Ei, eu m-am întors de și mai departe; tocmai m-am întors de pe cealaltă față a lumii, din țara morților, așa că nimic de aici nu mă mai șochează. Oricum, am trăit întotdeauna cu un gol prea mare în jurul meu ca să mă mai poată contamina ideile altora. Singurul lucru care poate da mai multe roade decât bumbacul e toleranța. Eu o cultiv?

BRICK: O prietenie excepțională între doi bărbați, o afecțiune reală și adâncă nu poate fi respectată și considerată ca un lucru curat și decent? Trebuie numaidecât privită ca... o relație homosexuală?

PAPA CEL MARE: Eu le-am spus lui Mae și lui Gooper...

BRICK: Îi bag în mă-sa pe Mae și pe Gooper și pe toți mincinoșii cu minciunile lor murdare. Între mine și Skipper a fost o prietenie curată și adevărată, de o viață întreagă, până când i-a intrat și lui Maggie în cap ideea despre care am vorbit. O prietenie normală? Poate că nu, era prea rară ca să fie normală; orice legătură curată între doi oameni e prea rară pentru a putea fi normală.

PAPA CEL MARE: Brick, nimeni nu spune că nu era normală.

BRICK: Atunci te înșeli. Un lucru curat și adevărat nu poate fi normal.

PAPA CEL MARE: De ce a clacat Skipper? De ce ai clacat tu? *(Brick*

se uită crunt la tatăl lui. În sinea lui a decis, fără să-și dea seama, să-i spună că are cancer: un lucru inadmisibil, în schimbul altuia.)

BRICK (*amenințător*): Bine, Papa cel Mare, dumneata ai vrut-o. O să avem într-adevăr discuția serioasă pe care ai dorit-o. E prea târziu ca s-o mai oprim, acum va trebui să o purtăm și să atingem toate coardele. (*Țopăie din nou la bar.*) Da, da. Maggie spune că eu și Skipper ne-am lansat în fotbal, după terminarea universității, pentru că ne era teamă să ne maturizăm. Voiam... să prelungim... șuturile acelea aeriene care ne-au făcut celebri. Și așa am făcut, am continuat un sezon întreg atacurile acelea aeriene ale noastre... până când Maggie mi-a dat un ultimatum: „Acum ori niciodată!”, așa că m-am însurat cu Maggie...

PAPA CEL MARE: Cum era Maggie la pat?

BRICK (*sec*): Grozavă. Cea mai grozavă din toate. (*Papa cel Mare încuviințează din cap, ca și cum și-a imaginat lucrul ăsta.*) În toamna aceea, Maggie a însoțit în toate părțile echipa Dixie Stars. O, făcea mare caz de atitudinile ei sportive. Purta o căciuliță din blană de urs și o haină de antilopă vopsită în roșu. Închiria sălile de festivități ale hotelurilor ca să sărbătorim victoriile, și chiar când pierdeam, nu renunța la petreceri. MAGGIE PISICA! Ha, ha! (*Papa cel Mare încuviințează din cap.*) Dar Skipper avea niște accese de friguri care îi reveneau mereu și doctorii nu știau ce e, iar eu am căpătat rana aceea la șira spinării, care pe radiografie apărea ca o umbră și o inflamație la sold. Zăceam în spital și urmăream la televizor meciurile echipei noastre, o vedeam pe Maggie pe bancă lângă Skipper, când era scos din joc pentru cine știe ce. Și mă ardea când o vedeam atârnată de brațul lui. Știi, cred că Maggie s-a simțit întotdeauna oarecum în planul doi, pentru că între noi nu a existat niciodată vreo altă apropiere decât cea a patului, nu eram mai apropiați decât două pisici care se împerechează pe un gard... Așa încât a început să-i vâre idei în cap bietului Skipper. Maggie s-a apucat să-i vâre în cap ideea murdară, falsă, că el și cu mine eram, de fapt o pereche de homosexuali frustrați, precum cele două babe, Straw și Ochello, care au locuit în camera asta. Și bietul Skipper, ca să-i arate că n-are dreptate, s-a culcat cu Maggie, și când n-a reușit nimic, și-a zis c-o fi adevărat ce-i spunea ea. Și sârmanul Skipper s-a frânt ca o nuia uscată. – Nimeni n-a căzut atât de repede în băutură... și nu s-a curățat atât de repede... Ei, acum ești satisfăcut?

PAPA CEL MARE (*privindu-l*): Tu ești satisfăcut?

BRICK: Cu ce?

PAPA CEL MARE: Cu jumătatea asta de poveste idioată. Ai lăsat ceva deoparte? Ce-ai lăsat deoparte?

(Se aude sunând telefonul din hol.)

GOOPER *(de afară)*: Alo!

(Brick privește brusc în direcția sunetului, de parcă i-ar fi reamintit ceva.)

BRICK: Da, am omis să-ți spun despre un telefon interstatal pe care l-am primit de la Skipper.

GOOPER *(de afară)*: La telefon. Spuneți!

BRICK: O convorbire în care mi-a mărturisit totul, beat turtă, iar eu i-am trântit receptorul.

GOOPER *(de afară)*: Nu.

BRICK: A fost ultima dată în viața noastră când ne-am vorbit.

GOOPER *(de afară)*: Nu, domnule.

PAPA CEL MARE: Dar probabil că i-ai spus ceva înainte să-i trântești telefonul?

BRICK: Ce să-i fi spus?

PAPA CEL MARE: Ceva, orice.

BRICK: Nu i-am spus nimic.

PAPA CEL MARE: Îhi! Oricum, am reușit să dăm de urma minciunii care te-a scârbit și pe care vrei s-o îneci în băutură. Brick, încerci să scapi de vină. Scârba de minciună e de fapt scârba de tine însuși. Tu ai săpat groapa prietenului tău și i-ai dat brânci înăuntru pentru că n-ai avut curajul să discuți deschis cu el adevărul.

BRICK: Adevărul lui, nu al meu.

PAPA CEL MARE: Mă rog, adevărul lui. Dar n-ai avut curajul să-l înfrunți, împreună cu el.

BRICK: Cine poate înfrunta adevărul? Dumneata poți?

PAPA CEL MARE: Nu începe iar să arunci vina în cărca altora.

BRICK: Da? Atunci ce-i cu toate felicitările astea de ziua dumitale și cu urările de „La mulți ani”, când toată lumea, în afară de dumneata, știe că n-ai să-i mai apuci? *(Gooper, la telefon, scoate un râs puternic, și strigă: Nu, nu, ai înțeles greșit, exact pe dos! Ești nebun? Brick își ține brusc răsufarea, dându-și seama de cele ce a spus. Șchiopătează câțiva pași, apoi spune fără să se uite la fața șocată a tatălui său:)* Ei, acum hai să mergem afară! Să ne uităm la jocurile de artificii. Vino, Papa cel Mare!

(Papa cel Mare îi înșfacă brusc cârja, ca și cum ar fi o armă pentru care se luptaseră amândoi.)

PAPA CEL MARE: Nu, nu! Nimeni nu iese de aici! Ce-ai vrut să spui?

BRICK: Nu mai țin minte.

PAPA CEL MARE: Ce-i cu urările de „La mulți ani” când se știe că n-am să-i mai apuc?

BRICK: Uită dracului ce am spus, Papa cel Mare. Haide pe terasă să privim artificiiile.

PAPA CEL MARE: Întâi termină ce ai vrut să spui. Urări de „La mulți ani” când toți știu că n-ai să-i mai apuci! Nu asta ai spus?

BRICK: Uite ce-i, eu pot să mă mișc și fără blestemata aia de cârjă, dar ar fi mai bine pentru mobilă și sticlărie să nu mă legăn ca Tarzan printre ele...

PAPA CEL MARE: Termină ce-ai început să spui!

BRICK *(sugând cubul de gheață din pahar)*: Lasă proprietatea lui Gooper și lui Mae și celor cinci maimuțoi. Tot ce doresc ei este...

PAPA CEL MARE: Să las proprietatea, ai spus?

BRICK *(vag)*: Toți cei douăzeci și opt de mii de acri din cel mai fertil pământ din partea asta a Văii Nilului.

PAPA CEL MARE: Dar cine a spus că îi las proprietatea lui Gooper sau oricui altcuiva? Am împlinit azi șaiszeci și cinci de ani. Mai am încă cincisprezece sau douăzeci de ani în față. Am să vă supraviețuiesc tuturor! Am să vă îngrop pe toți și am să vă plătesc coșciugele!

BRICK: Sigur! La mulți ani! Acum haide să ne uităm la artificii.

PAPA CEL MARE: M-au mințit? M-au mințit în legătură cu rezultatele de la clinică? Mi-au găsit ceva? Cancer?

BRICK: Minciuna este sistemul în care trăim. Băutura este o cale de evadare, și moartea, alta. *(Ia cârja din mâna tatălui său și se îndreaptă spre terasă.)*

(De afară se aude un cântec.)

MAE *(ivindu-se în ușă)*: Papa cel Mare, muncitorii de pe plantație cântă pentru dumneata.

BRICK: Îmi pare rău, Papa cel Mare. Capul meu nu mai funcționează și nu pot să înțeleg cum de-i mai pasă cuiva dacă trăiește sau moare, dacă moare de cancer sau de orice altceva, și cum îți mai poate păsa de altceva decât dacă a mai rămas destulă băutură în sticlă. Așa c-am vorbit și eu ca să nu tac. Într-un fel, nu-s mai bun ca ceilalți și în alt fel sunt chiar mai rău, pentru că eu sunt mai puțin viu decât

ei. Poate faptul că ei sunt vii îi face mincinoși, și faptul că eu sunt aproape mort mă face să spun adevărul... dar... nu știu cum... o clipă am fost prieteni... Și doi prieteni își spun unul altuia adevărul. (*O tăcere.*) Dumneata mi l-ai spus mie. Eu ți l-am spus duminică.

PAPA CEL MARE: Dumnezeu! Fir-ar al dracului!

GOOPER (*de afară*): Mae! Vino!

PAPA CEL MARE: Sunteți niște fii mincinoși de cătea mincinoasă. (*Se ridică și se îndreaptă spre ușa care duce în interior. La ușă se întoarce și se uită îndărăt de parc-ar vrea să pună o întrebare disperată. Apoi dă din cap și strigă cu o voce răgușită*): Da, sunteți cu toții niște mincinoși, să vă ia dracu' de mincinoși imputiți! Mințiți! Mințiți! Mincinoșilor!

(*Iese. Brick rămâne nemișcat în timp ce scena se întunecă și cortina cade.*)

(*Cortina*)

Actul III

Acțiunea continuă fără scurgere de timp. Papa cel Mare iese pe ușă.

PAPA CEL MARE: Mincinoșilor! Mințiți! Mințiți! Mincinoșilor! *(Intră Margaret.)*

MARGARET: Brick, pentru numele lui Dumnezeu, ce se întâmplă în camera asta?

(Mae intră de pe terasă, Gooper din hol.)

MAE: Gooper, vrei să duci copiii la culcare?

GOOPER: Mae, ai văzut-o pe Mama-Mare?

MAE: Nu încă, nu-i spunem încă.

MARGARET *(către Brick)*: Unde te duci?

BRICK: Să iau puțin aer.

MARGARET: De ce striga Papa cel Mare „Mincinoșilor!”?

MAE: Brick, Papa cel Mare s-a dus să se culce?

GOOPER: Unde-i bătrâna?

MAE: Du-te și caut-o.

GOOPER: S-ar zice că vrea să evite discuția.

MAE: Cred că miroase ceva.

MARGARET *(din ușa terasei către Brick)*: Brick, au de gând să-i comunice lui Mama-Mare adevărul despre rezultatul analizelor, o să fie nevoie de tine.

DR. BAUGH: O să fie foarte dureros.

MAE: Lucrurile dureroase nu pot fi întotdeauna evitate.

GOOPER: Uite-o! Mama-Mare, vino aici!

MAE: Mai încet, Gooper, nu urla!

MAMA-MARE *(intrând)*: Fumul de artificii mi-a făcut rău la stomac. Unde e Papa cel Mare?

MAE: Asta aș vrea să știi și eu. Unde s-o fi dus?

MAMA-MARE: Probabil că s-a dus la culcare.

GOOPER: Bine, atunci putem vorbi.

MAMA-MARE: Ce să vorbim? Despre ce? Eu cred că Papa cel Mare era frânt de oboseală. El ține mult la familie și-i place să aibă pe toți în jur, dar asta înseamnă o încordare nervoasă. În seara asta nu prea era în apele lui, vă spun eu, îl roade ceva.

DR. BAUGH: E un om remarcabil.

MAMA-MARE: Da! Remarcabil! Ați observat cât a mâncat la masă? Ați observat cât a înfulecat? Parcă era un lup hămesit.

GOOPER: Sper să nu regrete.

MAMA-MARE: Ce mai e și asta, Gooper?

MAE: Gooper vrea să spună să nu i se aplece de la mâncare.

MAMA-MARE: Termină odată cu „Gooper vrea să spună”. De ce să i se aplece fiindcă a mâncat cu poftă? Papa cel Mare n-are nimic, doar cu nervii nu stă bine, încolo e sănătos tun. Și acum că știm lucrul ăsta, a mâncat cât i-a poftit inima. I s-a luat o povară de pe cuget, acum că știe că nu mai e osândit...

MARGARET (*cu tristețe*): Dumnezeu să-i binecuvânteze sufletul bun.

MAMA-MARE: Da, să-l binecuvânteze. Unde-i Brick?

MAE: Afară.

GOOPER: Bea...

MAMA-MARE: Știu că bea. Crezi că nu văd lucrul ăsta fără să-mi scoți întruna ochii că bea?

MARGARET: Bravo, Mama-Mare! (*Aplaudă.*)

MAMA-MARE: Și alții au băut și beau și or să mai bea atâta timp cât se vâra porcăria asta în sticle.

MARGARET: Adevărat. Eu nici n-am încredere în oamenii care nu beau.

MAMA-MARE: Brick? Brick?

MARGARET: E încă pe terasă. Mă duc să-l iau, ca să putem discuta.

MAMA-MARE: Eu nu înțeleg ce-i cu acest misterios consiliu de familie.

(*Tăcere încurcată. Mama-Mare se uită de la unul la altul, în timp ce Margaret strigă.*)

MARGARET: Brick? Vino, o să fie nevoie de tine aici.

MAMA-MARE: Nu știu ce-i cu voi, aveți niște mutre lungi de-un cot. Gooper, deschide te rog ușa dinspre hol, să mai circule aerul.

MAE: Mama-Mare, cred că-i mai bine să lăsăm ușa închisă până după ce discutăm.

MARGARET: Brick!

MAMA-MARE: Doctore, vrei să deschizi ușa aia?

MAE: Vreau să evit orice posibilitate ca Papa cel Mare să prindă vreun cuvânt din ce o să discutăm noi.

MAMA-MARE: Mă opun! În casa lui Papa cel Mare nu o să se rostească niciun cuvânt pe care el n-ar putea să-l audă.

GOOPER: Uite ce-i, Mama-Mare, e vorba...

(*Mae îi trage un ghiont puternic ca să-l facă să tacă. El îi aruncă o privire aprigă.*)

MAE: Puțină briză, puțină briză!! Doctore, vitaminele astea B12 sunt chiar atât de bune pe cât se spune?

DR. BAUGH: Mă rog, dacă ții să te înțepi cu ceva, poți să te înțepi și cu ele.

MAMA-MARE (*la ușa terasei*): Maggie, Maggie, nu-l aduci odată pe Brick?

MAE (*brusc, cu glas tare, creând o tăcere*): Am un presentiment, un sentiment ciudat!

MAMA-MARE: Ce sentiment?

MAE: Că Brick i-a spus lui Papa cel Mare ce n-ar fi trebuit să-i spună.

MAMA-MARE: Ce naiba a putut să-i spună Brick din ce n-ar fi trebuit să-i spună?

GOOPER: Mama-Mare, e ceva...

MAE: Așteaptă!

(*Mae se repede la Mama-Mare, o strânge în brațe și o sărută. Bătrâna o împinge într-o parte.*)

DR. BAUGH: Pe vremea mea, băutorilor li se aplica așa-numita cură Keeley. Acum, înțeleg că li se dau niște tablete.

MAMA-MARE: Brick al meu n-are nevoie să ia nimic. (*Brick și Margaret apar de pe terasă. Mama-Mare, așezată cu spatele spre terasă, nu-i vede și continuă.*) Băiatul ăsta e pur și simplu zdrobit de moartea lui Skipper. Știți cum a murit bietul băiat? Acasă i s-a dat o doză mare de amital de sodiu și pe urmă l-au dus cu o ambulanță la spital, unde i s-a administrat o altă doză de amital, și asta și cu tot alcoolul acumulat de luni de zile în sistemul lui i-au dat gata inima... Mie mi-e frică de injecții, mie mai frică de ace ca de cuțit... (*Se oprește brusc și se întoarce.*) A, uite-l pe Brick! Băiețașul meu scump!

(*Brick zâmbește și, cu un burlesc gest galant, îi face loc lui Margaret să treacă, apoi se duce, țopăind, direct la bar. Tacticos, lasă să cadă cuburile de gheață în băutură, apoi privește la ceilalți peste umăr și întrebă:*)

BRICK: Mai dorește cineva?

MAMA-MARE (*cu amărăciune*): Nu, fiule. Aș dori ca nici tu să nu mai bei.

BRICK: Aș dori să nu simt nevoia, Mama-Mare, dar aștept încă declicul acela din capul meu care netezește totul.

MAMA-MARE: Vai, Brick! Îmi frângi inima.

MARGARET (*în același timp*): Brick, așază-te lângă Mama-Mare!

MAMA-MARE: Nu mai pot îndura toate astea! (*Începe să plângă.*)

MAE: Acum că suntem adunați cu toții...

GOOPER: Putem discuta...

MARGARET: Brick, stai lângă Mama-Mare și ține-i mâna!

BRICK: N-ai decât să stai tu lângă ea, Maggie. Eu sunt un infirm fără astâmpăr. Trebuie să mă reazem în cârja mea.

(*Mae se așază lângă Mama-Mare, iar Gooper în fața ei. Doctorul Baugh privește în gol și își aprinde o țigară.*)

MAMA-MARE: Ce dracu' mă înconjuțați... în felul ăsta? Și ce dracu' vă holbați cu toții la mine și vă faceți semne între voi?

MAE: Calmează-te, Mama-Mare.

MAMA-MARE: Calmează-te tu, Sora Mare. Cum să mă calmez când vă zgâiți cu toții la mine de parcă mi se scurg pe față picături de sânge? Ce înseamnă toate astea? Ce?

(*Gooper tușește și își ia o poziție centrală.*)

GOOPER: Doctore Baugh!

MAE: Doctore Baugh?

GOOPER: Mama-Mare vrea să cunoască întregul adevăr despre rezultatele analizelor de la clinică.

MAE (*agitată*): Adevărul despre starea lui Papa cel Mare.

GOOPER: Da, adevărul pe care trebuie să-l înfruntăm.

DR. BAUGH: Mă rog...

MAMA-MARE (*ridicându-se înspăimântată*): E ceva? Ceva... ce eu nu știu?

(*Mama-Mare are demnitate în acest moment.*)

DR. BAUGH (*după o pauză stingherită*): Da... mă rog.

MAMA-MARE: Vreau să știuuu! (*Pe loc își vâără pumnul în gură, vrând parcă să dezmintă ce-a spus.*) Cineva minte! Vreau să știu!

MAE: Așază-te, Mama-Mare. Stai jos!

MARGARET: Brick, du-te și stai lângă Mama-Mare.

DR. BAUGH: N-am văzut niciodată analize mai atent executate decât cele care i s-au făcut lui Papa cel Mare Pollitt la clinica Ochsner.

GOOPER: E una dintre cele mai bune clinici din țară.

MAE: E cea mai bună!

DR. BAUGH: Desigur, chiar înainte de a face analizele, medicii erau nouăzeci și nouă, virgulă, nouăzeci și nouă la sută siguri.

MAMA-MARE: Siguri de ce, siguri... de... ce?

(Își ține răsuflarea. Mae o sărută, dar ea o împinge într-o parte, privind fix la doctor.)

MAE: Mămico, fii tare!

BRICK *(în ușa terasei, cântă încet)*: În lumina, în lumina lunii de argint...

GOOPER: Taci odată, Brick!

BRICK: Scuze... *(Iese pe terasă.)*

DR. BAUGH: Dar acum, Mama-Mare, după ce i-au tăiat o bucățică din țesutul tumorii și...

MAMA-MARE: Tumorii? I-ai spus lui Papa cel Mare...

DR. BAUGH: Stai puțin...

MAMA-MARE: Ne-ai spus mie și lui Papa cel Mare că totul e în deplină ordine și că...

MAE: Mama-Mare, întotdeauna se procedează așa...

GOOPER: Lăsați-l pe doctorul Baugh să vorbească!

MAMA-MARE: I-ai spus că are spasme la colon...

DR. BAUGH: Da, așa i s-a spus lui Papa cel Mare. Dar proba de laborator a ieșit pozitivă și, îmi pare rău, e... mă rog... o formă malignă.

MAMA-MARE: Cancer? Cancer?

(Doctorul Baugh încuviințează din cap. Mama-Mare scoate un strigăt gătuit.)

MAE ȘI GOOPER: Mama-Mare, haide, haide, trebuia să afli...

MAMA-MARE: De ce nu l-au operat? Ha?

DR. BAUGH: E într-o fază prea avansată, prea multe organe sunt afectate.

MAE: Mama-Mare, i-a prins ficatul și rinichii.

GOOPER: Ar fi un risc prea mare să-l opereze.

MAE: De asta s-a îngălbenit, mămico.

MAMA-MARE: Mae, pleacă de aici, lasă-mă în pace! *(Se ridică brusc.)*
Îl vreau pe Brick! Unde-i Brick? Unde-i unicul meu fiu?

MAE: Mamă! Ai spus „unicul fiu”?

GOOPER: Și atunci eu ce sunt?

MAE: Un om responsabil, cumpătat, cu cinci copii scumpi – cu șase!

MAMA-MARE: Vreau ca Brick să-mi spună! Brick! Brick!

MARGARET *(venind din colțul ei)*: Brick era atât de deprimat, încât a ieșit afară.

MAMA-MARE: Brick!

MARGARET: Mamă, lasă-mă să-ți spun eu.

MAMA-MARE: Nu, lasă-mă în pace, tu nu ești sângele meu!

GOOPER: Mamă, eu sunt fiul tău! Ascultă-mă pe mine!

MAE: Gooper e fiul dumitale, primul născut!

MAMA-MARE: Gooper n-a ținut niciodată la Papa cel Mare.

MAE (*făcând pe șocata*): Asta nu-i adevărat!

GOOPER: Ei bine, Mama-Mare... (*Oftează.*)

MAMA-MARE: E o greșeală! Știi că-i un vis rău!

DR. BAUGH: O să facem ca Papa cel Mare să sufere cât mai puțin.

MAMA-MARE: E un vis rău, nu-i decât un coșmar!

GOOPER: După părerea mea, Papa cel Mare are dureri, dar nu vrea să recunoască.

MAMA-MARE: Nu-i decât un vis rău, un coșmar!

DR. BAUGH: Așa fac toți, li se pare că dacă nu recunosc că au dureri, o să le meargă mai bine.

GOOPER (*amuzat*): Da, o fac pe șmecherii.

MAE: Gooper și cu mine ne-am gândit... că Papa cel Mare ar trebui pus pe morfină.

MAMA-MARE: Nimeni n-o să-i dea morfină lui Papa cel Mare!

DR. BAUGH: Uite ce-i, Mama-Mare, când se pornesc, durerile sunt cumplete și o să aibă nevoie de injecții ca să le poată suporta.

MAMA-MARE: Nimeni n-o să-i dea morfină!

MAE: Mama-Mare, doar nu vrei să-l vezi suferind, știi, ești direct...

(*Gooper, care e în spatele ei, îi arde un ghionț.*)

DR. BAUGH (*punând un pachetel pe masă:*) Eu las fiolele aici, așa încât, dacă are vreo criză, nu va trebui să alergați după morfină.

MAE: Eu știu să fac injecții.

MAMA-MARE: Nimeni n-o să-i facă injecții cu morfină lui Papa cel Mare.

GOOPER: Mae a urmat un curs de infirmiere în timpul războiului.

MARGARET: Nu cred că Papa cel Mare o să accepte ca Mae să-i facă injecții.

MAE: Crezi că o să te vrea pe tine?

DR. BAUGH: Mă rog, eu trebuie să plec. Capul sus, Mama-Mare!

GOOPER (*hazos*): Capul cu ambele rânduri de bărbii. (*Mama-Mare hohotește de plâns.*) Haide, lasă plânsul, Mama-Mare. (*Îl conduce la ușă pe doctorul Baugh.*) Crede-mă, doctore, că apreciem tot ce ai făcut pentru noi. Îți suntem îndatorați pentru... (*Doctorul iese fără să-i arunce o privire.*) Cred că doctorul ăsta are multe pe cap, dar nu i-ar

strica să se arate mai uman. (*Mama-Mare plânge.*) Haide, mămico, fii tare!

MAMA-MARE: Nu-i adevărat, știu că nu poate fi adevărat!

GOOPER: Mama-Mare, analizele alea sunt infailibile.

MAMA-MARE: De ce ești așa de hotărât să-l vezi pe tatăl tău mort?

MAE: Vai, Mama-Mare!

MARGARET: Eu înțeleg ce vrea să spună Mama-Mare.

MAE: Zău? Pentru o nou-venită în familie înțelegi prea multe.

MARGARET: În casa asta e nevoie de înțelegere.

MAE: Cred că tu ai avut nevoie de înțelegere, Maggie, la tine acasă, cu taică-tău care era un bețiv, și acum te-ai căpătuțit cu Brick care are aceeași meteahnă.

MARGARET: Brick nu e un bețiv. Brick ține foarte mult la Papa cel Mare! Și toată nenorocirea asta l-a dat gata.

MAMA-MARE: Brick e băiețașul lui Papa cel Mare, dar bea prea mult și asta ne îngrijorează pe amândoi și, Margaret, trebuie să cooperezi cu noi, cu mine și cu Papa cel Mare, să-l facem pe Brick să renunțe la băutură. I-ar frânge inima lui Papa cel Mare dacă Brick n-ar fi în stare să preia...

MAE: Să preia ce, Mama-Mare?

MAMA-MARE: Proprietatea.

(*Mae și Gooper schimbă o privire furibundă.*)

GOOPER: Mama-Mare a avut un șoc...

MAE: Toți am trecut printr-un șoc, dar...

GOOPER: Să privim lucrurile realist...

MAE: Papa cel Mare n-ar putea fi niciodată atât de nebun încât...

GOOPER: Să lase proprietatea în mâini iresponsabile.

MAMA-MARE: Papa cel Mare nu are de gând să lase proprietatea în mâinile nimănui. Papa cel Mare nu o să moară. Să vă între asta bine în cap!

MAE: Mămico, mămico, și noi suntem la fel de optimiști și de plini de speranță și avem încredere în rugăciuni... totuși există anumite chestiuni care trebuie discutate și hotărâte, altfel...

GOOPER: Eventualități care trebuie luate în considerare, și acum e momentul... Mae, vrei să-mi aduci servieta din cameră? (*Mae se ridică și iese. Gooper se apleacă asupra lui Mama-Mare.*) Uite ce-i, Mama-Mare. Cele ce ai spus adineauri nu sunt adevărate și dumneata o știi prea bine. Eu l-am iubit întotdeauna pe Papa cel Mare, în felul meu

liniștit. Fără să fac mare tărăboi. Și Papa cel Mare m-a iubit și el, tot fără mare tărăboi. *(Mae se întoarce cu servieta lui Gooper.)*

MAE: Uite-ți servieta, iubitule.

GOOPER: Mulțumesc... Desigur, relația mea cu Papa cel Mare e diferită de aceea a lui Brick.

MAE: Ești cu opt ani mai mai mare decât Brick și a trebuit întotdeauna să-ți asumi niște responsabilități de care Brick a fost scutit. El n-a avut niciodată alte griji decât mingea de fotbal și paharul.

GOOPER: Mae, vrei să-mi dai voie să vorbesc?

MAE: Sigur, scumpule.

GOOPER: O plantație de douăzeci și opt de mii de acri nu-i ușor de administrat...

(Margaret iese pe terasă și poate fi auzită strigându-l pe Brick.)

MAMA-MARE: N-a trebuit să administrezi niciodată plantația! Ce tot vorbești! De parcă Papa cel Mare ar fi mort și îngropat și tu ar trebui să administrezi totul! Ce naiba, l-ai ajutat doar în câteva chestiuni de detaliu, și, în același timp, ți-ai văzut de clientela ta avocățească din Memphis.

MAE: Mămico, mămico, haide să fim drepți! În ultimii cinci ani de când Papa cel Mare nu e bine, Gooper s-a dedicat trup și suflet întreținerii proprietății.

MARGARET: Brick!

MAE: Gooper n-a scos un cuvânt și nu a considerat-o ca o obligație, pur și simplu a făcut treaba. Și Brick ce-a făcut? A trăit din gloria trecutului sportiv. La douăzeci și șapte de ani, nu-i altceva decât un jucător de fotbal.

MARGARET *(întorcându-se singură)*: Despre cine vorbiți? Despre Brick? Un jucător de fotbal? Știi bine că nu-i asta. Brick e cronicar sportiv la televiziune și unul dintre cei mai cunoscuți comentatori din țară.

MAE: Vorbesc despre ce era.

MARGARET: Aș dori să nu mai vorbești despre soțul meu.

GOOPER: Eu am dreptul să discut despre fratele meu cu alți membri ai familiei mele, care nu te include pe tine. De ce nu te duci afară să bei cu Brick?

MARGARET: N-am mai pomenit atâta răutate față de un frate.

GOOPER: Și cum stăm cu răutatea lui față de mine? Ce mai, nu suportă nici să stea în aceeași cameră cu mine.

MARGARET: Duci o campanie de denigrare a lui Brick, în scopul cel

mai dezgustător și mai sordid din lume, pe care eu îl cunosc prea bine.
Avariția, avariția, lăcomia, lăcomia!

MAMA-MARE: Îmi vine să urlu! Dacă nu încetați, urlu!

(Gooper s-a postat în fața lui Margaret cu pumnii încheștați, de parc-ar fi gata s-o lovească. Mae se strâmbă hidos în spatele ei.)

MAMA-MARE: Margaret, fetițo! Vino aici! Șezi lângă Mama-Mare!

MARGARET: Mămică dragă, îmi pare rău, rău! *(Își lasă capul grațios pe umărul lui Mama-Mare.)*

MAE: Ce înduioșător, ce mișcător, o scenă de devotament! Știți de ce n-are copii? Pentru că atletul de bărbatu-său nu se culcă cu ea.

GOOPER: Nu vrei să mă lași să expun totul într-un mod decent? Bine, nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dacă Papa cel Mare mă place ori nu sau dacă m-a plăcut vreodată. Eu fac apel doar la bun-simț și la dreptate. Am să vă spun adevărul. Toată viața m-a durut părtinirea tatei față de Brick – pe care l-a îndrăgit mai mult de când s-a născut – și felul în care mă trata pe mine, de parcă eram bun doar ca să-mi scuipe în creștet și poate că nici de atâta. Papa cel Mare are cancer și boala i s-a răspândit peste tot și i-a atacat organele vitale, curând o să dea în uremie, adică otrăvirea întregului sistem...

MARGARET *(aparte, ca pentru sine)*: Otravă! Otravă! Gânduri și cuvinte otrăvite! Otravă în inimă și-n minte!

GOOPER *(suprapunându-se peste replica ei)*: Eu cer o învoială dreaptă și, jur pe Dumnezeu, sper s-o capăt. Și dacă nu, dacă se trag anumite sfori în spatele meu, vă previn că nu degeaba sunt avocat și fac parte dintr-o corporație. Știu cum să-mi protejez drepturile.

(Brick vine de pe terasă, cu un zâmbet calm și un pahar gol în mână.)

BRICK: Se stârnește furtuna!

GOOPER: O! O sosire întârziată!

MAE: Atenție, sosește eroul învingător!

GOOPER: Faimosul Brick Pollitt! Vă mai aduceți aminte de el?

MARGARET: De ce nu încetați să vă vărsați răutatea și invidia pe un biet bolnav?

MAMA-MARE: Tăceți odată din gură amândoi!

GOOPER: Mama-Mare, mâine dimineață trebuie să mă întorc la Memphis să reprezint proprietatea Parker într-un proces.

MAMA-MARE: Da!

GOOPER: Da, și de asta mă văd obligat să ridic o problemă care...

MAE: Care e prea importantă pentru a mai fi amânată.

GOOPER: Dacă Brick n-ar fi beat, ar trebui să ia parte la discuție.

MARGARET: Brick e prezent, amândoi suntem prezenți.

GOOPER: Bine, am să-ți arăt acum un act pe care l-am întocmit împreună cu partenerul meu... un fel de îputernicire...

MARGARET: A, asta-i? Ca să ai dreptul să ne tai îndemnizațiile?

GOOPER: Am redactat acest act de îndată ce am aflat direct de la clinică rezultatele analizelor. L-am întocmit cu avizul și sprijinul Președintelui Comitetului Director de la Banca Plantatorilor din Sud, din Memphis, un om care mânuiește averile tuturor familiilor proeminente din Tennessee.

MAMA-MARE: Gooper?

GOOPER (*lăsându-se pe vine în fața ei*): Țsta nu-i un act final sau ceva de genul ăsta. E doar o măsură preliminară. Dar oferă o bază... o perspectivă... Pentru un plan.

MARGARET: Știam că ai planul tău.

(*Afară tună.*)

MAE: Planul de a proteja de iresponsabilitate cea mai mare proprietate din Delta și...

MAMA-MARE: Ascultați-mă cu toții, ascultați-mă bine! Nu vreau să mai aud nicio discuție de felul ăsta în casa mea. Și, Gooper, ia hârtia asta înainte să ți-o smulg din mână și s-o fac bucățele. Nu știu ce conține și nici nu vreau să știu. Acum vorbesc în numele lui Papa cel Mare. Sunt soția lui și nu văduva lui. Și vă vorbesc cu cuvintele lui!

GOOPER: Mama-Mare, ce am eu aici este...

MAE (*în același timp*): Gooper ți-a explicat că nu e decât un plan...

MAMA-MARE: Nu-mi pasă de hârtia pe care o aveți acolo. Puneți-o la loc de unde a venit și să n-o mai văd vreodată, nici măcar afară din plic. S-a înțeles? Bază! Plan! Preliminarii! Ce spune Papa cel Mare de câte ori e dezgustat?

BRICK (*de la bar*): „Căcat!” spune Papa cel Mare când e dezgustat.

MAMA-MARE (*ridicându-se*): Așa-i – CĂCAT! Spun și eu: CĂCAT!

MAE: Nu cred că limbajul vulgar e cel mai potrivit acum...

MAMA-MARE: Nimeni nu o să ia nimic, până când Papa cel Mare nu o să dea în primire... și, poate... poate că nici atunci. Nu, nici atunci. (*Tună.*)

BRICK: Pe mine mă puteți auzi mereu cântând cântecul acela: „Arătați-mi drumul spre casă!”

MAMA-MARE: Brick! Vino aici, am nevoie de tine! În seara asta Brick arată cum arăta când era mic și făcea tot felul de năzdrăvăanii și

eu îmi scuipam plămânii strigându-l, iar el venea acasă roșu la față și asudat și somnoros... Cum zboară timpul! Nimic nu-l poate opri. Noaptea începe prea devreme... Când de-abia ai început să te obișnuiești cu viața... Nimerești peste ailaltă... Oh, știți, acum că lucrul ăla hâd s-a mutat în casa asta fără să fie invitat, ar trebui să ne iubim unii pe alții și să fim cât mai apropiați cu putință. *(Îl îmbrățișează pe Brick și-i lipește capul de umărul ei.)* O, Brick, fiu al lui Papa cel Mare, Papa cel Mare te iubește. Știi care ar fi visul lui cel mai drag? Dacă, înainte de a se stinge, în caz că Papa cel Mare trebuie să se stingă... i-ai dăruit un copil al tău, un nepoțel care să semene cu tine, așa cum tu semeni cu Papa cel Mare.

MARGARET: Știu că ăsta e visul lui!

MAE: Ce păcat că Maggie și Brick nu-l pot adevăra.

PAPA CEL MARE *(de pe terasă, în afara scenei)*: Se pare că vântul și-a cam luat nasu' la purtare.

MARGARET: Papa cel Mare e pe terasă!

(Mama-Mare s-a întors la auzul vocii lui.)

MAMA-MARE: Nu pot să rămân aici. O să-mi citească adevărul în ochi.

PAPA CEL MARE *(din pragul ușii)*: Pot să intru?

MARGARET: Te-a trezit furtuna?

PAPA CEL MARE: De care furtună vorbești, de cea de afară sau de hărmălaia din camera asta?

(Gooper se strecoară pe lângă Papa cel Mare.)

GOOPER: Scuzați-mă.

(Mae încearcă să-l urmeze, dar Papa cel Mare o prinde de braț.)

PAPA CEL MARE: Am auzit gălăgie mare. Se pare că ați discutat ceva important. Ce anume?

MAE *(fâstâcită)*: Vai, nimic, Papa cel Mare.

PAPA CEL MARE *(Îndreptându-se spre colțul din stânga și trăgând-o pe Mae după el)*: Ce-i plicul ăla dolofan pe care l-ai vârat în servietă? Gooper?

GOOPER *(prins asupra faptului)*: Ăla... nimic... nimic.

PAPA CEL MARE: Nimic? Atunci e un ditamai nimic. Cunoașteți povestea cu copilul și elefantul...?

GOOPER: O cunoaștem.

PAPA CEL MARE: Bună, Brick!

BRICK: Bună, Papa cel Mare!

PAPA CEL MARE: O tânără pereche se duce împreună cu copilul, într-o duminică, la Grădina Zoologică, și cască gura la toate animalele din cuști. Era o după-masă caldă, și bătrânul elefant avea chef de altceva decât de alune. Cunoști povestea, Brick?

BRICK: Nu, domnule, n-o cunosc.

PAPA CEL MARE: În cușca de alături era o tânără femelă elefant în călduri.

MAMA-MARE: Vai, Papa cel Mare!

PAPA CEL MARE: Ce? Nu vorbesc decent? Așa! Și femela împânzea atmosfera cu un excitant miros de fertilitate femeiască. Așa-i că mă exprim cuviincios, Brick?

BRICK: Da, domnule, foarte cuviincios.

PAPA CEL MARE: Ei, și elefantul bătrân mai găsește în el puterea de a se excita. Își dă trompa pe spate, aspiră izul femelei de alături, își vâra capul printre gratii și, deodată, în profilul lui apare o schimbare cât toate zilele de mare. Mă exprim decent, Brick?

BRICK: Da, domnule, al naibii de decent.

PAPA CEL MARE: Și copilul arată cu degetul la apariție și întreabă: „Ce-i asta?” Iar maică-sa îi răspunde: „Asta? Nu-i nimic.” Iar taică-său: „Mda, ea-i învățată cu una și mai mare!” (*Papa cel Mare se îndreaptă spre Brick.*) N-ai râs la povestea mea, Brick.

(*Mama-Mare se retrage în dreapta camerei, plângând. Margaret se duce la ea.*)

BRICK: Nu, domnule, n-am râs.

PAPA CEL MARE: Dar ce-i mirosul din camera asta? Îl simți, Brick? Nu simți un miros puternic, otrăvitor, de minciună și falsitate?

BRICK: Da, domnule, îl simt.

GOOPER: Mae, Mae...

PAPA CEL MARE: Nimic nu-i mai puternic decât mirosul ăsta, nu-i așa, Brick?

BRICK: Nu, domnule, și nici mai otrăvitor.

PAPA CEL MARE: Brick e de acord cu mine. Mirosul de falsitate e cel mai otrăvitor, iar furtuna nu l-a risipit din camera asta. Îl simți, Gooper?

GOOPER: Ce să simt?

PAPA CEL MARE: Dar tu, Sora Mare? Simți duhoarea de falsitate din camera asta?

MAE: Vai, Papa cel Mare, nici nu știu despre ce vorbești.

PAPA CEL MARE: Duhnește ca moartea! (*Mama-Mare plânge.*) Ce-i

cu grăsuța aia din colț? Hei, cum-te-cheamă, ce ți s-a întâmplat?

MARGARET: A avut o amețeală.

PAPA CEL MARE: Fii atentă, Mama-Mare. Apoplexia nu-i o moarte prea plăcută.

MARGARET: Brick, ia te uită! Papa cel Mare poartă cadoul tău, halatul de cașmir, cel mai catifelat material cu putință!

PAPA CEL MARE: Da, Maggie, azi e ziua mea de naștere de catifea... Nu-i ziua de aur și nici de argint, ci ziua mea de catifea. Și toată lumea trebuie să se poarte catifelat cu Papa cel Mare, de ziua lui de catifea.

(Margaret îngenunchează în fața lui Papa cel Mare.)

MARGARET: Și poartă papucii de casă chinezești pe care i-am dăruit eu, Brick! Papa cel Mare, încă nu ți-am făcut cel mai mare dar al meu și am să ți-l fac acum. Acum e momentul să ți-l dăruiesc. Am să vă fac un anunț.

GOOPER: Un anunț sportiv, Maggie?

MARGARET: Un anunț de viață nouă. Aștept un copil! Un copil procreat de Brick cu Maggie, pisica. Port în pânțele copilul lui Brick și ăsta-i darul pe care i-l fac lui Papa cel Mare de ziua lui.

(Papa cel Mare se uită la Brick, care vine în față.)

PAPA CEL MARE: Ridică-te, fato, ridică-te din genunchi, fato! *(O ajută pe Maggie să se ridice. Își scoate un trabuc din buzunarul halatului și o studiază pe Margaret.)* Da, da, fata asta poartă viață în trupul ei, nu-i o minciună.

MAMA-MARE: S-a împlinit visul lui Papa cel Mare!

BRICK: Iisuse Hristoase!

PAPA CEL MARE: Gooper, vreau să-mi chemi mâine avocatul! *(Se îndreaptă spre ușă.)*

BRICK: Unde te duci, Papa cel Mare?

PAPA CEL MARE: Fiule, mă duc în turnul de pe acoperiș să mai arunc o privire împărăției mele înainte de a o preda: douăzeci și opt de mii de acri din cel mai fertil pământ din partea asta a Văii Nilului. *(Iese.)*

MAMA-MARE *(urmându-l)*: Iubitule, iubituțe, iubituțe... pot să vin și eu cu tine? *(Iese și ea.)*

(Margaret e în fața oglinzii. Mae s-a apropiat de Gooper și-i trage un ghionț, șuierând.)

GOOPER *(împingând-o într-o parte)*: Brick, poți să-mi dai și mie o înghițitură din băutura ta prețioasă?

BRICK: Servește-te, Gooper, băiete.

MAE (*strident*): Desigur, știm că totul nu-i decât o minciună.

GOOPER: Taci, Mae.

MAE: Ba n-am să tac. Știu că a născocit totul!

GOOPER: Fir-ai să fii, ți-am spus să taci!

MARGARET: Doamne, n-am crezut că micul meu anunț o să provoace asemenea furtună.

MAE: Femeia asta nu e însărcinată!

GOOPER: Cine a spus că e?

MAE: Ea a spus.

GOOPER: Dar doctorul Baugh n-a spus nimic.

MARGARET: Nu l-am consultat pe doctorul Baugh.

GOOPER: Dar la cine te-ai dus?

MARGARET: La unul din cei mai buni ginecologi.

GOOPER (*scoate un carnet și un creion*): Aha! Putem afla cum îl cheamă?

MARGARET: Nu puteți afla, Domnule Anchetator.

MAE: Pentru că n-are nume, nu există.

MARGARET: Ba există, așa cum există și copilul meu. Pruncul lui Brick.

MAE: Nu poți avea un copil de la un bărbat cu care nu te culci, decât dacă ești...

(*Brick a dat drumul la pick-up. Un cântec întrerupe vocea lui Mae.*)

GOOPER: Închideți-l!

MAE: Știm că e o minciună gogonată, pentru că v-am auzit în cameră, el nu vrea să se culce cu tine, v-am auzit noi, așa încât să nu-ți închipui că ai să ne îmbrobodești, că ai să aiurești un om bătrân pe patul de moarte cu o...

(*Un strigăt sfâșietor de durere străbate casa. Margaret închide pick-upul.*)

MAE: Gooper, ai auzit?

GOOPER: Se pare că au început durerile. Vino, să lăsăm astea două turturele în cuibul lor.

(*lese primul. Mae îl urmează, dar se întoarce din ușă și se uită cu o grimasă crispată la Margaret, șuierând.*)

MAE: Mincinoaso! (*Trânțește ușa. Margaret răsuflă ușurată și se apropie șovăielnic de Brick, luându-l de braț.*)

MARGARET: Îți mulțumesc... că n-ai spus un cuvânt.

BRICK: OK, Maggie.

MARGARET: A fost un gest galant din partea ta că ai salvat aparențele.

(Brick își toarnă de trei ori din sticlă, într-o succesiune rapidă, bea, apoi așteaptă, tăcut. Brusc, se întoarce spre ea zâmbind.)

BRICK: S-a produs.

MARGARET: Ce?

BRICK: Declicul...

(Plin de gratitudine, țopăie afară, pe terasă, cu un pahar în mână. Apoi începe să cânte încetișor. Margaret strânge în brațe perna mare, ca și cum ar fi singura ei tovarășă, și după câteva clipe o aruncă pe pat. Se repede la bar, adună toate sticlele și fuge din cameră cu ele în brațe, lăsând ușa deschisă. Brick intră din nou, șchiopătând, în cameră, vede perna pe pat, râde cu amărăciune și o ridică. O ține sub braț când intră Margaret. Aceasta închide ușa și se reazemă de ea, zâmbind.)

MARGARET: Brick, eu am crezut că ești mai puternic decât mine și nu voiam să mă las copleșită de tine. Dar acum, de când te-ai apucat de băutură – știi ce s-a întâmplat? – mi-am dat seama că eu sunt mai puternică decât tine și că te pot iubi mai adevărat. Lasă perna aia! Dacă o iei, am s-o pun la loc... Brick? *(Stinge toate lămpile cu excepția unei lămpi roz de lângă pat.)* Am fost realmente la un ginecolog și știu ce trebuie să fac și... Brick?... Sunt în perioada fertilă, după calendar)

BRICK: Înțeleg, Maggie, dar cum ai să concepi un copil cu un bărbat care-i îndrăgostit numai de băutură?

MARGARET: Încuindu-i băutura și nelăsându-l s-o atingă până nu-mi satisface dorința.

BRICK: Asta ai făcut, Maggie?

MARGARET: Du-te și vezi, barul e aproape gol.

BRICK: Să flu al...

(Întinde mâna după cârjă, dar ea i-o smulge, fuge pe terasă, zvârle cârja peste balustradă și se întoarce gâfâind.)

MARGARET: Și în noaptea asta o să prefacem minciuna în adevăr; numai după aceea o să aduc îndărăt băutura și o să ne îmbătăm amândoi, aici, în noaptea asta, în casa asta în care a intrat moartea. Ce spui?

BRICK: Nu spun nimic. Cred că nu e nimic de spus.

MARGARET: Ah, voi, oamenii slabi, oameni slabi și frumoși... care știți să pierdeți cu grație. Voi aveți nevoie de cineva... *(stinge și lampa*

de noptieră) care să vă ia în mână... ușurel, și să vă restituie viața, ca pe un obiect de aur care v-a scăpat. Te iubesc, Brick, te iubesc!

BRICK: Ar fi nostim dacă ar fi adevărat!

(Cortina)

Noaptea iguanei

*Așa cum cei de-un sânge se întâlnesc în noapte
Am stat și noi la sfat între două încăperi
Până ce iarba verde ne-a năpădit pe buze
Și ne-a șters numele de pe mormânt.*

Emily Dickinson

Personajele

Maxine Faulk

Pedro

Pancho

Reverendul Shannon Hank

Domnul Fahrenkopf

Doamna Fahrenkopf

Wolfgang Hilda

Judith Fellowes

Hannah Jelkes

Charlotte Goodall

Jonathan Coffin (Nonno)

Jake Latta

Acțiunea piesei se petrece în vara anului 1940, într-un hotel rustic cu o atmosferă foarte boemă, Costa Verde, care, așa cum sugerează și numele, e plasat pe creasta unui deal acoperit de o vegetație luxuriantă, de junglă; fațada privește spre „caleta” sau „plaja soarelui de dimineață” din Puerto Barrio, în Mexic. Puerto Barrio diferă în mod cert de localitatea pe care o cunoaștem astăzi. Pe atunci, în urmă cu douăzeci de ani, coasta vestică a Mexicului nu devenise încă Las Vegas și Miami ale Mexicului. Satele mai erau așezări primitive în care predomina populația amerindiană și plaja soarelui de dimineață din Puerto Barrio, cu apa ei liniștită, ca și pădurile tropicale care o dominau, se numărau printre locurile cele mai sălbatice și mai pitorești populate din lume.

Cadrul în care se desfășoară acțiunea piesei este terasa spațioasă a hotelului. Această terasă acoperită, împrejmuită de o balustradă, înconjoară pe toate patru laturile clădirea oarecum părăginită a hotelului, construită în stilul specific de la tropice, dar pe scenă nu se văd decât partea dinspre fațadă și încă o latură. Sub terasă, care este puțin înălțată față de nivelul scenei, se întinde un desiș de arbuști cu flori tubulare viu colorate, printre care se zăresc câțiva cactuși, iar laturile sunt cotropite de hățișul junglei. Într-o parte se înalță un cocotier ușor înclinat, cu trunchiul crestă, pentru a înlesni cățărarea culegătorului de nuci din care se prepară romul de cocos. Pe zidul din fund al terasei se înșiră ușile unor mici dormitoare-chilii, ale căror ferestre sunt acoperite cu apărătoare din plasă, împotriva țânțarilor. În episoadele care se petrec noaptea, dormitoarele sunt luminate pe dinăuntru, astfel încât fiecare cămăruță apare ca o scenă interioară miniaturală, iar perdelele străvezii dau un aspect estompat, încețoșat, decorului care se conturează vag. O potecă îngustă, ce străbate pădurea tropicală și coboară povârnișul dealului până la plaja mărginită de vegetația bogată, trece pe lângă o latură a terasei. Pe terasă se află un hamac de pânză legat cu sfori de niște stâlpi, câteva balanșoare vechi din răchită și, într-o parte, niște șezlonguri.

Actul I

La ridicarea cortinei, se aude larma ațâtată a unui grup de turiste sosite cu un autocar pe șoseaua de la poalele dealului pe care se înalță hotelul Costa Verde. Doamna Maxine Faulk, proprietara hotelului, apare de după colțul terasei. O femeie voinică, oacheșă, de vreo 45 de ani, afabilă și avidă de viață. Poartă pantaloni pescărești, de pânză, și o bluză pe jumătate descheiată. E urmată de Pedro, un mexican de vreo douăzeci de ani, zvelt și chipeș. Acesta lucrează în hotel și, din când în când, îndeplinește și funcția de amant al lui Maxine. Pedro își vâără cămașa în pantaloni și transpiră de parcă ar fi muncit din greu pe arșița soarelui. Doamna Faulk privește spre poalele dealului și e bucuroasă zărind persoana care a ieșit din autocarul cu turiști și urcă acum poteca.

MAXINE (strigând): Shannon! (O voce bărbătească răspunde de jos: „Hei!”) Ha! (Maxine râde întotdeauna cu un hohot monosilabic, aspru și puternic ca un lătrat, deschizând gura mare, întocmai ca o focă ce așteaptă să i se arunce un pește.) Iscoadele mele mi-au dat de veste că mi-ai încălcat iar hotarul. (Către Pedro) Anda, hombre, anda!⁶

(Bucuria lui Maxine sporește și face explozie pe măsură ce Shannon se căznește, urcând pieptiș dealul spre hotel. Se ivește pe cărarea din junglă abia un minut sau două după ce a început schimbul de replici pe care și le strigă unul altuia.)

MAXINE: Ha! Iscoadele mele mi-au dat de veste că săptămâna trecută ai fost prin Saltillo cu un autocar plin cu femei – o încărcătură de femele, și numai de femele, ha! Câte din ele ți-au picat până acum? Ha!

SHANNON (de jos, gâfâind): Pe fantoma marelui Cezar... nu mai striga așa!

MAXINE: Nici nu mă mir că tragi greu la deal, ha!

SHANNON: Spune-i puștiului să-mi ia geamantanul ăsta din mână.

MAXINE (strigându-și directivele): Pedro! Anda – la maleta. Pancho, no seas flojo! Va y trae el equipaje del señor⁷

⁶ „Du-te, omule, du-te!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

⁷ „Pedro! Du-te – valiza! Pancho, nu sta ca un tont! Du-te și adu bagajul domnului!”. În limba spaniolă, în original (n. tr.).

(Pancho, al doilea tânăr mexican, vine din spatele terasei și o pornește pe cărare în jos. Pedro s-a cățărat în cocotier, cu o toporișcă în mână, și desprinde nuci pentru rom de cocos.)

SHANNON *(strigând de jos)*: Fred? Hei, Fred!

MAXINE *(într-un moment de gravitate)*: Fred nu te poate auzi, Shannon. *(Face câțiva pași, ia de pe jos o nucă de cocos, o duce la ureche și o scutură ca să vadă dacă are lapte.)*

SHANNON *(tot de jos)*: Dar unde-i Fred – s-a dus la pescuit?

(Maxine despică cu maceta capacul unei nuci de cocos, în timp ce Pancho lipăie pe terasă cărând valiza lui Shannon – un geamantan uzat, tip Gladstone, acoperit cu etichete de voiaj din toate colțurile lumii. Apoi apare Shannon, într-un costum alb de pânză, mototolit. Are respirația tăiată, e nădușit tot și-n ochi îi joacă o sclipire sălbatică. În vârstă de vreo treizeci și cinci de ani, Shannon e tipul de irlandez brun. Este de o nervozitate extrem de evidentă; e un tânăr care și-a pierdut cândva frâna și e gata să și-o piardă din nou – și poate că acest lucru se va repeta.)

MAXINE: Ei! Lasă-mă să te privesc un pic!

SHANNON: Nu te mai zgâi așa la mine, mai bine îmbracă-te!

MAXINE: Hiii! Arăți ca omu' care-și împlinește poftele.

SHANNON: Și tu arăți de parcă tocmai ți-ai împlinit-o. Du-te și te-mbracă!

MAXINE: Ce dracu', doar îs îmbrăcată. În septembrie nu mă îmbrac niciodată. Nu știi că nu mă îmbrac niciodată în septembrie?

SHANNON: Bine, dar măcar, măcar... încheie-ți bluza.

MAXINE: De când te-ai reapucat, Shannon?

SHANNON: Reapucat de ce?

MAXINE: De pahar...

SHANNON: Drace, sunt amețit de febră. Azi-dimineață la Cuernavaca am avut aproape 40 de grade.

MAXINE: Ce-i cu tine?

SHANNON: Febră... am febră... Unde-i Fred?

MAXINE: Mort.

SHANNON: Ai spus *mort*?

MAXINE: Așa am spus. Fred a murit.

SHANNON: Cum?

MAXINE: Nici nu-s două săptămâni de-atunci, s-a tăiat la mână cu harponul, rana s-a infectat, infecția i-a pătruns în sânge și-n

patru's'opt de ore era mort. *(Către Pancho:) Vete!*⁸

SHANNON: Sfinte Dumnezeule...

MAXINE: Parcă nici nu-mi dau încă bine seama...

SHANNON: Nu pari... prea nemângâiată.

MAXINE: Fred era bătrân, pușorule. Cu zece ani mai bătrân ca mine. Nu m-am mai culcat cu el de...

SHANNON: Și ce-are a face una cu alta?

MAXINE: Așază-te și ia un rom de cocos.

SHANNON: Nu, nu, o bere rece vreau. Dacă iau acum un rom nu mă mai opresc. Și zi așa, Fred a murit. Abia așteptam să mă lungesc în hamacul ăsta și să stau de vorbă cu Fred.

MAXINE: Fred nu mai poate sta de vorbă cu nimeni, Shannon. Un diabetic să facă infecție în sânge, fără un spital ca lumea în apropiere se duce în mai puțin de o săptămână. *(De jos se aude un claxon.)* De ce nu urcă aici încărcătura ta de femei? Stau acolo jos și claxonează.

SHANNON: N-au decât să claxoneze, să claxoneze... *(se clatină ușor.)* Sunt bolnav. *(Coboară până în capătul cărării, desparte tușișurile înflorite și strigă în jos, spre autocar.)* Hank! Hank! Scoate-le din mașină și adu-le aicea sus! Spune-le că prețurile sunt mici. Spune-le... *(Vocea i se gătuie, se întoarce pe terasă împleticindu-se și se așază jos, pe trepte, gâfâind.)* Țsta-i grupul cel mai infect pe care l-am avut în zece ani de când conduc grupuri turistice. Pentru numele lui Dumnezeu, ajută-mă s-o scot la capăt cu muierile astea, că nu mai pot merge înainte. Trebuie să mă odihnesc aici un pic. *(Maxine îi dă o bere rece.)* Mulțumesc. Uită-te dacă ies din autocar. *(Maxine se îndreaptă spre tușișurile care maschează cărarea, le desparte și privește spre poalele dealului.)* Ce fac, au ieșit din autocar ori au înțepenit acolo, afurisitele alea de zgârcioabe... Profesoare la un liceu de fete baptist din Blowing Rock, Texas. Unșpe sunt.

MAXINE: O echipă de fotbal din fete bătrâne.

SHANNON: Da, și eu sunt mingea. Au ieșit din mașină?

MAXINE: Una a ieșit... se duce într-un tușiș.

SHANNON: Foarte bine. Cheia de contact a mașinii e la mine în buzunar... în buzunarul ăsta... așa că nu pot să meargă mai departe decât dacă au de gând s-o pornească pe jos.

MAXINE: Claxonează întruna.

SHANNON: Fantastic. Și trebuie s-o scot bine la capăt cu grupul

8 „Șterge-o!”. În limba spaniolă în original (*n. tr.*).

ăsta. Agenția Blake Tours m-a angajat de probă și mi-a dat zgripturoaicele astea pe cap, pentru că luna trecută am avut un grup păcătos care m-a reclamat, au încercat să-i facă să mă zboare, așa că acum sunt de probă la Blake Tours. Dacă o feștelesc și cu grupul ăsta, m-am lins pe bot de slujbă... Ah, Dumnezeuule, tot mai zac în mașină? *(Se ridică de pe scări cu mare greutate, pornește, împleticindu-se, înapoi pe cărare, dă la o parte frunzișul ca să poată vedea, apoi strigă.)* Hank! Scoate-le din autocar! Adu-le sus aiceaaaa!

VOCEA LUI HANK *(de jos)*: Vor să se întoarcă în oraaaaș!

SHANNON: Nu pot să se întoarcă în oraaaș! Of! La vară se împlinesc cinci ani de când conduceam excursii organizate pe întreg globul de agenția Cook. Erau exclusiv grupuri de mari ștabi din Wall Street, retrași din afaceri. Călătoream cu flote întregi de Pierce Arrows și Hispano Suizas. Coboară sau nu din autocar?

MAXINE: Tu te dă râmi cu totul, nu-i așa?

SHANNON: Nu! Sunt gata dărâmat! Dă-râ-â-m-a-t! *(Se ridică în picioare, strigă din nou în vale.)* Hank! Vino până aici! Urcă un minut până aici. Trebuie să discut situația cu tine! Incredibil, fantastic... *(Se prăbușește din nou pe scări, cu capul îngropat în palme.)*

MAXINE: Nu coboară din autocar. Shannon... în halul tău de nervi nu poți ține piept grupului. Lasă-l să plece și rămâi tu aici.

SHANNON: Ți-am spus doar în ce situație mă găsesc. Dacă pierd și slujba asta, ce mai urmează? O agenție mai împruțită decât Blake Tours n-am să pot găsi, Maxine iubito.

Ce fac muierile alea, coboară din autocar? Nu se îndură să coboare?

MAXINE: Un bărbat urcă poteca.

SHANNON: A, Hank. Trebuie să mă ajuți s-o scot la capăt și cu el.

MAXINE: Am să-i dau un rom de cocos. *(Hank urcă pe terasă rânjind.)*

HANK: Shannon, cucoanele nu vor să urce până aici, așa că mai bine ar fi să cobori tu înapoi la autocar.

SHANNON: Fantastic! Nu cobor la autocar și cheia de contact e la mine în buzunar. Și în buzunar o să stea trei zile și trei nopți.

HANK: Cu asta nu rezolvi nimic, Shannon. Dacă nu le dai cheia, or s-o pornească pe jos spre oraș.

SHANNON: Și-or să facă insolitație pe drum și-or să pice ca muștele... Fantastic, absolut fantastic... *(Gâfâind și transpirând, își lasă o mână pe umărul lui Hank.)* Hank, am nevoie de ajutorul tău. Pot să mă bizui

pe tine? Pentru că atunci când ai de-a face cu un grup de muieri isterice, conducătorul excursiei – adică eu – și cu șoferul – adică tu – trebuie să faci front comun ca să poată ține piept împrejurărilor, când acestea se întorc împotriva lor. În cazul nostru, e o întrecere de puteri între doi bărbați pe de-o parte, și un cârd de curci plouate pe de alta. Știi bine, nu?

HANK: Mă rog... (*Chicotește.*) Fetișcana aia din spate care plânge tot timpul, aia le-a oțărât pe toate. Pe naiba, nu știu dacă lucrurile stau chiar așa sau nu, dar toate cred că din cauza ta se smiorcăie fata.

SHANNON: Hank! Ascultă-mă! Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie de ce cred ele. Când T. Lawrence Shannon conduce o excursie, răspunderea îi revine integral: unde se merge, când se pleacă, fiecare amănunt din program.

Ori așa, ori deloc. Așa că du-te înapoi la autocar și scoate-le de acolo până nu se sufocă. Trage-le cu forța dacă e nevoie și mână-le până aicea sus, m-ai auzit? Nu accept nicio împotrivire. Doamnă Faulk, drăguț! Dă-i o listă de bucate, dă-i o mostră de meniu ca să-l arate doamnelor. Are un bucătar chinez aici, nici n-o să-ți vină a crede când ai să citești meniul. Bucătarul e din Shanghai și acolo gătea pentru un club foarte exclusivist. Eu l-am adus aici, e colosal, un fanatic al... Hm... al bucătăriei continentale... poate să prepare și *boeuf Stroganoff*, și delicatese franțuzești. Doamnă Faulk, drăguț? Dă-i unul din... hm... din fantasticele meniuri mostră. (*Maxine chicotește de parcă ar pune la cale o farsă și-i întinde o foaie de hârtie.*) Mulțumesc. Ei, acum du-te înapoi la cucoane și arată-le acest meniu fantastic. Descrie-le priveliștea pe care-o au de sus, de pe deal, și... (*Hank ia meniul clătînând șagalnic din cap.*) Și bea o Carta Blanca rece și...

HANK: Ai face bine să cobori și tu.

SHANNON: Eu nu pot părăsi această terasă timp de cel puțin patruzeci și opt de ore. Ce dracu' mai e și asta? Un desen animat de Hieronymus Bosch? (*Familia de germani care locuiește la hotel, familia Fahrenkopf împreună cu fica și ginerele, își face o apariție uluitoare, ca de vis. Străbat terasa, apoi o iau pe cărarea din junglă. Sunt îmbrăcați cu minimum necesar de veșminte, atât cât să nu lezeze buna cuviință, și toți patru arată rumeni și aurii ca niște amorași de diverse dimensiuni, în stil baroc. Înfățișări rubensiene, rotofeie. Logodnica, Hilda, călărește un cal de cauciuc bine umflat, cu un zâmbet extatic zugrăvit pe bot și cu ochi mari, care clilesc. Strigă întruna: „Dii, căluțule, dii!” și se leagănă*

călare, urmată de Wolfgang, logodnicul cu înfățișare de tenor wagnerian, și de tatăl ei, Herr Fahrenkopf un fabricant de tancuri din Frankfurt. Tatăl duce un radio portativ, reglat pe pârlăiturile și vocile guturale ale unui post german, care transmite o relatare despre bătălia Angliei. Frau Fahrenkopf planturoasă, cu cărnuri înfloritoare și robuste, ținând în mână un coș cu merinde pentru un picnic pe plajă, încheie procesiunea. Încep să cânte un marș nazist.)

SHANNON: Ah – naziști! Cum se face că în ultima vreme au năvălit atâtia pe aici?

MAXINE: Mexicul e ușa de intrare a Americii de Sud – și ușa de ieșire a Statelor Unite – uite de asta!

SHANNON: Aha, și-acuma că Fred a murit, tu te așezi între cele două uși și faci pe portarul. (*Maxine se apropie de hamac și se așază peste Shannon.*) Ridică-te de pe pânțele mele până nu-mi sfărâmi oasele bazinului. Dacă ai chef să sfărâmi ceva, atunci sfărâmă-mi niște gheață, să-mi pui pe frunte. (*Maxine ia o bucată de gheață din paharul ei și-i masează fruntea.*) Ah, Doamne...

MAXINE (*chicotind*): Ha, așadar ai răpit puicuța și acum găinile bătrâne cotcodăcesc de zor, Shannon?

SHANNON: Fetișcana și-a făcut-o cu mâna ei, zău că da, și n-are decât șaptesprezece ani – chiar mai puțin, șaptesprezece fără-o lună. Așa că-i o chestie serioasă, chiar foarte serioasă, pentru că fetița nu-i numai precoce din punct de vedere afectiv; dar e și un copil-minune din punct de vedere muzical.

MAXINE: Ce legătură are una cu alta?

SHANNON: Are legătură: fata călătorește sub aripa ocrotitoare, sau mai curând sub escorta militară a... a... casapului de profesoară de canto care organizează mici coruri în mașină. Dumnezeu mare! Mă mir cum de nu cântă și acum, se vede că s-au și sufocat. Dacă nu, precis ar fi cântat vreo peltea moralistă ca „Vai, ce fată minunată” sau „Uite c-a prins nevăstuica”. – Of, Dumnezeu (*Maxine scoate o gamă întreagă de chicoteli.*) Și în fiecare seară după cină, după ce s-au văitat de mâncare, după ce profesoara de matematică a verificat notele de plată și după ce câteva doamne care au inspectat bucătăria vomită cele înghițite la masă, fetița... canarul... ne oferă un recital vocal. Deschide gura și din gâtjeul ei zboară Carrie Jacobs Bond sau Ethelbert Nevin. Vreau să spun că așa ceva urmează după o zi în care s-au ținut lanț niște necazuri indescriptibile, ca de pildă trei pene de cauciuc și o

fisură la radiator în Tierra Caliente... (*Pe măsură ce evocă aceste întâmplări, Shannon se ridică încet din hamac.*) Și un urcuș noaptea pe o pantă muntoasă sub o ploaie torențială, pe niște serpentine abrupte deasupra unor râpe și a unor prăpăstii fără fund, și cu un termos sub scaunul șoferului pe care cucoanele de la liceul baptist îl cred plin cu apă la gheață, dar eu știu că-i plin cu tequila la gheață – vreau să spun că atunci când o asemenea zi ia în cele din urmă sfârșit, vine copilul-minune, domnișoara Charlotte Goodall, și taman după cină, înainte de a se ivi vreo șansă s-o ștergi, se pornește pe o interpretare, care-ți rupe inima și-ți sparge urechea, a cântecului „Sfârșitul unei zile divine” al lui Carrie Jacobs Bond, lipsită de absolut orice urmă de umor.

MAXINE: Ha!

SHANNON: Da, „ha”! Și noaptea trecută – ba nu, altă dată – ieri seară, când am ajuns la Chilpancingo, s-au aprins sabotii frânei. În orașul ăsta e un hotel... și în hotel un pian, care n-a mai fost acordat de când l-au împușcat pe împăratul Maximilian. Și păsăruica asta din Texas a deschis pliscul și deodată i-a țâșnit din gâtlee: „Te iubesc cu adevărat”, și a țâșnit spre mine cu gesturi, adresate mie, până când ocrotitoarea ei, profesoara aia de canto cu motor Diesel, a trântit capacul pianului și a tras-o afară din sufragerie. Dar în timp ce-o târa afară, domnișoara Canar își deschide iar pliscul și se dezlanțuie: „Larry, Larry, te iubesc, te iubesc cu adevărat!” În noaptea aceea, când m-am dus la culcare, am constatat că nu eram singur în pat.

MAXINE: Copilul-minune se mutase la tine?

SHANNON: *Strigoiul* meu se mutase la mine. În cămăruța aceea încinsă, cu un singur pat larg cât o scândură de călcat și aproape la fel de moale, strigoiul meu era în pat, asudând, exalând miasme, hlizindu-se la mine.

MAXINE: Ah, strigoiul! (*Chicotește.*) Vasăzică din nou te-a urmărit strigoiul tău.

SHANNON: Așa e, și e singurul pasager care a coborât din autocar odată cu mine, iubito!

MAXINE: Și acum e aici?

SHANNON: Pe undeva prin apropiere.

MAXINE: Pe terasă?

SHANNON: S-ar putea să fie de cealaltă parte a terasei. E pe undeva pe aici, dar asemenea triburilor de indieni Sioux din romanele vestului sălbatic, nu atacă înainte de asfințit; e o fantomă crepusculară...

(Shannon se răsucesce în hamac la auzul claxonului care emite un prelung ultim protest.)

MAXINE *(cântă)*: „Am și eu o mică umbră
Ce pretutindeni mă-nsoțește
Și niciodată nu-mi dau seama
La ce oare-mi folosește.

Leit ca două picături de apă,
Ne-agemănăm din cap până-n picioare

Umbra mi-o ia înainte

În pat, noaptea la culcare.”

SHANNON: Asta-i adevărat. Sare în patul meu când mă culc.

MAXINE: Când te culci singur, sau...

SHANNON: De trei nopți n-am mai dormit.

MAXINE: Ah, noaptea asta ai să dormi, pușorule. *(Se aude din nou claxonul autocarului. Shannon se ridică în picioare și privește concentrat în jos, spre mașină.)*

SHANNON: Oare în cât timp se topește corpul didactic al unui liceu de fete baptist, parcat în plin soare pe o arșiță de patruzeci de grade la umbră?

MAXINE: Acum încep să coboare.

SHANNON: Da, runda asta am câștigat-o, așa s-ar spune. Ce tot fac acolo, poți vedea?

MAXINE: S-au strâns în jurul colegului ăștia al tău, Hank.

SHANNON: Îl linșează?

MAXINE: Una i-a tras o palmă, el s-a vârat înapoi în mașină și acum aia urcă după el.

SHANNON: Pe fantoma marelui Cezar, e casapul de profesoară de canto.

D-RA FELLOWES *(de jos, cu glas strident)*: Shannon! Shannon!

SHANNON: Pentru numele lui Dumnezeu, ajută-mă să scap de ea.

MAXINE: Știi bine c-am să te ajut, pușorule, dar de ce nu te lași tu de puștoaice și nu-ți cultivi interesul pentru femei mature, normale?

D-RA FELLOWES *(glasul apropiindu-se)*: Shannon!

SHANNON *(strigând în jos)*: Vino sus, domnișoară Fellowes, totu-i aranjat. *(Către Maxine.)* Dumnezeu, uite-o că se năpustește pe deal ca un elefant în călduri. *(D-ra Fellowes își croiește drum prin frunzișul de la capătul cărării.)*

SHANNON: Domnișoară Fellowes, niciodată să nu mai faci una ca asta. Mai ales vara în plin soare, într-un ținut tropical. Niciodată să nu te mai năpustești pe un deal de parc-ai fi în fruntea unui escadron de cavalerie care ia cu asalt un inexpugnabil...

D-RA FELLOWES (*gâfâind și sugrumată de furie*): N-am nevoie de sfaturi și de instrucțiuni. Vreau cheia mașinii.

SHANNON: Doamnă Faulk, ți-o prezint pe domnișoara Judith Fellowes.

D-RA FELLOWES: Omul ăsta negociază vreun aranjament cu dumneata?

MAXINE: Nu știu ce vreți să...

D-RA FELLOWES: Obține vreun comision de la dumneata?

MAXINE: Nimeni nu obține niciun comision de la mine. Eu refuz mai mulți clienți decât...

D-RA FELLOWES (*curmându-i vorba*): Țasta nu-i hotelul Ambos Mundos. În program scrie că la Puerto Barrio vom locui la hotelul Ambos Mundos în centrul orașului.

SHANNON: Da, în piață – descrie-i piața!

MAXINE: Ce-i cu piața?

SHANNON: Încinsă ca un cuptor, zgomotoasă, împruțită, muștele roiesc, câini vagabonzi care crapă în...

D-RA FELLOWES: Și cu ce-i mai bine aici?

SHANNON: Priveliștea pe care ți-o oferă această terasă o egalează, ba chiar e mai frumoasă decât cea de pe piscul Victoria din Hong Kong, sau decât priveliștea de pe terasa de sus a palatului Sultanului din...

D-RA FELLOWES (*tăindu-i vorba*): Eu doresc priveliștea unui pat curat, a unei băi cu robinete care funcționează, a unei mâncări comestibile și digestibile, nealterate de...

SHANNON: Domnișoară Fellowes!

D-RA FELLOWES: Ia-ți mâna de pe brațul meu!

SHANNON: Privește acest meniu-mostră. Bucătarul e un chinez importat de mine din Shanghai. Trimis aici tot de mine, acum doi ani, în 1938. Era șef-bucătar la Royal Colonial Club din...

D-RA FELLOWES (*tăindu-i vorba*): Aveți vreun telefon aici?

MAXINE: Desigur, în birou.

D-RA FELLOWES: Vreau să dau un telefon – sun cu taxă inversă. Unde-i biroul?

MAXINE (către Pancho): *Llévala al teléfono!*⁹

(*Precedată de Pancho, care-i arată drumul, domnișoara Fellowes străbate țeapănă terasa, îndreptându-se spre birou. Shannon, oftând disperat, se reazemă de zid.*)

MAXINE: Ha!

SHANNON: De ce-a trebuit să...

MAXINE: Ce să...

SHANNON: Să apari în halul ăsta. Pentru tine o fi nostim, dar pentru mine-i...

MAXINE: Așa arăt eu! Și ce-i, mă rog, rău în felul cum arăt?

SHANNON: Ți-am spus să-ți închei bluza. Ești așa de mândră de țâțele tale, că nu vrei să le ascunzi în bluză? Du-te în birou și vezi dacă le telefonează la Blake Tours ca să mă zboare.

MAXINE: N-aș sfătui-o s-o facă atâta timp cât nu-mi plătește convorbirea. (*Dispare după colțul terasei.*)

(*Domnișoara Hannah Jelkes apare pe treptele terasei și se oprește înmărmurită, privindu-l pe Shannon care, întors cu fața spre perete, izbește cu pumnii în zid, scoțând un hohot înăbușit.*)

HANNAH: Scuzați-mă...

(*Shannon privește uluit în jos, spre ea. Hannah are o înfățișare cu totul ieșită din comun: eterică, aproape aeriană. Îți evocă un chip de sfânt medieval dintr-o catedrală gotică, dar un chip însuflețit. S-ar putea să aibă treizeci de ani, s-ar putea să aibă patruzeci; e foarte feminină și totuși prea asexuată – aproape atemporală. Poartă o rochie din bumbac cu imprimeuri și o poșetă atârnată cu un șnur pe umăr.*)

HANNAH: Aici e hotelul Costa Verde?

SHANNON (*calmat brusc de înfățișarea ei*): Da, da, aici e.

HANNAH: Dumneavoastră sunteți... nu sunteți dumneavoastră patronul, nu-i așa?

SHANNON: Nu. Patroana vine îndată.

HANNAH: Mulțumesc. N-aveți idee dacă pot găsi două camere libere? Una pentru mine și una pentru bunicul meu care așteaptă într-un taxi, jos pe șosea. N-am vrut să-l fac să urce dealul până nu mă asigur că găsesc o cameră.

SHANNON: Păi, au destule camere libere aici când nu e sezon, ca acum, de pildă.

HANNAH: Bun! Minunat! Atunci mă reped să-l scot din taxi.

9 „Condu-o la telefon!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

SHANNON: Pot să vă ajut?

HANNAH: Nu, mulțumesc. Ne descurcăm noi.

(Îi face un semn amabil din cap și pornește să coboare cărarea prin pădurea tropicală. O nucă de cocos cade pe pământ cu o bufnitură surdă; un papagal țipă în depărtare. Shannon se întinde în hamac. Reapare Maxine.)

SHANNON: Ce-i cu telefonul? A telefonat?

MAXINE: L-a sunat pe un judecător din Texas – Blowing Rock, Texas. Cu taxă inversă.

SHANNON: Nu vrea numai să-i facă să mă dea afară, dar mai încearcă să-mi pună în cârcă și o acuzație de viol, o acuzație de corupere de minore.

MAXINE: Ce-i aia „corupere de minore”? Niciodată n-am înțeles.

SHANNON: Corupere de minore înseamnă când un bărbat e sedus de o fată sub douăzeci de ani. *(Maxine chicotește.)* Nu-i amuzant, Maxine, iubito.

MAXINE: De ce dorești – sau îți închipui că dorești – puștoaice?

SHANNON: Nu doresc pe nimeni, pe nimeni, indiferent de vârstă.

MAXINE: Atunci, de ce te legi de ele, Shannon? *(Shannon înghite în sec, dar nu răspunde.)* Ei, Shannon?

SHANNON: Oamenii simt nevoia să se lege cu alți oameni, Maxine, iubito.

MAXINE: Ce număr porți la pantofi?

SHANNON: Nu văd ce legătură are una cu alta.

MAXINE: Pantofii tăi sunt scâlțiați și, din câte țin minte, când călătorești nu-ți iei mai mult de-o pereche. Printre bunurile lăsate de Fred e și o pereche de pantofi solizi și am impresia că ar fi măsura ta.

SHANNON: L-am îndrăgit pe bătrânul Fred, dar nu vreau să intru în pantofii lui, iubito.

(Maxine îi scoase din picioare ghetele scâlciate, de tip englezesc, legate cu șiret la gleznă.)

MAXINE: Și ciorapii ți-s găuriți. Ți s-ar potrivi și ciorapii lui Fred, Shannon. *(Îi descheie gulerul.)* Ah, ah, văd că-ți porți cruciulița de aur. Semn rău, se cheamă că iar te bate gândul să te întorci în sânul bisericii.

SHANNON: A fost ultima mea excursie, Maxine. Azi-dimineață i-am adresat bătrânului meu episcop o scrisoare cu o spovedanie completă și o capitulare completă.

(Maxine scoate o scrisoare din buzunarul cămășii lui jilave de transpirație.)

MAXINE: Dacă asta-i scrisoarea, puișorule, află că ai asudat prin ea, așa că sperietoarea aia bătrână n-ar fi în stare să citească o iotă, chiar dacă de astă dată i-ai expediat-o.

(Maxine se îndreaptă spre colțul terasei și dispare, în timp ce Hank se ivește iar pe potecă, ștergându-și fața cu o batistă. Dând cu ochii de Shannon care zace relaxat în hamac, Hank se întărită.)

HANK: N-ai vrea să-ți miști hoitul din hamac?

SHANNON: Nu, n-am să mă mișc.

HANK: Shannon, scoală-te din hamacul ăsta. *(Îi trage un picior în coapsă, prin hamac.)*

SHANNON: Hank, dacă nu te poți descurca într-o împrejurare mai anevoioasă, înseamnă că ți-ai ales greșit meseria, omule. Ți-am dat instrucțiuni, și instrucțiunile erau simple. Ți-am spus să le scoți din autocar și... *(Maxine apare ținând în mâini un ibric cu apă, un prosop și ustensilele de bărbierit.)*

HANK: Shannon, jos din hamac! *(Îi trage un picior și mai zdravăn.)*

SHANNON *(cu ton de avertisment)*: Ajunge, Hank. Familiaritatea poate fi împinsă până la un anumit punct, dar nu chiar până unde o împingi tu. *(Maxine începe să-i săpunească fața.)* Ce-i asta, ce vrei să...

MAXINE: N-ai fost niciodată ras, tuns și frizat de-o femeie?

HANK: Fetișcana a făcut o criză de isterie.

MAXINE: Nu te mișca, Shannon.

SHANNON: Hank, isteria e un fenomen firesc, constituie numitorul comun al naturii feminine. Este marea armă a femeii, iar încercarea unui bărbat constă în abilitatea cu care-i face față, și nu pot crede că tu nu ești în stare să rezisti. Dacă te-aș socoti neputincios să-i faci față, atunci n-aș putea...

MAXINE: Nu te mișca!

SHANNON: Nu mă mișc. *(Către Hank.)* Nu, atunci n-aș mai putea să te iau cu mine altă dată. Așadar, coboară la autocar și...

HANK: Vrei să cobor la autocar și să le spun că zaci într-un hamac și te lași bărbierit de-o muiere?

MAXINE: Spune-le că Preacuviosul Larry se reîntoarce în sânul bisericii, așa încât ele se pot reîntoarce la liceul de fete din Texas.

HANK: Aș mai bea o bere.

MAXINE: Servește-te singur, purcelușule, frigiderul e în biroul meu,

pe aici, drept înainte. *(Îi arată cu mâna înspre colțul terasei.)*

SHANNON *(în timp ce Hank se îndepărtează)*: E oribil să trebuiască s-o faci pe grozavul și să-ți dai aere, când singurul îndemn pe care-l simți e să urlî: „Ajutor!” *M-ai tăiat, Maxine!*

MAXINE: Dacă nu stai locului.

SHANNON: Aranjează-mi puțin barba.

MAXINE: Las' că știu eu. Puișorule, la noapte facem o partidă de înot nocturn, chiar dacă plouă cu găleata.

SHANNON: Ah, Dumnezeuule...

MAXINE: Țâncii ăștia mexicani sunt minunați înotători de noapte... Ha, când i-am descoperit, luau parte la săriturile de la șaptezeci de metri, la Quebrada. Dar hotelierul din Quebrada le-a tras un picior în cur pentru că erau mult prea atenți față de doamnele aflate acolo, așa c-am pus eu mâna pe ei.

SHANNON: Maxine, iubito, tu ești mai colosală decât viața însăși și de două ori mai absurdă decât ea.

MAXINE: Nimeni nu-și depășește mărimea naturală, Shannon, sau nici măcar n-o atinge, poate cu excepția lui Fred. *(Strigă deodată: „Fred!” și dinspre dealul alăturat îi răspunde slab ecoul.)* Ecoul e singurul care răspunde acum în locul lui, Shannon, dar... *(Îi tamponează fața cu puțin rom.)* Bietul Fred a fost întotdeauna un mister pentru mine. Era atât de răbdător, încât mă jignea de-a dreptul. Un bărbat și o femeie trebuie să se provoace unul pe celălalt, înțelegi ce vreau să spun. Uite, i-am angajat pe plonjorii ăștia doi din Quebrada cu șase luni înainte de moartea lui Fred. Crezi că s-a sinchisit câtuși de puțin? Crezi că-i păsa când plecam noaptea la înot cu ei? Nici atâtă. El se ducea la pescuit de noapte și zăbovea până-n zori, iar a doua zi când mă trezeam, îl găseam gata să se ducă la pescuit din nou; dar știi ce făcea? Prindea peștii și-i azvârlea înapoi în mare. *(Hank se reîntoarce pe terasă și stă pe scări sorbindu-și berea.)*

SHANNON: Misterul lui Fred e simplu. Era un om stăpânit și cuviincios, ăsta-i tot misterul... Cheamă-ți perechea de plonjori nocturni și trimite-i să scoată din autocar bagajele cucoanelor mele înainte de a se întoarce profesoara de canto de la telefon, ca să-i oprească.

MAXINE *(strigând)*: Pedro! Pancho! *Muchachos! Trae las maletas al anejo! Pronto!*¹⁰ *(Ținerii mexicani o pornesc pe cărare în jos. Maxine se*

10 „Băieți! Duceți bagajele la anexa hotelului! Repede!”. În limba spaniolă în

așază în hamac, lângă Shannon.) Ție îți dau odaia lui Fred, lângă a mea.

SHANNON: Mă vâri în ciorapii lui Fred și-n pantofii lui și-n camera lui, lângă camera ta. *(O privește sesizându-i șocat intențiile, apoi se trânteste din nou în hamac cu un râs neîncrezător.)* Ah, nu, iubito. Mi-am tras sufletul cât să pot ajunge la hamacul ăsta, pe terasa asta care domină pădurea tropicală și plaja cu mare liniștită; e singurul lucru care poate să-mi redea forța de a sfârși această ultimă călătorie, pregătindu-mă sufletește pentru reîntoarcerea la... vocația mea... de bază.

MAXINE: Ha, mai ai încă unele momente de luciditate când îți dai seama că enoriașii nu se duc la biserică să asculte predici ateiste.

SHANNON: Pentru numele lui Dumnezeu, în viața mea n-am rostit într-o biserică o predică ateistă și... *(Domnișoara Fellowes dă buzna afară din birou și apare pe după colțul terasei, nimicindu-i din priviri pe Shannon și pe Maxine, care sare din hamac.)*

D-RA FELLOWES: Am dat telefon cu taxă inversă în Texas. *(Maxine ridică din umeri și, trecând pe lângă ea, dispare după colțul terasei. Domnișoara Fellowes străbate terasa alergând.)*

SHANNON *(ridicându-se în capul oaselor, în hamac)*: Scuză-mă, domnișoară Fellowes, că nu mă dau jos din hamac, dar eu... domnișoară Fellowes? Te rog, stai jos un minut, vreau să-ți fac o mărturisire.

D-RA FELLOWES: Asta ar trebui să fie interesant! Și, mă rog, ce anume vrei să mărturisești?

SHANNON: Doar atât că... în sfârșit, așa cum i se întâmplă oricăruia dintre noi într-un moment sau altul din viață, eu mă simt doborât.

D-RA FELLOWES: Și în ce fel ne despăgubește acest lucru *pe noi*?

SHANNON: Nu mi-e clar ce înțelegi prin despăgubire, domnișoară Fellowes. *(Se proptește în coate și o privește cu o duioasă uimire, menită să înmoaie și o inimă de piatră.)* Eu îți mărturisesc că mă aflu pe marginea prăpastiei și dumneata îmi răspunzi: „Și în ce fel ne despăgubește acest lucru *pe noi*?” Te implor, domnișoară Fellowes. Nu mă face să simt că o ființă omenească matură pune despăgubirile materiale înaintea realității dureroase, a realității nude, că un om se găsește pe marginea prăpastiei și că totuși e nevoit să meargă înainte, să-și continue drumul ca și cum în viața lui nu s-a simțit vreodată mai

bine și mai plin de vigoare. Nu, nu face asta, ar...

D-RA FELLOWES: Ar... *Ce ar?*...

SHANNON: Ar zdruncina, dacă nu chiar ar năruia ultima mea rămășiță de încredere în elementara... *bunătate*... umană!

MAXINE (*care a revenit cu o pereche de ciorapi*): Ha!

D-RA FELLOWES: Cum poți să stai acolo, adică să zaci acolo – da, să zaci acolo... și să-mi îndrugi despre...

MAXINE: Ha!

D-RA FELLOWES: „Elementara *bunătate* umană?” Imaginația dumitale, Shannon, nu poate să conceapă nici măcar simpla bună-cuviință umană. N-ai decât să zaci acolo, să zaci și să tot zaci, noi plecăm!

SHANNON (*sculându-se din hamac*): Domnișoară Fellowes, după câte știu, eu conduc această excursie și nu dumneata.

D-RA FELLOWES: Dumneata? Abia te-ai declarat inapt, și...

MAXINE: Ha!

SHANNON: Maxine, vrei, te rog...

D-RA FELLOWES (*curmându-i vorba cu o furie rece, îndreptățită*): Shannon, noi, profesoarele, am trudit și am salahorit un an întreg la liceul de fete baptist ca să ne putem permite excursia asta în Mexic, iar excursia e o șarlatanie!

SHANNON (*ca pentru sine*): Fantastic!

D-RA FELLOWES: Da, curată *șarlatanie*. Nu ai respectat programul și nu ai respectat itinerariul anunțat în prospectul tipărit de Blake Tours. Fie că Blake Tours ne-a tras pe noi pe sfoară, fie că dumneata tragi agenția pe sfoară, eu n-am de gând să las lucrurile baltă, indiferent cât o să mă coste, și am să...

SHANNON: Oh, domnișoară Fellowes, nu e la fel de limpede pentru dumneata ca și pentru mine că aceste insulte isterice pe care le proferezi și care nu sunt deloc ușor de acceptat pentru un gentleman înăscut și educat ca atare, aceste insulte nu sunt... motivate, nu sunt provocate de... de ceva atât de meschin ca... pretextele pe care le... le invoci? N-am putea discuta cauza reală, adevărată a...

D-RA FELLOWES: Cauza a *ce*? (*Charlotte Goodall apare în vârful dealului.*)

SHANNON: Cauza *furiei* dumitale, domnișoară Fellowes, a...

D-RA FELLOWES: Charlotte! Coboară imediat la autocar!

CHARLOTTE: Judy, fetele...

D-RA FELLOWES: Ascultă când îți spun! Coboară! *(Charlotte dispăre ca un cățeluș bine dresat. Domnișoara Fellowes se năpustește iar spre Shannon, care s-a dat jos din hamac. Shannon îi pune o mână împăciuitoare pe braț.)*

D-RA FELLOWES: Ia-ți mâna de pe brațul meu!

MAXINE: Ha!

SHANNON: Fantastic, domnișoară Fellowes, te rog. Nu mai țipa așa. Te rog. Acum îți cer într-adevăr să le îngădui doamnelor din grup să urce până aici, ca să aprecieze singure avantajele hotelului și să le compare cu ceea ce au văzut când au trecut prin oraș. Domnișoară Fellowes, există unele locuri pline de farmec și frumusețe, după cum în altele n-o să găsești decât o monotonă și meschină imitație a motelurilor de la drumul mare din Texas și...

(D-ra Fellowes se repede pe potecă pentru a se convinge că Charlotte a ascultat-o. Shannon o urmează, străduindu-se în continuare s-o îmbuneze. Maxine emite un „Ha!”, dar când trece pe lângă ea, îl bate drăgăstos pe braț. Shannon îi îndepărtează mâna, continuându-și apelul către domnișoara Fellowes.)

D-RA FELLOWES: Las' c-am aruncat eu o privire în camere; în comparație cu chichinețele de aici, o cameră de han de la răscruce îți pare un apartament la Ritz.

SHANNON: Domnișoară Fellowes, eu sunt salariat la Blake Tours, așa încât nu mă aflu în poziția de a putea divulga greșelile pe care le-au făcut în prospectul lor de reclamă. Pur și simplu ei nu cunosc Mexicul. Iar eu îl cunosc așa cum cunosc cinci din cele șase continente de pe...

D-RA FELLOWES: *Continent? Mexicul?* Înseamnă că nici n-ai atins vreodată o carte de geografie dacă poți...

SHANNON: Diploma mea de la Sewanee este de *doctor în teologie*, dar în ultimii zece ani am avut ca specialitate geografia. Domnișoară Fellowes, drăguț! Numește-mi o singură agenție turistică pentru care să nu fi lucrat. N-ai să găsești! Acum lucrez la Blake Tours numai pentru că...

D-RA FELLOWES: Pentru că ce? Pentru că nu-ți poți stăpâni labele să nu înhațe copile inocente, minore, în...

SHANNON: Haide, haide, domnișoară Fellowes. *(Îi atinge din nou brațul.)*

D-RA FELLOWES: Ia-ți mâna de pe brațul meu!

SHANNON: Am știut că de zile întregi ești furioasă și nemulțumită, dar...

D-RA FELLOWES: Oh! Îți imaginezi că numai *eu* sunt nemulțumită! Tot timpul hurducate în mașina aceea sufocantă, pe drumuri dosnice, pe scurtături, zgâlțâite și izbite, pentru ca dumneata să-ți pui la cale crailăcurile, asta numești dumneata...

SHANNON: Eu știu una și bună – că dumneata ești capul răzvrătirii...

D-RA FELLOWES: Toate fetele din grup au dizenterie.

SHANNON: Pentru asta nu pot fi făcut eu răspunzător.

D-RA FELLOWES: Ba eu te consider pe dumneata răspunzător.

SHANNON: Înainte de a intra în Mexic, la New Laredo, în Texas, v-am adunat pe toate doamnele din grup în stația vamală și v-am împărțit niște foi litografiate cu instrucțiuni care prevedeau ce anume să mâncați și ce să nu mâncați, ce să beți și ce să nu beți în...

D-RA FELLOWES: Nu *ceea ce* mâncăm, ci locurile *unde* mâncăm ne-au provocat dizenteria.

SHANNON (*legănându-și capul ca un metronom*): Asta nu-i dizenterie.

D-RA FELLOWES: E rezultatul meselor luate în localuri pe care organele sanitare le-ar închide pentru...

SHANNON: Stai o clipă...

D-RA FELLOWES: Pentru nesocotirea tuturor regulilor de igienă.

SHANNON: Nu-i dizenterie, nu-i de natură virotică, nu-i decât...

MAXINE: Răzbunarea lui Montezuma! Așa îi spunem noi pe aici.

SHANNON: V-am împărțit și niște pilule. V-am dat flacoane întregi de Enteroviaform pentru că am știut că unele dintre doamne or să prefere să fie victimele răzbunării lui Montezuma decât să cheltuiască cinci centavos pe sticle cu apă minerală.

D-RA FELLOWES: Ne-ai vândut pilulele acelea cu un profit de cincizeci de cenți la flacon.

MAXINE: Ha-ha! (*Despică cu maceta un capac de nucă de cocos, ca să prepare un rom de cocos.*)

SHANNON: Domnișoară Fellowes, gluma-i glumă, dar o acuzație de felul acesteia...

D-RA FELLOWES: M-am interesat de preț pe la farmacii, pentru că am bănuț eu că...

SHANNON: Domnișoară Fellowes, eu sunt un gentleman și în această calitate nu mă pot lăsa insultat în asemenea hal. Vreau să

spun că nu pot accepta asemenea insultă din partea unei membre a grupului de excursioniști pe care-l conduc. Și, domnișoară Fellowes, cred că ai putea de asemenea să-ți amintești – sau ai putea măcar încerca să-ți amintești – că te adresezi unui slujitor al Bisericii.

D-RA FELLOWES: Răspopit! Și care încearcă să treacă drept cleric.

MAXINE: Ce părere aveți de un rom de cocos? Noi oferim tuturor oaspeților noștri un supliment de rom de cocos. *(Propunerea ei trece aparent neobservată. Maxine ridică din umeri și bea singură romul.)*

SHANNON: Domnișoară Fellowes, în fiecare grup turistic există cel puțin o persoană nemulțumită, nesatisfăcută de strădaniile mele de a face ca grupul să fie mai... aparte, mai ieșit din comun, de a-i da o notă personală, amprenta Shannon.

D-RA FELLOWES: Amprenta șarlatanului, amprenta preotului răspopit.

SHANNON: Domnișoară Fellowes, nu, nu, nu... face ceea ce faci! *(Pe marginea unei crize de isterie, scoate câteva sunete nearticulate, gesticulează cu pumnii încheștați, apoi o pornește împleticindu-se orbește de-a curmezișul terasei și, respirând gâfâit, se reazemă de un stâlp.)* Nu! Striviți! Demnitatea! Umană!

O voce dinspre poalele dealului *(cu puternic accent de Texas)*: Judy? Ni se iau bagajele!

D-RA FELLOWES *(strigând în jos, peste parapetul terasei)*: Fetelor! Fetelor! Nu-i lăsați pe băieții aceia să se atingă de bagaje. Nu-i lăsați să vă care bagajele în cocina asta!

O VOCE DE FATĂ *(de jos)*: Judy! Nu-i putem opri.

MAXINE: Băieții nu înțeleg decât spaniola.

D-RA FELLOWES *(cu furie sălbatică)*: Fiți amabilă și spuneți acestor băieți să transporte bagajele înapoi la autocar. *(Strigă din nou către grupul de fete de jos.)* Fetelor! Țineți-vă valizele, nu-i lăsați să vi le ia. Ne întoarcem la A-ca-pul-col!

Mă auziți?

O VOCE DE FATĂ: Judy, fetele ar vrea mai întâi să facă o baie în mare!

D-RA FELLOWES: Cobor îndată. *(Se repede pe cărare strigând către tinerii mexicanii)* Hei! Băieți! Muchachos! Duceți bagajele la loc!

(Vociferările continuă din ce în ce mai slab. Shannon se învâртеște pe terasă, doborât. Maxine clatină din cap.)

MAXINE: Shannon, dă-le cheia mașinii și lasă-le să plece în plata

Domnului.

SHANNON: Și eu ce să fac?

MAXINE: Rămâi aici.

SHANNON: În fosta cameră a lui Fred – da, în fosta cameră a lui Fred.

MAXINE: Ai putea ajunge și mai rău.

SHANNON: Oare? Bine, atunci am să ajung și mai rău... și mai rău.

MAXINE: Haide, haide, pușorule.

SHANNON: Dacă pot ajunge și mai rău, atunci am să ajung și mai rău... *(Se încleștează cu mâinile de balustrada scărilor terasei și privește în gol, cu ochii rătăciți. Pieptul i se înalță și-i coboară ca unui alergător istovit de cursă; e scaldat de sudoare.)*

MAXINE: Dă-mi mie cheia de contact a mașinii. I-o duc eu jos șoferului, în timp ce tu, pușor, faci o baie, și te odihnești, și te răcorești c-un rom de cocos. *(Shannon se mulțumește să scuture ușor din cap. Din pădurea tropicală răsună țipete crude de păsări. Pe cărare se aud voci.)*

HANNAH: Nonno¹¹, ți-ai pierdut ochelarii de soare.

NONNO: Nu. I-am scos. Nu-i soare.

(Hannah apare în capătul de sus al cărării, împingându-și bunicul într-un scaun pe rotile. Bunicul e foarte bătrân, dar are o voce puternică pentru vârsta lui și pare mereu gata să strige ceva de mare importanță. Nonno e poet și o arată cu ostentație. Există și o anumită mândrie pozitivă, e mândria care îl însușește pe bătrân și pe care o afișează pretutindeni, ca pe un drapel. Îmbrăcămintea îi e imaculată: un costum de pânză, alb ca și pletele lui de poet; cravata neagră îngustă; în mână ține un baston negru cu mâner de aur.)

NONNO: În care parte-i marea?

HANNAH: Chiar la poalele dealului, Nonno. *(Bătrânul se răsuțește în scaun și-și duce mâna streășină la ochi.)* De aici n-o putem vedea. *(Bătrânul e surd și Hannah strigă ca să se facă auzită.)*

NONNO: O simt și o respir. *(Un murmur de vânt înfloară pădurea tropicală.)* Marea e leagănul vieții. *(Și bătrânul strigă.)* Viața a purces din mare.

MAXINE: Și ăștia doi sunt din grupul tău?

SHANNON: Nu.

MAXINE: S-ar zice că-s doi lunatici.

11 „Bunicule”. În limba italiană în original (n. tr.).

SHANNON: Taci din gură. (*Shannon îi privește pe Hannah și pe Nonno, cu acea relaxare a simțurilor caracteristică omului care lunecă într-o stare de hipnoză. Bătrânul continuă să scruteze cărarea, în gol, dar Hannah își întoarce fața spre terasă. Expresia ei este aceea a omului mândru, care nădăjduiește să găsească înțelegere într-un moment de grea cumpănă.*)

HANNAH: Bună ziua.

MAXINE: Bună!

HANNAH: Ați încercat vreodată să împingeți pe cineva la deal, într-un scaun cu roțile, printr-o pădure tropicală?

MAXINE: Nu, și n-aș încerca-o nici măcar la vale.

HANNAH: Ei, acum că am făcut-o, nu-mi pare rău. Ce privește minunată pentru un pictor! (*Privește de jur împrejur, gâfâind, scotocind în sacul de pe umăr în căutarea unei batiste, conștientă că e aprinsă la față și nădușită.*) Mi s-a spus jos în oraș că aici e un colț ideal pentru un pictor, și văd – ufl! – că n-au exagerat deloc.

SHANNON: V-ați zgâriat pe frunte.

HANNAH: Ah, simțeam eu.

SHANNON: Puneți tinctură de iod.

HANNAH: Da, o să am grijă – ufl! – puțin mai târziu, mulțumesc.

MAXINE: Cu ce vă pot servi?

HANNAH: Îl caut pe patronul hotelului.

MAXINE: Eu – aici de față.

HANNAH: Ah, *dumneavoastră* sunteți patroana, *buni* Bună ziua, mă numesc Hannah Jelkes, doamnă...

MAXINE: Faulk, Maxine Faulk. Ce pot face pentru dumneavoastră? (*Tonul ei trădează lipsa totală a dorinței de a face ceva pentru ei.*)

HANNAH (*întorcându-se brusc spre bunicul ei*): Nonno, patronul e o doamnă din Statele Unite. (*Nonno ridică o ramură de orhidee sălbatică pe care o ținea în poală, și o prezintă ceremonios, cu galanteria instinctivă a celor de felul lui.*)

NONNO (*strigând*): Oferă-i doamnei aceste... curiozități botanice pe care le-ai cules pe drum.

HANNAH: Cred că sunt orhidee sălbatice, nu-i așa?

SHANNON: *Laelia tibicina*.

HANNAH: Ah!

NONNO: Dar spune-i, Hannah, spune-i să le țină la răcitor până se lasă seara, pentru că pe soare atrag albinele. (*Cu un râs jalnic, își*

frecă bărbia înțepată de o albină.)

MAXINE: Și căutați cameră aici?

HANNAH: Da, dar am venit fără să fi rezervat camere din timp.

MAXINE: Bine, drăguț, dar hotelul Costa Verde e închis în septembrie – cu excepția câtorva oaspeți speciali, așa că...

SHANNON: Pentru numele lui Dumnezeu, dar și ei sunt oaspeți speciali...

MAXINE: Parcă ai spus că nu fac parte din grupul tău?

HANNAH: Vă rog, luați-ne și pe noi drept oaspeți speciali.

MAXINE: Atenție!

(Nonno dă să se ridice din scaunul pe roțile. Shannon aleargă la el și-l ține să nu cadă. Hannah se îndreaptă și ea spre bătrân, apoi, văzând că l-a prins Shannon, se întoarce spre Maxine.)

HANNAH: În douăzeci și cinci de ani de când călătorim, e prima dată că sosim la un hotel fără să ne fi rezervat camera din timp.

MAXINE: Drăguț, bătrânul ăsta ar trebui dus la spital.

HANNAH: O, nu, nu, și-a luxat ușor o gleznă azi dimineață, în Texas. Nu-i trebuie decât o noapte de odihnă bună, și mâine o să fie iar pe picioare. Are o forță de recuperare de-a dreptul extraordinară pentru un om care numără nouăzeci și șapte de primăveri.

SHANNON: Ușurel, tată-mare. Ține-te de mine. *(Îl sprijină pe bătrân ajutându-l să urce pe terasă.)* Două trepte. Una! Și-a doua! Uite c-ai făcut-o, tată-mare! *(Nonno continuă să chicotească, cu râsuflarea tăiată, în timp ce Shannon îl duce pe terasă și-l așază într-un balansoar de răchită.)*

HANNAH *(profitând iute de ocazie)*: Nu pot să vă spun cât de mult apreciez faptul că ne-ați primit aici. E... providențial.

MAXINE: Ei, doar nu l-aș putea trimite pe bătrânul ăsta să coboare dealul, acum numaidecât, dar, așa cum v-am spus, hotelul Costa Verde este practic închis în septembrie. Nu primesc decât câțiva oaspeți pe baza unei învoieli speciale și în această lună hotelul funcționează după un sistem special.

NONNO *(intervenind abrupt și cu voce tare)*: Hannah, spune-i doamnei că eu sunt doar vremelnic nevoit să merg în cărucior. Foarte curând o să fiu în stare să mă târăsc în patru labe, pe urmă o să mă ridic copăcel și în scurt timp am să mă zbughiesc pe aici ca – un bătrân – țap – de munte – ha, ha, ha, ha...

HANNAH: Da, bunicule, i-am explicat...

NONNO: Nu-mi place să merg pe roți.

HANNAH: Da, bunicul meu socotește că declinul lumii occidentale a început odată cu inventarea roții. (*Râde cu poftă, dar Maxine nu pare receptivă.*)

NONNO: Și mai spune-i patroanei... adică, hm, doamnei... că știu că unele hoteluri nu primesc persoane însoțite de câini, pisici sau maimuțe, iar altele nu acceptă nici copilași trecuți de nouăzeci de ani, care sosesc în cărucior, cu flori în loc de jucării cu zurgălăi... (*Pufnește într-un răs care are ceva înfricoșător, vag demential. Hannah se simte poate îndemnată să-i astupe gura cu palma, dar rămâne locului zâmbind, zâmbind, zâmbind.*)... Și cu sticlă de rachiu în loc de suzetă, dar spune-i că toate aceste, hm, concesii făcute celei de-a șaptea vârste a omului nu sunt decât vremelnice, și...

HANNAH: I-am spus doamnei că fotoliul pe roțile se datorează unei glezne luxate, Nonno!

SHANNON (*pentru sine*): Fantastic.

NONNO: Și după ce-am să-mi fac siesta, o pornesc pe deal în jos, împing căruțul la vale, direct până-n mare, mai spune-i...

HANNAH: Da? Ce, Nonno? (*A încetat să zâmbească. Tonul și privirea ei trădează disperarea.*) Ce vrei să-i mai spun, Nonno?

NONNO: Spune-i că dacă o să-mi ierte dezagreabila longevitate și această... temporară decrepitudine... o să-i dăruiesc ultimul exemplu (*vrea să spună exemplar*) semnat din primul meu volum de versuri, publicat în... când, Hannah?

HANNAH (*disperată*): În ziua când Ulysses S. Grant a fost ales președinte, Nonno.

NONNO: *Goarna dimineții!* Unde e, tu o ai, dă-i-o acum, pe loc!

HANNAH: Mai târziu, puțin mai târziu. (*Se întoarce apoi spre Maxine și Shannon.*) Bunicul meu este poetul Jonathan Coffin. Acum are nouăzeci și șapte de primăveri și, luna viitoare, în octombrie, va fi un tânăr de nouăzeci și opt de ani.

MAXINE: Oamenii bătrâni sunt remarcabili, da. Sună telefonul în birou, scuzați-mă, revin numaidecât. (*Dispare după colțul terasei.*)

NONNO: Am vorbit prea mult?

HANNAH (*liniștită, către Shannon*): Mi-e teamă că așa e. Nu prea cred că o să ne primească aici.

SHANNON: O să vă primească. Nu vă faceți griji.

HANNAH: În oraș nu ne-au primit nicăieri și dacă nu rămânem aici,

va trebui să împing din nou căruțul prin pădurea tropicală și pe urmă... pe urmă unde? Pe urmă nu va mai fi decât șoseaua, și nicio altă direcție decât spre mare – și mă îndoiesc că vom putea face ca marea să-și despică apele înaintea noastră.

SHANNON: N-o să fie nevoie. Eu am oarecare influență asupra patroanei.

HANNAH: O, atunci vă rog să uzați de ea. Ochii patroanei spuneau nu! Cu majuscule albastre.

(Shannon toarnă puțină apă dintr-un urcior care se află pe terasă și i-o oferă bătrânului.)

NONNO: Ce-i asta – o libațiune?

SHANNON: Puțină apă de la gheață, tată-mare.

HANNAH: E frumos din partea dumneavoastră. Mulțumesc. Am să-i dau și niște tablete de sare să le înghită cu apă. *(Scoate repede un flacon din geanta de pe umăr.)* Nu doriți și dumneavoastră? Văd că ați transpirat puternic. Trebuie să aveți grijă să nu vă deshidratați în sezonul cald, la tropicul Cancerului.

SHANNON *(turnând încă un pahar cu apă)*: Sunteți cam deshidratați și la pungă, nu-i așa?

HANNAH: Asta așa e. Ne-a ajuns cuțitul la os și cred că patroana simte. E o deducție logică, din moment ce am împins eu singură căruciorul până aici și patroana are înfățișarea unei femei cu multă logică. Sunt sigură că și-a dat seama de faptul că nu ne-a dat mâna să-i cerem șoferului de taxi să ne ajute până sus.

MAXINE *(strigând din spatele terasei)*: Pancho?

HANNAH: În materie de afaceri, simțul practic al unei femei este mult mai dur decât al unui bărbat, și când ești femeie ca mine, e mai greu să ai de-a face cu o altă femeie, așa încât, dacă aveți oarecare influență asupra ei, vă rog s-o exercitați. Vă rog s-o convingeți că bunicul va fi mâine pe picioarele lui, poate chiar astă-seară, și că, dacă avem câtuși de puțin noroc, situația noastră financiară se va redresa de urgență. Ah, uite-o că vine, ajutați-ne.

(Fără să vrea, Hannah îl apucă pe Shannon de încheietura mâinii când se întoarce Maxine pe terasă, mergând apăsât și strigând în continuare după Pancho. Băiatul mexican reapare, mușcând dintr-un mango zemos din care i se scurge sucul pe bărbie.)

MAXINE: Pancho, dă o fugă până jos la plajă și spune-i lui Herr Fahrenkopf că-l așteaptă la telefon Ambasada Germaniei. *(Pancho o*

*privește prostește până când îi repetă ordinul în spaniolă.) Dile a Herr Fahrenkopf que la embajada alemana lo llama al telefono. Corre, corre!*¹² *(Pancho o pornește indolent la vale, sugând cu zgomot din mango.) Am spus „fugi!” Corre, corre! (Continuă să meargă agale, cu pas apăsător, și dispare în hățiș.)*

HANNAH: Cât de grațioși sunt oamenii ăștia!

MAXINE: Da, sunt grațioși ca pisicile, și la fel de vicleni.

HANNAH: Să ne... înscriem acum în registru?

MAXINE: De înregistrat vă puteți înregistra și mai târziu, dar dacă vreți să țin socoteală și de voi la masa de seară, trebuie să-mi dați șase dolari înainte. Când nu-i sezon, așa trebuie să procedez.

HANNAH: Șase? Dolari?

MAXINE: Da, trei de cap. În timpul sezonului aplicăm sistemul european, dar în afara sezonului îl schimbăm cu cel american, puțin modificat.

HANNAH: Ah, și care-i hm... modificarea? *(În timp ce caută să câștige timp, îi aruncă o privire fugitivă lui Shannon, dar atenția acestuia e îndreptată asupra lui însuși, întrucât de jos se aude de zor claxonul autocarului.)*

MAXINE: În loc de trei mese pe zi, servim numai două, incluse în preț.

HANNAH *(apropiindu-se de Shannon și ridicând glasul)*: Micul dejun și cina?

MAXINE: Micul dejun și o masă de seară rece.

SHANNON *(aparte)*: Da, foarte rece – gheață sfărâmată –, cu condiția să ți-o sfărâmi singur.

HANNAH *(reflectând)*: Deci, prânzul nu.

MAXINE: Nu. Prânzul nu!

HANNAH: Da, înțeleg, hm, dar... vedeți, și noi, hm, funcționăm după un sistem special. Mai bine să vi-l explic.

MAXINE: Ce se cheamă că „funcționați” – și după ce „sistem”?

HANNAH: Iată cartea noastră de vizită. Cred că ați auzit de noi. *(Îi întinde lui Maxine cartea de vizită.)* S-a scris mult despre noi. Bunicul este cel mai bătrân poet în viață încă activ. El dă recitaluri de poezie. Eu... pictez... acuarele și fac portrete pe loc. Călătorim împreună. Ne acoperim cheltuielile prin recitățile bunicului și prin vânzarea acuarelelor și a portretelor schițate de mine pe loc, în cărbune sau în

12 „Fugi, fugi!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

pastel.

SHANNON (*pentru sine*): Am febră.

HANNAH: În mod obișnuit, eu mă plimb printre mese, la prânz și la cină, în restaurantele hotelurilor. Port o bluză de artist – pitoresc mânjită cu vopsea – cu un guler larg, à la lord Byron, și o lavalieră de mătase, care flutură. Nu mă vâd în sufletul oamenilor. Le arăt doar desenele mele, le zâmbesc dulce și numai dacă mă invită, mă așez și le fac portretul în cărbune sau pastel. Dacă nu? Le zâmbesc dulce și trec mai departe.

SHANNON: Și ce face bunicul?

HANNAH: Ne plimbăm printre mese împreună, încetișor. Îl prezint drept cel mai bătrân poet în viață, încă activ. Dacă e invitat, recită un poem. Din nefericire, toate poemele lui au fost scrise cu mult timp în urmă. Dar știți că a început și un poem nou? Pentru prima oară de douăzeci de ani încoace, a început un poem nou.

SHANNON: Și încă nu l-a isprăvit?

HANNAH: Inspirația nu l-a trădat, dar, desigur, puterea de concentrare i-a cam slăbit.

MAXINE: În clipa asta de pildă, nu s-ar zice că se concentrează.

SHANNON: Tata-mare se are bine cu Moș Ene. Tată-mare? Ia hai să facem nani!

MAXINE: Așteaptă o clipă. Am să chem un taxi să-i ducă peăștia doi înapoi în oraș.

HANNAH: Vă rog, nu faceți așa ceva. Am încercat la toate hotelurile din oraș și nu ne-au primit. Mi-e teamă că va trebui să mă... las în voia milei dumneavoastră. (*Cu infinită blândețe, Shannon l-a ridicat pe bătrân și îl conduce acum spre una din chiliile din fundul terasei. Dinspre plajă se aud țipetele îndepărtate ale scăldătorilor. Soarele a pierit pe după o insulă stâncoasă, și lumina după-amiezii scade cu repeziciune.*)

MAXINE: Se pare că doriți să rămâneți pentru o singură noapte. Dar numai o singură noapte.

HANNAH: Mulțumesc.

MAXINE: Bătrânul în camera numărul 4. Dumneata la 3. Unde vă e bagajul? N-aveți bagaj?

HANNAH: L-am ascuns sub niște palmieri, la poalele cărării.

SHANNON (*strigând lui Pancho*): Adu sus bagajul. Tu, flojo... las maletas... baja las palmas. Vamos!¹³ (*Tinerii mexicani se reped în jos pe*

13 „Tu, tontule... Valizele... sub palmier... Haide!”. În limba spaniolă în

cărare.) Maxine, iubito, ai vrea tu să încasezi pentru mine un cec postdatat?

MAXINE (cu violenție): Da – *mañana*, mâine, om vedea.

SHANNON: Mulțumesc – generozitatea e trăsătura de neclintit a caracterului tău. (*Maxine scoate hohotul ei de râs scurt ca un lătrat și dispăre pe după colțul terasei.*)

HANNAH: Mi-e îngrozitor de teamă că bunicul a avut un ușor atac în timpul acestui urcuș în munți. (*Rostește cuvintele cu indiferența cuiva care constată că, odată cu inserarea, s-ar putea să plouă. O clipă mai târziu, dinspre coasta dealului se înalță un vaier prelung de vânt; de jos răzbesc țipetele scăldătorilor.*)

SHANNON: Oamenii foarte bătrâni trec uneori prin aceste mici „accidente cerebrale”, cum li se spune. Nu sunt propriu-zis atacuri, ci doar mici... incidente cerebrale. Simptomele dispar atât de repede, încât uneori bătrânii nici nu știu că le-au avut.

(*Shannon și Hannah poartă această discuție fără să se privească unul pe celălalt. Băieții mexicani dau buzna din tușișuri, în capătul de sus al potecii, cărând niște valize antice, fantastic împesărite cu etichete de hoteluri și de voiaj, indicând un vast șir de peregrinări prin lume. Băieții depun valizele lângă scară.*)

SHANNON: De câte ori ați făcut ocolul pământului?

HANNAH: Cam de tot atâtea ori cât a făcut pământul ocolul soarelui, și am senzația că am străbătut tot drumul pe jos.

SHANNON (*ridicând valizele*): Care-i numărul celei dimitale?

HANNAH (*zâmbind slab*): Cred că a spus camera numărul 3.

SHANNON: Probabil că ți-a dat camera cu tavanul care curge. (*Îi aduce bagajul în chiliuță. Maxine este vizibilă publicului o clipă, cât apare în ușa biroului ei, plasat în aripa terasei.*) Dar de asta nu-ți dai seama decât când plouă, iar atunci e prea târziu ca să mai faci altceva decât să înoți afară din cameră. (*Hannah râde slab. Oboseala ei este acum foarte vizibilă. Shannon iese din cămăruță tot cu bagajul în mână.*) Da, ți-a dat-o pe aia cu tavanul care curge, așa că dumneata te muți în camera mea și...

HANNAH: O, nu, nu, domnule Shannon. Dacă plouă, găsesc eu un colțișor uscat.

MAXINE (*de după colțul terasei*): Shannon!

(*Între Hannah și Shannon are loc o mică pantomimă. El vrea să-i mute*

bagajul în camera numărul 5. Ea îl apucă de braț, indicându-i prin gesturi îndreptate spre aripa terasei că trebuie să evite s-o supere pe proprietăreasă. Maxine îl strigă și mai tare. Shannon cedează rugămintilor lui Hannah și-i duce bagajul înapoi în cămăruța numărul 3, cu tavanul care curge.)

HANNAH: Îți mulțumesc din inimă, domnule Shannon.

(Dispare pe după apărătoria de țânțari. Maxine înaintează în colțul terasei, în timp ce Shannon se îndreaptă spre camera lui.)

MAXINE (îngânând-o pe Hannah): „Îți mulțumesc din inimă, domnule Shannon.”

SHANNON: Nu fi cățea. Unii oameni spun sincer „îți mulțumesc.” *(Trece pe lângă ea și coboară treptele de la capătul terasei.)* Mă duc la înot.

MAXINE: La ora asta apa are temperatura corpului.

SHANNON: Ei, tot am eu febră, așa că o să-mi pară răcoroasă.

(O ia grăbit pe cărarea ce străbate jungla, ducând la plajă.)

MAXINE (urmându-l): Așteaptă-mă, o să... *(vrea să spună că o să coboare și ea, dar Shannon nu dă nicio atenție chemării și dispare în hățiș. Maxine ridică mâinioasă din umeri și se întoarce. Înfruntă situația, încleștându-și mâinile pe balustrada terasei și privind cu ochi scânteietori la vâlvătaia asfințitului, de parcă ar fi un dușman personal. Apoi, oceanul respiră adânc și o prelungă briză răcoroasă se înalță pe deal, în timp ce vocea lui Nonno se aude din chilia lui.)*

NONNO: „O, ramura de portocal cât de senin privește
În zori spre cerul care se-nălbește
Fără o rugă, fără un strigăt de chemare,
Fără un cât de firav semn de disperare... ”

(Din depărtare, dintr-un local de pe plajă, se aude o marimbă¹⁴ care intonează un cântec în vogă în acea vară a anului 1940, intitulat „Palabras de mujer”, adică „Vorbe de femei”.)

Se întunecă încet și încet se lasă cortina.

14 Instrument de tipul xilofonului (n. tr.).

Actul II

Câteva ore mai târziu: În amurg. Scena este muiată într-o lumină de aur vechi, cu reflexe aproape arămii; pe frunzișul bogat, tropical, scânteiază boabele de mărgăritar lăsate de o ploaie scurtă, care abia a trecut.

Maxine apare în colțul terasei; a făcut o concesie ceremonialului de seară și și-a schimbat pantalonii pescărești cu o pereche de pantaloni albi, curați, din pânză, iar cămașa de lucru albastră, cu o bluză roz. Se pregătește să desfacă măsuțele pliante în vederea cinei, care se servește pe terasă. În tot acest timp, vorbește, așterne fețele de masă etc.

MAXINE: Domnișoară Jelkes?

(Hannah ridică apărătoarea de țințari de la ușa cămăruței numărul 3.)

HANNAH: Da, doamnă Faulk.

MAXINE: Pot să-ți vorbesc în timp ce aranjez mesele pentru seară?

HANNAH: Desigur. Și eu voiam să vă vorbesc. *(Iese pe terasă, poartă bluza de pictor.)*

MAXINE: Bine.

HANNAH: Tocmai voiam să vă întreb dacă există vreo baie cu cadă, pentru bunicul meu. Mie îmi ajunge perfect un duș, ba chiar prefer dușul, decât cada – dar în cazul bunicului meu există pericolul să alunece sub duș, și la vârsta lui, deși pretinde că-i făcut din cauciuc, o fractură de femur ar fi o chestiune tragică, așa încât...

MAXINE: Eu voiam să-ți spun că am sunat la Casa de Huéspedes, le-am vorbit de dumneata și de bunicul dumitale și am aranjat să vă primească acolo.

HANNAH: O, dar nu vrem să ne mutăm.

MAXINE: Costa Verde nu-i locul nimerit pentru voi. Înțelegeți, noi primim aici oameni care se pot lipsi de confort și... ei bine, ca să fiu sinceră, oameni mai tineri. *(Hannah începe să desfacă o măsuță pliantă.)*

HANNAH: Ah, da... hm... bine... hm, Casa de Huéspedes, asta înseamnă un fel de casă de oaspeți, doamnă Faulk?

MAXINE: O pensiune. O să vă hrănească, o să vă dea de mâncare și pe credit.

HANNAH: Unde vine?

MAXINE: E în centru. De-acolo poți chema imediat un doctor dacă pățește bătrânul ceva. Trebuie să te gândești și la asta.

HANNAH: Da, eu... (*Dă cu gravitate din cap, mai mult pentru ea decât pentru Maxine.*) M-am gândit la asta, dar...

MAXINE: Ce faci acolo?

HANNAH: Încerc să fiu de ajutor.

MAXINE: Renunță. Nu accept ajutor de la oaspeți. (*Hannah ezită, dar continuă să aștearnă fețele de masă.*)

HANNAH: Vă rog să-mi îngăduiți. Cuțitul și furculița de o parte, lingura de...? (*Vocea i se stinge.*)

MAXINE: Pune numai farfuriile pe șervețele ca să nu le ia vântul.

HANNAH: Da, s-a stârnit vânt pe terasă. (*Continuă să aranjeze vesela pe masă.*)

MAXINE: Vântul prevestitor de uragan a început să bântuie coasta.

HANNAH: În Orient, am avut parte de câteva taifunuri. Uneori, furtunile astea *exterioare* sunt binevenite pentru că-ți alungă gândul de la furtunile *lăuntrice*, nu-i așa? (*Aceste cuvinte au fost rostite mai mult pentru ea însăși. Isprăvește de aranjat farfuriile pe șervețelele de hârtie.*) Când doriți să plecăm de aici, doamnă Faulk?

MAXINE: Băieții or să vă mute mâine cu furgoneta – nu trebuie să plătiți nimic pentru transport.

HANNAH: Sunteți foarte bună. (*Maxine dă să plece.*) Doamnă Faulk?

MAXINE (*întorcându-se cu vădită neplăcere*): Ce-i?

HANNAH: Știți ce-i jadul?

MAXINE: Jadul?

HANNAH: Da.

MAXINE: De ce?

HANNAH: Am o mică, dar interesantă colecție de piese din jad. V-am întrebat dacă știți ce-i jadul, pentru că valoarea pieselor de jad constă în măiestria cu care sunt șlefuite, în cizelare. (*Și-a desprins un ornament de jad de pe bluză.*) Aceasta de pildă, e un miracol de cizelare. Așa micuță cum e, are două figuri sculptate: pe legendarul prinț Ahk și pe prințesa Angh, iar deasupra lor zboară un cocostârc. Artistul care a cioplit-o o fi căpătat, presupun, în schimbul acestui miracol de gingașă iscusință, știu eu, poate prețul unei rezerve de orez pe o lună pentru întreaga lui familie. Dar negustorul pentru care lucra a vândut-o, după aceea, cu cel puțin trei sute de lire sterline; a vândut-o unei englezoaice

care, săturându-se de ea, mi-a dat-o mie, poate pentru că am pictat-o nu cum arăta la vremea aceea, ci cum trebuie să fi arătat în tinerețe. Puteți desluși figurile sculptate?

MAXINE: Da, drăguță, dar eu nu țin aici o casă de amanet, eu încerc să conduc un hotel.

HANNAH: Știu, dar n-ați putea s-o acceptați ca garanție, doar pentru câteva zile cât am locui aici?

MAXINE: Sunteți complet lefteri, nu?

HANNAH: Da, suntem... absolut.

MAXINE: O spui c-un ton, de parc-ai fi mândră de lucrul ăsta.

HANNAH: Nu sunt nici mândră, dar nici nu mă rușinez. Ni s-a întâmplat ceva ce nu ni s-a mai întâmplat niciodată până acum în călătoriile noastre.

MAXINE (*cu obidă*): Bănuiesc că spui adevărul, dar și eu ți-am spus adevărul când ai sosit aici și ți-am mărturisit că mi-a murit de curând bărbatul și m-a lăsat într-o asemenea încurcătură financiară, încât dacă viața n-ar însemna pentru mine altceva decât bani, mai bine m-aș lăsa și eu zvârlită în ocean odată cu el.

HANNAH: În ocean?

MAXINE (*calmă și cu un aer puțin filosofic*): Am împlinit întocmai instrucțiunile lui cu privire la înmormântare. Da, bărbatul meu, Fred Faulk, era cel mai mare pescar vânător de pe coasta de vest a Mexicului – a atins recorduri neîntrecute în pescuitul de pește oceanic, tarpon, pește-spadă, baracudă; și pe patul de moarte, adică săptămâna trecută, a cerut să fie scufundat în ocean, da, chiar acolo în golful unde pescuia, și nici măcar să nu fie cusut într-un sac, ci pur și simplu îmbrăcat în echipamentul lui de pescar. Așa încât acum bătrânul Freddie Pescarul a ajuns hrană pentru pești – răzbunarea peștilor asupra bătrânului Freddie. Ce părere ai, te întreb?

HANNAH (*privind-o pe Maxine cu concentrare*): Mă îndoiesc că el regretă.

MAXINE: Dar eu regret. Îmi dă fiori numai când mă gândesc.

(*Atenția îi este distrasă de grupul de nemți care urcă poteca dinspre plajă intonând un marș. Shannon apare în capătul de sus al clădirii, înfășurat într-un halat de baie ud. Maxine își mută abrupt întreaga atenție spre el. O clipă, reflectorul își concentrează focarul asupra figurii ei încordate, fremătânde de furie. Hannah oferă un contrast vizual. Închide o clipă ochii strâns, și când îi redeschide, fața ei reflectă o*

disperare stoică legată de adăpostul pentru care a luptat fără succes. Apoi Shannon se apropie de terasă și scena este a lui.)

SHANNON: Uite că vin cuceritorii lumii, Maxine iubito, și cântă „Horst Wessel”.

(Chicotește cu furie și se îndreaptă spre treptele terasei.)

MAXINE: Shannon, spală-te de nisip înainte să urci pe terasă.

(Nemții cântă marșul „Horst Wessel”. În curând se fac văzuți, tropăind pe cărare și apărând ca o pânză vie de Rubens. Sunt aproape despuiați, înroșiți și bronzăți de soare. Femeile s-au împodobit cu ghirlande de ierburi de mare de un verde palid, cu străluciri irizate de umezeală, iar mirele de la Opera din München suflă într-o cochilie de scoică. Socrul său, fabricantul de tancuri, încă duce aparatul de radio portativ, care continuă să transmită pe unde scurte o relatare asupra bătăliei Angliei, ajunsă acum la apogeu.)

HILDA *(zbenguindu-se pe căluțul de cauciuc)*: Dii, căluțule, dii, căluțule!

HERR FAHRENKOPF *(în extaz)*: Arde Londra, inima Londrei e în flăcări! *(Wolfgang execută o tumbă pe terasă, apoi face câțiva pași mergând în mâini, după care se răstoarnă cu mare gălăgie. Maxine râde încântată de ghidușile nemților.)* Bere, bere, bere!

FRAU FAHRENKOPF: Ba în noaptea asta, șampanie! *(Călăritul euforic și hărmălaia continuă în timp ce fac cu toții înconjurul locului. Shannon apare în pragul terasei. Râsul lui Maxine se stinge cu o notă de tristețe vagă și de jind.)*

SHANNON: Transformi hotelul într-un Berchtesgaden mexican, Maxine, scumpo?

MAXINE: Ți-am spus să te speli de nisip. *(Țipetele nemților care cer bere o fac să dispară după colțul terasei.)*

HANNAH: Domnule Shannon, cunoști cumva Casa Huéspedes, sau știi ceva despre ea? *(Shannon se uită la ea cu ochi lipsiți de expresie.)* Ne gândim, hm, să ne... mutăm mâine acolo. Ne-o recomandați?

SHANNON: V-o recomand cum v-aș recomanda Groapa Neagră din Calcutta sau ocnele de sare din Siberia.

HANNAH *(dând din cap îngândurată)*: Bănuiam eu. Domnule Shannon, nu crezi că s-ar găsi cineva, în grupul duminical turistic, care să se intereseze de acuarelele mele? Sau de schițele mele portretistice?

SHANNON: N-aș crede. N-aș crede că schițele duminicale sunt îndeajuns de demodate ca să fie pe placul acestor doamne. Ooh-oh! Pe

fantoma marelui Cezar... *(Exclamația lui este provocată de o voce ascuțită, apropiată, care-l strigă pe nume. Charlotte apare din spate, venind dinspre anexa hotelului, și năvălește pe terasă ca o Medee de șaptesprezece ani. Shannon se năpustește în camera lui și trăneste ușa cu atâta grabă, încât un colț al apărătoarei de fânțari rămâne prins în ușă, de unde scoate cochet căpșorul. Charlotte dă buzna pe terasă.)*

CHARLOTTE: Larry!

HANNAH: Cauți pe cineva, drăguț?

CHARLOTTE: Da, pe conducătorul grupului nostru, Larry Shannon.

HANNAH: A, pe domnul Shannon. Cred că a coborât pe plajă.

CHARLOTTE: Cum așa, chiar adineauri l-am văzut urcând de la plajă. *(Freamătă de încordare și ochii ei iscodesc terasa în sus și-n jos.)*

HANNAH: A, bine... Dar...

CHARLOTTE: Larry? Larry? *(Strigătele ei sperie păsările din pădurea tropicală; urmează un moment de larmă.)*

HANNAH: Dorești să-i lași vreun mesaj, drăguț?

CHARLOTTE: Nu. Nu mă mișc de aici până n-o să se ivească de oriunde s-ar ascunde.

HANNAH: De ce nu iei loc, drăguț? Eu sunt artistă, pictoriță. Tocmai îmi sortam în mapă acuarelele și schițele și uite peste ce-am dat. *(Alege o schiță și o scoate afară.)*

SHANNON *(din cămăruța lui)*: Ah, Dumnezeu!

CHARLOTTE *(năpustindu-se spre ușa cămăruței)*: Larry, dă-mi drumul înăuntru!

(Bate cu pumnul în ușă în timp ce Herr Fahrenkopf, cu radioul lui portativ, apare pe terasă. Știrile transmise în germană l-au făcut să-i iasă ochii cât cepele.)

HANNAH: Guten abend.

(Herr Fahrenkopf tresaltă mișcându-și capul, rânjind cu toți dinții și ridicând o mână ca să ceară liniște. Hannah dă din cap cu o mișcare amabilă, și se apropie de el cu mapa de schițe.)

(În timp ce-i arată desenele unul câte unul, rânjetul rămâne lipit de buzele lui. Hannah nu-i sigură dacă rânjetul se datorează desenelor ei sau știrilor radiodifuzate. Herr Fahrenkopf privește desenele, scuturând din când în când capul. Scena aduce cu o pantomimă a unei proiecții de diapozitive.)

CHARLOTTE *(începând brusc să strige din nou)*: Larry, deschide ușa și lasă-mă să intru! Știu că ești înăuntru, Larry!

HERR FAHRENKOPF: Liniște, vă rog, un minut de liniște! Se retransmite discursul adresat de Führer Reichstagului, acum exact... *(Își privește ceasul de la mână.)*... Opt ore, ținut azi și retransmis de către Deutsches Nachrichtenbüro către Mexico City. Vă rog! Puțină liniște! Bitte!

(Printre paraziții aparatului se desprinde o clipă o voce ca un lătrat de câine turbat. Charlotte continuă să izbească cu pumnii în ușa lui Shannon. Hannah îi propune prin gesturi lui Herr Fahrenkopf să se mute în spatele terasei, dar acesta își pierde speranța de a mai asculta radioemisia. Când se ridică să plece, lumina i se răsfrânge în focarul lentilelor și o clipă îi dă impresia că în fruntea lui scânteiază două becuri electrice. Apoi își înclină capul într-un salut cordial și iese dincoace de terasă, unde execută câteva flexiuni musculare, cu un aer ritos, de parcă ar fi vorba de exercițiile preliminare ale luptătorilor japonezi de sumo.)

HANNAH: Vreți să veniți pe terasa din spate să vă arăt lucrările mele?

(Hannah făcuse câțiva pași ca să-l urmeze pe Herr Fahrenkopf, dar schițele i-au scăpat din mână și s-au împrăștiat pe jos, și acum se oprește să le adune, cu aerul trist și preocupat al unui copil drăgălaș care culege flori.)

(Capul lui Shannon apare încet, pe furiș, în fereastra cămăruței lui, dar și-l retrace numaidecât când dă cu ochii de Charlotte, care se repede într-acolo, călcând peste schițele împrăștiate ale lui Hannah. Aceasta din urmă scoate un țipăt slab de protest, care se pierde în zarva stărnită din nou de Charlotte.)

CHARLOTTE: Larry, Larry, mă caută Judy. Lasă-mă să intru, Larry, până nu dă peste mine aici!

SHANNON: Nu se poate să intri. Încetează cu țipetele și am să ies eu afară.

CHARLOTTE: Foarte bine, atunci ieși afară!

SHANNON: Dă-te la o parte din fața ușii ca să pot ieși.

(Fata se trage puțin într-o parte și Shannon apare din chilia lui, cu expresia condamnatului care se îndreaptă spre locul execuției. Se reazemă de zid, ștergându-și cu o batistă nădușeala de pe față.)

SHANNON: De unde știe domnișoara Fellowes ce s-a petrecut în noaptea aceea? Tu i-ai povestit?

CHARLOTTE: Nu i-am povestit, a ghicit singură.

SHANNON: A ghici nu înseamnă a ști. Dacă a ghicit numai, înseamnă că nu știe – asta în cazul că tu nu minți, și că într-adevăr nu i-ai spus nimic.

(Hannah a isprăvit să-și strângă schițele și se îndreaptă în tăcere spre colțul cel mai îndepărtat al terasei.)

CHARLOTTE: Nu-mi vorbi urât!

SHANNON: Nu-mi mai complica viața, te rog, pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi complica viața!

CHARLOTTE: De ce te-ai schimbat atât de mult?

SHANNON: Am febră. Nu-mi complica... febra.

CHARLOTTE: Te porți cu mine ca și cum m-ai urî.

SHANNON: Charlotte, din cauza ta am să fiu dat afară de la Blake Tours.

CHARLOTTE: Din cauza lui Judy, nu dintr-a mea.

SHANNON: De ce mi-ai cântat: „Te iubesc cu-adevărat”?

CHARLOTTE: Pentru că te iubesc cu adevărat!

SHANNON: Fată dragă, tu nu știai că nimic mai rău nu i se poate întâmpla unei fete cu... cu... natura ta instabilă, decât să se lege afectiv de un bărbat cu natura mea instabilă?

CHARLOTTE: Nu, nu, nu, eu...

SHANNON *(curmându-i vorba)*: Două naturi instabile pot să dea foc lumii întregi, pot face globul să sară în aer, iremediabil, și asta e la fel de adevărat pentru doi oameni ca și pentru...

CHARLOTTE: Tot ce știu e că trebuie să te însori cu mine, Larry, după cele ce s-au petrecut în Mexico City!

SHANNON: Un bărbat în situația mea nu se poate însura, n-ar fi nici moral, nici legal. Un bărbat în situația mea e norocos dacă măcar își poate păstra slujba. *(În tot acest timp îi dă jos, în mod repetat, mâinile de pe umerii lui.)* Mi-am ieșit din minți, drăguțo, nu-ți dai seama?

CHARLOTTE: Nu te cred că nu mă iubești.

SHANNON: Drăguțo, nimeni nu poate să creadă că nu e iubit de persoana pe care își închipuie că o iubește, dar, drăguță, eu nu iubesc pe nimeni. Așa sunt eu, și n-am nicio vină. În noaptea aceea când te-am condus înapoi la hotel, ți-am urat în hol noapte bună, te-am sărutat pe obraz ca pe un copil ce ești, dar în clipa când am deschis ușa camerei mele, ai năvălit la mine și nu te-am mai putut scoate afară sub niciun chip, nici măcar când, o, Dumnezeule, am încercat să te sperii, o, Dumnezeule, nu-ți amintești?

(Glasul domnișoarei Fellowes se aude din spatele hotelului strigând:

„Charlotte!”)

CHARLOTTE: Da, îmi amintesc că după ce m-ai avut, m-ai lovit, Larry, m-ai pălmuit și mi-ai răsucit brațul silindu-mă să îngenunchez pe podea și să mă rog împreună cu tine ca să obținem iertarea.

SHANNON: Da, asta fac, asta fac întotdeauna când, când... în contul de la banca vieții mele emoționale nu a mai rămas nicio para chioară – acum n-aș mai putea emite niciun cec.

CHARLOTTE: Larry, dă-mi voie să te ajut!

D-RA FELLOWES (*apropiindu-se*): Charlotte, Charlotte, Charlie!

CHARLOTTE: Ajută-mă și dă-mi voie să te ajut!

SHANNON: Cel *neajutorat* nu poate ajuta alt *neajutorat*.

CHARLOTTE: Lasă-mă să intru, vine Judy.

SHANNON: Lasă-mă în pace. Pleacă!

(*O împinge cu violența în lături și se repede în cămăruța lui trântind ușa și trăgând zăvorul. Un colț din voalul de rețea rămâne iarăși prins. Când domnișoara Fellowes dă buzna pe terasă, Charlotte se ascunde într-o cămăruță alăturată, iar Hannah se mișcă din colțișorul de unde urmărea scena și-i iese domnișoarei Fellowes în întâmpinare, în mijlocul terasei.*)

D-RA FELLOWES: Shannon, Shannon! Unde ești?

HANNAH: Am impresia că domnul Shannon a coborât pe plajă.

D-RA FELLOWES: Era cu Charlotte Goodall? O fată tânără, blondă, din grupul nostru – era cu ea?

HANNAH: Nu, nu era cu nimeni, era absolut singur.

D-RA FELLOWES: Am auzit o ușă trântită.

HANNAH: Ușa camerei mele.

D-RA FELLOWES (*arată către ușa din care se zărește colțul de perdea*): Asta e ușa camerei duminică?

HANNAH: Da. Am ieșit afară în grabă ca să prind apusul soarelui.

(*În clipa aceasta, domnișoara Fellowes o aude pe Charlotte hohotind de plâns în cămăruța lui Hannah. Se repede și deschide larg ușa.*)

D-RA FELLOWES: Charlotte! Ieși afară de acolo, Charlotte! (*O apucă de încheietura mâinii.*) Respectă-ți cuvântul dat. Ai făgăduit să te ferești din calea lui. (*Charlotte își eliberează brațul, plângând în hohote. Domnișoara Fellowes o înșfacă iar și o trage afară.*) Am cerut o convorbire internațională, l-am sunat pe tatăl tău și i-am spus despre omul ăsta. Mi-a răspuns că dacă după cele întâmplate mai îndrăznește să pună piciorul în Texas, îl arestează pe loc.

CHARLOTTE: Nu-mi pasă ce-a spus tata.

D-RA FELLOWES: Ba mie îmi pasă! Eu răspund de tine!

CHARLOTTE: Nu vreau să mă întorc în Texas!

D-RA FELLOWES: Ba vrei, și ai să te întorci! *(O apucă cu putere de braț și o trage în spatele hotelului. Hannah iese din cămăruța ei unde intrase când domnișoara Fellowes o scosese afară pe Charlotte.)*

SHANNON *(din camera lui)*: Ah, Dumnezeuule...

(Hannah se îndreaptă spre ușa lui și ciocănește.)

HANNAH: Inamicii s-au retras, domnule Shannon. *(Shannon nici nu răspunde, nici nu apare. Hannah își lasă deoparte mapa cu schițe pentru a strânge costumul din pânză albă al lui Nonno, pe care l-a călcat și l-a atârnat apoi pe terasă. Cu costumul pe braț, se îndreaptă spre cămăruța bunicului și strigă.)*

HANNAH: Nonno! E aproape vremea de cină! Peste câteva minute va fi un minunat și violent apus de soare.

NONNO *(dinăuntru)*: Vin!

HANNAH: Vine și Crăciunul, Nonno.

NONNO: Și ziua de patru iulie!

HANNAH: Am trecut de patru iulie. Acum vine Ziua Tuturor Sfinților și pe urmă ziua Recunoștinței. Dar sper că tu vii înainte. *(Ridică perdeaua de pe ușa lui.)* Uite-ți costumul. Ți l-am călcat. *(Intră în cămăruță.)*

NONNO: Ce beznă e aici, Hannah!

HANNAH: Am să-ți aprind lumina.

(Shannon iese din cămăruța lui; arată de parcă ar fi unicul supraviețuitor al unui avion prăbușit; ține în mână câteva piese din veșmântul lui preoțesc. Pieptarul negru de mătase grea e legat neglijent peste pieptul lui nădușit, găfâitor. Își atârână de gât o cruce masivă de aur cu un ametist încrustat în centru și încearcă să-și fixeze un guler rotund, scrobîit. Hannah iese din cămăruța bunicului aranjându-și lavaliera fluturândă care face parte din costumul ei „de artist”. O clipă rămân față în față, potrivindu-și amândoi costumele. Par doi actori dintr-o piesă care e pe punctul de a se sfârși în stradă; doi actori pregătindu-se pentru un spectacol care ar putea fi ultimul din viața lor.)

HANNAH *(măsurându-l pe Shannon)*: Ai de gând să oficiezi slujbe de noapte aici, domnule Shannon?

SHANNON: Pentru Dumnezeu, ajută-mă, te rog, să-l prind. *(Se referă la guler.)*

HANNAH (*trecând în spatele lui*): Dacă n-ai de gând să officiezi o slujbă religioasă, atunci de ce să îmbraci veșmântul ăsta incomod?

SHANNON: Pentru că am fost acuzat că aș fi răspopit și că mint, uite de asta! Vreau să le arăt doamnelor că sunt încă un slujitor – înveșmântat – al...

HANNAH: Și această cruce frumoasă de aur crezi că n-ar fi de ajuns ca să le convingi pe doamne?

SHANNON: Nu. Știu că am răscumpărat-o de la o casă de amanet din Mexico City, și mă suspectează că mi-am procurat-o de la bun început de acolo.

HANNAH: Stai liniștit o clipă. (*Se află în spatele lui, încercând să-i prindă gulerul.*) Așa, să sperăm că acum o să stea. Încheietoarea e atât de uzată, încât mi-e teamă că o să sară nasturele. (*Teama ei se confirmă pe loc: nasturele sare.*)

SHANNON: Unde s-a dus?

HANNAH: Aici dedesubt...

(*Se apleacă să-l ridice, Shannon își smulge gulerul, îl mototolește în mână și-l zvârle pe terasă. Apoi se prăbușește în hamac, gâfâind și zvârcolindu-se. Hannah își deschide încet caietul de schițe și începe să-l deseneze. La început, el nu observă.*)

HANNAH (*în timp ce-l desenează*): De cât timp n-ai mai activat în... hm... în Biserică, domnule Shannon?

SHANNON: Ce legătură are asta cu prețul orezului în China?

HANNAH (*cu amabilitate*): Niciuna.

SHANNON: Ce legătură are cu prețul cafelei boabe în Brazilia?

HANNAH: Îmi retrag întrebarea. Cu scuze.

SHANNON: Ca să răspund politicos la întrebarea dumitale, țin să te informez că – exceptând un singur an – nu am activat în Biserică de când am fost hirotonisit.

HANNAH (*schităndu-l cu mișcări repezi și apropiindu-se puțin ca să-i vadă fața mai bine*): Ei, asta sună a dezertare de la datorie, domnule Shannon.

SHANNON: Da, e... într-adevăr... o dezertare.

(*Vocea lui Nonno se aude din cămăruța lui, repetând de câteva ori un vers.*)

SHANNON: Bunicul dumitale vorbește de unul singur?

HANNAH: Nu; compune cu voce tare. Trebuie să-și învețe versurile pe de rost și să se bazeze pe memorie, pentru că nu mai vede nici să le

scrie, nici să le citească.

SHANNON: S-ar zice că s-a fixat la un singur vers.

HANNAH: Da, mi-e teamă că-l cam lasă memoria. Pierderea memoriei e lucrul care-l înspăimântă cel mai tare. *(Rostește aceasta cu indiferență, ca și cum n-ar avea nicio importanță.)*

SHANNON: Îmi faci portretul?

HANNAH: Încerc. Ești un subiect foarte dificil. Când pictorul mexican Siqueiros a făcut portretul poetului american Hart Crane, a trebuit să-l reprezinte cu ochii închiși; nu i-a putut picta ochii deschiși... oglindeau prea multă suferință și nu reușea s-o exprime în pictură.

SHANNON: Îmi pare rău, dar n-am să stau cu ochii închiși de dragul dumitale. Mă hipnotizez singur – încerc cel puțin – privind lumina care scaldă frunzele de... portocal.

HANNAH: Foarte bine. Ochii dumitale îi pot desena și deschiși.

SHANNON: Timp de un an am avut o parohie și pe urmă... nu m-au răspopit... dar m-au alungat din biserica mea.

HANNAH: Oh... de ce te-au alungat?

SHANNON: Păcat trupesc și erezie... Amândouă în aceeași săptămână.

HANNAH *(schițând cu mișcări repezi)*: Și în ce împrejurări ai comis... hm... prima încălcare?

SHANNON: Da, întâi a fost păcatul trupesc; a precedat cu câteva zile erezia. O foarte tânără profesoară de la Școala Duminicală mi-a cerut să mă vadă într-o chestiune particulară, în biroul meu. O fetiță drăguță – fără nici o șansă în viață –, unic copil al unor părinți fete bătrâne, da, două fete bătrâne, aproape identice, doar că purtau hainele sexelor opuse. Reușind să inducă uneori în eroare pe unii, dar nu pe mine... niciodată... *(Începe să străbată terasa, din ce în ce mai agitat și mai însuflețit de ironia atotcuprinzătoare pe care i-o inspiră păcatul lui.)* Ei bine, mi s-a destăinuit nebunește.

HANNAH: O destăinuire de dragoste?

SHANNON: Nu-ți bate joc de mine, scumpo.

HANNAH: Nu-mi băteam joc.

SHANNON: Atracția firească sau nefirească a unui... nebun față de altul... asta era. Pe vremea aceea eram cel mai afurisit bigot pe care ți-l poți închipui. I-am cerut să îngenunchem împreună și să ne rugăm, și așa am făcut, am căzut în genunchi. Dar nu știu cum, deodată, din poziția de îngenunchere ne-am pomenit într-una orizontală, pe preșul

din biroul meu și... Când ne-am ridicat... Am pălmuit-o. Da. Asta am făcut, am pălmuit-o și i-am strigat că e o mică desfrânată afurisită. A fugit acasă. A doua zi am auzit că și-a tăiat venele cu briciul lui taică-său. Da, fata bătrână care era taică-său se bărbierea.

HANNAH: Și i-a fost fatal?

SHANNON: Și-a zgâriat pielea la suprafață, atât cât să sângereze... dar a provocat un scandal.

HANNAH: Da, îmi închipui că a... stârnit unele comentarii.

SHANNON: Așa a fost, așa. *(Se oprește o clipă din plimbarea-i pătimașă, de parcă amintirea acelor fapte încă îl mai îngrozește.)*

Așa că în duminica următoare, când am urcat în amvon și am privit în jos, spre toate mutrele alea îngâmfate, dezaprobatore, acuzatoare, care se înălțau spre mine, am simțit un îndemn să-i scutur un pic – și i-am scuturat îmi pregătisem o predică blândă, apologetică – am aruncat-o, am zvârlit cu ea în altar. Ascultați, am spus, le-am strigat. Toate teologiile voastre occidentale, întreaga lor mitologie, sunt întemeiate pe conceptul unui Dumnezeu cu chip de *delincvent senil*, și, jur pe numele lui Dumnezeu, nu vreau și nu mai pot continua să officiez slujbe întru lauda și slava acestui... acestui... acestui...

HANNAH (*liniștită*): Delincvent senil?

SHANNON: Da, a babalâcului âstuia mânios și năzuos. Vreau să spun că-i reprezentat ca un moșneag căzut în doaga copiilor, supărăcios, dezgustat, mofluz – ca un bătrân din ăia de la azil, care se căznește cu un puzzle, încercând să reconstituie o imagine din bucățele de lemn și, neizbutind să le împreuneze, se înfurie și răstoarnă toată masa. Da, îți spun eu că asta fac, toate teologiile noastre fac asta – îl acuză pe Dumnezeu că ar fi un delincvent senil și hain, care afurisește lumea și își pedepsește brutal creaturile pentru propriile lui greșeli de creație, și apoi, ha-ha, da... Ce furtună cu trăsnete s-a declanșat în duminica aceea!...

HANNAH: Adică s-a declanșat o furtună în afara bisericii?

SHANNON: Da, și era mai violentă chiar decât mine. Și ce s-au mai târât afară din biserică, ce s-au mai târât din strane în automobilele lor negre și strălucitoare ca niște gândaci cheratinoși, ha-ha, și eu strigam după ei, ba chiar am ieșit în urma lor până la jumătatea drumului, afară din biserică, tot strigând după ei în timp ce se... *(Se oprește ca să-și tragă răsuflarea.)*

HANNAH: Târau afară!

SHANNON: Strigam după ei: duceți-vă, duceți-vă acasă și zăvorâți ferestrele, infundați toate ferestrele și toate ușile, ca să nu pătrundă până la voi adevărul despre Dumnezeu!

HANNAH: O, Doamne! Și asta au și făcut, săracii de ei.

SHANNON: Domnișoară Jelkes, drăguțo, Pleasant Valley din Virginia era o suburbie foarte exclusivistă a unui mare oraș și acești „săracii de ei” nu erau deloc săraci – din punct de vedere material.

HANNAH (*zâmbind ușor*): Și care a fost, hm, urmarea acestei ieșiri?

SHANNON: Urmarea? Ei bine, n-am fost răspopit. Am fost doar scos din biserica din Pleasant Valley, Virginia, și închis într-un mic și plăcut ospiciu particular ca să-mi revin dintr-o depresie nervoasă totală, așa cum au preferat ei s-o numească, și apoi, și apoi am... intrat în profesia mea actuală – tururi în jurul lumii create de Dumnezeu, conduse de un slujitor al lui Dumnezeu, cu o cruce și un guler tare drept mărturie. Și adun dovezi.

HANNAH: Dovezi în favoarea a ce, domnule Shannon?

SHANNON (*cu o undă de sfială*): În favoarea ideii mele personale despre Dumnezeu, privit nu ca un delincvent senil, ci ca un...

HANNAH: Frază neterminată...

SHANNON: În noaptea asta o să fie furtună – o furtună înfricoșătoare cu descărcări electrice. Și atunci ai să vezi concepția reverendului T. Lawrence Shannon despre vizita pe care o face Atotputernicul Dumnezeu în lumea pe care a creat-o. Vreau să mă întorc în sânul Bisericii și să predic învățătura Domnului întruchipat în fulger în... în... în... (*Arată deodată cu mâna către mare:*) Ăsta-i Dumnezeu! Acum e acolo! (*Arată spre o învălvorare uriașă, spre o apocaliptică revărsare de lumină aurie care învâpăiază cerul pe măsură ce soarele se scufundă în ocean.*) Asta-i Nepăsătoarea Sa Majestate – și iată aici sunt eu pe această... terasă păraginită a unui hotel de mâna a șaptea, în afara sezonului, într-o țară cotropită, mâncată în carnea ei și coruptă în spiritul ei de conchistadorii hămesiți de aur, care au purtat flamura Inchiziției odată cu crucea lui Cristos. Da... și... (*Pauză*).

HANNAH: Domnule Shannon?

SHANNON: Da...?

HANNAH (*zâmbind vag*): Am convingerea că ai să te întorci în sânul Bisericii cu toate aceste dovezi pe care le aduci, dar când o s-o faci, și când într-o dimineață neagră de duminică ai să-ți cobori privirile asupra turmei de credincioși, caută dincolo de mutrele îngâmfate și

mulțumite de sine, caută câteva fețe de bătrâni; câteva fețe străvechi, care, când ai să-ți începi predica, se vor înălța către dumneata. Și din ochii lor ridicați va țâșni o nevoie de ceva către care să se mai poată încă înălța, de ceva în care să se mai poată crede. Și atunci, știu că n-ai să mai strigi ceea ce spui c-ai strigat în duminica neagră din Pleasant Valley, Virginia. Cred că de astă dată ai să arunci predica violentă, furibundă, ai să zvârli cu ea în altar și ai să le vorbești despre... nu, poate c-ai să vorbești despre... nimic... doar...

SHANNON: Ce?

HANNAH: Călăuzește-i spre apele liniștite, pentru că dumneata știi câtă nevoie au oamenii de ape liniștite, domnule Shannon. *(Se așterne un moment de tăcere.)*

SHANNON: Dă-mi să văd ce faci acolo. *(Smulge blocul de schițe din mâna ei și pare vizibil impresionat de ceea ce vede. Urmează un alt moment de tăcere, care se prelungește, spre stânjeneala lui Hannah.)*

HANNAH: Unde spui că a fost cazat grupul dumitale de cucoane?

SHANNON: Patroana i-a pus pe concubinii ei mexicani să le ducă bagajele în anexa hotelului.

HANNAH: Unde-i anexa?

SHANNON: Chiar la poalele dealului, în spatele hotelului, dar toate cucoanele mele, cu excepția Medeei minore și a Medeei mai vârstnice, au plecat într-un vaporeș cu fundul de sticlă ca să admire... minunățiile submarine.

HANNAH: Foarte bine, când or să se întoarcă la anexă or să admire acvarelele mele cu niște minunate prețuri submarine notate pe dosul pânzei.

SHANNON: Pe Dumnezeuul meu, știi să dai din coate, nu-i așa? Ești foarte calculată, răzbătătoare...

HANNAH: Da, ca și dumneata, domnule Shannon, *(Îi ia cu blândețe schița din mână.)* Ah, domnule Shannon, dacă Nonno, bunicul, iese din cămăruța numărul 4 înainte de a mă întoarce eu, vrei să fii atât de draguț să ai grijă de el? Eu n-o să întârzii mai mult de câteva minute. *(Își ia mapa și dispare brusc de pe terasă.)*

SHANNON: Fantastic, absolut fantastic!

(Pădurea tropicală e înfiorată de un freamăt de vânt, iar pe terasă apar licăriri de lumină aurie de parcă cineva ar fi zvârlit un pumn de bani de aur; deodată se aude larmă de voci. Tinerii mexicani apar cu o viețuitoare ce se zbate aprig – o iguană captivă, legată într-o cămașă. Se

ghemuiesc jos, lângă desișul de cactuși care cresc sub terasă, și imobilizează iguana legând-o cu o bucată de frânghie. Maxine e atrasă de mișcare și se ivește pe terasă, deasupra.)

PEDRO: *Tenemos fiesta.*

PANCHO: *Comeremos bien.*

PEDRO: *Damela, damela! Yo la ataré.*

PANCHO: *Yo la coji – yo la ataré!*

PEDRO: *Lo que vas a hacer es dejarla escapar.*

MAXINE: *Ammarla fuerte! Ole, ole! No la dejes escapar. Dejala moverse!*¹⁵ (Către Shannon): Au prins o iguană.

SHANNON: Am observat, Maxine.

(În mod deliberat, Maxine își ține paharul cu băutură foarte aproape de Shannon. Nemții au auzit agitația și năvălesc pe terasă. Frau Fahrenkopf se repede la Maxine.)

FRAU FAHRENKOPF: Ce este? Ce s-a întâmplat? Un șarpe! Au prins un șarpe?

MAXINE: Nu. O șopârlă.

FRAU FAHRENKOPF (cu repulsie exagerată): Uuu!... șopârlă! (Ia o poză de groază de parcă ar amenința-o Jack Spintecătorul.)

SHANNON (către Maxine): Îți place carnea de iguană, nu?

FRAU FAHRENKOPF: Îi place s-o mănânce? S-o mănânce? O șopârlă mare?

MAXINE: Da, sunt foarte bune la gust... parc-ar fi carne de pui.

(Frau Fahrenkopf se întoarce în grabă la familia ei. Discută ațâțați despre iguană, în nemțește.)

SHANNON: Dacă te gândești la carnea de pui mexican, atunci recomandarea nu-i valabilă. Puii mexicani scurmă în gunoaie și au gustul a ceea ce scurmă.

MAXINE: Noo, mă gândeam la puii din Texas.

SHANNON (visător): Puii... din Texas...

(Începe iar să străbată terasa în lung și-n lat cu pași neliniștiți. Maxine își împarte atenția urmărind când silueta lui înaltă, subțire, ce pare să nu cunoască o clipă de răgaz, când trupurile unduioase ale

15 PEDRO: „O să avem un ospăț.” / PANCHO: „O să mâncăm bine.” /

PEDRO: „Dă-mi-o, dă-mi-o, o leg eu!” / PANCHO: „Eu am prins-o, eu o leg!” /

PEDRO: „Nu faci decât s-o lași să scape.” / MAXINE: „Legați-o strâns! Ole!

Ole! N-o lăsați să scape. Lăsați-i spațiu să se miște”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

tinerilor mexicani întinși pe pânțele, sub terasă – îi privește de parcă ar cumpăni în minte cele două atracții care se exercită asupra naturii ei elementare, senzuale. Shannon, ajuns la capătul terasei, se întoarce și-i vede ochii fixați asupra lui.)

SHANNON: Maxine, iguana asta de ce sex e?

MAXINE: Cui îi pasă de sexul unei iguane? (Shannon vine foarte aproape de ea.)... Poate doar... unei alte iguane?

SHANNON: Nu cunoști cântecul acela hazliu despre iguane? (Îi ia din mână paharul cu băutură și o clipă s-ar părea că-l bea el, dar îl miroase numai, cu o expresie de repulsie. Maxine chicotește.)

„Era un tânăr gaucho pe care-l chema Bruno

Și care zicea: de iubire, eu atâta știu:

Femeile-s bune, oile-s divine

Dar iguanele sunt – *Numero Uno!*”

(Când rostește „Numero Uno”, Shannon varsă peste balustradă paharul lui Maxine, udând în mod deliberat posteriorul bombat al lui Pedro, care sare în sus protestând mâniat.)

PEDRO: *Me cágo... hijo de la...*

SHANNON: *Qué? Qué?*

MAXINE: *Vete!*¹⁶

(Shannon râde cu răutate. Iguana scapă din funie și amândoi tinerii fug după ea strigând. Unul dintre ei se aruncă asupra animalului și-l recapturează la liziera junglei.)

PANCHO: *La iguana se escape.*

MAXINE: *Cojela, cojela! La cojiste? Si no la cojes, te mordera el culo. La cojiste?*

PEDRO: *La coji.*¹⁷

(Băieții se zvârcolesc iar, legând iguana sub terasă.)

MAXINE (întorcându-se spre Shannon): Am crezut că ai să fii mai prietenos și ai să bei un pahar, preacuviosule!

SHANNON: Numai la mirosul de alcool și mă apucă greața.

MAXINE: Când e-n stomac nu-i simți mirosul. (Îi atinge fruntea transpirată. El îi alungă mâna ca pe o insectă.) Ha! (Maxine se îndreaptă spre măsura cu băuturi, iar el o urmărește cu un zâmbet sadic.)

SHANNON: Maxine iubito, cine ți-a spus vreodată că-ți stă bine în

16 PEDRO: „Fiu de... / SHANNON: „Ce-i? Ce-i?” / MAXINE: „Du-te!”

17 PANCHO: „Iguana a scăpat.” / MAXINE: „Prinde-o, prinde-o! Ai prins-o? Dacă n-o prinzi, o să te muște de cur. Ai prins-o?” / PEDRO: „Am prins-o.”

pantaloni mulați pe fese nu-ți era prieten sincer.

(Se întoarce. În aceeași clipă, din cămăruța lui Nonno răzbesc zgomotul unei bufnituri și un strigăt răgușit, speriat.)

MAXINE: Știam eu, știam eu! A căzut bătrânul!

(Shannon aleargă în cămăruță, urmat de Maxine.)

(În timpul incidentului marcat de fuga iguanei, lumina a scăzut treptat, continuu. De fapt, în acest moment se produce o diviziune a secvențelor, fără să fie însă punctată de întunecarea scenei sau de lăsarea cortinei. Când Shannon și Maxine intră în cămăruța lui Nonno, Herr Fahrenkopf apare pe terasa învăluită acum în inserare. Învârtește comutatorul și se aprinde o lampă uriașă suspendată sus, un glob ușor ca o lună plină, cu irizări sidefii, care scaldă scena într-o luminozitate parcă nepământescă. Globul imens, sidefiiu, e ornamentat cu insecte de noapte, fluturi mari, diafani, care s-au jertfit pe altarul luminii: razele filtrându-se prin aripile lor, le dau reflexe opalescente, o aură de fantastic.)

(Shannon îl conduce pe bătrânul poet pe terasă, în față. Bătrânul e îmbrăcat impecabil în costumul de pânză alb, cu o cravată îngustă neagră. Când trece pe sub glob, coama lui leonină strălucește ca argintul.)

NONNO: Niciun os rupt, eu sunt făcut din cauciuc!

SHANNON: În timpul drumețiilor, călătorului i se întâmplă adeseori să cadă.

NONNO: Hannah? *(Vederea și celelalte simțuri îi sunt atât de ruinate, încât se crede condus de Hannah.)* Sunt incredințat că aici am să sfârșesc poemul.

SHANNON *(strigând blând)*: Și eu cred la fel, bunicule! *(Maxine iese din cămăruță în urma lor.)*

NONNO: Niciodată în viață n-am fost mai sigur de ceva.

SHANNON *(cu blândețe și tâlc)*: Nici eu n-am fost în viața mea mai sigur de ceva.

(Herr Fahrenkopf a ascultat ca în transă sunetele ireal de slabe difuzate de aparatul lui portativ; pe care-l ține lipit de ureche. Acum îl îndepărtează și începe un discurs însuflețit.)

HERR FAHRENKOPF: Flăcările Londrei s-au întins din inima orașului până pe coasta canalului! Goering, feldmareșalul Goering, numește aceasta „o nouă fază a cuceririlor!” Superbombe incendiare! Noapte de noapte!

(Nonno sesizează doar tonul acestei comunicări și-l ia drept o invitație să recite. Lovește cu bastonul în pardoseală, dintr-o mișcare a capului își aruncă pe spate argintia coamă leonină și începe să se producă într-un stil declamator, grandilocvent.)

NONNO: „Tineretea-i jucăușă, sprintenă, nepăsătoare;

Jocu-i ține-atât cât ține flacăra de lumânare.

Tineretea e sprintară și...”

(Glasul lui Nonno se stinge în mijlocul versului și pe față i se așterne o expresie de nedumerire și teamă. Nemții se amuză, Wolfgang se îndreaptă către Nonno și-i strigă în față.)

WOLFGANG: Sir? Ce vârstă aveți? Câți ani?

(Hannah, care tocmai s-a întors pe terasă, se repede înspre bunicul său și răspunde în locul lui).

HANNAH: Are nouăzeci și șapte de primăveri.

HERR FAHRENKOPF: Câți ani?

HANNAH: Nouăzeci și șapte – aproape un secol de tinerețe!

(Herr Fahrenkopf repetă această informație radioasei sale soții și Hildei, traducându-le în limba germană.)

NONNO *(curmându-le discuția)*:

„Tineretea e sprintară, oarbă și fierbinte,

Nu privește-n urmă-i și nici înainte.

Nu privește...”

(Glasul îi scade din nou.)

HANNAH *(suflându-i și ținându-l strâns de braț)*: „Nu privește umbra ce-n drum i s-a așternut.” *(Următoarele versuri le recită împreună.)*

„Nu plânge mirajul timpului pierdut.

Râde fără pricini, cupa dă s-o soară;

Tineretea-i jucăușă, tânără și oarbă.”

(Nemții se amuză zgomotos. Wolfgang aplaudă direct în obrazul bătrânului. Nonno face o mică plecaciune șovăielnică, rezemându-se șubred în baston. Shannon îi prinde brațul cu putere, în timp ce Hannah se îndreaptă spre nemți deschizându-și mapa cu desene și adresându-se lui Wolfgang.)

HANNAH: Am impresia, dacă nu mă înșel, că sunteți în luna de miere. *(Neprimind niciun răspuns, repetă întrebarea în nemțește, iar Frau Fahrenkopf râde și aprobă din cap cu vehemență.)* Habe ich recht das Sie auf Ihrer Hochzeitsreise sind? Was für eine hübsche junge Braut! Ich mache PastellSkizzen... darfich, würden Sie mir erlauben...? Würden Sie,

bitte... bitte...¹⁸

(Herr Fahrenkopf izbucnește în sunetele unui marș nazist și pornește în fruntea familiei sale spre măsuța cu frapiera de șampanie, aflată în stânga terasei. Shannon îl mutase pe Nonno la cealaltă masă.)

NONNO *(amuzat)*: Hannah! Ne-au tras pe sfoară!

HANNAH *(stingherită)*: Bunicule, așază-te și te rog nu mai striga.

NONNO: Ha! Te-au atins la palmă cu vreun ban de argint sau cu vreo hârtie, Hannah?

HANNAH *(aproape cu disperare)*: Nonno! Nu mai striga!

Așază-te la masă. E vremea să mănânci.

SHANNON: Vremea de păpică, tată-mare.

NONNO *(nedumerit, dar continuând să strige)*: Cât s-au îndurat să ne dea?

HANNAH: Nonno, te rog!

NONNO: Ți-au... le-ai... vândut vreo acuarelă?

HANNAH: Nicio vânzare, bunicule!

NONNO: Ha?

(Hannah se întoarce spre Shannon, calmul ei obișnuit e zdruncinat sau aproape.)

HANNAH: Nu vrea să șadă și să înceteze să strige.

NONNO *(făcând cu ochiul și radiind, sugerând grotesc o cocotă bătrână)*: Ha? Cu cât ne-am îmbogățit, Hannah?

SHANNON: Așază-te, domnișoară Jelkes. *(Îi comandă cu o blândă autoritate, căreia fata i se supune. Apoi îl ia pe bătrân de braț și-i strecoară în palmă o bancnotă mototolită.)* Domnule? Domnule? *(Strigă.)* Cinci! Cinci dolari! Vi-i pun în buzunar!

HANNAH: Nu putem accepta... pomeni, domnule Shannon.

SHANNON: Pe naiba, i-am dat cinci pesos.

NONNO: Destul de bine pentru un singur poem.

SHANNON: Domnule? Domnule? Răsplata pecuniară pentru un poem este întotdeauna inferioară meritelor lui!

(Îi arată bătrânului un soi de duioșie crudă, aproape batjocoritoare – așa cum simțim ori de câte ori patetismul celor bătrâni, străvechi, celor în prag de moarte, ne doare ca o rană pe propriii noștri nervi violent asaltați, pe propriile noastre sensibilități, încât această nouă solicitare

18 „Am dreptate că vă aflați în călătorie de nuntă? Ce mireasă tânără și drăguță! Eu fac schițe în pastel... pot să... îmi permiteți... Ați vrea vă rog... vă rog...”. În limba germană în original (n. tr.).

trece dincolo de granița rezervei noastre emoționale, a rezervelor colaterale. Aceasta se întâmplă deopotrivă cu Hannah și cu Shannon. La acest punct al întâlnirii dintre ei, amândoi și-au consumat toate rezervele emoționale.)

NONNO: Ha? Da... *(Pare epuizat, dar continuă să strige.)* Trebuie s-o ștergem de aici.

SHANNON: Fii sigur c-o s-o ștergeți de aici.

(Maxine scoate hohotul ei de râs lătrat, monosilabic. Shannon aruncă în ea cu o chiflă tare. Maxine se îndreaptă apoi binevoitor spre masa nemților.)

NONNO *(împleticindu-se, respirând cu greutate, agățându-se de brațul lui Shannon, despre care crede că e Hannah):* Sufrageria e... e... aglomerată? *(Se uită în jur orbește, încercând cu înverșunare să-și închipuie că vede.)*

SHANNON: Da, e plină până la refuz! Și la ușă așteaptă o mulțime imensă. *(Vocea lui nu răzbește prin surzenia bătrânului.)*

NONNO: Dacă este și un bar, Hannah, ar trebui să... lucrăm acolo... mai întâi... Bate fierul cât e cald, ha, ha, cât e cald. *(Aproape că delirează – și numai o femeie cu forța lui Hannah poate să rămână aparent impasibilă.)*

HANNAH: Te confundă cu mine, domnule Shannon. Ajută-l să se așeze pe un scaun. Vă rog, stați cu el un minut, cât... *(Se ridică de la masă și începe să respire adânc, de parcă tocmai ar fi fost scoasă din mare, pe jumătate înecată. Shannon îl instalează pe bătrân pe un scaun. Îndată ce s-a așezat, febrila vitalitate a lui Nonno se mistuie și bătrânul cade într-o semi-somnolență.)*

SHANNON *(apropiindu-se de Hannah):* De ce respiri în felul ăsta?

HANNAH: Unii iau o băutură, alții iau o pilulă. Eu iau aer adânc în piept.

SHANNON: Prea le pui pe toate la inimă. E firesc ca lucrurile să se petreacă astfel cu un om atât de bătrân cum e tata-mare.

HANNAH: Știu, știu. A avut de mai multe ori asemenea „incidente cerebrale”, cum le numiți dumneavoastră, și toate i s-au întâmplat în ultimele câteva luni. Până nu demult era uimitor. Până când nu-i arătam pașaportul, lumea nu mă credea că-i cel mai bătrân poet din lume în viață și încă activ. O scoteam bine la capăt, ne acopeream cheltuielile și chiar *mai mult!* Dar... când mi-am dat seama că începe să apună, am încercat să-l conving să se întoarcă la Nantucket, însă el era

cel care conducea expedițiile noastre. Mi-a spus: „Nu! În *Mexic!*” Și iată-ne ca două sperietori de ciori pe o creastă de deal bătută de vânturi... Autobuzul de Mexico City a rămas în pană la o altitudine de aproape cinci mii de metri peste nivelul mării. Atunci cred că s-a petrecut ultimul incident cerebral. Și nu atât pierderea auzului și a văzului... cât această înțețoșare a minții nu pot s-o îndur, pentru că până de curând, de foarte curând, mintea lui era uluitor de limpede. Și ieri? În Taxco? Am cheltuit cu scaunul pe roțile aproape tot ce ne mai rămăsese, și tot stăruia să ne continuăm călătoria până când dăm de mare... leagănul vieții... cum o numește el. (*Îl observă deodată pe Nonno prăbușit în scaun, parcă neînsuflețit. Mai respiră o dată adânc și se îndreaptă în tăcere spre bătrân.*)

SHANNON (*către tinerii mexicani*): *Servicio! Aquí!*¹⁹

(*Forța cu care le poruncește se dovedește eficientă: băieții aduc platoul cu pește.*)

HANNAH: Ce om inimos ești! Nu știu cum să vă mulțumesc, domnule Shannon. Acum trebuie să-l trezesc. Nonno! (*Bate ușor din palme, la urechea lui. Bătrânul se trezește cu un chicotit confuz, sufocat.*) Nonno, șervete de pânză. (*Scoate un șervet din buzunarul bluzei.*) Port întotdeauna unul cu mine, în cazul că dăm peste șervețele de hârtie, cum se întâmplă uneori...

NONNO: Minunat local... sper că-i *à la carte*. Hannah, aș dori o cină foarte ușoară, ca să nu mi se facă somn. Am de gând să lucrez după cină. Aici am să-l sfârșesc.

HANNAH: Nonno? Am găsit un prieten aici. Nonno, ți-l prezint pe reverendul Shannon.

NONNO (*luptându-se cu buimăceala lui*): Reverend?

HANNAH (*strigându-i*): Domnul Shannon este un cleric al Bisericii Episcopale, Nonno.

NONNO: Un slujbaș al Domnului?

HANNAH: Un slujbaș al Domnului, aflat în vacanță.

NONNO: Hannah, spune-i că sunt prea bătrân ca să mă boteze și prea tânăr ca să mă îngroape, dar numai bun ca să mă însoare cu o văduvă de patruzeci de ani, mănoasă, grasă și frumoasă.

(*Nonno e încântat de propriile lui glume. Ni-l putem imagina glumind cu oștile de sezonisti aliniate pe șezlongurile din hotelurile de vară, pe la începutul secolului – sau cu nevestele profesorilor de liceu din Noua*

19 „Serviți! Aici!”. În limba spaniolă în text (*n. tr.*).

Anglie. Acum însă dorința de a se face plăcut, maniera lui de a fi hazos, și venerabilele lui spirite au devenit oarecum grotești, dar într-un fel înduioșător. Shannon însă se pretează la glumele lui. Bătrânul atinge în el o coardă care vibrează undeva în afara interesului pe care-l poartă propriei sale persoane. Partea aceasta a piesei care e jucată într-un ritm de „scherzo” este acompaniată de acordurile vântului pe creasta dealului – în timpul desfășurării acțiunii se aude vuietul vântului ridicându-se treptat dinspre mare spre coama dealului, printre arborii pădurii tropicale; din când în când, câte un fulger răzleț despică cerul.)

NONNO: Dar dacă ar fi să le dai crezare, foarte puține cucoane trec vreodată de patruzeci de ani, ha, ha, ha! Cere-i... să-și dea binecuvântarea. Mâncarea mexicană are nevoie de binecuvântare.

SHANNON: Domnule, dumneavoastră trebuie să roștiți rugăciunea de binecuvântare. Așa se cuvine. *(Se apleacă, i s-a rupt un șiret de la pantof)*

NONNO: Spune-i că o să-i fac pe plac, cu o singură condiție.

SHANNON: Cu ce condiție, domnule?

NONNO: Cu condiția să-i ții tovărășie fiicei mele după cină, când eu o să mă retrag. Eu mă duc la culcare odată cu găinile, și mă deștept dimineața odată cu cocoșii, ha, ha! Așadar ești un slujbaș al Domnului? Binecuvântat cu harul căsătoriei sau burlac?

SHANNON: Burlac, domnule. Nicio femeie civilizată și în toate mințile nu m-ar lua pe mine de bărbat, domnule Coffin.

NONNO: Ce-a spus, Hannah?

HANNAH *(încurcată)*: Nonno, rostește binecuvântarea!

NONNO *(neauzînd-o)*: Eu îi zic fiica mea, dar e fiica fiicei mele. Ne-am purtat de grijă unul celuilalt de când și-a pierdut ambii părinți în primul accident de automobil înregistrat în insula Nantucket.

HANNAH: Nonno, rostește binecuvântarea!

NONNO: Nu-i o flușturistică din astea moderne, nu-i modernă și... nu se zbenguie, dar a fost crescută să fie o admirabilă soție și mamă. Însă... eu sunt un bătrân egoist și am păstrat-o numai pentru mine.

HANNAH *(strigându-i în ureche)*: Nonno, Nonno, binecuvântarea!

NONNO *(ridicându-se cu efort)*: Da, binecuvântarea. Binecuvântează, Doamne, hrana aceasta întru folosul nostru și pe noi întru slava Ta. Amin. *(Cade din nou în scaun.)*

SHANNON: Amin.

(Mintea lui Nonno o ia iar razna, capul îi cade în piept. Murmură de

unul singur.)

SHANNON: Ce valoare are poezia bătrânului?

HANNAH: Înainte de Primul Război Mondial și chiar după aceea, bunicul meu se număra printre poeții minori bine-cunoscuți.

SHANNON: În liga minorilor, deci?

HANNAH: Da, un poet de ligă minoră, cu un spirit de ligă majoră. Sunt mândră că-i sunt nepoată... *(Scoate din buzunarul bluzei un pachet de țigări și-l pune imediat la loc, fără să fi luat nicio țigară.)*

NONNO *(foarte confuz)*: Hannah, e prea cald pentru... hrană caldă... acum dimineată... *(Scutură din cap de câteva ori, chicotind.)*

HANNAH: Vedeți, nu și-a revenit complet, crede că-i dimineată. *(Rostește acestea ca pe un fel de justificare, stânjenită, adresându-i lui Shannon un zâmbet fugitiv, speriat.)*

SHANNON: Fantastic – fantastic.

HANNAH: „Fantastic” pare să fie cuvântul dumitale favorit, domnule Shannon.

SHANNON *(privind melancolic dincolo de terasă)*: Da, mă rog, știi, noi trăim pe două planuri, domnișoară Jelkes, planul realist și planul fantastic, și care dintre ele e cel real, realmente...

HANNAH: Eu aș spune că amândouă sunt, domnule Shannon.

SHANNON: Dar când trăiești cu spiritul pe planul fantastic, așa cum am trăit eu în ultima vreme, și ești nevoit să activezi pe planul realist, atunci intervine strigoiul, ăsta-i strigoiul... *(Spune acestea cu tonul unei reflecții intime.)* Credeam că în acest loc o să mă eliberez de strigoi, dar împrejurările s-au schimbat și aici. Nu știam că patroana a devenit între timp văduvă, un soi de păianjen vădov strălucitor. *(Chicotește aproape ca Nonno.)*

(Maxine împinge dinspre colțul terasei o servantă cu băuturi, toată numai cristal și alamă. E încărcată cu o frapieră, nuci de cocos și diferite băuturi. În timp ce împinge servanta lângă masa lor, fredonează veselă.)

MAXINE: Dorește cineva un cocktail?

HANNAH: Nu, mulțumesc, doamnă Faulk, nu cred să dorească vreunul dintre noi.

SHANNON: Maxine, iubito, între *entrée* și pește nu se bea cocktail.

MAXINE: Tata-mare are nevoie de un amestec zdravăn care să-l trezească. Bătrânii au nevoie de-o băuturistică tare ca să-și adune mințile. *(Strigă în urechea bătrânului.)* Tată-mare! Vrei o picăturică? *(Își împinge șoldurile în Shannon.)*

SHANNON: Maxine, hoitul tău – scuză-mă, domnișoară Jelkes –, șoldurile tale, Maxine, sunt prea grase pentru terasa asta.

MAXINE: Ha! Mexicanii le apreciază, dac-ar fi să judec după pipăielile și ciupiturile pe care le primesc în autobuz când merg în oraș. La fel și nemții. Ori de câte ori mă apropii de domnul Fahrenkopf, îmi trage o pișcătură sau o pipăială.

SHANNON: Atunci du-te lângă el să te mai pipăie!

MAXINE: Ha! Îi amestec lui tata-mare un Manhattan cu două cireșe în el, ca să-și poată trage sufletul cât ține cina.

SHANNON: Du-te înapoi la nemții tăi, am să-i prepar eu un Manhattan.

(Se îndreaptă spre servanta cu băuturi.)

MAXINE *(către Hannah)*: Și dumneata, puicuță, ce-ai spune de puțin sifon cu suc de lămâie?

HANNAH: Eu nu vreau nimic, mulțumesc.

SHANNON: Maxine, nu enerva oamenii nervoși.

MAXINE: Shannon, mai bine m-ai lăsa pe mine să-i amestec băutura. Shannon, uite ce mizerie faci!

(Pufnind de furie, Shannon îi împinge servanta în pânțele, asemenea unui berbec care se năpustește cu coarnele. Câteva sticle se răstoarnă; Maxine împinge servanta înapoi spre Shannon.)

HANNAH: Doamnă Faulk, domnule Shannon, e o copilărie, vă rog să încetați.

(Nemții sunt atrași de gălăgie. Se îngrămădesc în jurul lor, râzând încântați. Shannon și Maxine apucă fiecare câte unul din mânerile opuse ale servantei și și-o trimit unul altuia, rânjind înverșunați, ca doi gladiatori prinși într-o încheștare mortală. Nemții țipă de bucurie și pălăvrăgesc în germană.)

HANNAH: Domnule Shannon, oprește-te! *(Se adresează nemților.) Bitte! Nehmen Sie die Spirituosen weg. Bitte, nehmen Sie sie weg.*²⁰

(Shannon a întors servanta din direcția lui Maxine și le-o împinge nemților. Aceștia strigă entuziasmați. Servanta se izbește de zid. Shannon sare treptele terasei și se înfundă în hățiș. Din pădurea tropicală se aud țipete de păsări. Apoi, brusc, liniștea se reașterne pe terasă în timp ce nemții se întorc la locurile lor.)

MAXINE: Nebun de irlandez protestant, fiu de... irlandeză

20 „Vă rog! Luați jos băuturile. Vă rog, luați-le deoparte.” în limba germană în original (n. tr.).

protestantă.

HANNAH: Doamnă Faulk, se luptă din răspuțeri să nu bea.

MAXINE: Nu te băga. Ești o femeie care se amestecă unde nu-i fierbe oala.

HANNAH: Domnul Shannon e periculos de... tulburat.

MAXINE: Las' că știu eu cum să-l mânuiesc pe Shannon, puicuță! Dumnezeu-l cunoști abia de azi. Uite un cocktail Manhattan cu două cireșe, pentru tata-mare.

HANNAH: Vă rog, nu-i spuneți tata-mare.

MAXINE: Shannon îi spune tata-mare.

HANNAH (*luând băutura*): Da, dar în gura lui nu sună disprețuitor, pe când la dumneavoastră așa sună. Bunicul meu e un gentleman în adevăratul înțeles al cuvântului, e un gentilom.

MAXINE: Și dumneata ce ești?

HANNAH: Sunt nepoata lui.

MAXINE: Asta-i tot ce ești?

HANNAH: Eu găsesc că-i de ajuns.

MAXINE: Da, dar mai ești și un parazit, îl folosești pe bătrânul ăsta c-un picior în groapă drept scut ca să pătrunzi în diverse locuri, deși n-ai o para chioară și nu poți plăti măcar pe-o zi înainte. Ce mai, îl cari după dumneata, așa cum cară cerșetorii indieni câte un copil bolnav ca să-nmoaie inima turiștilor.

HANNAH: V-am spus de la început că nu am bani.

MAXINE: Da, și eu ți-am spus că am rămas văduvă foarte de curând. Și-ntr-un asemenea gol financiar că mai bine m-ar fi zvârlit și pe mine odată cu bărbatu-meu.

(*Shannon reapare din desiș, dar nici Hannah, nici Maxine nu-l observă.*)

HANNAH (*cu un calm forțat*): Mâine dimineată, când se crapă de ziuă, cobor în oraș. Îmi așez șevaletul în piață, îmi expun acuarelele și fac portrete turiștilor. Nu sunt un om slab, faptul că am dat greș aici nu mă caracterizează.

MAXINE: Nici eu nu-s un om slab.

HANNAH: Nu. Asta în niciun caz. Forța dumneavoastră e de-a dreptul înfricoșătoare.

MAXINE: Aici chiar că nu greșești. Dar cum te gândești s-ajungi la Acapulco fără bani de taxi, fără bani de autobuz, măcar?

HANNAH: Am să-mi pornesc iapa cu două picioare, doamnă Faulk. Insularii știu să meargă. Și dacă vă îndoiiți de ce spun, dacă gândiți

într-adevăr că am venit aici în chip de parazit, atunci am să-mi instalez din nou bunicul în scaunul pe rotile, am să-l împing la vale până în șosea și de-acolo tot drumul până în oraș.

MAXINE: Cale de zece mile, cu furtuna care se apropie?

HANNAH: Da, așa face-o și chiar am s-o fac!

(În acest schimb de replici, Hannah o domină pe Maxine. Amândouă stau în picioare lângă masă. Nonno moțâie cu capul în piept.)

MAXINE: Nu te-aș lăsa eu.

HANNAH: Dar ne-ați dat de înțeles foarte limpede că nu sunteți dispusă să ne țineți nici măcar pentru o noapte.

MAXINE: Furtuna l-ar zbură pe bătrânul ăsta din scaunul lui pe rotile ca pe o frunză moartă.

HANNAH: Ar prefera așa ceva decât să rămână într-un loc unde nu-i binevenit, și așa prefera și eu atât pentru el, cât și pentru mine, doamnă Faulk. *(Se întoarce către tinerii mexicani.)* Unde-i scaunul pe rotile? Unde-i căruciorul bunicului meu? *(Cuvintele ei l-au deșteptat pe bătrân. Se ridică în picioare cu efort, buimac, ciocănește cu bastonul în podea și începe să recite un poem.)*

NONNO: „Dragostea-i un cântec bătrânesc

Pe care-l cântă un lăutar băut,

Împleticindu-se în mersu-i nebunesc

Pe drumuri fără de sfârșit și fără de-nceput

Când inima-i de-atâta muzică a-nnebunit

Îl cântă...”

HANNAH: Nonno, nu acuma, Nonno! Crede că i-a cerut cineva să recite. *(Îl așază din nou pe scaun. Hannah și Maxine încă nu l-au auzit pe Shannon.)*

MAXINE: Liniștește-te, puicuță.

HANNAH: Sunt perfect liniștită, doamnă Faulk.

MAXINE: Eu nu. ăsta-i necazul.

HANNAH: Înțeleg, doamnă Faulk. V-ați pierdut de curând soțul. Cred că vă lipsește mai mult decât vă dați seama.

MAXINE: Nu, necazul meu e Shannon.

HANNAH: Vreți să spuneți starea lui de nervi și...?

MAXINE: Vreau să spun Shannon. Vreau să-l lași în plata Domnului, puicuțo. Dumneata nu ești de nasul lui și Shannon nu e de nasul dumitale.

HANNAH: Doamnă Faulk, sunt o fată bătrână din Noua Anglie și mă

apropii de patruzeci de ani...

MAXINE: Am surprins fluidul dintre voi doi – eu surprind imediat fluidele dintre oameni –, și chiar din clipa când ai sosit aici s-a declanșat o atracție între dumneata și Shannon. Acest lucru, crede-mă, și nimic altceva, a făcut... a dat naștere la neînțelegerea dintre noi. Dacă-l lași în pace pe Shannon, poți să stai aici cu bunicul tău cât îți place, puicuță.

HANNAH: Oh, doamnă Faulk, arăt eu a vampă?

MAXINE: O vampă poate avea orice chip. Toate tipurile de vampe mi s-au perindat pe aici.

(Shannon vine la masă)

SHANNON: Maxine, ți-am spus să nu enervezi oamenii nervoși și nici prin gând nu-ți trece să-mi dai ascultare.

MAXINE: Tot ce-ți trebuie ție e o băutură.

SHANNON: Dă-mi voie să hotărâsc singur ce-mi trebuie.

HANNAH: N-ai vrea să ieși loc la masa noastră, domnule Shannon, și să mănânci ceva? Te rog. Ai să te simți mult mai bine.

SHANNON: Nu mi-e foame.

HANNAH: Bine, atunci așază-te aici cu noi, vrei?

(Shannon se așază cu Hannah.)

MAXINE *(către Hannah, cu amenințare în glas)*: Bine! Bine...

NONNO *(deșteptându-se o clipă și mormăind)*: Minunat... minunat loc e-aici.

(Maxine se retrage de la masă și împinge servanta cu băuturi spre grupul nemților.)

SHANNON: Și cum ai fi scos-o la capăt?

HANNAH: N-ai jucat niciodată poker, domnule Shannon?

SHANNON: Vrei să spui că ai tras o cacealma?

HANNAH: Hai să spunem că am încercat o chintă roială. *(O rafală de vânt se înalță și mătură dealul ca un gigant suspin de deșteptare al oceanului.)* Într-adevăr, o să se dezlănțuie furtuna. Sper că doamnele dumneavoastră nu mai sunt în... în barca aceea cu fund de sticlă, admirând, hm, minunățiile submarine.

SHANNON: Asta pentru că nu le cunoști. Oricum, s-au întors din plimbarea cu barca. Se găsesc acum jos, la local, dansează între ele după muzica de la tonomat și pun la cale noi intrigi ca să mă scoată pe mine de la Blake Tours.

HANNAH: Și ce-o să faci dacă...

SHANNON: Dacă mă dau afară? Mă întorc la biserică sau o pornesc înot până-n China. (*Hannah își scoate din buzunar un pachet de țigări mototolit. Descoperă că nu i-au mai rămas decât două și decide să le păstreze pentru mai târziu. Își vâără pachetul înapoi, în buzunar.*) Pot să-ți iau o țigară, domnișoară Jelkes? (*Hannah îi oferă pachetul. Shannon îl ia, îl mototolește în pumn și-l aruncă peste balustrada terasei.*) Să nu mai fumezi niciodată țigările astea. Sunt făcute din tutunul mucurilor adunate de cerșetori de pe jos și din rigolele din Mexico-City. (*Scoate o cutie de metal cu țigări englezești.*) Ia din astea – Benson and Hedges, țigări de import, ambalate în cutii de metal etanșe, singurul lux al vieții mele.

HANNAH: Vai – mulțumesc, acum că le-ai aruncat pe ale mele, va trebui să iau.

SHANNON: Și-am să-ți spun ceva despre dumneata: Ești o doamnă, o doamnă adevărată, și mare.

HANNAH: Ce-am făcut să merit asemenea complimente din partea dumitale?

SHANNON: Nu-i un compliment, e doar o relatare asupra celor ce-am constatat în legătură cu dumneata, într-un moment din viață când îmi vine foarte greu să mai observ și pe altcineva în afară de mine însumi. Ai scos din buzunar țigările alea mexicane, ai constatat că nu ți-au rămas decât două, știai că nu-ți poți îngădui să cumperi alt pachet, nici măcar din astea ieftine, așa încât le-ai pus înapoi ca să le ai pe mai târziu. Adevărat?

HANNAH: De o necruțătoare exactitate, domnule Shannon.

SHANNON: Dar când ți-am cerut eu o țigară, mi le-ai oferit fără nicio reticență.

HANNAH: Nu tragi o concluzie prea mare dintr-un fapt prea mărunț?

SHANNON: Dimpotrivă, draguță. Trag o concluzie mărunță dintr-un fapt mare. (*Shannon și-a vârat o țigară între buze, dar n-are chibrit. Hannah are câteva și-i aprinde țigara.*) Cum de-ai învățat să aprinzi chibritul pe vânt?

HANNAH: O, am învățat o sumedenie de mărunțișuri din astea folositoare. Aș fi vrut să fi învățat alte lucruri mari.

SHANNON: Ca de pildă?

HANNAH: Cum să te ajut pe dumneata, domnule Shannon.

SHANNON: Acum știu de ce-am venit aici!

HANNAH: Ca să întâlnești pe cineva care știe să aprindă chibritul pe

vânt?

SHANNON (*lăsându-și ochii în jos, pe fața de masă, și cu voce înecată de emoție*): Ca să întâlnesc pe cineva care dorește să mă ajute, domnișoară Jelkes... (*Se răsuțește brusc în scaun, stingherit, ferindu-se ca ea să-i observe ochii plini de lacrimi. Hannah îl privește ținută, cu tandrețe, așa cum și-ar privi bunicul.*)

HANNAH: E atât de mult de când n-a mai vrut nimeni să te ajute sau ai...

SHANNON: Am... ce?

HANNAH: Ai fost atât de preocupat de lupta care se dădea în dumneata, încât n-ai observat când oamenii voiau să te ajute? Știu că de multe ori oamenii se torturează unul pe celălalt ca niște diavoli, dar uneori se văd și se cunosc unul pe celălalt, știi, și atunci, dacă sunt corecți, vor să se ajute atât cât le stă în putință. Spune-mi, ai vrea să mă ajuți acum și dumneata pe mine? Vrei să ai grijă de Nonno cât mă duc eu să-mi iau acuarelele de pe terasa de la anexa hotelului? Văd că furtuna se apropie cu pași repezi.

(*Shannon încuviințează, dând din cap cu o mișcare smucită și îngropându-și iute fața în palme. Ea murmură „mulțumesc”, se ridică dintr-un salt și traversează terasa. Ajunsă la mijlocul drumului, cum furtuna se adună în jurul crestei cu bubuit de tunet și ropot de ploaie, Hannah se întoarce și privește spre masă. Shannon s-a ridicat și a înconjurat masa ducându-se la Nonno.*)

SHANNON: Tată-mare? Nonno? Hai să plecăm până nu ne prinde ploaia, tată-mare.

NONNO: Ce? Ce?

(*Shannon îl ridică pe bătrân din scaun și-l conduce spre spatele terasei în timp ce Hannah dă o fugă până la anexă. Tinerii mexicani debarasează masa în grabă, o pliază și o reazemă de perete. Shannon și Nonno se întorc cu fața spre furtună, ca doi viteji care înfruntă un batalion în asalt. Maxine dă ordine agitate băieților mexicani.*)

MAXINE: Pronto, pronto, muchachos! Pronto, pronto! Llevaros todas las cosas! Pronto, pronto! Recoje los platos! Apurate con el mantel!

PEDRO: Nos estamos dando prisa!

PANCHO: *Que el chubasco lave los platos!*²¹

21 MAXINE: „Repede, repede, băieți! Strângeți totul! Luați farfuriile. Grăbiți-vă cu fața de masă!” / PEDRO: „Ne grăbim!” / PANCHO: „Las’ să spele furtuna farfuriile!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

(Grupul de nemți privește furtuna ca pe un moment wagnerian culminant. Când băieții se apropie să strângă masa, se ridică și încep să cânte cu fervoare. Furtuna, cu spasmele-i de lumină albă, e asemenea unei uriașe păsări albe ce se izbește în zbor de Costa Verde. Hannah reapare, strângând la piept acuarelele.)

SHANNON: Le-ai luat?

HANNAH: Da, tocmai la timp. Iată-ți Dumnezeu, domnule Shannon!

SHANNON *(liniștit)*: Da, îl văd, îl aud, îl știu. Și dacă el nu știe că eu îl știu, fie să mă trăsnească cu unul din trăsnetele lui.

*(Se îndreaptă spre marginea terasei, în timp ce o pânză diafană de ploaie argintie lunecă de pe acoperișul înclinat, răsfrângând lumina și aburind figurile de pe terasa. Totul pare acum scăldat în argint, gingaș poleit. Shannon își întinde mâinile în ploaie, răsucindu-le ca să și le răcorească. Apoi își face palmele căuș ca să adune ploaie în pumni și își îmbăiază fruntea. Ploaia se întetește. Vântul aduce frânturi din muzica orchestrei de marimba, de jos, din localul de pe plajă. Shannon își îndepărtează mâinile de pe fruntea-i înfierbântată și le întinde prin pânza argintie a ploii ca și cum ar căuta ceva din afară, de dincolo de el. Apoi nu se mai deslușește nimic, decât mâinile lui întinse. Un fulger alb, luminos, îi arată pe Hannah și pe Nonno lipiți de perete, în spatele lui Shannon. Globul electric suspendat din tavan se stinge, curentul fiind întrerupt de furtună. Un fascicol de lumină stăruie pe mâinile lui Shannon, întinse în căutare, până când cortina se lasă încet.)*²²

Pauză

22 Nota autorului: În punerea în scenă, elementele plastice trebuie restrânse, astfel încât să nu precumpănească asupra valorilor umane. Nu trebuie să pară un „efect de cortină”. În timp ce luminile din sală se aprind, continuă să se audă acordurile aeriene de marimba.

Actul III

Pe terasă, câteva ore mai târziu: Cămaruțele 3, 4 și 5 sunt slab iluminate pe dinăuntru.

O vedem pe Hannah în camera numărul 3 și pe Nonno la numărul 4. Shannon, care și-a dezbrăcat cămașa, e așezat la o măsuță pe terasă și scrie o scrisoare episcopului. Cu excepția acestei mese, toate celelalte au fost pliate și rezemate de perete. Maxine instalează la loc hamacul, care a fost demontat pentru cină. Curentul electric nu a revenit și chiluțele sunt iluminate cu lămpi de gaz. Cerul s-a limpezit în întregime, luna e aproape plină și scaldă scena într-un argint sclipitor, intensificat de umezeala lăsată de furtună. Totul pare scăldat în argint, pe pardoseala terasei licăresc ici, colo, mici lacuri de lumină. Într-un colț arde o oală cu ierburi, pentru a îndepărta țânțarii, întotdeauna foarte îndârjiți după o aversă tropicală, când vântul s-a potolit.

Shannon lucrează cu fervoare la scrisoarea adresată episcopului și, din când în când, alungă câte un țânțar, plesnindu-se cu palma peste pieptul gol. Lucește de transpirație, continuă să gâfâie ca un alergător epuizat și mormăie de unul singur în timp ce scrie. Din când în când, trage cu zgomot aer în piept și-și lasă capul pe spate scrutând sălbatic cerul nopții. Hannah e așezată pe un scaun în spatele perdelei; stă foarte dreaptă cu o cârtică în mâini, dar peste marginea cârtii privește țintă la Shannon, ca un înger păzitor. Și-a lăsat părul pe umeri. Nonno poate fi văzut în cămaruța lui, legănându-se pe marginea patului îngust, în timp ce repetă întruna versurile primului său poem nou „din ultimii douăzeci de ani”, despre care știe că va fi și ultimul.

Din când în când, răzbesc frânturi de muzică din localul de pe plajă.

MAXINE: *Îți pregătești predica pentru duminica viitoare, preacuviosule?*

SHANNON: *Scriu o scrisoare foarte importantă, Maxine. (Asta vrea să spună: „Nu mă deranja”.)*

MAXINE: *Cui, Shannon?*

SHANNON: *Decanului Seminarului Teologic din Sewanee. (Maxine repetă „Sewanee” cu îngăduință.)* Da, Maxine, scumpo, ți-aș fi foarte

recunoscător dacă l-ai trimite pe Pedro sau pe Pancho cu mașina la oraș, s-o pună la cutie în noaptea asta, ca să poată pleca mâine la prima oră.

MAXINE: Băieții au și întins-o cu furgoneta la local după câteva sticle de bere rece și câteva târfe fierbinți.

SHANNON: „Fred a murit” – ferice de el...

MAXINE: Nu mă înțelege greșit în legătură cu Fred, pușorule. Îmi lipsește, dar noi doi nu numai că încetaserăm să ne culcăm unul cu celălalt, dar încetaserăm chiar să ne vorbim, altfel decât prin mormăieli... nu erau certuri, nu erau neînțelegeri, dar dacă schimbam două mormăieli într-o zi, însemna că purtaserăm o lungă conversație.

SHANNON: Fred știa că sunt bântuit de duhuri rele – n-ar fi fost nevoie să i-o spun. S-ar fi uitat doar o dată la mine și mi-ar fi spus: „Shannon, ești posedat de duhuri”.

MAXINE: Da, Fred și cu mine ajunseserăm la grohăieli.

SHANNON: Poate gândea că te-ai prefăcut într-o scroafă, Maxine.

MAXINE: Ha! Shannon, știi foarte bine că Fred mă respecta, așa cum îl respectam și eu pe el. Numai că noi, ei, știi doar... diferența de vârstă...

SHANNON: Mă rog, ți i-ai luat pe Pedro și pe Pancho.

MAXINE: Salariați. Nu mă respectă cât se cuvine. Când îi lași pe salariați să-și ia libertăți față de tine, încetează să te mai respecte, Shannon. Și e... cum să spun, e... umilitor – să nu fii... respectat.

SHANNON: Atunci fă mai multe plimbări cu autobuzul în oraș, ca să culegi pipăielile și ciupiturile mexicanilor, sau fă-l pe Herr Fahrenkopf să te „respecte”, scumpo.

MAXINE: Ha! M-ai dat gata. În ultima vreme mă tot bate gândul să vând localul ăsta și să plec înapoi în Texas, să înființez un complex turistic, undeva pe șosea, pe lângă un oraș plin de viață ca Houston sau Dallas, de pildă; și să închiriez cabane oamenilor de afaceri în căutarea unui locșor intim și confortabil unde să poată dicta timp de câteva ore suplimentare drăgălașelor secretare care nu știu să bată la mașină sau să stenografieze. Suplimente de rom de cocos, camere de baie cu bideuri. Am să introduc bideul în Statele Unite.

SHANNON: Maxine, tot ce pornește de la tine trebuie neapărat să sfârșească pe plan erotic?

MAXINE: Da și nu, băiețaș. CunosC deosebirea dintre a iubi pe cineva și doar a te culca cu cineva – până și eu știu treaba asta.

(Shannon dă să se ridice.) Dar amândoi am ajuns la un punct unde se cere să găsim un rost mai statornic pentru viețile noastre – chiar dacă n-o fi la cel mai înalt nivel.

SHANNON: Nu vreau să putrezesc.

MAXINE: N-ai putezi. Nu te-aș lăsa eu. Ți știi povestea psihologică. Mi-aduc aminte o conversație de-a ta cu Fred, aici, pe terasa asta. Îi explicai cum începuseră problemele tale. I-ai spus că mama ta avea obiceiul să te trimită la culcare înainte să îți fie ție somn, așa că făceai și tu ca băieții, te mai atingeai pe ici-pe colo. Și o dată te-a prins asupra faptului și te-a tăbăcit în bătaie cu dosul unei perii, spunând că trebuie să te pedepsească pentru că i-ai supărat și pe Dumnezeu, și pe mama, și că trebuia să te pedepsească ea pentru fapta ta, ca să nu te pedepsească Dumnezeu încă și mai rău.

SHANNON: Îi spuneam asta lui Fred.

MAXINE: Da, dar am auzit și eu, am auzit tot. Ai spus că-i iubeai și pe Dumnezeu, și pe mama, așa că n-ai mai continuat, ca să le faci lor pe plac, dar era plăcerea ta secretă și ai nutrit în secret o ranchiună împotriva mamei și a lui Dumnezeu pentru că te-au pus să renunți la ea. Așa că te-ai răzbunat pe Dumnezeu cu predicile ateiste și te-ai răzbunat pe mama apucându-te să te culci cu puștoaice.

SHANNON: N-am ținut niciodată vreo predică ateistă, nici n-aș vrea și nici n-aș putea vreodată s-o fac, când o să mă întorc la Biserică.

MAXINE: Nu te întorci la nicio Biserică. I-ai pomenit Decanului de la Teologie că ești învinovățit de-a fi sedus o minoră?

SHANNON (*împingându-și scaunul cu atâta vehemență încât îl răstoarnă*): De ce nu-mi dai pace? De azi-dimineață, de când am venit, tot nu-mi dai pace! *Lasă-mă în pace!* Vrei să fii bună să-mi dai pace?

MAXINE (*zâmbind senină în fața furiei lui*): Au, băiețaș...

SHANNON: Ce vrei să spui cu „Au, băiețaș”? Ce vrei de la mine, Maxine, scumpo?

MAXINE: Doar atât. (*Își trece degetele prin părul lui, el îi împinge mâna la o parte.*)

SHANNON: Doamne Dumnezeule! (*Nu-și găsește cuvintele. Clatină din cap râzând ușor, neajutorat, și coboară treptele terasei.*)

MAXINE: Chinezul meu de la bucătărie spune: „Nu pune la inimă”... „Nu pune la inimă”. Zice că asta-i toată filosofia lui. Toată filosofia budistă în trei cuvinte, „Mey yoo guanchi”, care înseamnă în chineză „Nu pune la inimă”... Cu trecutul tău și cu învinuirea de viol de minore,

emisă în Texas, cum ai mai putea intra în biserică? Poate în sfântul Ordin al călugărilor târători, cu câteva târătoare tinere și drăguțe alături și cu o mână de paie pe dușumeaua bisericii.

SHANNON: Plec la oraș cu autobuzul, să expediez scrisoarea încă în noaptea asta. *(Pornește pe cărare. De jos se aud glasuri. Desparte desigurul de frunziș și privește spre poalele dealului.)*

MAXINE *(coborând treptele terasei)*: Bagă de seamă să nu-ți întâlnești strigoii, e pe-acolo.

SHANNON: Cucoanele mele pun ceva la cale. Sunt toate jos, pe șosea, în jurul autocarului.

MAXINE: Pesemne că au de gând să fugă, Shannon.

(Vine lângă el. Shannon se retrage câțiva pași îndărăt și Maxine privește spre poalele dealului. În cămăruța numărul 3 lumina scade. Hannah se ridică de la măsuța la care se așezase să-și scrie corespondența. Desprinde dintr-un cârlig o rochie de casă de mătase orientală și o îmbracă, asemenea unui actor care îmbracă un costum în cabină. Și cămăruța lui Nonno e slab iluminată. Bătrânul șade pe marginea patului, legănându-se ușor în față și în spate și murmurând versurile poemului său într-o bâlbâială de nedeslușit.)

MAXINE: Da. Acolo jos e unu' scund și grăsan care seamănă cu Jake Latta. Da, e Jake. Jake Latta. Presupun că l-a trimis aici agenția Blake Tours ca să-ți preia grupul, Shannon. *(Shannon privește spre junglă și cu degete tremurătoare își aprinde o țigară.)* Ei, n-are decât. „Nu pune la inimă!” Urcă încoace. Vrei să stau eu de vorbă cu el în locul tău?

SHANNON: Eu am să stau de vorbă cu el. Tu să nu te amesteci, te rog.

(Vorbește cu o disperată stăpânire de sine. În timpul scenei care urmează, Hannah stă pe după perdeaua cămăruței ei, nemișcată, de parcă ar fi o siluetă zugrăvită. Jake Latta urcă scările terasei, gâfâind din greu și surâzând jilav.)

LATTA: Hei, bună, Larry!

SHANNON: Hello, Jake. *(Își împăturește scrisoarea și o vârstă într-un plic.)* Doamnă Faulk, drăguț, asta trebuie expediată recomandat par avion.

MAXINE: Ai face bine să-i scrii mai întâi adresa.

SHANNON: O!

(Râde, smulge înapoi scrisoarea din mâna lui Maxine și începe să se

scotocească în buzunar după un carnețel cu adrese. Degetele-i sunt agitate de un tremur nestăpânit. Latta îi face cu ochiul lui Maxine. Ea zâmbește îngăduitor.)

LATTA: Cum îi merge băiatului, Maxine?

MAXINE: I-ar merge mai bine dacă l-aș putea convinge să tragă o dușcă.

LATTA: Nu i-ai putut vâri o băutură pe gât?

MAXINE: Nimic, nici măcar o înghițitură de rom de cocos.

LATTA: Pentru că veni vorba, Larry, hai să luăm câte un rom de cocos.

SHANNON: Ia tu un rom de cocos, Jake. Eu am în grijă un grup de doamne. Și am remarcat că în meseria noastră survin unele situații care-ți cer un cap limpede și o judecată rece. Tu ce părere ai? N-ai observat și tu același lucru, Jake? Ce faci aici? Însoțești un grup?

LATTA: Am venit să preiau grupul tău, Larry, băiete.

SHANNON: Asta-i interesant! Cu ce autoritate, Jake?

LATTA: Cei de la Blake Tours mi-au telefonat în Cuernavaca să preiau grupul tău de aici și să-l contopesc cu grupul meu, pentru că tu ai avut una din micile tale depresii nervoase și...

SHANNON: Arată-mi telegrama! Da?

LATTA: Șoferul autocarului spune că tu ai luat cheia de contact a mașinii.

SHANNON: Asta așa-i. Am cheia autocarului și am grupul în grijă, și nici autocarul, nici grupul n-or să se miște de aici până nu spun eu.

LATTA: Larry, ești bolnav, băiete. Nu-mi face greutate.

SHANNON: Din ce închisoare te-au scos pe cauțiune, zero umflat ce ești?

LATTA: Larry, dă-mi cheia autocarului.

SHANNON: De unde te-au dezgropat? N-ai niciun grup în Cuernavaca, tu n-ai mai însoțit un grup din treișapte.

LATTA: Dă-mi cheia autocarului, Larry.

SHANNON: Într-un rât de porc – ca al tău?

LATTA: Unde-i dormitorul reverendului, doamnă Faulk?

SHANNON: Cheia autocarului e la mine în buzunar. (*Își plesnește sălbatic buzunarul pantalonilor.*) Aici, chiar aici, în buzunarul meu! O vrei? Încearcă s-o iei, osânză!

LATTA: Ce limbaj din partea unui reverend, doamnă Faulk...

SHANNON (*scoțând cheia și ținând-o în sus*): O vezi? (*Și-o vâra la loc în buzunar.*) Acum înfundă-te înapoi de unde te-au dezgropat. Grupul

meu de doamne rămâne aici trei zile, pentru că unele dintre ele nu sunt în stare să călătorească și de altfel nici eu.

LATTA: Doamnele se urcă în autocar.

SHANNON: Și cum o să-l porniți?

LATTA: Larry, nu mă face să-l chem aici pe șofer să te imobilizeze în timp ce eu îți scot cheia. Vrei să vezi telegrama de la Blake Tours? Poftim. (*Scoate din buzunar telegrama.*) Citește-o.

SHANNON: Telegrama asta ți-ai trimis-o singur.

LATTA: Din Houston?

SHANNON: Ai pus pe cineva să ți-o expedieze din Houston. Ce-mi dovedește asta? Păi ce, Blake Tours era un nimic, *un nimic!* – până când m-au angajat pe mine. Crezi că m-ar lăsa ei să plec? Ho, ho! Latta, s-a zis cu tine, Latta, toate târfele tale și tequila ți-au măcinat creierii, Latta.

(*Latta strigă, chemându-l de jos pe șofer.*) Nu-ți dai seama ce înseamnă eu pentru Blake Tours? N-ai citit prospectul în care menționează și se laudă chiar că anumite grupuri speciale sunt conduse de reverendul T. Lawrence Shannon, doctor în teologie, celebru călător care a făcut înconjurul lumii, lector universitar, fiu de preot și nepot de episcop, descendent direct a doi guvernatori de colonii? (*D-ra Fellowes apare pe treptele terasei.*) Domnișoara Fellowes a citit prospectul, a învățat prospectul pe de rost. Știe ce se spune acolo despre mine.

D-RA FELLOWES (*către Latta*): Ai luat cheia autocarului?

LATTA: Șoferul o s-o ia de la el, coană. (*Își aprinde o țigară cu degetele lui murdare, șovăielnice.*)

SHANNON: Ha-ha-ha-ha-ha! (*Râsul îl cutremură, și se reazemă de zidul terasei.*)

LATTA: S-a zis cu el. (*Își duce arătătorul la frunte.*)

SHANNON: Cum așa, doamnele astea... au avut... unele dintre ele, cele mai multe dintre ele, dacă nu chiar toate... avantajul, pentru prima dată în viața lor, avantajul unui contact, al unui contact social cu un gentleman prin origine și prin educație, pe care nu l-ar fi putut probabil întâlni cu niciun alt prilej... ca să nu mai vorbim de posibilitatea de a-l insulta și a-l acuza și...

D-RA FELLOWES: Shannon! Fetele sunt în autocar și vrem să plecăm numaidecât. Așa încât dă odată cheia aceea! (*Hank, șoferul, apare în capul cărării, fluierând nepăsător; la început nu e observat de ceilalți.*)

SHANNON: Dacă n-aș avea simțul răspunderii față de grupurile pe care le conduc, i-aș preda cu bucurie grupul dumneavoastră – care nu-mi place deloc – degeneratului ăstuia de aici, acestui Jake Latta, din familia șobolanilor Latta. Da, aș face-o, aș preda cheia de contact din buzunarul meu până și acestui Latta, dar nu sunt atât de iresponsabil, nu, indiferent cum m-a tratat grupul pe mine. Mă simt răspunzător față de grup până când îl depun înapoi de unde l-am luat. (*Hank se urcă pe terasă.*) Bună, Hank. Mi-ești prieten sau dușman?

HANK: Larry, îmi trebuie numaidecât cheia de contact, ca să putem pleca.

SHANNON: Oh! Deci îmi ești *dușman*. Mă dezamăgești, Hank! Te credeam prieten. (*Hank îi încleștează brațele lui Shannon, ca într-o luptă greco-romană, și Latta îi scoate cheia din buzunar. Hannah își acoperă ochii cu mâna.*) OK, OK. Ați pus mâna pe cheie. Cu forța. Acum mă consider eliberat de orice responsabilitate. Luați autocarul cu doamne cu tot și cărați-vă. Hei, Jake, știai că există lesbiene în Texas – nu poți să ajungi la Afrodite de atâtea hermafrodite. (*Face semne violente din cap spre domnișoara Fellowes, care se repede și-i trage o palmă.*) Mulțumesc, domnișoară Fellowes. Latta, așteaptă o clipă. Nu vreau să naufragiez aici. În călătoria asta am avut o serie de cheltuieli neprevăzute. Și se întâmplă să n-am la mine banii de întoarcere la Houston, ba nici măcar până la Mexico-City. Dacă e adevărat că cei de la Blake Tours te-au autorizat să-mi preiei grupul, atunci de bună seamă ți-au... (*Trage adânc aer în piept, aproape convulsiv.*)... De bună seamă ți-au dat și ceva de... felul unui... preaviz? Sau măcar atât cât să mă pot întoarce în Statele Unite?

LATTA: N-am niciun ban pentru tine.

SHANNON: Nu vreau să-ți pun la îndoială cuvântul, dar...

LATTA: Te ducem cu autocarul până la Mexico-City. Poți sta în față, alături de șofer.

SHANNON: Tu ai fi în stare de una ca asta, Latta. Eu găsesc că-i umilitor. Dă-mi banii de preaviz.

LATTA: Blake Tours restituie acestor doamne jumătate din costul excursiei. Ăștia-s banii tăi de preaviz. Și domnișoara Fellowes îmi spune că ai stors o mulțime de biștari de la fetișcana aceea pe care ai sedus-o...

SHANNON: Domnișoară Fellowes, într-adevăr ai făcut o asemenea...?

D-RA FELLOWES: În seara aceea când s-a întors, Charlotte

schimbases două cecuri de călătorie.

SHANNON: După ce eu cheltuisem întregul numerar de care dispuneam?

D-RA FELLOWES: Pe ce? Pe târfele din localurile de dezmăț pe unde ai târât-o?

SHANNON: Domnișoara Charlotte a schimbat două cecuri de călătorie de câte zece dolari, pentru că eu cheltuisem tot numerarul pe care-l aveam asupra-mi. Și niciodată nu a trebuit și nu am dorit să am relații cu târfe.

D-RA FELLOWES: Ai târât-o prin localuri îngrozitoare, ca de pildă...

SHANNON: I-am arătat ceea ce mi-a cerut să-i arăt. Întreab-o! Am dus-o la San Juan de Letran, am dus-o la Tenampa și în alte câteva locuri care nu sunt cuprinse în prospectul Blake Tours. La Xochimilco i-am arătat și altceva decât grădinile suspendate, palatul lui Maximilian, capela împărătesei nebune Carlotta, Madona din Guadalupe, monumentul închinat lui Juarez, rămășițele civilizației aztece, sabia lui Cortez, coroana lui Montezuma. I-am arătat tot ce mi-a spus că vrea să vadă. Unde e? Unde-i domnișoara... ah, e jos cu celelalte doamne. *(Se apleacă peste balustradă și strigă.)* Charlotte! Charlotte!

(Domnișoara Fellowes îl înșfacă de braț și-l trage de lângă balustradă.)

D-RA FELLOWES: Cum îndrăznești?

SHANNON: Ce îndrăznesc?

D-RA FELLOWES: Să strigi, să-i vorbești, să te apropii de ea, tu, tu... dezmățatul!

(Maxine se ivește de după colțul terasei cu rapiditatea ceremonială a cucului care țâșnește din ceasornic ca să anunțe ora. Rămâne locului cu un rânjet deplasat, fără să clipească, de parcă ochii i-ar fi fost pictați pe fața rotundă, strălucitoare. Hannah ține în mână un evantai japonez, poleit cu aur, pe care nu-l flutură, deși e deschis; cealaltă mână atinge plasa ce maschează ușa cămăruței, de parcă ar fi gata să se repeadă în apărarea lui Shannon. Poza ei evocă stilul unei dansatoare kabuki. Atitudinea lui Shannon devine iar curtenitoare.)

SHANNON: Bine, în regulă. Voiam numai să confirme ceea ce v-am spus, că în noaptea aceea am plimbat-o la cererea ei și la... sugestia mea. Tot ce-am făcut a fost să-mi ofer serviciile când ea mi-a mărturisit că ar dori să vadă unele locuri neprevăzute în program, și care în

general nu sunt vizitate de turiștii obișnuiți, ca de pildă...

D-RA FELLOWES: Ca de pildă dormitorul duminical de la hotel, mai târziu? Când s-a înapoiat era toată pișcată de purici.

SHANNON: Ei asta-i, nu exagera, te rog frumos! Nimeni n-a luat vreodată purici de la Shannon.

D-RA FELLOWES: A trebuit să-i afum hainele.

SHANNON: Domnișoară Fellowes, eu îți înțeleg enervarea, dar zău că mergi prea departe când afirmi că am umplut-o pe Charlotte de purici. Nu neg că...

D-RA FELLOWES: Așteaptă numai până expediez raportul meu!

SHANNON: Nu neg că e posibil să fii pișcat de purici când faci un tur de inspecție prin locurile care se ascund dedesubtul fațadei publice a unui oraș, departe de marile bulevarde, departe de cluburile de noapte, departe chiar de frescele lui Diego Rivera, dar...

D-RA FELLOWES: Astea toate să le predici de la amvon, părinte Shannon, răspopit.

SHANNON *(cu un glas prevestitor de rele)*: Ai repetat acest lucru puțin prea des. *(O apucă de braț.)* Și de data asta de față cu martori. Domnișoară Jelkes? Domnișoară Jelkes?

(Hannah dă la o parte perdeaua cămăruței ei.)

HANNAH: Da, domnule Shannon, ce s-a întâmplat?

SHANNON: Ai auzit ce-a spus această...

D-RA FELLOWES: Shannon! Ia-ți mâna de pe brațul meu!

SHANNON: Domnișoară Jelkes, spune-mi, ai auzit ce a... *(Vocea i se sugrumă într-un suspin înăbușit. Fuge spre perete și izbește cu pumnii.)*

D-RA FELLOWES: Mi-am pierdut întreaga după-amiază și-am cheltuit peste douăzeci de dolari pe convorbiri internaționale încercând să detectez urmele impostorului ăstuia.

HANNAH: Nu e un impostor – nu trebuie să roștiți asemenea cuvinte.

D-RA FELLOWES: Ai fost izgonit din biserica duminicală – pentru ateism și seducere de minore.

SHANNON *(întorcându-se spre ea)*: În fața lui Dumnezeu și a martorilor, minți, minți!

LATTA: Domnișoară Fellowes, vă rog să credeți că agenția Blake Tours a fost dezinformată în ce privește antecedentele acestei persoane și că Blake Tours va avea grijă ca de aici înainte să nu mai poată fi angajat la nicio agenție turistică din Statele Unite.

SHANNON: De ce nu și din Africa, Asia, Australia? Din întreaga

lume, Latta, doar întreaga lume creată de Dumnezeu a fost sfera călătoriilor mele. Nu m-am ținut rigid de programele prospectelor și întotdeauna am dat posibilitatea celor care doreau să vadă, *să vadă* lumea subterană a orașelor, și dac-aveau inimi care să se poată înduioșa și simțăminte cu care să poată simți, le-am oferit neprețuitul prilej de a simți și de a se lăsa înduioșați. Și nimeni n-o să uite acest lucru, niciunul dintre ei, niciodată, niciodată! *(Patima din cuvintele lui impune o scurtă tăcere.)*

LATTA: Haide, culcă-te în hamacul tău, numai de asta ești bun, Shannon! *(Coboară pe cărare și strigă în jos.)* OK, dați-i drumul! Leagă valizele pe capota autocarului, o-ntindem! *(Pornește la vale împreună cu domnișoara Fellowes.)*

NONNO *(nitam-nisam din cămăruța lui):*

„O, ramură de portocal, cu câtă liniște privește
În zori spre cerul care se-nnălbește.”

(Shannon își trage răsuflarea cu un zgomot abrupt, sălbatic. Se năpustește de pe terasă pe cărare și coboară spre șosea. Hannah îl strigă și face un gest ca și cum ar vrea să-l rețină. Maxine apare pe terasă. Apoi, deodată, dinspre poalele dealului se aude zarvă mare, străpunsă de țipete de femei ultragiante, schelălăituri și râsete scandalizate.)

MAXINE *(aleargă pe cărare):* Shannon! Shannon! Vino înapoi, vino înapoi! Pedro, Pancho, traerme a Shannon. *Que esta haciendo allí*²³...? O, Dumnezeule! Opriți-l, pentru numele lui Dumnezeu, opriți-l careva!

(Shannon se întoarce găfâind, istovit. E urmat de Maxine.)

MAXINE: Du-te în odaia ta, Shannon, și stai acolo până pleacă grupul.

SHANNON: Mie să nu-mi dai ordine.

MAXINE: Fă ce-ți spun sau te mut – știi tu unde.

SHANNON: Nu mă ațâța, nu mă întărâta, Maxine.

MAXINE: Foarte bine, atunci fă ce-ți spun.

SHANNON: Shannon nu ascultă decât de Shannon.

MAXINE: Ai să cânti alt cântec dac-or să te vâre unde te-au vârat în treișase. Îți amintești de treișase, Shannon?

SHANNON: O.K., Maxine, numai... lasă-mă o clipă singur să respir. Nu vreau să intru în casă, vreau să zac întins în... hamac.

23 „Pedro, Pancho, aduceți-mi-l pe Shannon. Ce face acolo?”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

MAXINE: Du-te în camera lui Fred, unde te pot supraveghea.

SHANNON: Mai târziu, Maxine, nu încă.

MAXINE: De ce vii aici ori de câte ori simți că te prăbușești, Shannon?

SHANNON: Hamacul, Maxine, hamacul de lângă pădurea tropicală.

MAXINE: Shannon, du-te în camera ta și rămâi acolo până mă întorc eu. Ah, Dumnezeuule, banii. N-au achitat nota. Trebuie să mă reped până jos și să le strâng bănișorii înainte de... Pancho, *vijilalo, entiendes?*²⁴ (*Dă buzna în jos pe cărare strigând.*) Hei, acolo jos, așteptați o clipă!

SHANNON: Ce-am făcut? Ce-am făcut? (*Clatină din cap, buimac.*) Nu știu ce-am făcut. (*Hannah dă la o parte perdeaua de voal a cămăruței ei, dar nu iese afară. E înconjurată de un nimb de lumină irizată, astfel încât pare iarăși statuia medievală a unei sfinte. Părul ei auriu răsfrânge lumina domoală. L-a despletit și ține încă în mână peria cu mâner de argint cu care-l peria.*)

SHANNON: Dumnezeuule atotputernic. Eu... ce-am făcut? Nu știu ce-am făcut. (*Se întoarce spre băieții mexicani care s-au înapoiat pe cărare.*) *Que hice? Que hice?*²⁵

(*Băieții izbucnesc într-un hohot de răs spasmodic, în timp ce Pancho îl informează că a urinat peste bagajele doamnelor.*)

PANCHO: *Tú measte en las maletas de las señoras!*²⁶

(*Shannon încearcă să se amuze împreună cu băieții care se tăvălesc de răs. Hohotele lui Shannon se frâng în mici spasme sufocante. De jos se aude vocea lui Maxine care se ceartă furioasă cu Jake Latta. La un moment dat, deasupra glasurilor celor doi se înalță vocea domnișoarei Fellowes, după care urmează un vacarm general, sporit imediat de zgomotul de motor al autocarului.*)

SHANNON: Pleacă doamnele mele, ha, ha! Pleacă... (*Se întoarce și întâlnește privirea gravă, încărcată de compătimire a lui Hannah. Încearcă din nou să râdă. Ea clatină din cap cu un gest ca și cum ar vrea să-l rețină și lasă perdeaua să cadă, astfel încât silueta ei ușor estompată este văzută acum ca prin ceață.*) Doamnele mele, ultimele... ha, ha!... dintre doamnele mele. (*Se apleacă adânc peste balustrada terasei, apoi se îndreaptă cu o smucitură violentă și, scoțând un strigăt*

24 „Pancho, fii cu ochii pe el, înțelegeți!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

25 „Ce-am făcut? Ce-am făcut?”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

26 „Te-ai pișat peste valizele doamnelor!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

animalic, începe să tragă de lanțul de care atârână crucea de aur de la gât. Pancho privește indiferent cum lanțul îi taie grumazul. Hannah se repede la el.)

HANNAH: Domnule Shannon, încetează! Îți tai gâtul, și nu-ți folosește la nimic, așa că încetează. *(Către Pancho.) Agarrale las manos!*²⁷ *(Pancho face un slab efort de a-i prinde mâinile, dar Shannon îi trage un picior și continuă acea furibundă formă de autoflagelare.)* Shannon, lasă-mă pe mine, lasă-mă să ți-l scot. Îmi dai voie să-ți scot lanțul? *(Shannon își lasă brațele în jos. Hannah se luptă cu încheietoarea lanțului, dar degetele îi tremură atât de tare, încât nu izbutește s-o deschidă.)*

SHANNON: Nu, nu, n-o să iasă, va trebui să-l frâng de grumazul meu.

HANNAH: Ba nu, așteaptă – am găsit-o. *(Îi scoate lanțul.)*

SHANNON: Mulțumesc. Păstrează-l. La revedere. *(Pornește pe cărarea dinspre plajă.)*

HANNAH: Unde te duci? Ce-ai de gând să faci?

SHANNON: Vreau să înot. Am de gând să înot până în China.

HANNAH: Nu, nu, nu în noaptea asta, Shannon! Măine... mâine, Shannon!

(Dar Shannon dă la o parte tușișurile cu flori tubulare și trece printre ele. Hannah aleargă după el, strigând: „Doamnă Faulk!”. Se aude glasul lui Maxine chemându-i pe tinerii mexicani.)

MAXINE: Muchachos, cojerlo! Atarlo! Esta loco. Traerlo aqui. Prindeți-l, e nebun. Aduceți-l înapoi și legați-l!

(După câteva clipe, Shannon este târât înapoi printre tușișuri și pe terasă de către Maxine și de băieți. Aceștia îl leagă în hamac. Lupta lui e probabil lipsită de vlagă – mai curând un soi de cabotinism. Dar Hannah stă pe trepte frângându-și mâinile, în timp ce Shannon, care abia-și trage răsufarea, e legat.)

HANNAH: I-ați strâns prea tare funia pe piept.

MAXINE: Nu, nu e prea strânsă. Joacă teatru, teatru! Îi place.

Îl cunosc eu pe ticălosul ăsta de irlandez nebun, cum nu l-a cunoscut nimeni vreodată, așa că nu te amesteca, puicuțo! Face accese din astea atât de regulat, că îți poți aranja calendarul după ele. Se repetă la fiecare optsprezece luni, și de două ori până acum le-a făcut aici la mine și a trebuit să-i plătesc îngrijirea medicală. Acum mă duc

27 „Prinde-i mâinile!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

să telefonez în oraș după un doctor care să-l facă knockout cu o injecție, și dacă până mâine nu-i trece, o să plece din nou la Casa de Locos unde a mai fost ultima dată când l-a apucat accesul la mine. *(Un moment de tăcere).*

SHANNON: Domnișoară Jelkes?

HANNAH: Da.

SHANNON: Unde ești?

HANNAH: Chiar aici, în spatele dumitale; pot să te ajut cu ceva?

SHANNON: Așază-te în așa fel, încât să te pot vedea. Vorbește-mi întruna. Trebuie să-mi înving spaima.

(Urmează o pauză. Hannah își așază un scaun lângă hamac. Nemții tropăie venind dinspre plajă. Sunt încântați de drama pe care le-o oferă Shannon. Îmbrăcați în costumele lor sumare de plajă, se încolonează pe terasă și se adună în jurul lui Shannon captiv, de parcă s-ar uita la un animal caraghios din grădina zoologică. Vorbesc în limba germană, cu excepția replicilor adresate lui Shannon sau lui Hannah. Siluetele lor masive și frumoase strălucesc de o umezeală uleioasă; chicotesc întruna lubric.)

HANNAH: Vă rog! Vreți să fiți atât de amabili să-l lăsați în pace? *(Se prefac că nu înțeleg. Frau Fahrenkopf se apleacă deasupra hamacului lui Shannon și-i vorbește tare și răspicat.)*

FRAU FAHRENKOPF: E adevărat că tu făcut pipi peste valizele la doamnele din Texas? Ha? Ha? Tu alergat jos la autocar și chiar în față la ele tu făcut pipi peste toate bagajele la cucoanele din Texas?

(Protestul indignat al lui Hannah este înecat în râsul rabelaisian al nemților.)

FRAU FAHRENKOPF: Azda-i vunderbar, vunderbar! Ha? Azda-i un gest epic. Ha? Azda-i o cale de a demonstra la doamne că ești un gentleman american! Ha?

(Se întoarce către ceilalți și face un comentariu obscen. Cele două femei râd isteric. Hilda cade în brațele lui Wolfgang, care o prinde strângându-i în palme sânii aproape goi.)

HANNAH *(strigând)*: Doamnă Faulk! Doamnă Faulk! *(Se îndreaptă în fugă spre colțul terasei unde apare Maxine.)* Fiți bună și spuneți-le acestor oameni să-l lase în pace. Îl chinuiesc ca pe un animal prins în cursă. *(Nemții au și început să tropăie de jur împrejurul terasei, râzând și zbenguindu-se veseli.)*

SHANNON *(brusc, începând să strige)*: Recăderea în infantilism, ha,

ha, recăderea în infantilism... Protestul infantil, ha, ha, ha, expresia răzvrătirii infantile împotriva mamei, răzvrătirea împotriva lui Dumnezeu, împotriva blestematului de pătuț, răzvrătirea împotriva a tot, răzvrătirea împotriva a... tot... Recăderea în infantilism...

(S-au retras toți de pe terasă, în afara lui Hannah și Shannon.)

SHANNON: Dezleagă-mă.

HANNAH: Nu încă.

SHANNON: Nu pot răbda să fiu legat.

HANNAH: Va trebui să mai rabzi puțin.

SHANNON: Îmi adâncește spaima.

HANNAH: Știu.

SHANNON: Din pricina spaimei un om poate să și moară.

HANNAH: Nu când îi face atâta plăcere câtă îți face dumitale, domnule Shannon.

(Intră în cămăruța ei în spatele hamacului. Chiliuța e iluminată și o vedem scoțând din valiza așezată pe pat un ceainic, o cutie de metal cu ceai și o mică spirtieră. Se întoarce cu aceste ustensile pe terasă.)

SHANNON: Ce-ai vrut să spui cu observația aceea jignitoare?

HANNAH: Care observație, domnule Shannon?

SHANNON: Că îmi face plăcere.

HANNAH: A... asta?

SHANNON: Da, asta.

HANNAH: N-a vrut să fie jignitoare, ci numai o observație. Eu nu judec oamenii, eu îi desenez. Asta-i tot ce fac, îi desenez, dar ca să-i pot desena, trebuie să-i observ, nu?

SHANNON: Și ai observat, îți imaginezi c-ai observat, că-mi place să zac imobilizat în hamacul ăsta, legat ca un porc gata să fie târât la abator, așa crezi, domnișoară Jelkes?

HANNAH: Cui nu i-ar plăcea să sufere și să ispășească pentru propriile păcate și pentru cele ale omenirii întregi, dacă ar fi s-o facă într-un hamac, ținut cu frânghii în loc de cuie, pe un deal care-i mult mai plăcut decât Golgota, drumul calvarului, domnule Shannon? E aproape voluptuos felul cum te zvârcolești și cum gemi în hamacul ăsta – fără cuie, fără sânge, fără moarte. Nu găsești că, prin comparație, ai fost răstignit destul de confortabil, aproape voluptuos, întru izbăvirea păcatelor omenirii, domnule Shannon? *(Scapără un chibrit și aprinde spirtiera. O flacără albăstruie, pură, se înalță aruncând o lumină pâlpâitoare, aproape ireală, asupra colțului lor de terasă. Lumina se*

răsfrânge în culorile fine, pastelate ale mantiei ei – un kimono dăruit de o dansatoare kabuki, care i-a pozat în Japonia.)

SHANNON: De ce te-ai întors dintr-odată împotriva mea, acum când am mai multă nevoie de dumneata?

HANNAH: Nu m-am întors deloc împotriva dumitale, domnule Shannon. Încerc numai să-ți schițez un portret în cuvinte în loc de culori pastel sau de cărbune.

SHANNON: Ai devenit dintr-odată foarte dărză pe niște poziții de fată bătrână din Noua Anglie, despre care n-aș fi crezut că există în dumneata. Credeam că ești o puritană *emancipată*, domnișoară Jelkes.

HANNAH: Cine e... Vreodată... complet emancipat?

SHANNON: Eu credeam că ești asexuată și uite că te-ai prefăcut dintr-odată în femeie. Știi cum îmi dau seama? Pentru că *dumitale* și nu mie, *dumitale* îți face plăcere starea mea de captiv. Toate femeile, fie că recunosc sau nu, doresc să vadă un bărbat în captivitate. Se străduiesc să-l vadă legat de mâini și de picioare. Viețile lor își găsesc împlinirea, găsesc în sfârșit satisfacție, când izbutesc să reducă un bărbat sau cât de mulți bărbați la starea de captivitate. (*Hannah părăsește spirtiera și ceainicul se îndreaptă spre balustradă, se prinde cu mâinile de un stâlp al terasei și începe să tragă adânc aer în piept de câteva ori.*) Nu-ți place această observație asupra dumitale? Pantoful e prea strâmt când îl încerci pe piciorul dumitale, domnișoară Jelkes? Câteva respirații adânci, din nou – simți cum te cuprinde panica?

HANNAH (*revenindu-și și întorcându-se la spirtieră*): Mi-ar face plăcere să te dezleg imediat, dar dă-mi voie să mai aștept până depășești tulburarea prin care treci acum. Te mai complaci încă în acest... acest teatru al patimilor. Nu mă pot împiedica să nu observ la dumneata această autoîngăduință.

SHANNON: Ce afurisită de autoîngăduință?

HANNAH: Ei bine, să luăm de pildă încărcătura dumitale de cucoane de la liceul de fete din Texas. Nici mie nu-mi plac astfel de doamne, cum nu-ți plac nici dumitale, dar, la urma urmelor, biete de ele au strâns bani tot anul ca să facă excursia asta în Mexic, să locuiască în hoteluri îmbâcsite și să mănânce mâncărurile cu care-s învățate acasă. Vor să se simtă tot acasă și când sunt departe, dar dumneata... dumneata ai procedat cu autoîngăduință, domnule Shannon. Ai condus excursia ca și cum ai fi făcut-o pentru dumneata personal, pentru propria dumitale plăcere.

SHANNON: Pe naiba, ce mai plăcere – un adevărat infern, minut de minut.

HANNAH: Da, dar te-ai consolată din când în când, nu-i așa, cu fetița-minune de sub aripa ocrotitoare a profesoarei de canto?

SHANNON: Nostim, ha, ha, nostim! Fetele bătrâne din Nantucket au și ele umorul lor înțepat, nu-i așa?

HANNAH: Da, au. Sunt nevoite să-l aibă.

SHANNON (*devenind din ce în ce mai calm sub influența reconfortantă a glasului ei care-i vine din spate*): Nu pot vedea ce faci acolo, domnișoară Jelkes, drăguțo, dar aş putea aproape să jur că prepari un ceai.

HANNAH: Întocmai.

SHANNON: Ți se pare momentul cel mai nimerit pentru o șuetă la un ceai?

HANNAH: Nu-i ceai obișnuit, e ceai din sămânță de mac.

SHANNON: Ești roaba macului?

HANNAH: E o infuzie calmantă, inofensivă, și te ajută să birui unele nopți pe care altfel ți-ar veni greu să le treci; îl prepar pentru bunicul și pentru mine și pentru dumneata, domnule Shannon. Fiindcă nu va fi o noapte ușoară pentru niciunul dintre noi trei. Îl auzi, în cămăruța lui numărul 4, mormăind iar și iar versurile noului poem? E ca un orb ce urcă treptele unei scări care nu duce nicăieri, ci se pierde în neant, și mă doare să spun ce înseamnă asta... (*În spatele lui, respiră de câteva ori trăgând adânc aer în piept.*)

SHANNON: Pune puțină mătrăgună în ceaiul lui de sămânță de mac, ca să nu se mai deștepte mâine în zori pentru mutarea la Casa de Huéspedes. E un act de caritate. Pune-i mătrăgună și eu am s-o sfințesc și am s-o prefac în sângele Domnului. Drace, dacă mă eliberezi din hamacul ăsta, am să-i servesc eu singur fiertura, am să fiu complice la acest act de caritate. Am să-i spun: „Ia și bea, e sângele Domnului...”

HANNAH: Încetează! Încetează cu cruzimile astea puerile. Nu pot răbda să văd cum un bărbat pe care-l respect vorbește și se comportă ca un băiețaș crud, domnule Shannon.

SHANNON: Ce-ai găsit de respectat la mine, domnișoară... Buddha-Ambulant-Feminin?

HANNAH: Respect o persoană care a avut de luptat cu ghearele și cu dinții pentru demnitatea sa și pentru...

SHANNON: Ce-ai spus, *demnitate*?

HANNAH: Da, pentru demnitate și pentru fărâma sa de bine pământesc, mult mai mult decât îi respect pe norocoșii care le-au primit de-a gata odată cu lumina zilei și cărora niciodată după aceea nu le-au fost smulse prin... torturi... de neîndurat, eu...

SHANNON: Mă *respect* pe mine?

HANNAH: Da.

SHANNON: Dar abia ai spus că-mi face plăcere o... voluptuoasă răstignire fără cuie. O... ce?... O ispășire nedureroasă a –

HANNAH (*tăindu-i vorba*): Da, dar cred –

SHANNON: Dezleagă-mă.

HANNAH: Îndată, îndată, ai răbdare.

SHANNON: Acuma!

HANNAH: Nu încă, domnule Shannon. Nu te dezleg până nu am certitudinea că ai renunțat să înoți până-n China. Știi, pentru că am impresia că dumneata vezi și înotul ăsta de cursă lungă ca pe un alt soi de ispășire fără dureri. Adică, presupun că nu te gândești niciun moment că vei fi atacat de rechini și baracude înainte de a fi trecut de bariera recifului. Or, mie mi-e teamă că *vei fi*. E foarte simplu, dacă asta poate fi numit simplu.

SHANNON: Ce-i simplu?

HANNAH: Nimic nu-i simplu, decât pentru cei simpli ca mine, domnule Shannon.

SHANNON: Crezi că oamenii trebuie să fie legați?

HANNAH: Numai când se gândesc să străbată oceanul înotând până în China.

SHANNON: Foarte bine, domnișoară Buddha-Ambulant-Feminin, atunci aprinde-mi o țigară Benson and Hedges, pune-mi-o în gură și scoate-mi-o când auzi că mă îneacă fumul – dacă nu cumva îți apare și asta ca un alt soi de voluptuoasă autorăstignire.

HANNAH (*plimbându-și privirea pe terasă*): Îți aprind, dar... unde le-am pus?

SHANNON: Am un alt pachet în buzunar.

HANNAH: În care buzunar?

SHANNON: Nu știu în care buzunar, va trebui să mă scotocești. (*Hannah îi pipăie buzunarele.*)

HANNAH: Nu sunt în buzunarele hainei.

SHANNON: Atunci caută-le în buzunarele pantalonilor.

(O clipă șovăie să-și vâre mâna în buzunarele pantalonilor lui. Hannah întâmpină întotdeauna un soi de dificultate, de reținere, în fața intimităților fizice. Dar după clipa de șovăială, îl scotocește în buzunarele pantalonilor și scoate cutia de țigări.)

SHANNON: Acum aprinde-mi una și pune-mi-o în gură.

(Hannah se execută întocmai. Aproape în aceeași clipă Shannon se înecă și scuipă țigara.)

HANNAH: A căzut pe dumneata – unde e?

SHANNON (răsucindu-se și zvârcolindu-se în hamac): E sub mine, sub mine, mă frige! Dezleagă-mă, pentru numele lui Dumnezeu, haide – îmi arde pantalonii!

HANNAH: Saltă-te puțin ca să...

SHANNON: Nu pot, sunt prea strâns legat. Dezleagă-mă, dezleaaaagă-măăă!

HANNAH: Am găsit-o, aici e!

(Dar strigătele lui Shannon au scos-o pe Maxine din biroul ei. Se repede pe terasă și se așază pe picioarele lui Shannon.)

MAXINE: Ia ascultă aici, șobolan irlandez negru și nebun ce ești! Protestant irlandez negru și smintit ce ești, l-am sunat pe Lopez, pe doctorul Lopez. Ți aduci aminte de el – omul acela cu surtuc alb, murdar, care a venit ultima dată când te-a apucat accesul aici la mine? Și te-a dus la Casa de Locos? Acolo unde te-au băgat într-o celulă în care n-aveai altceva decât o mână de paie și o țevă de apă? Și-ai căzut cu capul pe dușumea și te-ai lovit rău? Da, și i-am spus că iar ai venit aici să-ți dai drumul la acces și dacă nu te liniștești peste noapte, să vină să te transporte dis-de-dimineată.

SHANNON (întrerupând-o cu țipete sacadate ca de gâscă speriată): Du-te, du-te, du-te, du-te!

HANNAH: Oh, doamnă Faulk, domnul Shannon n-o să se liniștească până n-o să fie lăsat în pace, aici în hamac.

MAXINE: Atunci de ce nu-l lași *dumneata* în pace?

HANNAH: Eu nu șed pe el și... trebuie să-l îngrijească cineva.

MAXINE: Și acest cineva ești dumneata?

HANNAH: Cu mult timp în urmă am avut o experiență asemănătoare cu cineva care se afla în starea domnului Shannon, așa încât știu cât e de necesar să fie lăsat liniștit un timp.

MAXINE: Nu era liniștit, țipa.

HANNAH: O să se liniștească, îi prepar un ceai sedativ, doamnă

Faulk.

MAXINE: Da, vād. Stinge-o. Nimeni n-are voie să gătească aici în afară de chinezul din bucătărie.

HANNAH: Dar nu-i decât o spirtieră, doamnă Faulk!

MAXINE: Știu ce e. Stinge-o! (*Suflă în flacăra de sub spirtieră.*)

SHANNON: Maxine, scumpo? (*Acum vorbește calm.*) Încetează s-o mai persecuți pe această doamnă. N-o poți intimida. O cățea nu poate sta alături de o doamnă decât pe pozele de pe paturile de alamă, și uneori nici acolo.

(*Se aud glasurile nemților cerând bere – o lădiță pe care s-o ducă pe plajă.*)

WOLFGANG: *Eine Kiste Carta Blanca.*

FRAU FAHRENKOPF: *Wir haben genug gehabt... vielleicht nicht.*

HERR FAHRENKOPF: *Nein! Niemals genug.*

HILDA: *Mutter du bist dick... aber wir sind as nicht.*²⁸

SHANNON: Maxine, îți neglijezi îndatoririle de berăreasă. (*Tonul lui e de o blândețe înșelătoare.*) Vor o ladă de Carta Blanca s-o ia cu ei pe plajă, așa că servește-i... și la noapte, când pălește luna, dac-ai să-mi dai drumul din hamacul ăsta, am să încerc să mi te închipui ca pe o... ca pe o nimfă de optsprezece ani.

MAXINE: Ce să-ți spun, când ești în starea asta, mare lucru trebuie să fie de capul tău!

SHANNON: Hai, nu fi o snoabă sexuală, la vârsta ta, scumpo.

MAXINE: Ha!

(*Dar propunerea deloc măgulitoare i-a satisfăcut sufletul modest, realist, așa că se întoarce la nemți.*)

SHANNON: Și-acum dă-mi să gust puțin din ceaiul dumitale de sămânță de mac, domnișoară Jelkes.

HANNAH: Am rămas fără zahăr, dar am niște ghimber, ghimber zaharisit. (*Toarnă ceai într-o ceașcă și soarbe.*) Ah, încă n-a fiert cum trebuie, dar încearcă să bei puțin acum și... (*Aprinde din nou spirtiera.*) ... Și a doua ceașcă va fi mai bună. (*Se apleacă peste hamac și-i duce ceașca la buze. Shannon își înalță capul ca să soarbă, dar se îneacă și tușește.*)

28 WOLFGANG: „O lădiță de Carta Blanca.” / FRAU FAHRENKOPF: „Am băut destul... poate nu luăm.” / HERR FAHRENKOPF: „Nu! Niciodată nu-i de ajuns.” / HILDA: „Mamă, tu ești grasă, dar noi nu.” în limba germană în original (*n. tr.*).

SHANNON: Pe fantoma lui Cezar! Ar putea fi înlocuită cu fiertura vrăjitoarelor din Macbeth.

HANNAH: Da, știu, e încă amară.

(Nemții apar în aripa terasei și coboară, tropăind, spre plajă, pentru a organiza un festin cu bere și o partidă de înot sub clar de lună. Chiar și în semiîntineric trupurile lor au o culoare luminiscentă, pielea e de un bronz roșcat, aproape fosforescent. Cară cu ei o lădiță cu bere. Pe chipurile lor sunt întipărite zâmbete euforice, în timp ce evoluează asemenea unei imagini dintr-un vis și încep să cânte un marș.)

SHANNON: Duhuri rele din iad cu... glasuri de... îngeri.

HANNAH: Da, ei numesc asta „logica contradicțiilor” domnule Shannon.

SHANNON *(zvârcolindu-se și deznodând cu forța legăturile slăbite)*: Gata! Liber! De unul singur!

HANNAH: Da, nu m-am îndoit niciun moment că te poți elibera, domnule Shannon.

SHANNON: Oricum, îți mulțumesc pentru ajutor.

HANNAH: Unde te duci?

(Shannon se îndreaptă spre măsuta cu băuturi.)

SHANNON: Nu departe. La servanta cu băuturi ca să-mi prepar un rom de cocos.

HANNAH: O!...

SHANNON *(la servanta cu băuturi)*: Nuca de cocos? Este! Maceta? Este! Rom? Este! Gheață? Frapiera-i goală. OK, asta-i noaptea băuturilor calde. Domnișoară Jelkes? Dorești un rom de cocos suplimentar?

HANNAH: Nu, domnule Shannon, îți mulțumesc.

SHANNON: Nu te superi că eu iau unul?

HANNAH: Deloc, domnule Shannon.

SHANNON: Nu dezaprobi această slăbiciune, această autoîngăduință?

HANNAH: Nu băutura constituie problema dumată.

SHANNON: Dar care-i problema mea, domnișoară Jelkes?

HANNAH: Cea mai veche din lume – nevoia de a crede în ceva sau în cineva – aproape în oricine – aproape în orice... în ceva.

SHANNON: Vorbești despre acest lucru pe un ton lipsit de orice nădejde.

HANNAH: Nu, nu sunt lipsită de nădejde. De fapt, eu am descoperit

ceva în care cred.

SHANNON: Ceva în genul lui... Dumnezeu?

HANNAH: Nu.

SHANNON Dar ce?

HANNAH: Cred în sfârâmarea zăbrelelor care-i despart pe oameni, astfel încât să poată ajunge unul la celălalt, chiar dacă n-ar fi decât pentru o noapte.

SHANNON: Aventuri de-o noapte, nu?

HANNAH: O noapte... de comunicare nemijlocită, pe o terasă, în afara... chiliilor lor separate, domnule Shannon.

SHANNON: Nu te referi la o comunicare fizică, nu-i așa?

HANNAH: Nu.

SHANNON: Îmi închipuiam. Atunci cum?

HANNAH: Puțină înțelegere pe care și-o dăruiesc oamenii unul altuia, dorința de a se ajuta unul pe altul în nopți de felul acesteia.

SHANNON: Cine a fost acel cineva despre care i-ai povestit văduvei că l-ai ajutat să iasă dintr-o criză asemănătoare cu a mea?

HANNAH: O... eu însămi.

SHANNON: Dumneata?

HANNAH: Da. Pot să te ajut pentru că și eu am trecut prin ce treci dumneata acum. Am fost bântuită și eu de un strigoi ca al dumitale – numai că eu îi spuneam altfel. Îl numeam demonul depresiv și... oh... a fost o adevărată luptă, o adevărată competiție între noi.

SHANNON: În care, evident, ai învins dumneata.

HANNAH: Nu-mi puteam permite să pierd.

SHANNON: Și cum ai făcut să-ți învingi demonul depresiv?

HANNAH: I-am arătat că pot să-i rezist și l-am făcut să-mi respecte rezistența.

SHANNON: Cum?

HANNAH: Simplu, doar... doar rezistându-i. Rezistența este ceva față de care strigoii și demonii depresivi nutresc respect. Și de asemenea respectă toate trucurile folosite de bieții oameni înspăimântați pentru a supraviețui și a-și înșela propriile spaime.

SHANNON: Trucuri, ca de pildă ceaiul din sămânță de mac?

HANNAH: Ceaiul de mac, romul de cocos sau numai câteva respirații adânci. Orice, tot ce ne ajută să-i alungăm și să mergem înainte.

SHANNON: Înainte, spre ce?

HANNAH: Spre așa ceva, poate. Spre această terasă care domină pădurea tropicală și plaja cu apă liniștită, unde am ajuns după

călătorii lungi și anevoioase. Și nu mă gândesc numai la călătorii prin lume, pe scoarța pământului. Mă gândesc... la călătorii subterane... Călătoriile pe care oamenii hărțuiți de strigoi și de demoni sunt nevoiți să le facă în ungherele întunecoase ale sufletului lor.

SHANNON: Să nu-mi spui că și dumneata ai un ungher întunecos în suflet.

(Rostește aceste cuvinte cu o mină sardonică.)

HANNAH: Sunt incredințată că unui om cu atâta experiență și atotcunoscător cum ești dumneata, domnule Shannon, nu-i nevoie să-i spun că orice pe lumea asta are și un ungher întunecos.

(Se uită la el și observă că nu-i atent. Shannon privește concentrat la ceva de dincolo de terasă. Se află în acea stare de abstractizare, nu confuză, ci intens concentrată, care survine în nebunie. Hannah se întoarce în direcția lui. Apoi închide ochii, trage adânc aer în piept, după care continuă să vorbească, cu tonul unui hipnotizator, ca și cum cuvintele pe care le rostește n-ar avea nicio importanță din moment ce el nu ascultă decât tonul și cadența glasului ei.)

HANNAH: Tot ce există în sistemul solar are și un ungher întunecos, cu excepția soarelui însuși – soarele este unica excepție. Nu mă ascuți, nu-i așa?

SHANNON *(ca și cum i-ar răspunde la întrebare)*: Strigoiul e în pădurea tropicală. *(Deodată zvârle violent cu nuca de cocos dincolo de terasă, provocând rumoare printre păsările junglei.)* Lovitură la țintă – l-am nimerit drept pe pupătoare și i-au zburat dinții ca boabele de porumb de pe știulete.

HANNAH: Și s-a dus... la dentist?

SHANNON: S-a retras pentru câțva timp, dar mâine dimineată când am să cer micul dejun, o să mi-l aducă el, odată cu-n rânjet care o să brânzească laptele-n cafea și o să pută ca un... yankeu beat turtă care-a dormit toată noaptea într-o închisoare mexicană, în băltoaca pe care a debordat-o.

HANNAH: Dacă te trezești înainte de plecarea mea, am să-ți aduc eu cafeaua... dacă mă strigi.

SHANNON *(redevenind atent)*: Nu, dumneata vei fi plecată, zău că da!

HANNAH: Poate că da, poate că nu. Poate că-mi vine vreo idee cum s-o înduplec pe văduvă.

SHANNON: Văduva-i de neînduplecat, drăguțo.

HANNAH: Cred c-o să-mi vină vreo idee, pentru că n-am încotro. Nu

pot să-l mut pe Nonno la Casa de Huéspedes, domnule Shannon. Tot așa cum nu te-aș putea lăsa pe dumneata să înoți până-n China. Știi bine. N-o voi face atâta timp cât pot s-o evit, și când e nevoie să devin inventivă, pot fi foarte inventivă.

SHANNON: Cum ai reușit să ieși din criza dumitale?

HANNAH: N-am ajuns niciodată până la criză, nu mi-aș fi putut îngădui. Firește, cândva am ajuns foarte aproape. Cândva am fost tânără, domnule Shannon, dar am făcut parte dintre acei oameni care pot fi tineri fără să aibă tinerețe; și a fi lipsit de tinerețe când ești tânăr e, într-adevăr, foarte dureros. Dar am avut noroc. Activitatea mea, această terapie prin muncă la care m-am supus – pictând și schițând portretele de gen –, m-a silit să privesc în afara mea, și nu înlăuntrul meu; și, încetul cu încetul, la capătul îndepărtat al tunelului prin care orbecăiam, am început să zăresc o vagă, foarte vagă, geană de lumină cenușie – strălucirea lumii din afara mea – și am continuat să dibui, căutând să răzbesc într-acolo. N-aveam încotro.

SHANNON: Și a rămas o lumină cenușie?

HANNAH: Nu, a devenit albă.

SHANNON: Doar albă, niciodată aurie?

HANNAH: Nu, a rămas albă, dar o lumină albă e foarte plăcută când o întrezărești la capătul unui tunel lung, cufundat în beznă, de unde gândești că n-ai să mai ieși niciodată... că numai Dumnezeu sau moartea i-ar putea pune capăt, și mai cu seamă când ești... cum eram eu... departe de a fi încredințată că există un Dumnezeu.

SHANNON: Și-acum ești la fel de nesigură?

HANNAH: Nu chiar atât cât eram pe atunci. Vezi, în profesia mea trebuie să privești cu atenție și îndeaproape chipurile oamenilor, ca să poți prinde ceva în ele înainte de a-și pierde răbdarea și de a începe să strige: „Chelner, nota! Vrem să plecăm!” Desigur, uneori, nu prea des, văd doar niște boțuri de cocă jilavă care trec drept fețe omenești și cu bucăți de gelatină în chip de ochi. Atunci îi cer lui Nonno să recite un poem pentru că nu pot desena astfel de figuri. Dar nu astea sunt chipurile obișnuite, nici nu cred în realitatea lor. De cele mai multe ori, văd ceva, și izbutesc să prind ce văd – izbutesc, așa cum am prins ceva în fața dumitale când te-am schițat azi după masă cu ochii deschiși. Mă urmărești? (*Shannon se ghemuiește lângă scaunul ei, privind-o cu intensitate.*) Shannon, la Shanghai este un loc care se numește „Casa muribunzilor” – muribunzii bătrâni și săraci lipiți pământului sunt aduși acolo de copiii și nepoții lor tineri și săraci lipiți pământului, ca

să-și petreacă ultimele ceasuri ale agoniei pe niște saltele de pai sau pe rogojini. Prima dată când am intrat acolo am avut un șoc și am fugit. Dar mai târziu m-am reîntors și am văzut că nepoții și copiii și îngrijitorii casei încercaseră să le îndulcească cele din urmă clipe punând lângă saltelele de paie flori și bomboane cu opium și embleme religioase. Acest lucru mi-a dat putere să rămân și să le desenez chipurile muribunde. Uneori, numai ochii le mai erau vii, dar, domnule Shannon, ochii aceia, iluminați de ultimul firav suflu de viață care mai pâlpâia în ei, erau limpezi ca stelele din Ursa Mare, domnule Shannon. Și acum... acum am să-ți spun ceva ce o să-ți pară că numai o fată bătrână, nepoata unui poet romantic minor, ar putea să-ți spună... Nimic din ce-am văzut vreodată nu mi s-a părut mai frumos, nici măcar priveliștea de pe terasa asta suspendată între cer și plaja cu marea liniștită, și... în ultima vreme... în ultima vreme, ochii bunicului meu m-au privit în felul acela... *(Se ridică brusc și se duce la marginea terasei.)* Spune-mi, ce-s sunetele astea pe care le aud întruna?

SHANNON: O orchestră de marimba în localul de pe plajă.

HANNAH: Nu asta, aud întruna un hârșăit, un zdupăit sub terasă.

SHANNON: Ah, zgomotul ăsta. Băieții mexicanii care lucrează aici au prins o iguană și au legat-o sub terasă, au priponit-o de un stâlp și, bineînțeles, vietatea se luptă să fugă. Dar nu poate ajunge mai departe decât îi îngăduie lungimea funiei, atât și nimic mai mult. Ha, ha, asta-il! *(Citează din poemul lui Nonno: „O, ramura de portocal, cu câtă liniște privește...” etc.)* Spune-mi, dumneata ai vreo viață personală – în afara acuașelor și a schișelor și a călătoriilor cu tata-mare?

HANNAH: Eu înseamnă căminul pentru bunicul meu și el înseamnă căminul pentru mine. Știi ce înțeleg prin cămin? Nu mă gândesc la un cămin obișnuit. Eu prin cămin nu înțeleg ce înțeleg alți oameni, pentru mine un cămin nu e... Mă rog, un loc anumit, o clădire... o casă... de lemn, de cărămidă, de piatră... pentru mine căminul e ceva ce împărtășesc doi oameni, ceva în care și unul și celălalt pot afla... știu eu, adăpost, tihnă... în care pot trăi, din punct de vedere emoțional. Toate astea au vreun înțeles pentru dumneata, domnule Shannon?

SHANNON: Da, absolut. Dar...

HANNAH: Altă frază neterminată.

SHANNON: Mai bine s-o lăsăm așa. Poate c-aș fi spus ceva care te-ar fi rănit.

HANNAH: N-am pielea prea delicată, domnule Shannon.

SHANNON: Nu, ei bine, atunci am să spun... *(Se îndreaptă spre servanta cu băuturi.)* Când o pasăre își clădește un cuib în care să se odihnească și-n care să viețuiască, nu și-l clădește într-un... copac care stă să se năruie.

HANNAH: Eu nu sunt pasăre, domnule Shannon.

SHANNON: Făceam o comparație, domnișoară Jelkes.

HANNAH: Eu credeam că faci alt rom de cocos.

SHANNON: Le făceam pe amândouă. Când o pasăre își clădește un cuib, ține seama de... de relativa stabilitate a locului ales, în vederea împerecherii și a perpetuării speciei.

HANNAH: Îți repet că nu sunt o pasăre, domnule Shannon, sunt o ființă umană, și când o viețuitoare din această fantastică specie își clădește un cuib în inima alteia, problema stabilității nu este primul și nici ultimul lucru la care se gândește... în mod necesar... întotdeauna... în ultima vreme, mie și lui Nonno ne-a fost dat să ne amintim mereu de instabilitatea lucrurilor. Ne ducem la un hotel unde am poposit de multe ori înainte, și nu-l mai găsim pe locul lui. A fost demolat și înlocuit cu unul din hotelurile astea moderne, numai cristal și alamă. Sau dacă mai găsim vechiul hotel, directorul sau Maître d'hôtel, care ne primea întotdeauna cu atâta căldură, a fost înlocuit cu un individ nou, care ne privește cu suspiciune.

SHANNON: Da, dar voi vă aveți unul pe celălalt.

HANNAH: Da. Așa era, până acum.

SHANNON: Și când bătrânul n-o să mai fie?

HANNAH: Ei?

SHANNON: Ce-ai să faci? Ai să te oprești?

HANNAH: Am să mă opresc sau am să merg înainte... probabil că am să merg înainte.

SHANNON: Singură? Ai să intri singură prin hoteluri și ai să mănânci singură la mesele de o persoană de prin colțuri, mesele pe care chelnerii le numesc „burlaci”.

HANNAH: Îți mulțumesc pentru compătimire, domnule Shannon, dar în meseria mea sunt obligată să stabilesc contact rapid cu oameni străini, care foarte curând îmi devin prieteni.

SHANNON: Clienții nu sunt prieteni.

HANNAH: Devin prieteni, când sunt prietenoși.

SHANNON: Da, dar cum ai să te simți călătorind singură după atâția ani de călătorie cu...

HANNAH: Am să știu cum mă simt, atunci când mă voi simți... și nu

mai rosti cuvântul „singură” de parcă nimeni n-a mai călătorit niciodată singur. De pildă, dumneata.

SHANNON: Eu am călătorit întotdeauna în trenuri, avioane, autocare încărcate cu turiști.

HANNAH: Asta nu înseamnă că în realitate nu erai singur.

SHANNON: Nu mi s-a întâmplat niciodată să nu stabilesc o legătură intimă cu cineva din grup.

HANNAH: Da, cu cea mai tânără dintre fetele tinere; întâmplător m-am aflat pe terasă azi după-masă când ultima dintre aceste tinere a demonstrat cât de singuratică au fost întotdeauna pentru dumneata aceste legături intime. Un scurt episod într-o cameră de hotel rece, inumană, domnule Shannon, un scurt episod pentru care o disprețuiești pe fată tot atât de mult cât te disprețuiești și pe dumneata. Și după aceea ești atât de politicoasă cu fata, încât sunt sigură că o îngheață micile atenții ceremonioase cu care o răsplătești pentru fărâma de plăcere pe care ți-a dăruit-o. Rolul de gentleman-din-Virginia pe care-l joci în fața ei, maniera „noblesse oblige” în care o tratezi... O, nu, domnule Shannon, nu te amăgi că ai călătorit vreodată cu cineva. Ai călătorit întotdeauna singur, însoțit doar de strigoiul dumitale, cum îl numești. El e tovarășul dumitale de drum. Nimic, nimeni n-a mai călătorit vreodată împreună cu dumneata!

SHANNON: Mulțumesc pentru compătimire, domnișoară Jelkes.

HANNAH: Pentru puțin, domnule Shannon. Și acum, cred că aş face mai bine să încălzesc ceaiul de mac pentru Nonno. Numai o noapte de somn îl va face să fie în stare să plece mâine de aici.

SHANNON: Da, ei bine, întrucât conversația s-a terminat – cred că o să cobor să înot.

HANNAH: Până în China?

SHANNON: Nu, nu până în China, numai până la insulița cu barul acela adormit... care se cheamă „Cantina Serena”.

HANNAH: De ce?

SHANNON: Pentru că nu sunt plăcut la beție și pentru că eram pe punctul de a-ți pune o întrebare neplăcută.

HANNAH: Pune-o. În noaptea asta nu există limită pentru întrebări.

SHANNON: Și nici pentru răspunsuri?

HANNAH: Între dumneata și mine nu pot să-mi închipui vreuna, domnule Shannon.

SHANNON: Să știi c-o iau de bună.

HANNAH: Ia-o.

SHANNON: E un târg.

HANNAH: Numai să te culci în hamac și să bei de astă dată o ceașcă plină cu ceai de sămânță de mac. Acum e mai fierbinte și ghimberul zaharisit o să-l facă să lunece mai ușor.

SHANNON: Foarte bine. Întrebarea e următoarea: Dumneata n-ai avut niciodată niciun fel de viață amoroasă? (*Pentru o clipă, Hannah ia o atitudine rigidă.*) Parc-ai spus că nu există limită la întrebări.

HANNAH: Bine, facem târgul – îți răspund la întrebare după ce-ai băut o ceașcă plină cu ceai de mac, ca să poți și dumneata să guști noaptea de odihnă de care ai mare nevoie. Acum e destul de fierbinte și ghimberul zaharisit l-a făcut mai (*soarbe din ceașcă*)... mai gustos.

SHANNON: Îți închipui c-o să plutesc pe târâmul visurilor și dumneata ai să te poți sustrage de la învoială. (*Primește ceașca pe care i-o întinde ea.*)

HANNAH: Eu nu mă sustrag de la învoieli. Bea-l tot. Tot. Tot!

SHANNON (*cu o strâmbătură de dezgust în timp ce golește ceașca*): Pe fantoma marelui Cezar! (*Zvârle ceașca peste marginea terasei și se trânteste în hamac, chicotind.*) Asta o fi ideea orientalilor despre opium, ha? Așază-te într-un loc în care să te pot vedea, domnișoară Jelkes, drăguț. (*Se așază pe un scaun cu speteaza dreaptă, la oarecare distanță de hamac.*) În care să te pot vedea. N-am raze X în ceafă, domnișoară Jelkes. (*Hannah își mută scaunul de-a lungul hamacului.*) Așa. Acum răspunde-mi la întrebare, domnișoară Jelkes, drăguț.

HANNAH: Ai vrea să repeți întrebarea?

SHANNON (*rar, cu emfază*): În toată viața dumitale și în toate călătoriile dumitale n-ai trăit nicio experiență, n-ai avut nicio întâlnire cu ceea ce Larry-Ntr-o Ureche Shannon numește „viața amoroasă”?

HANNAH: Există și lucruri mai rele decât castitatea, domnule Shannon.

SHANNON: Da, nebunia și moartea sunt întrucâtva mai rele, ambele... s-ar putea. Dar castitatea nu-i ceva în care să cadă o femeie frumoasă sau un bărbat atrăgător, așa cum îți prinzi piciorul într-o capcană sau într-o groapă săpată de-o cârțiță. (*Un răstimp de tăcere.*) Îmi păstrez părerea că te sustragi de la învoială și eu...

(*Dă să se ridice din hamac.*)

HANNAH: Domnule Shannon, noaptea asta e la fel de grea pentru mine ca și pentru dumneata. Dar dumneata ești cel care se sustrage de

la învoială, dacă nu rămâi culcat în hamac. Așa. Da. Da, am avut două experiențe, mă rog, două întâlniri, cu...

SHANNON: *Două*, ai spus?

HANNAH: Da, două am spus. Și n-am exagerat și te rog să nu spui: „fantastic!” Înainte să-ți istorisesc amândouă poveștile. Când aveam șaisprezece ani, vârsta dumată preferată, domnule Shannon, bunicul îmi dădea în fiecare sâmbătă după-masă treizeci de cenți indemnizație, plata pentru serviciile mele de secretară și de gospodină. Douăzeci și cinci de cenți pentru un bilet la matineul de sâmbătă după-masă de la cinematograful din Nantucket și cinci cenți pentru o pungă de floricele, domnule Shannon. La cinema mă așezam în spate, unde nu era aproape nimeni, ca să nu-i deranjez pe cinefili cu ronțăitul floricelelor. Ei bine... într-o după-masă un tânăr s-a așezat lângă mine și și-a lipit genunchiul de genunchiul meu și... eu m-am mutat cu două scaune mai încolo, dar a venit după mine și și-a continuat... presiunea! Am sărit în sus și am țipat, domnule Shannon. A fost arestat pentru „brutalizarea unei minore”.

SHANNON: Și mai zace și acum în închisoarea din Nantucket?

HANNAH: Nu. Eu l-am scos de acolo. Le-am spus celor de la poliție că era un film cu Clara Bow – așa și *era* – și că am fost surescitată.

SHANNON: Fantastic.

HANNAH: Da, foarte! Cea de-a doua experiență e mult mai recentă, s-a petrecut doar acum doi ani, când Nonno și cu mine lucram la hotelul Raffles din Singapore, unde ne mergea foarte bine și ne scoteam cheltuielile cu vârf și îndesat. Într-o seară, în Grădina cu palmieri de la Raffles, am întâlnit tipul acela anonim de comerciant australian între două vârste. Cunoști genul – rotofei, cu început de chelie, străduindu-se, fără rezultat, să vorbească cu un accent rafinat, și deosebit de afabil. Era singur și părea foarte singuratic. Bunicul i-a recitat un poem și eu i-am schițat un portret care-l flata cu nerușinare. Mi-a plătit mai mult decât prețul pe care-l cer de obicei și i-a dat bunicului cinci dolari malaezi, da, ba chiar mi-a cumpărat și o acuarelă. După aceea, Nonno s-a dus la culcare și negustorașul australian m-a invitat la o plimbare într-un sampan, o bărcuță. Ce să spun, fusese atât de generos... am acceptat. Asta-i, am acceptat. Bunicul s-a dus la culcare, iar eu m-am dus cu negustorul de lenjerie de damă într-un sampan. Am observat că devenea din ce în ce mai...

SHANNON: Cum?

HANNAH: Mă rog... agitat... pe măsură ce văpaia asfințitului care împurpura valurile pălea. (*Râde cu o delicată tristețe.*) Ei bine, în cele din urmă, s-a aplecat spre mine – stăteam față în față în sampan... și m-a privit în ochi intens, pătimaș. (*Râde din nou.*) Și mi-a spus: „Domnișoară Jelkes? Vrei să-mi faci o favoare? Ai vrea să faci ceva pentru mine?” „Ce anume?” am întrebat. „Uite, mi-a spus, dacă eu mă întorc cu spatele, dacă nu mă uit, ai vrea să-ți scoți lenjeria de pe dumneata și să mă lași s-o țin, s-o țin în mână?”

SHANNON: Fantastic!

HANNAH: Apoi a zis „Nu durează decât câteva secunde.” „Câteva secunde ca să ce?”, l-am întrebat. (*Râde din nou.*) Nu mi-a spus pentru ce, dar...

SHANNON: Pentru plăcerea lui?

HANNAH: Da.

SHANNON: Și ce-ai făcut... într-o situație de felul ăsta?

HANNAH: I-am... împlinit dorința, asta am făcut! Și s-a ținut de cuvânt. A stat cu spatele până când eu am spus „gata” și i-am aruncat... ceva din îmbrăcămintea mea.

SHANNON: Și ce-a făcut?

HANNAH: Nu s-a mișcat, decât ca să ia veșmintele. Eu mi-am întors ochii și nu m-am uitat la el.

SHANNON: Evitați, așadar, voiajorii comerciali din Orientul Îndepărtat. Asta-i morala, domnișoară Jelkes, draguță?

HANNAH: O, nu, morala e de esență orientală: Acceptă orice situație pe care n-ai cum s-o schimbi.

SHANNON: „Când sosește inevitabilul, lasă-te în voia lui și bucură-te de el cât poți”, asta-i?

HANNAH: Omul îmi cumpărase o acuarelă. Incidentul era jenant, dar nu violent. Am plecat și m-am întors acasă „neagresată”. A, și partea cea mai nostimă a fost că, la întoarcerea la hotelul Raffles, a scos din buzunar acea piesă de lenjerie intimă ca un băiețel timid care-i aduce în dar învățătoarei un măr și a încercat să mi-o strecoare în mână în lift. I-am șoptit „O, vă rog s-o păstrați, domnule Willoughby!” Îmi plătise pentru acuarelă prețul cerut și apoi mica experiență avusese în ea ceva înduioșător, vreau să spun că fusese atât de solitară, acolo în sampan, cu cerul brăzdat de lumini violete, și cu australianul acela mărunț, între două vârste, care horcăia de parcă-l sufoca astma! Și cu planeta Venus, ivindu-se de după un nor trandafiriu, peste strâmtoarea Malacca...

SHANNON: Și dumneata numești... această experiență, o...

HANNAH: O experiență amoroasă? Da. Așa o numesc.

(Shannon o privește neîncrezător, uitându-i-se în față cu atâta insistență, încât Hannah e stingherită și se ferește.)

SHANNON: Consideri acest, acest... mărunț episod murdar și trist drept o...

HANNAH *(curmându-i tăios vorba)*: Trist a fost, fără îndoială – pentru omulețul acela ciudat dar de ce să-i spui „murdar”?

SHANNON: Cum te-ai simțit când ai intrat în dormitor?

HANNAH: Nedumerită... puțin confuză, presupun... Știam ce înseamnă singurătatea – dar nu chiar până la asemenea intensitate sau... până la asemenea profunzime.

SHANNON: Vrei să spui că nu te-ai simțit *dezgustată*?

HANNAH: Nimic din ce-i omenesc nu mă dezgustă, atâta timp cât nu-i vorba de răutate, de violență. Și ți-am spus cât de blând s-a purtat – își cerea iertare, era smerit și realmente procedase foarte... în sfârșit... delicat. Oricum, sunt de acord cu dumneata că asta ține de domeniul fantasticului.

SHANNON: Ești...

HANNAH: Cum sunt? Fantastică?

(Discuția lor fusese din când în când întretăiată de vocea lui Nonno, mormăind în cămăruța lui. Deodată i se aude glasul puternic și clar.)

NONNO: „Și la sfârșit ramura-i frântă,

Cu fruntea în pământ, înfrântă...”

(Glasul i se stinge iar într-un murmur. Shannon în picioare, în spatele lui Hannah, își pune mâna pe gâtul ei.)

HANNAH: Asta ce vrea să mai fie? Ești pe cale să mă sugrumi, domnule Shannon?

SHANNON: Nu poți suporta să fii atinsă?

HANNAH: Păstrează-ți atingerile pentru văduvă. Nu-s de mine.

SHANNON: Da, ai dreptate. *(Ia mâna de pe gâtul ei.)* Aș putea s-o fac cu doamna Faulk, inconsolabila văduvă, dar n-aș putea cu dumneata.

HANNAH *(cu voce uscată și nepăsătoare)*: Paguba fetei bătrâne, folosul văduvei, domnule Shannon.

SHANNON: Sau paguba văduvei, folosul fetei bătrâne. Oricum, sună ca un vechi joc de societate într-un salon din Virginia sau din insula Nantucket. Dar... mă întreb ceva...

HANNAH: Ce te întrebi?

SHANNON: Dacă n-am putea... călători împreună, vreau să spun doar să călătorim împreună?

HANNAH: Dumneata ce părere ai? Crezi c-am putea?

SHANNON: De ce nu, nu văd de ce nu.

HANNAH: Cred că mâine dimineața o să-ți apară mult mai limpede absurditatea unei asemenea idei, domnule Shannon. *(Își închide evantaiul lăcuit cu aur fanat și se ridică de pe scaun.)* Întotdeauna te poți bizui că dimineața o să te readucă la un plan mai realist... Noapte bună, domnule Shannon. Trebuie să-mi fac bagajele înainte de a fi prea obosită.

SHANNON: Încă nu mă lăsa singur, aici, afară.

HANNAH: Trebuie să împachetez acum ca s-o pot porni în zori, să-mi încerc norocul în piață.

SHANNON: Mâine în piața aceea dogorită de arșiță n-ai să poți vinde nicio acuarelă și nicio schiță. Domnișoară Jelkes, drăguță, nu cred că operezi pe planul realist.

HANNAH: Dar dacă aș fi considerat că putem călători împreună, lucrurile ar fi stat altfel?

SHANNON: Eu încă nu văd de ce n-am putea.

HANNAH: Domnule Shannon, încă nu ești suficient de restabilit ca să poți călători indiferent unde și indiferent cu cine. Ți se pare o cruzime că ți-o spun?

SHANNON: Vrei să spui că trebuie să rămân ținut aici? Să mă statornicesc cu... văduva inconsolabilă?

HANNAH: Cu toții ne statornicim cu ceva sau cu cineva, și dacă-i cineva în loc de ceva, înseamnă poate că suntem norocoși... deosebit de norocoși *(Dă să între în cămăruță, dar din prag se întoarce din nou spre el.)* Ah, și mâine... *(Își duce mâna la frunte parcă puțin buimacă și epuizată.)*

SHANNON: Ce-i mâine?

HANNAH *(cu dificultate)*: Cred că mâine ar fi mai bine să nu manifestăm vreun interes deosebit unul față de celălalt, pentru că doamna Faulk e o femeie de o gelozie morbidă.

SHANNON: Crezi?

HANNAH: Da, se pare că a interpretat greșit... interesul plin de înțelegere pe care ni l-am arătat unul altuia. Așa încât cred că ar fi bine să evităm alte discuții prelungite pe terasă. Vreau să spun, până nu se potolește pe deplin, ar fi mai bine să nu ne spunem decât bună dimineața și noapte bună.

SHANNON: Nu-i nevoie să ne spunem nici măcar atât.

HANNAH: Eu o să-ți spun, dar dumneata nu ești obligat să-mi răspunzi.

SHANNON (*sălbatic*): N-ai fi de părere să comunicăm prin bățai în perete? Știi, ca deținuții care comunică între ei ciocănind în zidul celulei. O bătaie: sunt aici. Două bățai: Ești acolo? Trei bățai: Da, sunt. Patru bățai: Ce bine, suntem împreună! Dumnezeu!... Uite, ține asta. (*Cu un gest smucit scoate crucea de aur din buzunar.*) Ia crucea asta de aur și amaneteaz-o, e aur de 22 de carate.

HANNAH: Ce faci, ce ai de...?

SHANNON: În centru e încrustat un ametist foarte frumos, o să vă acopere cheltuielile de călătorie până în Statele Unite.

HANNAH: Domnule Shannon, ești complet lipsit de sens.

SHANNON: La fel și dumneata, domnișoară Jelkes, cu tot ce îndrugi despre ziua de mâine, și...

HANNAH: Nu spuneam decât să...

SHANNON: Mâine n-ai să fii aici, ai uitat că mâine nu mai ești aici?

HANNAH (*cu un râs ușor, șocat*): Da, așa e, uitasem.

SHANNON: Văduva vrea s-o întinzi, și trebuie s-o întinzi chiar de-ar fi să-ți vinzi acuarelele ca pâinea caldă, la câinii de pripas din piață.

(*Se uită la ea, clătînând din cap cu deznădejde.*)

HANNAH: Cred că ai dreptate, domnule Shannon. Se vede că-s prea obosită ca să mai judec sau poate am luat febra de la dumneata... O clipă mi-a ieșit pur și simplu din minte că –

NONNO (*abrupt din cămăruța lui*): Hannah!

HANNAH (*repezindu-se la ușa cămăruței*): Da, ce este, Nonno? (*Bătrânul nu aude și-i repetă numele, mai tare.*) Sunt aici, sunt aici.

NONNO: Nu intra încă, dar stai într-un loc de unde să te pot striga.

HANNAH: Da, am să te aud, Nonno. (*Se întoarce cu fața spre Shannon și respiră adânc.*)

SHANNON: Ascultă, dacă nu iei crucea asta de aur pe care nu vreau s-o mai văd niciodată pe mine, zvârl cu ea în strigoiul din pădurea tropicală. (*Ridică brațul ca s-o arunce, dar Hannah îi prinde brațul și-l reține.*)

HANNAH: Bine, domnule Shannon, o iau, am s-o păstrez pentru dumneata.

SHANNON: Pune-o amanet, drăguțo, va fi nevoie.

HANNAH: Bine, dacă o amanetez, am să-ți trimit recipisa ca s-o poți

răscumpăra, pentru că ai s-o vrei din nou când o să-ți treacă febra. *(Străbate orbește terasa și dă să între în altă cămăruță.)*

SHANNON: Asta nu-i celula dumată, ai trecut de ea. *(Glasul ei este din nou blând.)*

HANNAH: Așa-i, scuză-mă. În viața mea n-am fost atât de obosită. *(Se întoarce din nou cu fața la el. Shannon o privește fix. Privirile ei se pierd în zare, dincolo de el, orbește.)*

Niciodată! *(O scurtă pauză.)* De unde spuneai că vine zdupăitul ăsta sec, continuu, care se aude sub terasă?

SHANNON: Ți-am explicat o dată.

HANNAH: Nu te-am auzit.

SHANNON: Îmi iau lanterna și-am să-ți arăt. *(Intră iute în cămăruță și se întoarce cu lanterna.)* E o iguană. Am să ți-o arăt... O vezi? Vezi iguana? La capătul funiei? Încercând să se descătușeze din funia asta blestemată? Ca și dumneata. Ca și mine! Ca și tata-mare cu ultimul lui poem!

(În tăcerea care urmează se aud cântecele de pe plajă.)

HANNAH: Ce e o... ce e... iguana?

SHANNON: Un soi de șopârlă... mare, o șopârlă uriașă. Puștii mexicani au prins-o și au legat-o.

HANNAH: De ce-au legat-o?

SHANNON: Așa se procedează pe aici. O leagă și o țin la îngrășat, și pe urmă, când e suficient de îndopată, o mănâncă. E considerată o delicatessă. Are gust de carne de pui. Cel puțin așa gândesc mexicanii. Și-apoi copiii, copiii mexicani se amuză cu ele, le străpung ochii cu un bețișor și le dau foc la coadă. Cunoști amuzamentele de felul ăsta?

HANNAH: Domnule Shannon, te rog du-te jos și dă-i drumul.

SHANNON: Nu pot face una ca asta.

HANNAH: De ce nu poți?

SHANNON: Doamna Faulk dorește s-o mănânce. Și eu trebuie să-i fiu pe plac doamnei Faulk, am ajuns la mila ei. Sunt la dispoziția ei.

HANNAH: Nu înțeleg. Vreau să spun că nu înțeleg cum poate cineva să mănânce o șopârlă.

SHANNON: Nu fi atât de categorică. Dacă ai fi îndeajuns de flămândă, ai mânca și dumneata. Mai există încă destui înfomețați pe lume. Mulți au murit de foame, dar mulți își duc încă foamea pe picioare, poți să mă crezi pe cuvânt. O dată, când conduceam un grup de – doamne? – da, de doamne... printr-o țară care fie să rămână fără

nume pe acest pământ, treceam cu autocarul panoramic de-a lungul coastei tropicale, când am văzut un morman mare de... mă rog, duhoarea era îngrozitoare. Una dintre doamne mă întreabă: „Larry, ce-i asta?” Prenumele meu fiind Lawrence, doamnele care-s mai familiare mă strigă uneori Larry. N-am rostit substantivul de cinci litere din care era alcătuit mormanul. N-am socotit necesar să-l rostesc. Dar pe urmă doamna a remarcat ceea ce observasem și eu, doi băștinași bătrâni din această țară fără nume, aproape goi, înfășurați doar în câteva zdrențe soioase, care se cățarau și se târau pe mormanul acela de... și... din când în când, culegeau câte ceva din el și vârau în gură. Ce era? Particule de hrană... nedigerată, domnișoară Jelkes. (*Urmează un moment de tăcere, Hannah scoate un sunet gâfâit, de greață, aleargă de-a lungul terasei până la treptele de lemn și dispare pentru un răstimp. Shannon continuă să discute cu el însuși și cu luna.*) De ce oare i-am istorisit întâmplarea asta? Pentru că-i adevărată? Faptul că e adevărată nu constituie o rațiune. Da. Faptul că e adevărată ar fi constituit o rațiune să nu-i povestesc. Doar dacă... cred că în acea țară fără nume, am înfruntat pentru prima oară... treptata, brusca, fireasca, nefireasca, predestinată, întâmplătoare prăbușire a tânărului domn T. Lawrence Shannon, da, pe-atunci încă a tânărului domn T. Lawrence Shannon, în urma cărui lent, rapid proces de descompunere... ultima călătorie cu un grup de doamne prin țările tropicale... De ce-am spus „tropicale”? Drace! Da! Întotdeauna am condus doamne prin țări tropicale. Oare acest lucru, oare acest lucru, să aibă vreo semnificație, mă întreb? Poate că da. Descompunerea rapidă este specifică pentru climatele calde, pâcloase, climatele fierbinți, umede, și eu mă întorc mereu la ele ca un... Frază neterminată... Seducând mereu o femeie sau două, sau trei sau patru, sau cinci din grup, după ce mai întâi le-am cutremurat arătându-le – ce? – ororile? Da, ororile țării tropicale prin care conduc grupul. Creierul... meu mă părăsește, ca o forță care se vlăguește... Așa că am să rămân aici, presupun, și am să trăiesc din banii patroanei pentru tot restul vieții. Ei bine, e destul de bătrână ca să moară înaintea mea. S-ar putea să-și ia tălpășița înaintea mea, și-mi închipui că după vreo doi ani în care va trebui s-o satisfac, aş putea începe să mă pregătesc pentru greaua încercare de a o pierde... Cruzime... Milă. Ce-i asta?... Nu știu, tot ce știu e...

HANNAH (*de sub terasă*): Vorbești de unul singur.

SHANNON: Nu. Îți vorbeam duminică. Știam că nu mă poți auzi de

acolo, de jos, dar nevăzându-te, știi, îmi venea mai ușor să-ți vorbesc.

NONNO: „Nu slove de-aur scriu acum izvodul,

Un târg cu pâcla și cu glodul”...

HANNAH (*reîntorcându-se pe terasa*): M-am uitat mai îndeaproape la iguană.

SHANNON: Da? Și cum o găsești? Fermecătoare? Atrăgătoare?

HANNAH: Nu, nu-i o creatură atrăgătoare. Cu toate acestea, cred că ar trebui eliberată.

SHANNON: Se știe că, dacă legi o iguană de coadă, își mănâncă singură coada și se eliberează.

HANNAH: Asta-i legată de gât. Nu-și poate mânca singură capul ca să scape din funie, domnule Shannon. Poți să mă privești în ochi și să-mi declari cu toată sinceritatea că nu crezi că făptura asta poate ști ce-s durerea și spaima?

SHANNON: Vrei să spui că-i o făptură a Domnului?

HANNAH: Dacă dorești s-o iei în felul ăsta, da, este. Domnule Shannon, vrei să-i tai funia, să o eliberezi? Dacă n-ai s-o faci dumneata, o fac eu.

SHANNON: Domnișoară Jelkes, poți să mă privești în ochi și să-mi declari cu toată sinceritatea că târătorea aceea legată acolo nu te impresionează, în primul rând, datorită similitudinii cu tortura agonizantă a bunicului dumitale de a se elibera, sfârșindu-și ultimul poem?

HANNAH: Da, eu...

SHANNON: Poți să-ți lași fraza neterminată. În noaptea asta ne vom juca de-a Dumnezeu, așa cum copiii se joacă de-a constructorii de case, cu lăzi și cutii vechi și stricate. E bine? Acum Shannon o să-și ia toporișca și o să coboare să taie funia blestematei de șopârle, ca să poată fugi înapoi în tufișurile ei, pentru că Dumnezeu n-o s-o facă, și-acum ne jucăm noi de-a Dumnezeu.

HANNAH: Știam c-ai s-o faci. Îți mulțumesc.

(*Shannon ia maceta și coboară cele două trepte ale terasei. Se chircește lângă cactusul care ascunde iguana și, dintr-o lovitură iute și puternică, taie funia. Se întoarce și privește fuga iguanei, în timp ce murmurul înăbușit și fervent din cămăruța numărul 3 devine tot mai intens. Deodată se aude vocea lui Nonno, care strigă puternic.*)

NONNO: Hannah! Hannah!

(*Hannah aleargă la el, dar bătrânul iese din cămăruță în scaunul lui pe roțile.*)

HANNAH: Bunicule! Ce este?

NONNO: Cred că l-am – terminat! Repede până nu-l uit! Creion, hârtie! Repede! Te rog! Gata?

HANNAH: Da, totu-i pregătit, bunicule.

NONNO (*cu un glas puternic, exaltat*):

„O, ramura de portocal, cu câtă liniște privește

În zori, spre cerul care se-nnâlbește

Fără o rugă, fără un strigăt de chemare,

Fără un cât de firav semn de disperare.

Când noaptea își va-mbrăca vălul cernit

O să se-nalțe pomul spre zenit,

Și din această clipă absolută,

A doua eră fi-va începută.

Nu slove de-aur scriu acum izvodul,

E doar un târg, cu pâcla și cu glodul,

Și la sfârșit, ramura-i frântă,

Cu fruntea în pământ, înfrântă.

Este răstimpul încercării celei dure

Pentru făpturile cu sufletele pure,

Ce nimburi verzi ar trebui să se arcuiască

Peste obscena și corupta iubire pământească.

Și ramura cu rodul pârguit privește

În zori, spre cerul care se-nnâlbește,

Fără o rugă, fără un strigăt de chemare

Fără un cât de firav semn de disperare.

O, tu, Curaj, n-ai putea oare,

Să-ți făurești două cuibare,

Unul în pomul aurit,

Altul în sufletul meu chinuit?”

L-ai scris?

HANNAH: Da!

NONNO: Tot?

HANNAH: Cuvânt cu cuvânt.

NONNO: E *terminat*?

HANNAH: Da.

NONNO: Oh! Doamne! În sfârșit terminat?

HANNAH: Da, în sfârșit terminat. (*Plânge. Dinspre plajă aud voci care cântă.*)

NONNO: După atâta așteptare!

HANNAH: Da, a fost o așteptare lungă.

NONNO: Și e bun! E *bun*?

HANNAH: E-e...

NONNO: Bun?

HANNAH: Frumos, bunicule! (*cutremurată și-și astupă gura cu pumnul.*) Oh, bunicule, sunt atât de bucuroasă pentru tine! Ți mulțumesc c-ai scris un poem atât de minunat! A meritat întreaga așteptare. Acum ai să poți dormi, bunicule?

NONNO: Măine dimineață ai să-l bați la mașină?

HANNAH: Da, am să-l bat la mașină și am să-l trimit la revista *Harper*.

NONNO: Cum? N-am auzit ce-ai spus, Hannah.

HANNAH (*strigând*): Măine îl bat la mașină și-l expediez la *Harper*, mâine! Și ei îl așteaptă de multă vreme, știi doar.

NONNO: Da, acum aș vrea să mă rog.

HANNAH: Noapte bună. Acum trebuie să dormi, bunicule.

Ai terminat cel mai frumos dintre poemele tale.

NONNO (*slab, îndepărtându-se*): Da, mulțumită și slavă...

(*Maxine vine în fața terasei, urmată de Pedro, care cântă încet la o muzicuță. E pregătită pentru o partidă de înot nocturn: și-a azvârlit pe umeri un prosop vărgat în culori țipătoare. Se observă că pe măsură ce noaptea a înaintat, i s-a mai împlânzit firea; pe față i s-a întipărit un zâmbet vag, care evocă surâsurile reci, impersonale, atotînțelegătoare, de pe chipurile cioplite ale zeităților egiptene sau orientale. Ținând în mână un rom de cocos, se apropie de hamac și descoperă că e gol, iar funiile zvârlite pe jos. Îl cheamă încetișor pe Pedro.*)

MAXINE: *Shannon ha escapado!*²⁹ (*Pedro continuă să cânte visător. Maxine își dă capul pe spate și strigă*): Shannon! (*De pe dealul din spate, îi răspunde ecoul. Pedro face câțiva pași și arată cu degetul dedesubtul terasei.*)

29 „Shannon a evadat!”. În limba spaniolă în original (n. tr.).

PEDRO: *Miré. Allé 'hasta Shannon.*³⁰

Shannon apare de sub terasă ținând în mână toporișca și funia tăiată care se bălăbănește.)

MAXINE: Ce faci acolo jos, Shannon?

SHANNON: Am eliberat una dintre făpturile lui Dumnezeu, legată cu o funie.

(Hannah care a rămas neclintită, cu ochii închiși, în spatele balanșoarului, înaintează încet spre chiliuță, și iese din fasciculul de lumină aruncat de lună.)

MAXINE *(îngăduitoare)*: De ce ai făcut asta, Shannon?

SHANNON: Pentru ca una dintre făpturile lui Dumnezeu să se poată târî înapoi la casa ei, teafără și liberă... Un mărunț act de caritate, Maxine.

MAXINE *(cu un surâs ceva mai definit)*: Vin-aici, Shannon, vreau să-ți vorbesc.

SHANNON *(urcând treptele terasei în timp ce Maxine scutură cuburile de gheață în găoacea nucii de cocos)*: Despre ce anume vrei să-mi vorbești, văduvă Faulk?

MAXINE: Hai să mergem să înotăm împreună în clarul de lună lichid.

SHANNON: De unde ai cules expresia asta poetică?

(Maxine întoarce capul spre Pedro și-l concediază cu un „Vamos!”. Tânărul se îndepărtează ridicând din umeri, cântecul muzicuței se stinge.)

MAXINE: Shannon, vreau să rămâi aici cu mine.

SHANNON *(luând romul de cocos din mâna ei)*: Ai nevoie de un partener la băutură?

MAXINE: Nu, vreau să rămâi aici pentru că sunt singură și am nevoie de cineva care să mă ajute să administrez localul ăsta.

(Hannah scapără un chibrit ca să aprindă o țigară.)

SHANNON *(privind-o)*: Vreau să țin minte acest chip. N-am să-l mai văd niciodată.

MAXINE: Hai să coborâm pe plajă.

SHANNON: Pot să cobor dealul, dar nu voi mai fi în stare să-l mai urc înapoi.

MAXINE: Am să te ajut eu să-l și urci. *(Pornesc împreună pe cărarea ce străbate pădurea tropicală.)* Eu mai am încă cinci ani buni, poate

30 „Uite-l pe Shannon”. În limba spaniolă în original (n. tr).

chiar zece, în care să mai pot face din hotelul ăsta o atracție pentru clientela masculină, măcar pentru bărbații între două vârste. Iar tu vei avea grijă de doamnele care-i însoțesc. La asta te pricepi, știi foarte bine, Shannon.

(Shannon chicotește fericit. Coboară acum cărarea. Maxine îl conduce și-l susține totodată. Vocile li se pierd, în timp ce Hannah intră în cămăruța lui Nonno și iese de acolo cu un șal. Și-a lăsat țigara înăuntru. Se oprește între ușă și balansoar și-și vorbește sieși și cerului.)

HANNAH: O, Doamne, nu s-ar putea acum opri totul în loc? Pe vecie? Te rog, fă-o! E atâta liniște aici... acum...

(Dă să înfășoare șalul în jurul umerilor lui Nonno, dar în aceeași clipă capul bătrânului cade într-o parte. Ținându-și brusc răsuflarea, Hannah întinde o mână spre gura lui, ca să vadă dacă respiră. Bătrânul nu mai respiră. Într-un moment de panică, Hannah privește în dreapta și-n stânga ca să strige pe cineva. Dar nu e nimeni. Și atunci se înclină și-și îngroapă fața în cununa părului lui Nonno, în timp ce cortina se lasă încet.)

Sfârșit

Marș nazist

Hai astăzi să cântăm o melodie,
Și să dăm vinul rece pe gât,
Să ciocnim paharele în veselie,
Pentru că plecăm numaidecât.

Dă-mi mâna ta,
Mâna ta atât de albă,
Adio, iubirea mea, rămas-bun,
Rămas-bun, rămas-bun,
Căci noi plecăm. Bum! Bum!
Căci noi plecăm. Bum! Bum!
Plecăm să facem Anglia scrum!

[bookmark17](#)